

3 సెప్టెంబరు, 1991
మంగళవారం
(శక సం. 1913,
భాద్రం-12)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు.

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ. నెం.

1. సభా కార్యక్రమము	23
2. ప్రశ్నలు-వాస్తవ సమాధానములు.	41
3. ప్రకటన	477
4. తీర్మానము :	
-విజయవంతగా ఐ.ఆర్.ఎస్ - 1 బీ	
ఉపగ్రహం ప్రయోగము గురించి	478
5. సభా కార్యక్రమము.	473
6. రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి	
తీసుకువచ్చిన విషయములు :	
(1) కడప జిల్లాలో నోమశీల ప్రాజెక్టు	
క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి	402
(2) పాలవంచ పోలీసులు చట్టవిరుద్ధమైన	
టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా	
డా.కె. రాఘవేంద్రరావును, ఆయన	
కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో	
యిరికించుటను గూర్చి.	507

(తరువాయి 3వ కర్ర)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారేచే, శాసనసభ ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
ఉపసభాపతి	:	శ్రీ ఏ. ధర్మారావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు
	:	శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి
	:	శ్రీ డి. నరసయ్య
	:	శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి
	:	శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు
	:	శ్రీ డి. చినమలగయ్య
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఏ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
	:	శ్రీ ఏ. పద్మనాభన్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీమతి ఎం. వి. ఎస్. జయలక్ష్మి
	:	శ్రీ జి. వి. రామారావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ జి. రంగారెడ్డి
	:	శ్రీ కె. శారీరెడ్డి
	:	శ్రీ ఏ. సత్యనారాయణమూర్తి
	:	శ్రీ డి. సుబ్బిహ్మణ్యం
	:	శ్రీ ఏ. డి. భాస్కరరెడ్డి
	:	శ్రీ జి. శ్రీనివాసులు
	:	శ్రీ జి. ఎస్. రామచంద్రరావు
	:	శ్రీ ఏ. వెంకటాపు
	:	శ్రీ ఎస్. స్కెల్జన్
	:	శ్రీ వె. వెంకటేశ్వరరావు
చీఫ్ రిపోర్టరు	:	శ్రీ ఎమ్. హెచ్. కేశవరావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ పరిషత్

అగ్రి ఆర్ స్పెషల్

మంజూరము, 3 సెప్టెంబరు, 1977

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్షత, స్థానములలో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

Sri K. Vidyadhara Rao (Chintalapudi):- Mr. Speaker, Sir,

Mr. Speaker:- Let the question Hour be over.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Mr. Speaker, Sir, we have given notice under Rule 63 to adjourn the business of the House to raise an important issue. In this House, we have debated regarding the granite firm belonging to Hon'ble Chief Minister's son. Now this firm belonging to the son of Sri N. Janardhan Reddy, the Chief Minister of Andhra Pradesh, has illegally been awarded a lease of land for quarrying granite, which is irregular and violating all rules and regulations.....

(Interruptions)

Sri V. Sivaramakrishna Rao (Badvel):- After the question Hour.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, we humbly request you to admit the adjournment motion and allow a discussion on this because the Chief Minister of Andhra Pradesh is involved. It is a very important matter concerning an allegation against the Chief Minister of Andhra Pradesh. Please allow a detailed

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

discussion. Last time, when this firm was granted financial assistance by the State Financial Corporation against all the rules and regulations, it was listed for discussion in the Business Advisory Committee, but the Hon. Deputy Speaker adjourned the house sine die without discussing the issue which is highly contrary and violative of the Rules and conventions. The issue has to be discussed immediately.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I have already requested everybody. Unless and otherwise notice is given, I cannot. There are two separate ways -- under Rule 304 and Call Attention. I will admit it and post it tomorrow if you leave it to me.

Sri K. Vidyadhara Rao:- It is a surplus land of 86 acres involving thousands of crores income to the State. Granite is a rare mineral which is formed in only one Mandal, Chima-kurthi Mandal, of our State in the whole world. ***

Mr. Speaker:- Let the question hour be over. Let it not go into the record.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- *** కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు మన రాష్ట్రానికి..

(Interruptions)

Mr. Speaker:- No, you cannot. I have already said. You give a separate notice and I will allow it.

Let the question hour be over. Let the Business be over. Business be over. There is no procedure to stall the question hour.

(TDP Members were on their legs and repeatedly speaking)

Minister for Major Industries (Sri P. Ramachandra Reddy):- Sir, there are two aspects. To defer the question hour,

***Expunged as ordered by the Chair.

సభా కార్యక్రమము

approval of the House is necessary. That is the rule. If one party or one section of the Hon. Members say that the question hour should be deferred, it cannot be done. It has to be approved by the House. Neither it is in the hands of the Speaker. On the point raised by Vidyadhara Rao, Government is prepared to make a statement at appropriate time, either tomorrow or on any day you want to allot proper time, we are prepared to do so. Stalling the question hour and creating disorder in the House is not proper. Let it be taken up. It is a public duty. We will.....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I have said I am calling.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- బి.ఎ.సి.లో డిస్కండ్ అయ్యేక స్పెస్-డె చేశారు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- నాచే ఒక చిన్నసూచన ఏమింటబో, యీ సభాసభ యొక్క ప్రాధాన్యతను చూసి అడ్మిట్ చేస్తామన్నారు. అంగీకరించాము సంతోషం. అలాగే మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. నా రిక్వెస్టు ఏమింటబో, క్వెషన్ అవర్ అయిన తరువాత దాని చర్చ ఎత్తుకోవడం మంచిదని నా అభిప్రాయం.

Mr. Speaker:- That cannot be an example. I know. We will allow discussion under Rule 304 tomorrow. Let us not waste time. 304 రూల్ అడ్మిట్ చేస్తున్నాను అన్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నొ... నొ....

(ఇంటరప్షన్)

(తెలుగు దేశం పార్టీకి చెందిన గౌ. సభ్యులు తమ స్థానాల్లో నీలబడి నొ... నొ... అన్నారు)

Mr. Speaker:- I will allow it.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం):- నొ... నొ....

(తెలుగు దేశం పార్టీకి చెందిన గౌ. సభ్యులు తమ తమ స్థానాల్లో నీలునీ నొ... నొ... అని అన్నారు)

Mr. Speaker:- I will allow it.

(ఇంటరప్షన్స్)

Give proper notice.

(ఇంటరప్షన్స్)

I have already said nothing will go on record. Nothing can be done. It will come in proper form -- under Rule 304 or Call Attention.

Sri A. Machava Reddy:- Sir, Sir.

Mr. Speaker:- You have no right to speak like that when the Deputy Leader of Opposition is on his legs.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌ. సభ్యులు నో... నో... అని అంటున్నారు)

Don't stall the question hour. I have already said I am going to admit it under Rule 304 and post it tomorrow.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నో... ఈ రోజే వెయండి....

Mr. Speaker:- The matter is over. I have already made them to agree. Why should we stall the Question Hour?

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju (Vizianagaram):- Sir, On a point of order. Sir, I invite your attention to Rule 67(2). 'If objection to leave being granted is taken, the Speaker shall request those members who are in favour of leave being granted to rise in their places and if not less than one tenth of total membership of the Assembly rise accordingly the Speaker shall intimate that leave is granted.....'

Mr. Speaker:- I know. It is not allowed. It is disallowed. It is admitted under Rule 304. I have already said that and they have....

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- ఇది ఎలా అయ్యేవరకు పేషరులోకి పోవద్దు. సమాధానం చెప్పవచ్చును కానీ, రికార్డులోకి పోవద్దు. We are prepared to answer-

(ఇంటర్వ్యూ)

(తెలుగుదేశం గౌ సభ్యులు తమస్థానాల్లో సెబద్దారు)

Mr. Speaker:- I have given a direction. I will admit it under Rule 304. Please agree with me. It is going to come tomorrow itself.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- గత నార కూడా 304 నిబంధన క్రింద అడ్మిట్ చేస్తామని చెప్పి, హౌస్‌ని 'స్టనడే' అడ్జర్న్ చేసి వెళ్ళిపోయారు. ఈ రోజే అడ్మిట్ చెయ్యండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304 క్రింద ఎలవ్ చేస్తాను. You are going to get much more time.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈ రోజే అడ్మిట్ చెయ్యండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వేరే బిజినెస్ ఉంది కాదా? 304 నోటీసు ఇచ్చిన వారు అడుగుతారు కదా?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రు. 6,700 కోట్ల విలువ గల మెటీరియల్. గతసారే అట్లాగే జరిగింది.

శ్రీ సిపాచ్. విరవ్‌రెడ్డి (నర్సపూర్):- రేపు అడ్మిట్ చేసి, వర్చుకు అంగీకరించడానికి అడ్మిట్ చేస్తారా?

Mr. Speaker:- For the last time issue, I cannot help. This is the ruling. I will admit under Rule 304.

(పలువురు తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు అభ్యంతరం తెలుపసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304 నిబంధన క్రింద అడ్మిట్ చేస్తాను రేపు అని చెప్పాను కదా?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఈ రోజు ఎలవ్ చెయ్యండి.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- It does not matter if it comes tomorrow.

(Repeated Interruptions)

You are stalling the other business.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇది అరైజంట్ మాటబర్ ఇన్ని రోజులూ స్పాల్ చేశామా?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నో, నో....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- రేపు అడ్మిట్ చెయ్యడానికి అంగీకరిస్తున్నాను. There are two ways in which you can bring it. You give notice under Rule 304, I will admit it. You should not stall the question hour. I request you once again. I am going to admit it under Rule 304.

Sri K. Vidyadhara Rao:- In view of urgency of the matter...

Mr. Speaker:- I have interest. Therefore, I have admitted.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Government tried to avoid answer on the very same subject sometime back regarding the allotment of finances by APSFC, స్నేన-డే, చేసి పారిపోయారు ఇప్పుడూ అదే జరుగుతుంది. ఈ రోజే ఎలవ్ చెయ్యండి.

Mr. Speaker:- It will be admitted. I go on record that I will admit under Rule 304 and post it tomorrow itself.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి సంబంధించిన గౌరవ సభ్యులు అభ్యంతరం తెలుపసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ముందే చెప్పాను. I have already said it.

(తెలుగుదేశం గౌరవ సభ్యులు అభ్యంతరం తెలుపసాగారు)

Nothing will go on record. Mr. Bapi Raju.

(Sri K. Bapi Raju tried to read the answer)

(Cries of 'No, No' from Opposition Benches)

I have already requested. I am admitting it and posting it tomorrow. This is not the way.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట):- అధ్యక్షా, 5 నిమిషాలు అడ్మిట్ చేసి బేడర్స్ ను విడిచి, తమ బెంబర్లతో మాట్లాడండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Definitely opportunity will be given to-morrow. You have not given notice. You have to give notice. Mr. Bapi Raju.

(ఇంటరప్షన్స్)

Minister for Commercial Taxes (Sri K. Bapi Raju):- Mr. Speaker, Sir.....

(TDP legislators were on their legs and saying 'No, No'.)

Mr. Speaker:- In the Business Advisory Committee you agree everything and you do not allow anything here.

Minister for Law and Courts (Sri D.K. Samarasimha Reddy):- Sir, I have been trying to draw your attention to make a submission. It is almost an appeal to all the Hon. Members also. All of us sat in the Business Advisory Committee and we have come to a definite understanding.....

(Sri K. Vidyadhara Rao, Sri N. Chandrababu Naidu and other TDP legislators continued speaking)

Mr. Speaker:- You should have patience.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- బి.ఎ.సి.లో ఏ నిర్ణయం తీసుకున్నారో దానికి కట్టుబడి నడుచుకుందాము అని అప్పీల్ చేస్తున్నాను. రూ. 38 క్వింట First Hour. is question hour unless and until you otherwise direct it. అటువంటప్పుడు ఫస్ట్ వన్ అవర్ క్వశ్చన్ అవర్ ఉండాలి. It is the right of all the Hon. Members here. The Members should not be deprived of their right in the question hour. Even under Rule 67(1) and (2) -- if they read it properly they will understand it-- they are about the permission and objection. 67(1) లో తమరు పర్మిషన్ ఇచ్చినప్పుడు, (2) లో అబ్జెక్షన్ వచ్చినప్పుడు అనే ఉంది. You have already given the ruling. You have already given the ruling saying that you are going to allow it tomorrow. There ends the matter. What is the point in going on disturbing the other Members' right during the question hour?

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Again you are stalling the question now.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రూల్స్ ప్రకారంగా పర్మిషన్ ఇచ్చారా? ఏం మాట్లాడుతున్నారు? ఏమిటిది? అంతా తమాషాగా ఉంది. రెవెన్యూ మినిష్టర్ సంతకం లేకుండా ఇచ్చారు

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- మే భేంబర్లో సమావేశం పెట్టండి

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- న్యాయశాఖమంత్రిగారు రూల్స్ గురించి మాట్లాడుతున్నారు.

Mr. Speaker:- Nothing else on that. I have already given the ruling. Tomorrow it will be admitted.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రూల్స్ ప్రకారం జి.వో. ఇస్తే ఈ చర్చకు అవకాశం ఉండేది కాదు. ఈ యూనిట్ మీద గత శాసన సభలో కూడా చర్చకు వచ్చింది. 'స్పెనడే' చేసి వెళ్లిపోయారు. ఇప్పుడు అసెంబ్లీ సెషన్లో ఉండగా జి.వో.లు ఇచ్చారు. ఇంత ఇట్లోగర్లా చెస్తే ఏమనుకోవాలి. ఈ సభ మీద గౌరవం ఉందా? You have no respect for the Legislature. You have no respect for the rules and regulations. We are throwing a challenge. వారి ఇష్టం వచ్చినట్లుగా వారు రాష్ట్రాన్ని అమ్ముకుపోతామంటే ఎట్లా? ఈ రోజు జి.వో. ఇష్యూ చేశారు. ఏమిటిది?

పంచదార, వాణిజ్యం, ఎగుమతుల పోతానాం శాఖమంత్రి (శ్రీ మహమ్మద్ జానీ):-

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker:- Nothing will go into the record.

Sri A. Madhava Reddy:- Mr. Speaker, Sir.

Mr. Speaker:- Please take your seat. It is not good on this part, Mr. A. Madhava Reddy. I have to name you. You should not. I have given the ruling. I am going to admit it and give a chance to you if you give a notice under Rule 304. Otherwise, you have your own course and I have my own course. Nothing else. I have already given time. I am not going to postpone anything.

(Many Opposition Members on their legs)

please take your seats. I will tell you.

(Interruptions)

You don't want to hear. It is not the way. Again, I am requesting you. Let the question hour be complete. If you are like this, I cannot take the responsibility for tomorrow.

(Interruptions)

I am going to admit it, I said. I have given the ruling. I cannot go back on the ruling.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఏం చేస్తారో చెయ్యండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- చంద్రబాబునాయుడుగారు, మీకు రూల్స్ తెలుసు. ఏమిటి? నేను రూలింగ్ ఇచ్చాను. దానికి పిరుద్ధంగా పోలేను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు మీ ఇష్టానుసారం చేసుకుంటానటే మేము ఏమీ 8-50 అనం కానీ ప్రభుత్వ అధికారులు ఢిక్కరించి వారి ఇష్టానుసారం చేసుకుంటారు ప్రభుత్వం ఉ. ఇష్టానుసారంగా చేసుకుని హౌస్ ఇన్ సెషన్ ఉండగా ఈ జే.ఓ. ఇష్టానుసారం అని ఇల్లగల్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను రేపు అడ్మిట్ చేస్తాను కదా— You have your own course.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి):- ఇండస్ట్రిస్ డివలప్మెంట్, రెవెన్యూ డివలప్మెంట్ ప్రభుత్వ భూములు అతి విలువయిన ఖనిజం ఉన్నదానిని ధారాగత్యం చేయడం ఏమిటి?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ప్రభుత్వ అస్తులను లూట్ చేస్తున్నారు.

Mr. Speaker:- If you feel that 24 hours is too late, I cannot help. I said I am going to admit tomorrow. You have to come to my rescue.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The State is being looted.

Mr. Speaker:- I said I am going to admit tomorrow if you give notice. 24 hours is not late.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అది కాదు సర్. మేము సిన్న సాయంత్రం 3.30 గంటలకు నోటీసు పంపించాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఇచ్చిన అడ్జర్మిమెంటు మోషన్ డిసలౌ అయింది కనుక వేరే షేప్ లో నోటీసు ఇవ్వండి. 304 నోటీసు ఇవ్వాలి ఇన్నే అడ్జిట్ చేస్తాను. I have gone to that extent. You must come to my rescue. I cannot go against my ruling. If you keep quiet, I will admit it under Rule 304 tomorrow.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మాకు అవకాశం లేదు. కారణం ఏమంటే శాసన సభ సమావేశాలలో ఉండగా ఈ జే.ఓ. ఇష్యూ చేయడం ఏమిటి? అది మీ లెక్కలేనితనంగా ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను బైం ఇస్తాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తమరు పట్టుదల పట్టకుండా ఇమేడియేట్ గా దీనిని వర్షింపి, ఈ జే.ఓ. కాన్సిల్ చేయకపోతే ఈ రాష్ట్రానికి తీరని లోటు జరుగుతుంది.

Mr. Speaker:- You can definitely talk tomorrow.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Please allow discussion immediately.

Mr. Speaker:- Tomorrow it will be admitted. You have to come to my rescue. You give notice and tomorrow the first item will be yours.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 24 గంటలంటే తారుమారు అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 24 గంటలలో జరిగేది ఏమీ లేదు. ఈ దేశం మునిగి పోయేదేమీ లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 24 గంటలలో మునిగేది లేదు అంటున్నారు. ఈనాడు ఎన్నో ప్రాంతాలున్నాయి. రూల్స్ రెగ్యులేషన్స్ లేకుండా 27వ తేదీ జే.ఓ. ఇష్యూ చేయవలసిన ప్రవసరం ఏముంది?

Mr. Speaker:- Now you have to come to my rescue. When it is a fact, nothing will happen. I said I am going to admit it tomorrow. Please hear me. I have given my ruling. You must come to my rescue. రెపు క్వశ్చనవర్ కానె 304 నోటీసులు తీసుకునే మిగతావి ప్రస్తుతం ఉన్నాయి.

శ్రీ విద్యాధరరావు:- ఇవాళ ఎందుకు జరగదు? మీరు కొంచెం మీ సబ్జెక్టును వదులుకుని ఇమీడియేట్గా చేయండి.

Mr. Speaker:- I cannot do much more than this. I have taken a liberal decision. I will call all the Opposition Leaders. మీతో మేము మాట్లాడి రేపు క్వశ్చనవర్ కాగానే ఇదే విధానం.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Notice may be admitted.

Mr. Speaker:- This cannot be admitted. Already ruling is over. Tomorrow again, I am saying. You must come to my rescue and allow me to run the question hour.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీ రెస్క్యూకి రాకూడదు అసే కాదు చాట్టుమీ పైం పాడు చేయాలనే కాదు.

Mr. Speaker:- I have given the assurance. అయినా మీరు వినడం లేదు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Government is going about doing the things. అంతేకాదు సర్, ప్రభుత్వం లెక్కచేసేతనంగా రాష్ట్రాన్ని అమ్ముకొన్నారు దానిని గురించి సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను మీమ్ములను క్వశ్చనవర్ కాగానే పిలుస్తాను రేపు క్వశ్చన వర్ కాగానే 304 నోటీసులను తీసుకుంటాను అన్నాను. అంతకిన్నా రెస్క్యూకి రాకుంట్ ఇంకి అనవసరం. I have already given my ruling. You have to come to my rescue. The ruling cannot be changed. You cannot do like that. You must admit it. Already we have taken half an hour. Everybody has the right and why should they lose their right?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- క్వశ్చనవర్ అందరికీ ఉంది కాదనడం లేదు. మీరు ప్రభుత్వాన్ని పులప్ చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఎంతటి సిర్లక్సు వైఖరితో లెక్కచేసేతనంగా చేస్తున్నారు. You have to pull up the Government. It is in the interest of the State.

Mr. Speaker:- I have already given my ruling. చెప్పిందే చెప్పి నట్లయితే రికార్డులలోకి పోదు

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let them know that the House will not tolerate loss of revenue to the State Exchequer.

Mr. Speaker:- Again you are stalling the business. Already we have lost half an hour. I have already given my ruling. All the Opposition Leaders should come to my rescue.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- వన్ సబ్జిషన్ సర్. హౌస్ ఇన్ సెషన్ ఉన్నప్పుడు లెక్కలేని తనంగా జీ.ఓ.బు ఇస్తే మిస్ యూజీని బాలరేట్ చేయమంటారా? వెంటనే చర్చిస్తామంటే.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇవాళ కాదు. రేపు అని హావ్ గివెన్ . I have given my ruling. You must admit it.

* శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ప్రభుత్వాన్ని ఫుల్ చేయడానికి చూడకండి. చర్చను ఎలా చేయండి. ఫుల్ చేయవద్దు. లెక్కలేని తనంగా జీ.ఓ.లు మేము హార్షించము మేము చర్చిస్తాము అన్న భయం ప్రభుత్వానికి కలగనివ్వండి.

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట):- దయచేసి నా మనవి ఏమంటే ఈ హౌస్ ను ఒక 5 నిమిషాలు అడ్జర్న్ చేసి అపోజిషన్ లేడర్స్ తో మాట్లాడండి.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- I have already said. I have a given my ruling. I am not going to admit.

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు:- సభ ఆర్డర్ తో లేదు.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, on a point of order.

Mr. Speaker:- What is the point of order. Do you want to stall the question hour. Is it the decision of the Business Advisory Committee? It is not the way. I have already requested you, If you don't come to my rescue, let the House run like this.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రు. 4 వేల కోట్లకు సంబంధించి ఉండి. డిస్?

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- అన్ని మీరు అన్నదే సాగాలని కాదు. స్పీకరు రూలింగు ఇచ్చిన తరువాత మేము పినము అంటే ఏం చేస్తాము?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇది తీసుకోకుండా క్వశ్చనవర్ తీసుకోవడానికి ప్లీజు లేదు.

Mr. Speaker:- I have already given my ruling. Tomorrow I am going to admit it.

(అంతరాయం)

మేకు క్వశ్చనవర్ జరపనివ్వాలని లేదు. ఇంత టైం వేస్తు చేస్తున్నారు. మేకు మీ విషయం తప్పవారికి రైట్ లేదా? ఎప్పటికీ అంతే పద్ధతి అంటే ఎట్లా?

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ప్రొసీజర్తో నేను విభేదించడం లేదు. నా విజ్ఞప్తి ఏమంటే క్వశ్చనవర్ నడవనివ్వండి. ఇది అయిన తరువాత ఈ రోజే అత్యంత ప్రాముఖ్యత ఉందీ అన్నారు కాబట్టి దాని పైన తమరు ఆలోచించండి.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- I have given my ruling. You must come to my rescue.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి):- గౌరవ సభ్యుల యొక్క అవేదన కూడా తక్కువది కాదు. అయినప్పటికీ మనం ఒక క్రమశిక్షన అంటూ పాటించవలసిన అవసరం ఉంది. ఒక సమస్యపైన సభలో లేవనెత్తిన దానిని 304 క్రింద ఎలా చేశారు. అది రేపటి కంటే ఈ రోజు సాయంకాలం పెట్టి చర్చించినట్లయితే బాగుంటుందేమో ఆలోచించండి. వోతే దాని కొరకు మొత్తం సమయాన్ని వాయిదా వేద్దామన్న పద్ధతి సరయినది కాదు. దీనిని సావకాశంగా ఆలోచించమని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆల్ అపోజిషన్ పార్టీ లీడర్లును పిలుస్తాను క్వశ్చనవర్ కాగానే అని చెప్పిన తరువాత మళ్ళీ ఏమిటి? నేను పిలిచి మాట్లాడిన తరువాత ఇవ్వాలా రేపా అన్నది చూద్దామని చెప్పిన తరువాత కూడా స్పాల్ చేస్తే బాగాలేదు.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, I am on a point of order.

Mr. Speaker:- Again you raise. We have already wasted half an hour.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, Under rule 67, the proviso....

Mr. Speaker:- I know the first, the second and also the proviso. I have given the ruling.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- 'Provided further, the Speaker has refused consent....'

మిస్టర్ స్పీకర్:- కృత్యనవర్ కాగానే పిలుస్తాను. మీరు నోటీసు ఇవ్వండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు నోటీసు చదువుకుని చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చదివే చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:- మీరు రూల్స్ పట్టిండుకోకుండా మమ్ములను అంటారేమిటి? You have done neither -

Mr. Speaker:- That is not necessary. I have said I have given the ruling. Again I need not hear any point of order. Tomorrow I am going to take it up. I will call all the Opposition Leaders and talk to them after the question hour. I hope you will come to my rescue.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Atleast tell us why you have refused.

Mr. Speaker:- If you don't want to hear, how can I say? Hear me. రెసిన్యూ డిమాండ్ను వచ్చినప్పుడు దీని పైన కూడా డిస్కస్ చేయవచ్చు. మిమ్ములను పిలిచి మాట్లాడతాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నోటీసు చదవి రూలింగు ఇవ్వండి.

(Interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- చదివే అవసరం లేదు. మీరు ఇచ్చిన దాని మీద రూలింగు ఇచ్చాను I have disallowed that.

(Repeated interruptions)

I cannot help. Please, when it is said....

Sri N. Chandrababu Naidu:- Do it now.

Mr. Speaker:- I will take it up.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నోటీసు చదవండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రూల్స్ మీరు పాటించడం లేదు.

(చింతరాయం)

Mr. Speaker:- You must believe me when the ruling is given.... నేను మీమ్ములను విలిచి మాట్లాడతాను. క్వెషన్ వరే అయిన తరువాత పిలుస్తాను.

(Interruptions by Sri N. Chandrababu Naidu)

అంతకన్నా ఎక్కువ ఏమీ చేయలేను. That cannot be.

(Repeated Interruption from Opposition benches)

I am not responsible for all these things. I may or may not admit it when you don't hear me. I have no obligation also to call all of you.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- వేళ్లందరు పాన్లగా వున్నారు సార్. బెటికి గెంటండి. వారికి 9:00 డిస్మిషన్ వరే లేదు. వారి నాయకుడు బెటె చెప్పి పంపారు. ఉ.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మే ఇష్టం వచ్చినంత చూసుకోవచ్చు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రూలింగ్ గురించి చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్వెషన్ అవరే తరువాత వెబుతాను. If you don't want to hear me, I cannot help. If the Opposition Party Members do not come to my rescue on that point, how can I believe them.

(Repeated interruptions)

You want to stall the question hour.

శ్రీ బి. బాల్కెడ్డి (కాన్వెన్):- ఇప్పుడు ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా వుండి క్వెషన్ అవరేలో క్రమశిక్షణను వ్యతిరేకించడం మంచిది కాదు. క్వెషన్ అవరే పూర్తి అయిన తరువాత జిరో అవరేలో వాళ్లు ఏ పట్టు పట్టినా మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఇప్పుడు క్వెషన్ అవరేను జరగనీయ్యండి.

Mr. Speaker:- I have given it.

(Cries of 'No, No' from Opposition Benches)

Please hear me. You have to come to my rescue This is not the way.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Whenever you reject the Adjournment Motion, It has been the convention of the House to read out the notice and give the ruling.

Mr. Speaker:- I have read it. I am saying we will discuss it. I have given the ruling.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let the House know what the notice is. You have not informed the House.

Mr. Speaker:- Why should they know.

Sri K. Vidyadhara Rao:- They should know. It is the convention of the House. The House should know why we have given the notice. గతంలో కూడా సమరసింహారెడ్డిగారు ప్రతిపక్షంలో కూర్చున్నప్పుడు అనే పర్యాయాలు అడ్డర్స్మెంట్ మోషన్ రిజెక్ట్ చేసినప్పుడు తమరు రూలింగ్ ఇవ్వడం, ఎందుకయ్యా మేము నోటీసు ఇచ్చామని చెప్పడం కూడా హౌస్ లో ఆనవాయితీ వున్నది. ఎందుకు నోటీసు ఇచ్చామో మాకు అనుమతి ఇస్తే వెబుతాము. There is a convention in the House.

Mr. Speaker:- I have said about it.

Sri K. Vidyadhara Rao:- You give us an opportunity.

Mr. Speaker:- I have already said. I have already announced. మీరు ఇంత కూడా వినకుంటే ఎలా? ఒక్క చంద్రబాబునాయుడుగారు ఎలా చేస్తే అలా చేస్తున్నారు.

(Interruptions)

I have no responsibility of what you do now.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The conventions of the House are...

(Interruptions)

Mr. Speaker:- You are stalling. It is not good.

వైద్య, ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు వారు రెయిట్ చేయడం అయిపోయింది. మిగిలిన అపోజిషన్ పార్టీలో వున్న వారి అభిప్రాయాలను కూడా వ్యక్తం చేయడం జరిగింది. దయచేసి ఇప్పటికి అయినా నిబంధనల ప్రకారంగా తమరు రేపటికి అనుమతి ఇ గ్రహిస్తారు. రేపటికి ఇవాళటికి వచ్చే వ్యత్యాసం ఏమీ వుండదు.

మధ్యలో గౌరవనీయులైన పృథివీకృష్ణ ఉపనాయకులు లేచి ఇప్పుడే చర్యలు తీసుకుంటున్నారని ప్రకటించారు. Let the rule be taken up.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I have give the ruling. I am sorry, Madam and I cannot do much. You must come to my rescue. If you don't want to hear and stall the question, I cannot help.

(Sri N. Madhava Reddy and
Sri N. Chandrababu Naidu on their legs)

I am going to allow it tomorrow no sooner the question is over. If you want, I will call the Opposition Leader and discuss with them. I hope everybody will come to my rescue.

(Interruptions)

I am ready to call tomorrow also. Now, Mr. Bapi Raju.

Sri K. Bapi Raju:- Sir.... (Sri K. Bapi Raju tried to read the answer).

(Cries of 'No, No' from the Opposition benches)

Mr. Speaker:- I cannot go against my ruling. Please sit down. Please take your seats. I cannot help. This is not the way.

శ్రీ కె ఎర్రన్నయ్య (హరిశ్చంద్రాపురం) - అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మనకు ఫస్ట్ ఇవర్ క్వశ్చన్ అవర్ క్రింద డిస్కండ్ చేశారు. ఇవాళ ఎజెండా కూడా వచ్చింది ఇప్పుడు ఒక ముఖ్యమైన మ్యాటర్ మీద గౌరవ సభ్యులు రూల్ 63 క్రింద నోటీసు ఇచ్చారు 304 క్రింద అలౌవ్ చేస్తానని తమరు రూలింగ్ ఇచ్చారు తమరు దయతో రేపు లెస్ అనౌన్స్ కూడా చేశారు. ఇప్పుడు ఈ క్వశ్చన్ అవర్ అనేది హౌస్ యొక్క ప్రావర్టీ అందరికీ సంబంధించినది ఎంతో మంది సభ్యులు ఈ రోజు క్వశ్చన్ వేసి తరువాత ఒక ఇష్యూ మీద అడ్మిట్ చేస్తామన్నప్పుడు గౌరవ పృథివీకృష్ణ నాయకులు ఏ విధంగా అభిప్రాయాలు చెప్పారో తమరు అలౌవ్ చేస్తామని చెప్పారు. రేపు తప్పకుండా 304 క్రింద అలౌవ్ చేయండి ఇప్పుడు వాగ్ ముఖ్యమైన క్వశ్చన్లు వున్నాయి ఇవి తీసుకోవలసిందిగా నేను మనవిచేసు చ్చారు

Mr. Speaker:- If you don't want to hear appeals also, I cannot help.

(Sri P. Ashoka Gajapathi Raju rose to speak)

What is the notice I have said. I have given the ruling. I have disallowed. I cannot do much more than that. I have already requested you.

Sri A. Madhava Reddy:- Sir,...

Mr. Speaker:- You cannot instruct me when I have given my ruling. I have already said tomorrow I am going to allow. చంద్రబాబునాయుడుగారు నో అండ్ అందరు నో అంటున్నారు. నేను చూస్తూ ఉన్నాను. Let one member speak at a time.

(Interruptions)

శ్రీ ఎ. చూడవరెడ్డి (భోస్లిర్):- వాళ్ళు ఏ రూల్ ప్రకారం జి.ఓ. జారీచేశారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎలా చెప్పాను. చంద్రబాబుగారూ, మీరు ఒక్కరు నో అండ్ మీ వాళ్ళందరూ నో అంటున్నారు. నేను ఎంత చేయాలో అంత చేశాను. మీరు ఎగ్జి కాకుంటే ఎలా?

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Please read the answer.

Sri K. Bapi Raju:- I have already read it, Sir.

(Interruptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా,

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ పద్ధతి మంచిది కాదని నాభావన. బాధకూడా. ఈ పద్ధతికి నేను చాలా బాధపడుతున్నాను. మీరు ఎగ్జి కాకుంటే మీ లేడరు మాట్లాడుతున్నారు కదా ఇప్పుడు మీరు చెప్పిన తరువాత కూడా యివ్వము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- గత 8 సంవత్సరాలు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు మీరు కూడా 10 సార్లు... It has been the convention in the House that whenever an adjournment motion is given, the Speaker will read it out and...

Mr. Speaker:- I have already said that I have disallowed it. Tomorrow, it is going to be admitted, under 304.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The Members should be given an opportunity to explain. It is a convention.

Mr. Speaker:- No.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, 14 సంవత్సరాల నుండి నే. చొననప్పుగా వున్నాను కానీ, ఇంత ఇన్ డిసిప్లైన్ శాసనసభ్యుడు నాకు ఇంతవరకు రాలేదు.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I have already said that I am admitting it tomorrow... మరు, ముడిపూట్ల బేడరి మూట్ల అలవాటు మూట్ల అలవాటు 304లో ఎలా చేస్తాను. మీరు ఇప్పుడు మాట్లాడకుండా వుంటే ముడిపేడి. ఆ మూట్ల యిస్యూమీద యిచ్చారు. దానిని రేపు ఎలా చేస్తానని చెప్పడం జరిగింది. I cannot hear, I cannot help. I have already stated I have disallowed the Adjournment motion. మరు అడిక్టర్ వేసుకుంటే ననమీ చచ్చును. ఎలా వుంటే మీరు వినలేదు. అది రేపు ఎలా చేయడం జరిగింది. కావాలంటే మళ్ళీ రిపోజ్షన్ పూర్తి పిలిపిస్తాను.

శ్రీ జి. పురుషోత్తమరావు (వరంగల్):- ఈ జి.ఓ.ను ఎందుకు జరీ చేయించి పచ్చింది? 1. ప్రభుత్వం తనంతటానే చేసినదా, లేకుంటే ఎవరి అభ్యర్థన మీద చేసినదా? 2. పేరు తెలుపుతారా? 3. ప్యాక్ టు దీనివలన సుమారు 18 కోట్ల రూపాయలు నష్టం పచ్చినట్లు చెప్పినది వాస్తవమేనా?

(Interruptions)

ప్రశ్నలు - వాగ్దానములు

SALES TAX CASES OF INDIAN MADE FOREIGN LIQUOR

91-

*3090-Q- Sarvasri V. Sivaramakrishna Rao (Badvel), C.Bass (Satyavedu), T. Purushothama Rao (Warangal) and K. Sai Reddy (Huzurabad):- Will the Minister for Commercial Taxes be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government have issued orders in October, 1989 not to reopen the Sales Tax Cases of Indian made foreign liquor manufacturers, if so, the reasons therefor; and

(b) whether it is also a fact that there is a revenue loss of nearly 30 crores of rupees to the State exchequer due to this?

Minister for Commercial Taxes (Sri K. Bapi Raju):-

(a) Yes Sir. Orders were issued in September, 1989 by issuing G.O.Ms.No. 938 Revenue dated 18-9-1989 directing the assessing authorities not to reopen and revise the assessments based on prevailing market prices, for the period prior to 1-7-1985 invoking the provisions in section 14-B of Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957 on the ground that the dealers had sold their goods at rates at abnormally lower rates than the prevailing market rates as the Government were advised that Section 14-B and Section 2(s)(i) of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act are on true and fair construction thereof are not declaratory and clarificatory in character and therefore can only be effected from 1-7-1985 and cannot be enforced from any date prior thereto.

(b) The tax involved in these cases will be between Rs. 15 to Rs. 20 Crores. The High Court in its judgement in the case of M/s. Deluxe Wines, Kachiguda, Hyderabad (W.P.No. 14730 of 1988) dated 31-3-1990 held that section 14-B of the A.P.G.S. Act, 1957 is unenforceable because of certain legal lacunae and therefore it may not be appropriate to say that there is loss of revenue consequent on these Orders.

శ్రీ జి. పురుషోత్తమరావు :- ఈ జి.వో ను ఎందుకు జారీ చేయవలసివచ్చింది? సభ్యత్వంతనంతటానే చేసినదా, లేకుంటే ఎవరి అభ్యర్థనమీదచేసినది, వారిద్దరు తెలుషానా, 2 ప్లాకార్డు దీనివలన సుమారు 18 కోట్లు రు.లు నష్టం వచ్చినట్లు చెప్పినది వాస్తవమేనా?

శ్రీ కె. బాపిరాజు :- గౌ. సభ్యులు చాలాప్రశ్నలు వేశారు...

శ్రీ సిహెచ్. వీరభీరెడ్డి :- 200 కోట్లు రూపాయల నష్టం వచ్చింది. అంతకు ఇంకా ఎక్కువగానే వుండవచ్చు నాకు చాలా బాధగా వుంది.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :- మీరు ఎంత అవేదన చెందుతున్నారో, అంతకన్నా ఎక్కువ అవేదన నాకు వుంది

1989 సంవత్సరంలో ఈ జి.వో. ఎందుకు యిచ్చారు? అనే సభ్యులు అడగడం జరిగింది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- తెలుగులో చెప్పించండి. బాపిరాజుగారికి తెలుగురాదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- వెంకటేశ్వరరావుగారూ, ఇప్పుడు తెలుగులో చెబుతారు.

శ్రీ కె. నాయరెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు జి.వో.ను చదివి పినిపించారు. హైకోర్టుకు జి.ఓ. యిష్యూ చేయడానికి ముందే వెళ్ళారా? తరువాత వెళ్ళారా? క్లారిఫికేషన్ చెప్పండి.

Sri K. Bapi Raju:- The G.O. was given prior to the Judgement of the High Court.

శ్రీ బి. పురుషోత్తమరావు:- జవాబు మరొకసారి అడుగుతున్నాను. జి.వో. జారీ చేయవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది? ప్రభుత్వం తనంతటానే చేసిందా? లేకుంటే ఎవరి అధ్యక్షతన వేసింది? వారి పేర్లు ఏమిటి? దీనివలన వారికి ఎంత లాభం వచ్చింది తెలుపుతారా? హైకోర్టుకు పోయారన్నారు. పోవలసిన కారణం ఏమిటి? ఎవరు పోయినారు? హైకోర్టు జడ్జిమెంటు వివరణ తెలుపుతారా?

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- ఇవ్వవలసిన కారణాలు, కొంతమంది వైస్ డిలర్స్ అపేలు చేయడం - కమిషనరీ మొత్తం వివరాలు చెబుతాను. I hope it will satisfy the Members. యాజ్ఞియిటీగా 1957లో వున్నటువంటి యాక్టు ప్రకారము 14.04 ప్రకారము వారికి ఉన్న అధికారాల ప్రకారము నాలుగు సంవత్సరాలు వెనక్కు వెళ్లి యిన్ స్పెక్షన్ చేయడానికి గాని రివెన్యూమెంటు చేయడానికి గాని, తక్కినటువంటివి చేయడానికి గాని వేరుంది. అయినప్పటికీ కూడా యిన్ ది బెస్ట్ యింటరెస్ట్ 85లో వారు మదరాసు యాక్టును కూడా ఆధారముగా తీసుకొని యింకా ఎక్కువ క్లారిఫికేషన్లు మంచి ఉద్దేశముతో యిన్ స్పెక్షన్ చేసే అధికారాలకు సంబంధించి 14 బి నీ ఇంటర్ డ్యూస్ చేశారు. 1-7-1985 నాడు యాక్టు తీసుకురావడం జరిగింది. తరువాత యీ యాక్టు ప్రకారము ఎస్.ఎం.ఎం.ఎం. చేస్తున్నట్లు యిన్ స్పెక్షన్లు చూసినప్పుడు కొంతమంది డిలర్లు, దీనివల్ల కొన్ని యిష్యులు లేకపోతే కష్టాలు ఉండి, అబ్జర్వ్ లోయర్ రేట్స్ కు ఆరు యిచ్చినట్లు అవంటి దానిమీద అధికారులు కొద్దిగా యాక్షన్ తీసుకున్నప్పుడు - They have filed before the High Court in the year 1988. కాబట్టి 1988లో అప్పీలు చేసిన తరువాత 1989లో అంటే - యిండాక ఒక గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా 1990లో జడ్జిమెంటు వచ్చింది - ప్రయర్ టు దిట్ - 1989లో ఎందుకు జి.ఓ. యిష్యూ చేయవలసి వచ్చిందని అడగడం జరిగింది కాబట్టి 1989లో జి.ఓ. యిష్యూ. I think, to my knowledge it is sub-judice ఎందుకంటే it is clear recommended by my department. నేను చూశాను. అది హైకోర్టులో వుండగా, కేసు ఫైనల్ అవ్వక ముందు తొందరపడుతున్నా దీనిని ఆపడం మంచిదేమోనని సలహా యిచ్చినప్పటికీ, కొంత మంది లేగల్ ఎక్స్ పెర్టులు శాంతిభూనషన్ గారి లాంటి పెద్దల ఎక్స్ పర్ట్ ఒపేనియన్ తీసుకొని యింకా అవసరమే లేక క్లారిఫికేషన్ యిచ్చి పిత్తడా అయిన తరువాత చేసుకోవలసింది గాని తొందరపడి జి.ఓ. యిచ్చారనే దానిలో నేను ఏకేభవిస్తున్నాను.

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు:- అధ్యక్షా, ప్రశ్న చాలా స్పష్టంగా యివ్వబడింది. పురుషోత్తమరావుగారు సస్పెన్షన్లో మరీ కొన్ని వివరాలు అడిగారు. I have to explain to the Hon. Minister under what circumstances this question was put. He needs the background. He himself has stated that the tax involved in this case is Rs. 15.20 crores. It is not appropriate to say that it is not a loss. It is a loss to the Government. యీ పేరాగ్రాఫ్ ఒకటి చాలు. ఏమంటున్నారంటే, If you want I will read out the para from the answer given by the minister.

(Interruptions)

అంతేగాకుండా ఎవరు దీనికి దరఖాస్తు పెట్టుకున్నారు? ఎవరే కొరకు ఈ జి.ఓ. యిస్తూ చేయబడింది.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- ఎ.పి. వెన్ డేల్స్ ఎసోసియేషన్ వారు పెట్టుకున్న రిపజంట్షన్.

Dr. V. Sivaramakrishna Rao:- What is the name? ఆ వ్యాపారికుడు పేరు ఏమిటి?

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- ఆంధ్రప్రదేశ్లో వున్న మొత్తం వెన్ డేల్స్ అవేలు చేసుకున్నారు. ఇంకా శివరామకృష్ణారావుగారు కరక్ట్గా అడుగలేకపోయారు. వారికి వున్నటువంటి కార్పొరేషన్ ఏమంటే - పాతిక 20 కోట్ల నష్టం అయింది అని మళ్ళీ ఆఖరులో ఎందుకో నష్టంకూడా లేదని చెప్పి అంటే కొద్దిగా ఆయన అడిగిన దానికి వాస్తవం ఎక్స్ప్లైన్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేశాను. ప్లాకోర్డు ఆర్డరు యిచ్చింది గాబట్టి తరువాత ఈ 14-బి నీ regarding the prevailing market prices, మార్కెటింగ్ రైట్లు, రూల్సులతో గౌడ్లెన్సులతో కరక్ట్గా యిన్కార్పొరేట్ చేయనందు. రీ-ఎన్ఫోర్స్ చేయడం వీలు కాదని ప్లాకోర్డు క్వశ్చేషేయకుండా సజ్జెస్టుపెసింది. You cannot incorporate అని చెప్పి, దానివల్ల ఎంత లాభ వచ్చిందని వారి అడిగివుంటే యింకా బాగుండేదే. అంటే వందల కోట్లు వచ్చి వుండవచ్చు. ఈ జి.ఓ. గురించి - నెను పోలిటికల్గా చెప్పడం కాదు గాని - దీనిని 1989 అక్టోబరులో జస్ట్ బిఫోర్ ది ఎలక్షన్స్ యివ్వడం వల్ల కొద్దిగా అనుమానస్పదంగా వుండనే క్లియర్గా చెప్పడానికి థెర్యం వుందని చెబుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- It is not good. No interruptions. ఎవరుఅడుగు కూడదా మేరేనా నలుగురు అడిగేది.... I will allow only one persons. One by one please.

శ్రీ జి. చిన్నారెడ్డి (వనపర్తి):- విదేశీ మధ్యం తయారేదారు అమ్మకం పన్ను కేసులు పున ప్రారంభించడానికి సంబంధించి వైస్ డిలర్స్ ఎసోసియేషన్ వారు 1988లో హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ చేస్తూ ఆ మేటర్ సబ్జుక్ట్స్ అన్నప్పుడు గత ప్రభుత్వం - 1989 నవంబరులో ఎలక్షన్స్ పున్నప్పుడు ఆక్టోబరులో జి.ఓ.ను తేశారు. ఆనాడు ప్రభుత్వములో వుండిన సభ్యులు ఈనాడు ప్రతిపక్షములో వుండి రాష్ట్రాన్ని మేము దోచుకున్నామని చెబుతున్నారు, మరి వారు అధికారములో వున్నప్పుడు ఈ రాష్ట్రాన్ని దోచడములో ఈడీల్లో ముట్టినటువంటి భాగం ఎంత అని అడుగుతున్నాను. ఇంకొక విషయము. లీగల్ ఎక్స్ పెర్ట్ శాంతిభూషణ్ గారి ఒపినియన్ తేసుకున్నారని చెబుతున్నారు. ఆ శాంతిభూషణ్ గారికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వముతో సంబంధం ఏమిటి? వారి ఈ రాష్ట్రానికి ఎడ్యుకేట్ జనరల్ గా వ్యవహరించారా అని అడుగుతున్నాను.

Sri K. Bapi Raju:- I do not know the connection with Sri Shañti Bhusan. వేరీకి వారికి పున్న కనక్కను, సంబంధం విషయం నాకు తెలియదు. 1989లో జి.ఓ. యివ్వడం జరిగింది - 1990లో వచ్చినటువంటి జడ్జిమెంటుకు ముందు. When the case is pending before the High Court, our Commissioner has clearly mentioned. ఏ రకంగా అయినా యిది సబ్ జ్యుడిస్ అవుతుంది, మంచిది కాదని చెప్పిన తరువాత కూడ తేసుకున్న నిర్ణయం - ఐ ఆల్సో ఫీల్ - ఈ నిర్ణయం లోపభూయిష్టంగా వుందని ఈ యామ్ ఎగ్జియింగ్ అని చెప్పి కూడా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. చిన్నారెడ్డి:- 1989లో యిచ్చినటువంటి జి.ఓ.ను పున పరిశీలించే వుద్దేశము ఈ ప్రభుత్వానికి వుందా?

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పటికైనా ఆ అలవాటును మానుకోండి. నేను ఎవరినైనా పిలిచినప్పుడు మిగతా వారు చేతులు క్రిందికి దించండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, please allow half an hour discussion, in this case, Sir.

Mr. Speaker:- Yes. I am going to give half-an-hour discussion on this issue.

(Interruptions)

I have allowed half-an-hour discussion. I am going to the next question. Won't you learn the decorum of the Assembly or I must make you to. There is no supplementaries please. Sit down.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆరగంట చర్చకు ఎలా చయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చేస్తాను, మీరు కూర్చోండి. Please all of you resume your seats.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- 1989 నుంచి 1991 వరకు ఉన్న జి.ఓ.లన్నీ మాకు అందజేయాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఖనిజాభివృద్ధి సంస్థ నుండి భూముల ఉపసంహరణ

92-

*3782- శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి (కోవూరు):- గనులశాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఖనిజ అభివృద్ధి సంస్థ గని తవ్వక పనులను నిర్వహించని ప్లాట్లు భూములను, ప్రభుత్వ మిగులు భూములను ఆ సంస్థ నుండి ఉపసంహరించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయాన్ని తీసుకున్నదా;

(ఆ) అయినచో, సదరు భూములలో గని తవ్వక పనులను నిర్వహించటానికై అర్హతగల ప్లాట్ పార్సెలకు టెన్సెన్సులను లేదా పరిమితులను మంజూరు చేయుదురా;

(ఇ) ఇసుక సేకరణ, అమ్మకాలకు సంబంధించి ప్రభుత్వ విధానమేమి?

గనులు, భూగర్భ శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం. జానకిరాం):-

(అ) గెన్నెట్ తవ్వకం కోసం మెసర్స్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖనిజాభివృద్ధి సంస్థకు ప్రత్యేకించిన ప్రాంతాలకు సంబంధించిన పట్టా భూములను ఉపసంహరించుకొని వాటికి పట్టా దారులకు గానీ, వారు కోరే దరహాను దారులకు గానీ కొత్తకు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖనిజ అభివృద్ధి సంస్థ కార్యకలాపాల కోసం ప్రత్యేకించిన ప్రభుత్వ భూములను ఆ సంస్థ నుండి ఉపసంహరించడం జరగలేదు.

(ఆ) అవునండీ.

(ఇ) 3-1-1991 తేదీ నాటి పరిశ్రమల శాఖ (ఎం-1) శాఖ ఎం.ఎస్.ఎం. 3 జి.ఓ.లో 1966, ఆంధ్రప్రదేశ్ చిన్నతరహా ఖనిజాల రాయితీ నియమావళికి జారి చేసిన

సవరణల ప్రకారం ఇసుక ఉన్నట్టి ప్యాంకాలన్నీంటినీ చివరంగ వేరింగ్ లాభికమొస్తే ఇవ్వజూచిన పాటాదారులకు కౌలుకివ్వడం జరుగుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- గం. 9-30 నిమిషములు అయిపోయింది "here is no supplementaries, please.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- అధ్యక్షా...

Mr. Speaker:- You know - I am not going to allow more than one. And you know the rules and you cannot raise a second like this.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంకా 9-30 కాలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా,....

మిస్టర్ స్పీకర్:- శ్రీ రాఘవరెడ్డిగారు - మీరే చెప్పారు - 9-30 కాలేదునీ, సప్లిమెంటరీ వద్దనీ. ఇప్పుడు మళ్ళీ మీరు అర్జ్యు చేస్తున్నారు. You please talk to your Deputy Leader and Leader please.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- అధ్యక్షా, 9-30 నిమిషములకు ఇంకా 2 నిమిషం ముందే నేను ప్రశ్న వేసాను. I am the unfortunate man Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అడిగేసరికి ఒక నిమిషం అయిపోయింది. This is the direction. You have not been stopped now, you have been permitted to ask the question.

Sri Nallapareddi Srinivasulreddi:- Sir, I am the unfortunate man. ప్రతిరోజూ ఇలాగే జరుగుతున్నది.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- You have not been stopped. Now you ask the question. మీరు అడగండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రీగారు జవాబు ఇస్తూ, పట్టాదారులకు గానీ, వారు కొరే దరఖాస్తుదారులకు గానీ, కౌశల్కు ఇవ్వాలి, ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది వారినుంచి తీసుకొనడానికి నిర్ణయం జరిగిందని అన్నారు కానీ తీసుకున్నట్లు చెప్పలేదు. ప్రయితేట పట్టా లాండ్, మనరలి డివలప్మెంట్ కార్పొరేషనునుండి ఖాళీగా ఉన్నవి, ఐగిట్గా ఉన్నవి తీసుకొనడానికి నిర్ణయం చేసినట్లు చెప్పారే కానీ తీసుకున్నట్లు చెప్పలేదు. కానీ మీరు అనేకమందికి తీసుకు ఇచ్చారు, బ్యాంక్ లాంటివి మీనరల్ డెవలప్మెంట్ కార్పొరేషనునుంచి మీరు సబ్సిడీకు ఇప్పించాడా లేకపోతే మీరే

ప్రయివేటు లాండ్సు అండర్ ది కంట్రోల్ ఆఫ్ ఎమ్.డి.సి విత్ డ్రా చేసి ఇచ్చారా? మీరు ఇవ్వకుండా వాళ్ళకు సబ్‌లేజు ఇవ్వడమనేది న్యాయమా? వాళ్ళు రిజల్యూషను ఎప్పుడు పాస్ చేస్తారు మీకు తీరిగి ఇవ్వడానికి కానీ వారికి సబ్‌లేజు ఇవ్వడానికి కానీ. సబ్‌లేజు కానీ మీరు విత్ డ్రా చేసి ఇచ్చింది కానీ ఎవరెవరికి ఇచ్చారు? అందులో ముఖ్యమంత్రిగారి కుమారులకు ఆక్సో పాలిస్ గ్రానెట్స్ లిమిటెడ్ పేరుతో ఏమైనా ఇచ్చి ఉన్నారా? ఎవరెవరికి ఇచ్చారో ఆ పేర్లన్నీ చదవండి.

శ్రీ ఎం. జానకిరాం:- ప్రయివేటు లాండ్సు మినరల్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషను వారి క్రోసం రిజర్వు చేయబడినటువంటివి. రిప్రజంటేషనుస్ రావడంవల్ల పట్టా లాండ్సు అయితే వారికి కాని వారి అనుమతి పొందినవారికి కాని మైనింగు లేజు ఇవ్వాలని గవర్నమెంటు నిర్ణయించింది. దానికి కారణం ఏమిటంటే - ఖమ్మం, వరంగల్, నల్గొండ జిల్లాలో ముఖ్యంగా ఈ గ్రానైట్ ఉన్నటువంటి ప్రయివేటు లాండ్సును మినరల్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను రిజర్వు చేసుకున్నది. దానికి రిప్రజంటేషనుస్ వచ్చినదాని మీదట పట్టా పొలాలు అయితే వారికి కాని వారి అనుమతి పొందిన వారికి కాని డైరక్టుగా లేజు ఇవ్వడానికి గవర్నమెంటు పర్మిషను ఇచ్చివేసింది. అందువల్ల దీనికి సంబంధించి ముఖ్య మంత్రిగారికి సంబంధించినటువంటి వారికి కాని ఆక్సో పాలిస్ వారికి కాని ఎటువంటి మైనింగు లేజు ఇవ్వలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ నల్లచరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- అధ్యక్షా, నా క్వశ్చన్‌కు అన్నరు రాలేదండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- దీనిని నిర్ణయం ప్రకారం నేను హౌసును నడపవలసి ఉంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- No supplementarie please. It was decided in the P.A.C., No - nothing please - Take your seat first.

శ్రీ నల్లచరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- అధ్యక్షా, నా ప్రశ్నకు జవాబు రాలేదు. సబ్‌లేజు కాని మారు విత్ డ్రా చేసి ఇచ్చింది కానీ ఎవరెవరికి ఇచ్చారు అని అడిగితే దానికి జవాబు రాలేదు.

శ్రీ ఎం. జానకిరాం:- అధ్యక్షా, మేము సబ్‌లేజుకు ఇవ్వలేదు. మైనింగు కార్పొరేషను ద్వారా సబ్‌లేజు ఇవ్వలేదు. పట్టా లాండ్సు వారికి కాని వారి అనుమతి పొందిన వారికి కాని మైనింగు లేజులు ఇచ్చాము.

మిస్టర్ క్లర్:- నెక్స్ట్ క్వశ్చన్ తీసుకుందాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

(స్పీకర్ గారు తమ స్థానమునుండి లేచి నిలబడిరి)

మిస్టర్ స్పీకర్:- తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులను ఉద్దేశించి - మీరు కూర్చోండి. మీరు బిఎసి డెనిషనుస్ వినే ఉంటారు.

శ్రీ బి. సతారాం (ఆమదాలవలస):- ఏమి బిఎసి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఏమి బిఎసి అంటే మీరు ఆపోజిషను లీడరును చిన్ననాడే పేర్కొన్నారు. Please take your seats.

(ఇంటరప్షన్స్)

మీకు అదీ తెలియదు, ఇదీ తెలియదు. ఒక రూల్ రెగ్యులేషను తెలియకుండా ఎలాగో

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి (నిర్మల):- ఇలాగ ఉంటే బిఎసి డెనిషనుస్ కన్నీటిని చేయము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- "We don't consider the B.A.C., ఆని మీరు ఇంకేమీ కావాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

రేపు కిఎసిలో ఏ డెనిషనుస్ వస్తే అవే తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, గం. 9-30 నిమిషములకు ముందే కృత్రిమముకు సమాధానం చెప్పాలని అన్నారు. రెండవది - The Government land ear-marked for exploration by the A.P.M.D. corporation are not withdrawn by the Government from operating by the Corporation.... అని అన్నాను. ఇక్కడ గవర్నమెంటు లాండ్ను ఎన్నో మరు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మైనింగు కార్పొరేషనునుండి విత్ డా వేసి సబ్సిడీకు ఇచ్చారు. This is very important Question Sir. The Minister himself gave a contradictory reply Sir....

Mr. Speaker:- You are a Member in the B.A.C., Mr. Vidya-dhar.... When it is an important question, why don't you take a decision in the B.A.C? you take it and decide, I have nothing to do but you have no regards to the decisions of the B.A.C., Then, what can I do? You have no right.... No please he is asking.... వారు అడగిన అంశాల్ని అవోజిషను నాయకులకు అవకాశం ఇయ్యాలి. మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పడానికి రేడీగా ఉన్నారు. Have you decided to take a decision? That is more than better for every Member.

బి.ఎ.సి. నిర్ణయం వట్లు పట్టించు లేదని తెలిసి మమ్ముల్ని అడగమంటున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఒక ప్రక్క జి.ఓ. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు యిప్పినారు. ప్రయివేలు మెంబర్లుకు అని ఒక ప్రక్కన చెబుతున్నారు. ఒక ప్రక్కన గవర్నమెంటు లాండు విత్‌దా చేశామంటున్నారు. ఒక ప్రక్కన ప్రయివేటు లాండు యివ్వలేదని అంటున్నారు. రేండు రకాల అన్నరు సభ ముందు ఉంది కాబట్టి సప్లిమెంటరీస్ అడగడానికి అవకాశం యివ్వండి. When there is a clear G.O., the answer is contradictory Sir.

Mr. Speaker:- Yes - I have already heard. ఇంపార్టెంట్‌స్సును బట్టి యివ్వవచ్చు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, the minister cannot escape giving here a wrong answer.

Mr. Speaker:- You can ask please. మీకు తెలియకుండా ఎటాగ్గు చెబుతారు?

Sri P. Nageswara Rao (Khammam):- Sir, B.A.C. is B.A.C. Its decisions are binding. We know about it. We want to abide by it. That is very clear here and my position is that. కానీ ఈ ప్రశ్న 9-30 గంటలకు ముందు వేశారు. ఇటువంటి ఇంపార్టెంట్ క్వశ్చను సభ్యులు సప్లిమెంటరీస్ వేసేది మంత్రిగారి దగ్గర నుంచి అన్నరు తెప్పించడానికి. ప్రభుత్వము యొక్క వైఫల్యాలు ప్రజల దృష్టికి వచ్చినప్పుడు ఆ క్వశ్చను పర్సన్ డిఫిట్ అయినప్పుడు సప్లిమెంటరీస్ వేయవలసి వస్తుంది. లేకపోతే క్వశ్చను పోస్టువోసు వేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాగేశ్వరరావు గారు ఒక మాట అడుగుతున్నాను. That is separate but you cannot ask for the supplementary మీరు క్వశ్చను పోస్టువోసు చేయండి అని అంటే మీరు మాట్లాడాల్సి అని అంటే — బి.ఎ.సి. డెనిషన్లు చూడమిటి - యిది అధ్వాన్నంగా లేదు....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము అడగడం లేదు. క్వశ్చను చూస్తే అర్థము అవుతుంది.

Mr. Speaker:- Which is important - which is not - that you cannot claim.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం లేదు అన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- టైము తీసుకోండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- కృష్ణను పోస్టుపోసు చేయించండి న్యాయం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- యిప్పుడు అడిగారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఈ కృష్ణను పోస్టుపోసు చేయించండి.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు సర్...

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఏమీ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరుండి. నన్ను వారినీ అడగనివ్వండి. మీ అందరికీ పరిష్కారం యిస్తే ఎట్లాగండి. బి.ఎ.సి. పెద్దదా? కాదా?

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్):- బి.ఎ.సి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నది. 9-30 తరువాత వచ్చే ప్రశ్నలకు ఒక సప్లిమెంటరీ ఎటో చేయాలని ఉంది. కానీ సభ్యుల ప్రశ్న యొక్క ప్రాధాన్యతను బట్టి ఉప ప్రశ్నలు అడుగుతూ ఉంటారు. ఈ ప్రశ్న 9-30 గంటలకు ముందు ఒక నిమిషం ముందే అడిగారు కాబట్టి సప్లిమెంటరీస్ ను ఎటో చేయండి. లేకపోతే కృష్ణను పోస్టుపోసు చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నిమిషం ముందుగానే అడిగారు....

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అత్తిలి):- నాది ఒక క్వెరీషేషను. బి.ఎ.సి నిర్ణయం ఏమిటంటే 8-30 గంటలకు కృష్ణను అవర్ మొదలు అవుతే 9-30 గంటల తరువాత ఒక సప్లిమెంటరీ చేయవచ్చును. కానీ ఈ రోజు 8-30 గంటలకు కృష్ణను అవర్ మొదలు కాలేదు. ఒన్ అవర్ తరువాత కృష్ణను అవర్ మొదలు అయింది. కాబట్టి వన్ అవర్ 9-30 గంటలనుంచి జరగాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కృష్ణను అవర్ 9-30 గంటలకు ముందే మొదలు అయినది కాబట్టి 9-30 గంటలకు కృష్ణను అవర్ కోడ్ అయినది. మినీష్యురును అడుగుతున్నాను.

You want postponement or not. Directly I am asking you because it started one minute before.

Sri M. Janakiram:- Sir, we don't want postponement Sir.

Mr. Speaker:- Then, you answer the questions put by all the other Members.

శ్రీనల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- నేను అడిగిన ప్రశ్నకు మంత్రిగారు సరియైన సమాధానం చెప్పలేదు. కానీ నేను అడిగినట్లుంటే ప్రశ్న ఏమిటంటే మినరల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషను నుంచి ప్రయివేటు లాండ్సు గానీ గవర్నమెంటు లాండ్సు కానీ ఖాళీగా ఉన్నాయా? వాటిని విత్ డ్రా చేశారా? దాని ఎక్స్ టెంట్ ఎంత? ఎవరవరికి యిచ్చారు? గవర్న మెంటు విత్ డ్రా చేసి గవర్నమెంటు యిచ్చిందా? లేకపోతే సబ్ లేకుండు యం డి సి చేత

యిప్పించారా? యిప్పిస్తే ఎంత ఎక్స్‌టెంట్ లాండు విత్‌డా? చేసినారు? వారి చేత ఎంత యిప్పించారు? వారి పేర్లు ఏమిటి?

Mr. Speaker:- This has been put up.

Sri M. Janakiram:- Sir, the question is like this: whether the State Government has taken a decision to withdraw all private lands and surplus Government lands from APMDC where mining operations are not being conducted by the said Corporation.

* Sri Nallapareddi Sreenivasulureddi:- Sir, we don't want the Minister to read the Question. I have put a supplementary.

Sri M. Janakiram:- I am only telling for that Sir.

(Interruptions)

sir, no sublease was given in the case of any other mineral except barytes- In barytes tripartiat agreement were formed and subleases were given Sir. According to Shri K. Vidyadhara Rao, he is trying to say - this is a Government land - which has been leased out to people i.e. to some firms; this is not reserved for APMDC. Sir, this question pertains to APMDC lands reserved for it - if they are released or not. So, I have answered to the question. Nothing more than this Sir.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:- నా ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు. వారు ఒక ప్రక్క యం.డి.సి రిజర్వు చేసినటువంటి ప్రయివేటు లాండు విత్‌డా? చేసి యిప్పినట్లు చెబుతున్నారు. వారు ఒక ప్రక్క వారు యిప్పించలేదంటూ రెండవ ప్రక్క సబ్ లీజు యిప్పించారంటున్నారు. వారు విత్‌డా? చేసినదీ వారు రిజర్వ్‌షను పాసు చేసినదీ ఒప్పు కున్నారా? ఏ ఏ లాండు ఎక్కడెక్కడ విత్‌డా? చేశారు? ఎంతెంత ఎక్స్‌టెంట్ విత్‌డా? చేశారు? ఎవరికి యిచ్చారు? మీరు యిచ్చారా? వారి చేత సబ్‌లీజుకు యిప్పించారా? వారి పేర్లు ఏమిటి? అన్నారు స్పష్టముగా రావడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అంతకన్నా రాదు.

Sri M. Janakiram:- Sir, I have already answered for all these questions. If way want other minute details, it is not possible Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు అడిగిన లిస్టు పెట్టండి. He will submit it.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- ఎవరెవరికి యిచ్చారో వారి పేర్లు పెట్టండి. ప్రశ్న అడిగి ఏమి లాభము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అదేనండి నేను మినిష్టరు గారికి చెబుతున్నాను. కనీసం అసెంబ్లీ రూల్సు పాటించకపోతే ఎట్లాగు? మంత్రిగారు వారు అడిగిన పేర్లు పంపించండి.

శ్రీ యం. జానకిరాం:- పంపిస్తాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- ఈ ప్రశ్న పోస్టుపోను చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చేయరు. ఒక నిమిషం అయిపోయింది. రెండు మాటలు మేవేనా మాధవరెడ్డిగారూ? ఒక నాలుక ఉండాలి.

శ్రీ టి. సీతారాం:- అధ్యక్షా,.....

Mr. Speaker:- Sitharam - When your leader is on his legs, how can you raise? You must learn the minimum respects.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- కడప జిల్లాలో మంగవేటలో బెర్కెట్స్ లీజుకు యిచ్చిన మాట వాస్తవమేనా? అయితే ఎవరెవరి పేర్లు మీద యిచ్చారు? ఆ లాండు వివరాలు ఎంత? మెటర్లయల్ ఫీల్డు ఎంత? అదే విధముగా ప్రైవేటు లాండు - మినరల్స్, గ్నోనెట్స్ విషయంలో ఏ విధముగా యిచ్చారు? ఆ ప్రొసేజరు ఏమిటి? ఆ ప్రొసేజరు గవర్నమెంటు ఏ విధముగా పాటిస్తున్నది? గవర్నమెంటు లాండు, ప్రైవేటు లాండులలో ఉండే మినరల్స్ను మైనింగు కార్పొరేషన్ తీసుకుంటుందా? లేకపోతే ప్రైవేటుగా ఉన్నాయి. అప్పుడు డానికి గవర్నమెంటు లీజు యిస్తే మైనింగు కార్పొరేషన్ ఒప్పుకుంటుందా? ప్రొసేజరు ఫాలో అవుతున్నారా? రాబోయే కాలములో ఏ ప్రొసేజరు ఫాలో అవుతున్నారు?

Sri M. Janakiram:- The Mining Corporation has these lands which were leased out to them. It has no right on other lands. If it is private men we are prepared to give mining lease to them or to the person whoever is concerned. This Government is very clear about it. Government lands reserved for mining leases, the Mining Corporation have not been withdrawn.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ప్రొసేజరు ఏమిటి?

Sri M. Janakiram:- Sir, which is not reserved, it is up to the Government to give it to anybody.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీ ప్రోనోజరు ఏమిటో చెప్పండి. గవర్నమెంటు ప్రోనోజరు ఏమిటో చెప్పండి.

Sri M. Janakiram:- That is a separate thing. it is nothing to do.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:- ప్రియవేటు లాండ్సు యండిసి రిజర్వు చేసిన ప్రియవేటు లాండ్సు సంగతి మాట్లాడుతున్నాను. మిగిలినది మే వ్యవహారం. ప్రియవేటు లాండ్సు యండిసి రిజర్వు చేసినవి ఉపసంహరించుకున్నారా? ఉపసంహరించుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నారా?

Sri M. Janakiram:- Yes.

(ఇంటరప్షన్స్)

50 శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:- నా ప్రశ్న పూర్తి కాలేదు. ప్రియవేటు లాండ్సు ఉపసంహరించారా? దానికి ఎం.డి.సి. కన్సెంటు వుందా? లేక మేక్స్ మేరే ఉపసంహరించుకొన్నారా? ఎంత ఎక్సెట్లంటే ఉపసంహరించుకున్నారు? ఎవరరవరికి ఇచ్చారు? ఉపసంహరించుకోవాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వపు క్లియరెన్స్ కావాలా? విత్‌డ్రా చేయడానికి ప్రభుత్వ క్లియరెన్స్ కావాలా? ఇవి క్లారిఫయి చేయాలి?

Sri M. Janakiram:- Whatever details the Hon'ble Member wants, I will supply to him.

Sri A. Madhava Reddy:- Mr. Speaker, Sir

Mr. Speaker:- Please take your seat. I am not going to give you.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మంత్రిగారు వారిదగ్గరున్న ఇన్‌ఫర్మేషన్ దాచకుండా చెబితే సమస్య ఏమీ వుండదు. ఇన్‌ఫర్మేషన్ దాచి, లేదు, తరువాత పంపిస్తామంటే మేము అంగీకరించము. అందువల్లనే ఇంత గందరగోళము అవుతుంది. స్పష్టంగా మైనింగ్ కార్పొరేషన్‌కు లీజుకు ఇచ్చిన ప్రియవేటు లాండ్సును మేరు విత్‌డ్రా చేసి, లీజుకు ఇచ్చారా అంటే లేదని అన్నారు. ఎం.ఎం.డి.సి. చేత సబ్‌లీజుకు ఇచ్చారా అంటే లేదని అంటున్నారు. మంగేటితో బెర్మిట్‌స్ కోసము మేరు జి.ఓ.స్. నెంబర్లు 441, 148, 155, 164, 194 మరియు 245 జి.ఓ.స్. ఇన్‌స్టా చేసి, మేరు ప్రభుత్వ లాండ్సును ధారా దత్తం చేశారా లేదా లేదు, Government lands which are not reserved for

MMDC which has been set up to export valuable minerals which are rare in the world అటువంటి దేశాల్లో మేరు ప్రభుత్వానికి రిజర్వేషన్ చేసి = MMDC, which is a Government Company, దానిద్వారా మైన్ చేసి, రాష్ట్రానికి ఆదాయం రావడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా లేకపోతే, అతి ప్రజాహిత సాధనములో మనుషులున్నారని వారి ఇన్ఫర్మేషన్స్ ద్వారా రూల్సును ప్రక్కకు పెట్టి, డైరెక్టు మెథడ్‌గా మైన్స్ లీజుకు ఇవ్వకుండా, రివెన్యూ డిపార్టుమెంటుద్వారా లీజుకు ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఇది మే పద్ధతా? దయచేసి సూటిగా చెప్పండి.

Sri M. Janakiram:- Let the Hon'ble Member raise a separate question. I don't have the details. This has nothing to do with the question. Let them put a separate question, I will answer.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- శ్రీనివాసులరెడ్డిగారు వేసిన ప్రశ్నను చూడండి సార్. Whether the State Government has taken a decision to withdraw all private lands and surplus Government lands from the Andhra Pradesh State Mineral Development Corporation?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎస్. దానికే ఆన్సర్ వచ్చింది. రెండు గంటల టైం తీసుకున్నా ఆన్సర్ అంతకంటే ఎక్కువ ఎట్లా వస్తుంది? దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇన్ఫర్మేషన్‌వారు దాచుతున్నారు. This is a highly corrupt practice.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మేరు క్వశ్చన్ వేయడం లేదు. అంతకన్నా దానిలో ఆన్సర్ లేదని చెప్పాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, తమరు శాటిస్ఫయి అయ్యారా?

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరావు:- తమరు అవకాశమిచ్చారు. సంతోషం. మేకై మేరు చెప్పండి. ఆ ఇచ్చిన దానిలో కూడా - ప్రశ్న వస్తే దానికి సప్లిమెంటరీ క్వశ్చన్స్ రావా అధ్యక్షా? వాటికి ఆన్సర్ చేయాలా, లేదా? ఆయన రెలివెంట్ క్వశ్చన్ వేశారు. మేరు, వచ్చినటువంటి ఆన్సర్‌తో సంతృప్తి చెందారా? కనుక, ప్రభుత్వము షేల్డ్ చేస్తున్నదని ఎందుకు అనుకోకూడదని అడుగుతున్నాను? ఈ రెలివెంట్ క్వశ్చన్‌కు ఆన్సర్ చేయాలి.

Sri M. Janakiram:- If the Hon'ble Members want, I don't want to side anything. I will circulate all the details. Now I don't have them with me.

(Interruptions)

You cannot now get the answer. When you are shouting how can you get the answer?

(ఇంటరప్షన్స్)

మీస్టర్ స్పీకర్:- ఈ విధంగా అయితే క్వశ్చన్స్ నడవడం కష్టమవుతుంది.

Sri P. Nageshwar Rao:- He is telling he has no information. నా దగ్గర ఇన్ఫర్మేషన్ లేదని అంటున్నారు. అందువల్ల పోస్టపోస్ట్ చేయండి.

మీస్టర్ స్పీకర్:- అందుకే నేను ముందుగా క్వశ్చన్ పోస్టపోస్ట్ అంటే వద్దని అన్నారు. ఇప్పుడు మరల పోస్టపోస్ట్ చేయమని అంటున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్) ... నో థాన్స్.

The question is postponed.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Will it be posted within this week?

Mr. Speaker:- Yes.

వ్యవసాయరంగానికి విద్యుత్ కనెక్షన్లు

93-

*5021-సర్వశ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి, కె. విద్యాధరరావు, ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు, కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1991-92 సంవత్సరంలో వ్యవసాయరంగానికి ఒక లక్ష విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించిందా;

(ఆ) అయినచో, జిల్లావారేగా కేటాయించిన వివరాలను సభాసమక్షంలో ఉంచెదరా?

ముఖ్యమంత్రి తరపున, న్యాయశాఖామంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి):-

(అ)-అవునండీ. అయితే, దేశంలో మారిన పరిస్థితుల దృష్ట్యా, ఆర్థికపరమైన ప్రతిబంధాలు, నిర్బంధాలు దృష్ట్యా, ఈ లక్ష్యాన్ని 55 వేల పంపు సెట్లకు తగ్గించడం జరిగింది.

(ఆ) వివరాలను సభాసమక్షంలో ఉంచడమయింది.

సభా సమక్షంలో ఉంచే వివరణ

1991-92 లో విద్యుద్దీకరించిన వ్యవసాయ పంపు సెట్లు

వరుస సంఖ్య.	జిల్లా	ప్రతిపాదించిన లక్ష్యాలు.
(1)	(2)	(3)
1.	శ్రీకాకుళం	960
2.	విజయనగరం	1,320
3.	విశాఖపట్టణం	880
4.	తూర్పు గోదావరి	1,025
5.	పశ్చిమ గోదావరి	1,320
6.	కృష్ణా	735
7.	గుంటూరు	1,320
8.	ప్రకాశం	2,200
9.	నెల్లూరు	2,925
10.	చిత్తూరు	4,400
11.	కడప	2,055
12.	అనంతపూర్	3,665
13.	కర్నూలు	2,565
14.	హైదరాబాదు	-
15.	రంగారెడ్డి	2,200
16.	మహబూబ్ నగర్	4,400
17.	మెదక్	3,665
18.	నీజామాబాద్	2,925
19.	అదిలాబాదు	2,565
20.	కరీంనగర్	3,665
21.	వరంగల్లు	4,925
22.	ఖమ్మం	1,615
23.	నల్గొండ	3,670
మొత్తం		55,000

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి.- ఓట్ ఆన్ ఎకౌంటు ఐడెంటిఫై సందర్భంలో అప్పడు, కారు డ్రైవర్లను వెన్నెల వస్తామని అన్న మంత్రిగారు ఆ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంజనీర్స్ అయి, రెండు నెలలలోపల 87 వేల కనెక్షన్స్ ఇస్తామని ఈ హాస్లో హామీ

కూడా ఇచ్చారు. తరువాత, లక్ష అని చెప్పారు. నిజంగా హాస్ను. ప్రజలను తప్పుతోవ పట్టించేదానికా అనేది అనుమానము వేస్తున్నది. ఎందుకంటే లక్ష కనెక్షన్స్ అని చెప్పి. ఈవాళ 55 వేలకు అని చెబుతున్నారు. ఎందుకంటే....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- రఘుమారెడ్డిగారు మీరు ప్రశ్న వేసేదానికి అలవాటు పడండి. మీరు పార్లమెంటేరియన్ కూడా.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ఆ రోజు హాస్లో అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు లక్ష కనెక్షన్స్ ఇస్తామన్న మాట వాస్తవమేనా? ఇప్పుడు 55 వేలకు తగ్గించిన మాట వాస్తవమేనా, కారణం ఏమి? అది ఎలెక్షన్స్ దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రజల కోసము చెప్పిన మాట వాస్తవమేనా? ఎలెక్షన్స్ అయిపోయాయి కాబట్టి, ఇప్పుడు ప్రజల కోసము చేస్తున్న మాట వాస్తవమేనా? వివరాలు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- లక్ష కనెక్షన్స్ ఇస్తామని ఈ సభలో చెప్పారు కదా అని గౌరవ సభ్యులు నన్ను సూటిగా ప్రశ్నిస్తూ వుంటే, నేను కాదని చెప్పడానికి, ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ, సిద్ధంగాలేను. అది వాస్తవంగా చెప్పామని మనవి చేస్తున్నాను. కానీ ఈ దేశములో మారిన పరిస్థితుల దృష్ట్యా అర్థిక పరమైన ఇబ్బందులు.....

(ఇంటరప్షన్స్)

(బి.డి.పి. సభ్యుల నుండి - *** షేమ్ షేమ్...)

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- సిగ్గుపడవలసిన పరిస్థితి ఏమీ లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

I have not completed my answer to the supplementary at all.

00 Sri K. Vidyadhara Rao:- You cannot be a spectator. The Government is taking the House for a ride. మార్పిలోపల అని ముఖ్యమంత్రిగారు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఇచ్చారు.

*Expunged as ordered by the Chair.

Mr. Speaker:- I will get the answer.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I have not completed my answer to the supplementary.

(ఇంటర్ప్లస్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఎప్పుడూ - బి.ఎ.సిలో సప్లిమెంటరీ లేదనుకొని ఈ క్వశ్చన్ కి 9-30 దాటింది అంటే మీరు కూడా సప్లిమెంటరీ ఇమ్మెంట్ న్నారు అంటే. Shall I postpone all the question on your demand?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రైతులకు సంబంధించినది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అప్పుడు ఆ మాట అన్నారు, ఇప్పుడు ఈ మాట అన్నారు. Why should I put a question then? I want the opinion of Mr. Venkateshwar Rao and Mr. Nageshwar Rao.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఏప్రిల్ లో, రెండు నెలల్లో 87 వేల ఇస్తామని చెప్పితే మీరు ఇవ్వలేరని అంటే మేము ఇస్తామని చెప్పారు. ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారాయని, ఇవ్వలేమని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు అంటే...

మిస్టర్ స్పీకర్:- 9-30 దాటిన తరువాత లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అయితే పోస్ట్ పోస్ట్ చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అడిగిన డిమాండ్స్ అన్నీ పోస్ట్ పోస్ట్ అంటే. మీరు అడిగారు మీ ఒక్కరికే ఇస్తున్నాను.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Already the supplementary was put and I was on my legs to reply. They have no patience to hear the reply even. They should have the patience to hear the reply.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- You cannot answer double time.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I can answer. I know very well how to answer. You do not know how to put a question.

(Interruptions)

(Repeated interruptions)

Mr. Speaker:- He is going to answer. Please take your seats.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I have not completed my answer. May I complete my answer?

(Interruptions)

Mr. Speaker:- You have come for some other. I request you again. No supplementaries.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఆ దౌర్భాగ్య సిటిని మాకు లేదు. మంత్రి గారి దగ్గర నేర్చుకోవలసిన అగత్యం మాకు లేదు.

Mr. Speaker:- Let him reply. మీకు ఆన్సర్ వినే ఓపిక లేకపోతే ఎట్లా గండి? మాధవరెడ్డిగారు కూర్చోండి. మీ లీడర్ నుంచున్నా మీరు కూర్చోవడం లేదు. ఇంక నేను ఏమీ చెప్పతాను.

(Interruptions)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సప్లిమెంటరీ ఒకటి అన్నీ మేము అక్కడా ఒప్పుకున్నాము, ఇక్కడా ఒప్పుకుంటున్నాము. *** అంటూ ఉంటే అది అడగవద్దా? అది రికార్డుల లోంటి తీసుకుంటే.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- అ వర్గ తీసివేయబడ్డది - కూర్చోండి, సీతారామ్ గారు, నో సప్లిమెంటరీస్. If anything is said, it will be removed.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నీవు కలబొబ్బిగానే అడుగుతున్నావు. ఇద్దరికి ఇద్దరూ అడుగుతూ ఉంటారు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Let them decide among themselves as to who will put the supplementary. I am prepared to answer.

*** Expurged as ordered by the Chair.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- మళ్ళీ ఆయన...

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆయన ఒక్కరికే అడిగారు ఆయనకు ఇస్తాను అన్నాను. మీరు ఒకరు అడిగితే అడగండి.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Can I take it that the supplementary is put.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మార్చి లోపల, అది కూడా 1991 మార్చి లోపల. ఒక లక్ష కనెక్షన్స్ ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ హామీతో కమిటీ అయిన మాట వాస్తవమేనా? అయితే 90-91లో మీరు ఎన్ని కనెక్షన్స్ ఇచ్చారు? అది కూడా రెండు వేదాల ఉన్నాయి. ఇల్లెగల్ కనెక్షన్స్ రెగ్యులరైజ్ చేశారు. ఆ ఎకౌంట్ ఇందులో ఉందా? లేకపోతే ఫ్రెష్ కనెక్షన్స్ ఎన్ని ఇచ్చారు. అవి కూడా డిటెయిల్స్ చెప్పాలి. ఈ సంవత్సరం 1991-92 లో 50 వేలకు తగ్గించడం జరిగింది. నేను మీ ద్వారా అడిగేది 90-91లో లక్ష, ఈ సంవత్సరం లక్ష, రెండు కలిపి....

(ఇంటరప్షన్స్)

అవేదన సారీ ఏమి చేయమంటారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- చాలా అవేదన ఉంది. రూల్స్ తప్పవద్దు...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీ పరిస్థితి కూడా అట్లాగే ఉంటుంది ఇక్కడ నుండి పోతే...

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎవరి పరిస్థితి ఎట్లా ఉంటుందో ప్రజలే తెలుపుతారు. మీరు అడిగేది అడగండి - చెప్పే అవసరం లేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- 1990-91లో ఒక లక్ష కనెక్షన్స్ ఇప్పుడు ఒక లక్ష కనెక్షన్స్ కలుపుకొని టెన్టిటి ఇప్పుడు ఇచ్చారు? మొత్తం ఎన్ని ఇస్తారు. అదే విధంగా ఈ రోజుకు రాష్ట్రంలో .. ఈ రోజుకు ఎన్ని అప్లికేషన్స్ పెండింగులో ఉన్నాయి? ఇవన్నీ ఎప్పటి లోపల ఇవ్వగలుగుతారు? రైతుకు నోరు లేని విధంగా అడగలేరని మీరు ఇష్టం వచ్చినట్లుగా కమిషన్ కొడితే మాత్రం తీవ్రమైన పరిణామాలు ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. దానిని ఆలోచించుకొని సమాధానం చెప్పమనించి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- The matter is over. There cannot be another supplementary.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- మీరు చూడండి. ఒరిజినల్ క్వశ్చన్ 1991-92కి సంబంధించినటువంటి అంశాన్ని గురించి క్వశ్చన్ వేచారు. దానికి నేను జవాబు చెప్పాను 1991-92కి 1990-91కి సంబంధించి వారు సప్లిమెంటరీ అడుగుతున్నారు మార్చివరకు అని చెప్పి Let the record be verified. It pertains to 1990-91. 1991 మార్చి లోపల లక్ష ఇస్కామంటే. For 1990-91, no doubt, the Hon. Chief Minister did make a statement. I am not disputing it. But, what have we achieved. The target is one lakh pumpsets. The total number of pumpsets that were energised upto 31st March, 1991 is 81,794 and upto 30th June, 1991 is 93,740. వోలే 1991-92లో కూడా తమకు బాగా తెలుసు. ఇప్పుడు ఈ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ కనక్షన్స్ మిగతా రెగ్యులర్ కనక్షన్స్ విషయములో. There is a subtle distinction. The agricultural connections are governed by three factors -- augmentation of power generation, improvement of systems, transmission capacities and infrastructure facilities and viability of resources. These three factors govern the agricultural connections Keeping in view these three factors and taking into consideration the changed circumstances before us, we have to take a realistic view. There is no point in saying what we said earlier. No doubt, we do wish to keep up our words, but we would like to be realistic. So, we are bringing it down to 55,000. We try to improve it further. లక్ష అని చెప్పి 20 వేలుచేసి మానుకొంటామని కాదు. 10 ఖచ్చితంగా 55 వేలు చేస్తామని డిస్ట్రిక్టులైజేషన్ ఫిగర్స్ కూడా సభముందు ఉంచాము. రిసోర్సెస్ను బట్టి అంతకుమించి కూడా చేసే ప్రయత్నంచేస్తామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబునాయుడు:- సమాధానం రావేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నెక్స్ట్ క్వశ్చన్ తీసుకొంటున్నాను. సమాధానం రాకపోతే ఇంత కన్నా ఎక్కువ చేయలేదు. మీరు ఏదో సాధించాలనుకొంటే కానీ పని.

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ కె. రొశయ్యగారు 94వ ప్రశ్నకు సమాధానం చదవసాగారు)

(ఒక్కసారిగా తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు లేచినిలుచున్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎవరైనా ఒక్కరు మాట్లాడితే అర్థమవుతుంది, అందరూ ఒకేసారి మాట్లాడితే ఎట్లా.

(ఈ సందర్భంలో డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి, శ్రీ బి. గోపాలకృష్ణారెడ్డి.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు, శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు, శ్రీ ముత్యంరెడ్డి

గౌరవ స్పీకర్ స్థానంవద్దకు వచ్చి కొన్ని కాగితాలు చూపించారు)

డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి:- జిల్లావారిగా చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ స్థానాలలోకి వెళ్ళండి. మీకు సప్లిమెంటరీ చేయడం తెలియదు
How can I maintain then? I cannot help. You ask your Deputy
Leader. This is not the way.

(ఈ సందర్భంలో గౌరవ సభ్యులు వారి స్థానాలకు వెళ్ళారు)

చారిగారు, కూర్చోండి. ఇక్కడికి వచ్చుడు, పోవుడుతప్ప ఇంకేమీరాదు.

ఎ. మాధావరెడ్డి:- అప్లికేషన్స్ ఎన్ని పెండింగులో ఉన్నాయి? ఎప్పుడు
ఇస్తారు?

Mr. Speaker:- This is not the procedure. You have
deviated from the decisions taken in the BAC meeting. I am
saying it. I will say again.

Sri K. Vidyadhara Rao:- He is misleading this House.
There are illegal connections.

Mr. Speaker:- I do not like this. When they do not
occupy their seats what can I do? Mr. Chary please take your
seat. మీరు కూర్చోండి, మీకు అన్యాయం జరిగితే మీ డిప్యూటీ లీడర్ కు చెప్పండి.
డిప్యూటీ లీడర్ గారు, మీరు అడ్వయిజ్ చేయండి. He asked one clarification.
Mr. Chary, you do not hear your Deputy Leader also. There is
no question. He asked clarification and that is over.

శ్రీ తె. విద్యాధరరావు:- 91 వేల కనెక్షన్స్ ఇచ్చామని చెప్పి ఆయన మేన్ లోడ్
చేస్తున్నారు. ఇల్లెగల్ కనెక్షన్స్ ను కూడా ఆ 91 వేలలో ఇంక్లూడ్ చేశారు. 1990-91 లో
మీరు ఎన్ని కనెక్షన్స్ ఇచ్చారో డిల్లీవారిగా చెప్పండి.

Mr. Speaker:- There is no supplementary.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Whether all the illicit
connections have been regularised?

డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి:- కనెక్షన్స్ రావాలంటే ఇబ్బందిపడుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నువ్వు అంతకంటే ఎక్కువ వేయలేవు. నీకు క్వశ్చన్ చేయడంకాదు
కానీ లేవడం వచ్చేట్టు ఉంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 1990-91 లో 91 వేల కనెక్షన్స్ ఇచ్చామన్నారు, అది అవాస్తవం, ఈ 91 వేలలో రెగ్యులర్ డిమాండ్ చేసిన ఇల్లెగల్ కనెక్షన్స్ ఎన్ని ఉన్నాయి. మీరు ఇచ్చిన ఈ 91 వేల కనెక్షన్స్ కొత్తవా? ఇవి కొత్తగా ఇచ్చిన కనెక్షన్స్ అయితే జిల్లాల వారీగా ఎన్ని కనెక్షన్స్ ఇచ్చారు, ఎన్ని అప్లికేషన్స్ పెండింగులో ఉన్నాయి? ఫ్రేష్గా ఇచ్చిన కనెక్షన్స్ ఎన్ని?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నథింగ్ నా. క్లారిఫికేషన్ కొరకు మళ్ళీ డిమాండ్ చేస్తే బాగాలేదు

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక సలహా. నేను మొన్న బి.ఏ.సి లో కూడా చెప్పాను. విద్యుచ్ఛక్తి, మంచినీళ్లు, ఇరిగేషన్ మొదలైన సబ్జెక్టులగురించి చర్చించాలి. నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే ఏదో ఒక సమయంలో ఇల్లెగల్ కనెక్షన్స్ గురించి చర్చించడానికి రెండు గంటలు కేటాయించండి.

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker:- Mr. Vidyadhara Rao, you see how Mr. Tulasiram is talking. This is the way of the Member. When you do not know what can I do?

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి:- ఇది చూస్తే ఇక డిమాండ్స్ అన్నీ చర్చకు వచ్చేటట్లు ఉన్నాయి.

(అంతరాయము)

(శ్రీ బి. నీతారాం మొదలైన గౌరవ సభ్యులు లేచి నిలుచున్నారు.)

Mr. Speaker:- Mr. Vidyadhara Rao, no, sorry. Already, you have demanded for clarification. I have given.

(Interruptions)

No. I am not hearing. It is not going to records. No, sorry. You have to worry.....

శ్రీ బి. నీతారాం:- శ్రీకాకుళం, వైజాగ్ జిల్లాలకు ఎన్ని ఇచ్చారు? ఇది అన్యాయం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అన్యాయం ఏమీలేదు, అందరూ ఒకేసారి నిలబడి మీరే అన్యాయం చేశారు. How can he? Not to go to the records. Nothing will go to the record.

శ్రీ బి. నీతారాం:- అన్యాయం జరిగినా చెప్పుకొనే అధికారం మాకులేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- కూర్చోండి. మీ డిప్యూటీ లేడర్ను అడగండి.

శ్రీ టి. సీతారాం:- ఆయన అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు రానివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కూర్చోండి మీరు.

Sri T. Sitharam:- This Government is not following the rules. You are not following the rules.

Mr. Speaker:- I follow the rules. I follow the norms. You are not following the norms.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ప్రభుత్వపరంగా లక్ష కనెక్షన్లు ఇస్తామని అడ్వర్టైజ్మెంట్ మెంట్ ఇచ్చారు. 1991-92 లో కూడా లక్ష కనెక్షన్లు ఇస్తామని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి పెద్దఎత్తున అడ్వర్టైజ్మెంట్ ఇచ్చారు. అందువల్ల డిటెయిల్డ్గా చెప్పమన నేను అడుగుతున్నాను, 1990-91 లో 91 వేల కనెక్షన్లు ఇచ్చామని చెప్పారుకదా, అందులో రెగ్యులర్మెంట్ చేసిన ఇల్లెగల్ కనెక్షన్స్ ఎన్ని? ఫ్రెష్గా ఇచ్చిన కనెక్షన్స్ ఎన్ని? ఇప్పుడు మీరు చెప్పేది 1991-92కు 55 వేల కనెక్షన్స్ ఇస్తామన్నారు. అసలు డిల్లల వారేగా ఎన్ని అప్లికేషన్స్ పెండింగులో ఉన్నాయో, ఎన్ని కనెక్షన్స్ ఇవ్వబోతున్నారో చెప్పండి. అలాగే 1990-91 లో ఇచ్చిన కనెక్షన్స్ వివరాలు డిల్లలవారేగా చెప్పండి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- 1990-91 కి సంబంధించిన వివరాలు మొదట చెప్పాను. We could achieve the target of 81,794. అని చెప్పాను ఇప్పుడు డిస్క్లైమ్మెంట్ ఫిగర్స్ అడిగారు. Right now, I do not have the figures with me.

(అంతరాయము)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఫ్రెష్గా ఇచ్చిన కనెక్షన్స్ ఎన్ని అంటే చెప్పారు. ఫ్రెష్ కనెక్షన్స్ ఎన్ని, రెగ్యులర్మెంట్ చేసిన ఇల్లెగల్ కనెక్షన్స్ ఎన్ని?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- దిస్ ఈజ్ ది ఫిగర్ అని చెప్పాను. I have given my answer in unambiguous terms that this is the figure I have. There is no point in repeating it. There is no point in putting the question by Mr. Vidyadhara Rao. I have given the answer. With regard to the other point that has been raised by Mr. B. Venkateswara Rao, I would like to say I had already given the assurance to the House that we are going to convene a meeting with all the opposition leaders and we discuss this issue on the floor of the House. Shortly, we are going to discuss this issue and we will thrash out the problems.

Mr. Speaker:- I am sorry. I will oppose such things. అపోజిషన్ బీడర్స్ను కూడా పిలిచి మాట్లాడతానంటే ఇక క్వశ్చన్ అడిగే స్థలం ఎక్కడా దొరకలేదా?

డాక్టర్ యస్. వేణుగోపాలాచారి:- మా జిల్లాలో ఎన్ని కనక్కన్స్ రెగ్యులర్లైజ్ చేశారో చెప్పమని మొత్తుకొంటున్నాం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు మొత్తుకొన్నా అంతే.

(డా. ఎస్. వేణుగోపాలాచారి తన స్థానము నుండి సభాపతి బేబుల్ వైపు వచ్చారు.)

డాక్టర్ యస్. వేణుగోపాలాచారి:- 1990-91లో ఇల్లెగల్ కనక్కన్స్ ఎన్ని రెగ్యులర్లైజ్ చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దిస్ ఈజ్ వెరీ బాడ్, మే నోట్స్ కి హిండి, నేను చెప్పేది ఎందుకు వినడంలేదు. When I asked you to go to your seat, do not you like to go to your seat then?

(ఇంటరప్షన్)

20 డా. ఎస్. వేణుగోపాలాచారి:- మాకు అవకాశం ఇవ్వండి. యీ ప్రభుత్వం రైతులకు ఎరువులు, కరెంటు ఇవ్వడంలేదు

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నతింగ్ విట్ గో ఆన్ రికార్డు.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సప్లైమెంటరీ కూడా డివియెట్ అయితే నేను ఏం చేయాలి? యు కాంట్ గెట్ మచ్ మోర్ ... మే అపోజిషన్ మెంబర్స్ను పిలిచి డిస్కస్ చేస్తామన్నారు పిద్యాధరరావుగారు

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పారు. సమస్య ఏమిటంటే, లోవోల్టేజి సమస్య. కనక్కన్స్ గురించి, లోవోల్టేజి సమాధానం చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- యీ విషయం మీద అపోజిషన్ లీడర్స్‌ను పిలిచి మాట్లాడతానని చెప్పారు.

శ్రీ కె విద్యాధరరావు.- డాటవేస్తున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

- మిస్టర్ స్పీకర్:- నకింగ్ గో ఆన్ రికార్డు.

(ఇంటరప్షన్స్)

(శ్రీ డి కె సమరసింహారెడ్డి సమాధానం చదవడానికి ప్రయత్నం చేశారు.)

(శ్రీయుతులు డా ఎస్. వేణుగోపాలచారి, శ్రీ బి. నీతారామ్, శ్రీ పి. గోపాలకృష్ణారెడ్డి, శ్రీ కె. విద్యాధరరావు, శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు, శ్రీ ఎమ్. రఘుమారెడ్డి తదితరులు సభాపతికి బేబుల్ ధగ్గరికి వచ్చారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ - మీరు మే నోట్స్‌కి పోతే మీరు చెప్పింది వింటాను ... మీరు అక్కడ కూర్చోండి? నేను స్టేట్‌మెంటు ఇవ్విస్తాను, మే నోట్స్‌ కూర్చోండి అన్నాను

శ్రీ బి. నీతారామ్.- అధ్యక్షా, ... గతంలో ఎలా చేశారు ...

మిస్టర్ స్పీకర్:- నీతారామ్‌గారు మీరు సీనియర్ మెంబరు. బిఎసి ప్రకారం పోతుంది. నకింగ్ విల్ గో ఆన్ రికార్డు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్ - నేను మిమ్మల్ని అక్కడికి పోమని చెప్పాను. మీరు ఏది అడిగినా బిఎసి ప్రకారం వుండాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్.- నేను ఎలవ్ చేయను

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి.- అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఉదయం నుంచే శాసన సభ ఎం-30 పద్మతులలో నడుస్తున్నదో మీకు తెలుసు ఇది ఎంత చూత్రం బాగాలేదు తమరి మీదకి ఎంత స్పెర్స్ అండ్ స్పెర్సియన్ పడుతున్నదో, ఎంత మెంటల్ ఎగానే ఉందో గౌరవసభ్యులకు తెలుసు

(ఇంటరప్షన్స్)

ఇది పద్ధతి కాదు. వారు కేకలు వేయవచ్చును. అల్లరి చేయవచ్చు, సభా కార్యక్రమాలు ఆపవచ్చును; కానీ ప్రజలు మాత్రం మెచ్చుకోరు. బాధ్యత గల ప్రధానప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు చేసింది మంచిది కాదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజాతంత్ర పద్ధతులకు వ్యతిరేకంగా వారు అసెంబ్లీలో కేకలువేయడం, గంటల కొద్దీ ఈ విధంగా సభాకార్యక్రమాలను ఆపడం మంచిది కాదు. స్పీకరుగారికి ఎదురు నీలీచి మాట్లాడడం మంచిది కాదు. ప్రజలే మంచి నిర్ణయం చెబుతారు. వారు ప్రవర్తించే పద్ధతి మంచిది కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

నాకు చెప్పి హక్కు ఉంది ప్రాజాబుల్యే వరకూ చెబుతాను. కేకలువేయడం అసంప్రదాయం. ఇది పద్ధతి కాదు.

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి:- అధ్యక్షా,

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఏమిటి మాట్లాడుతారు? తమాషాగా ఉంది. ఇంత కరష్నా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక్క విషయం తమరి దృష్టికి తెస్తాను. లోవోల్టేజీ సమస్యతోపాటు ఇది కూడా తీవ్రమైన సమస్య. రెండు గంటల చర్చ కావాలని సభ్యులు ఆందోళన చెయ్యడంతో అర్థం ఉంది. కనుక మీరు ప్రకటించాలి. రెండు గంటల చర్చకు ప్రకటించండి. నేను రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ప్రధాన ప్రతిపక్షం గౌరవ సభ్యులంతా పోడియం వద్ద నుంచి లేచి వారి వారి స్థానాలలో కూర్చోవాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు తమ స్థానాలను ఆక్యుపై చేసిన తరువాతనే, ఎనౌన్స్ చేస్తాను. నా ఎనౌన్స్ మెంట్ పై మీరే ఛాంక్స్ చెబుతారు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- లోవోల్టేజీ సమస్య మీద మాట్లాడారు కనెక్షన్స్ విషయంలో కూడా చాలా తీవ్రమైన సమస్యగా ఉంది. మీరు సభ్యుల యొక్క మనోవేదనను అర్థం చేసుకోవాలి. దయచేసి ప్రధానప్రతిపక్షానికి చెందిన గౌరవ సభ్యులు వారి సీట్స్ లోకి రావాలి. దాంతోపాటు మీరు కూడా ఇక్కడికిక్కడే ఎనౌన్స్ చేయాలి. దయచేసి ప్రధాన ప్రతిపక్షానికి చెందిన గౌరవ సభ్యులంతా వారి స్థానాలకు రావాలని కోరుతున్నాను.

(తెలుగుదేశంపార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు వారి స్థానాలకు వెళ్లి కూర్చున్నారు)

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి (పినుకొండ):- అధ్యక్షా,

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ సమస్య మీద మీరేమయినా మాట్లాడారా?

ఎన్. రాజకుమారి:- లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అయితే కూర్చోండి. మీకు ఇక్కడ ఈ సీటులో కూర్చుంటే తెలుస్తుంది. ప్రక్కన కూర్చుని చెప్పడం కాదు. Now, as I feel that you are treating it as an important issue

(Interruptions)

సమరసింహారెడ్డి సమాధానం చెప్పడంతో వెనుకంజ వేయలేదు. లోవోల్టేజీ సమస్య కనుక డిస్కప్స్ పెట్టుకుందాము. నేను చెప్పిన తరువాత, ఎవరయినా మాట్లాడితే బాగుండదు.

(ఇంటరప్షన్)

Do not take it as linient liberalisation is given పార్టీ లీడర్స్ అంతా బిజినెస్ అడ్వజరే కమిటీలో ఉంటారు. గౌరవ సభ్యులంతా కూడా వారి లీడర్స్ ని ఫోలో కావాలని కోరుతున్నాను. కమిటీ డెసిషన్ తీసుకుంది. సప్లైమెంటరీ కావాలన్న వారు సీనియర్ మెంబర్స్. వారు కూడా ఇట్లా అడుగుతుంటే చాలా బాధగా ఉంది. నేను బాధ పడుతున్నాను. ఎక్కువగా పోడియం వద్దకు రావడం బాగా లేదు. నార్క్స్ ఉన్నాయి. నేటి నుంచీ ప్రధాన పోలిషర్లతో సహా అన్ని పార్టీల వారితో నేను మాట్లాడుతాను. మీరంతా సహకరిస్తేనే సభ సక్రమంగా నడుస్తుంది. ట్రెజరీ బెంచెస్ కూడా గుర్తించాలి. దీని మీద డిస్కప్స్ అవసరం ఉంటే, ఇప్పుడు చెప్పండి. సమరసింహారెడ్డిగారు వెనక్కిపోవడం లేదు. లోవోల్టేజీ సమస్యతోపాటు ఇతర సమస్యలు ఉన్నా చర్చించడానికి ఒక గంట డిస్కప్స్ ...

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- రెండు గంటలు అడిగాము.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- సభలో డిస్కప్స్ ఎలవ్ చేయాలా లేదా అన్నది మీ పిలిచేటే. నేను చెప్పేది లేదు. నేను అన్నదేమంటే, ఎట్లాగూ ప్రతిపక్షనాయకులని పిలిచి, సమావేశం పెట్టి, చర్చించాలని ఇదివరకే కోరారు. వారితో సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాను. ఎవరికు చెందిన అంశాలను చర్చించాము అని ఆ రోజునే చెప్పాము. ఆ చర్చ అయిన తరువాత

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Shall I allow one hour discussion, Mr.Samarasimha Reddy.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- It is your prerogative, Sir. I do not want to tresssgross my limits. We will discuss this issue with all the Opposion Leaders separately. In the course of discussion, if they feel that the answers given are not sufficient and they should discuss it on the floor of the

House, then, the discussion may be held for one hour or half an hour as you decide. We do not shirk from our responsibility.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- చేప్పేది వికుండా ఏమిటి? ఇంత ఓపిక లేకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఆ సమావేశం అవసరం లేదా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అవసరం లేదు. ఇక్కడే చెప్పమనండి.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Discussion is accepted. It is agreed. When he is leberally coming forward, what is this?

(Interruptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, దయచేసి ఒక్క సంగతి వినండి. ఈ రోజు ప్రశ్నలకి మంతులతో సమాధానం చెప్పించుకుంటాము. తమరు ఆలోచించండి. మంతులు సూటిగా సమాధానం చెప్పకుండా దాటేసే ప్రయత్నం చేస్తే మాత్రం తప్పదు.

ఏలూరు కాల్యకు రెగ్యులేటరు

94-

*4795- శ్రీ యమ్. రత్నబొస్ (గన్నవరం):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) విజయవాడ, ఏలూరులమధ్య ఏలూరు కాల్యకు రెగ్యులేటరు లేని విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, విజయవాడ ఏలూరుల మధ్య ఏలూరుకాల్యకు రెగ్యులేటరును నిర్మించే ప్రతిపాదన ఏదైనా కలదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) ఈ క్రింది ప్రదేశాలు ఏలూరు కాల్యకు రెగ్యులేటరును నిర్మించే ప్రతిపాదనలు పరిశీలనలో వున్నాయి:-

(1) కేసరపల్లి అక్విడక్ట్ దిగువ ప్రాంతం మైలురాయి 10/7 దగ్గర.

(11) బిరివాడ ఛానల్ దిగువ ప్రాంతం మైలురాయి 20/4 దగ్గర.

శ్రీ బి. రత్నబోసు:- విజయవాడ ఏలూరు మధ్య ఏలూరు కాలనీ డాడాపు 65 కి.మీ. ఉంది. ఈ 65 కి.మీ. లలో ఎక్కడా రెగ్యులేటర్ లేదు. దాని వల్ల టైలెండ్ గ్రామాలకు నీరు అందక చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఏలూరు, విజయవాడ మధ్యలో రెగ్యులేటర్ కావాల్సి కోరాము. మంత్రిగారి సమాధానంతో పరిశీలనలో ఉందని అన్నారు. ప్లెస్ నియండ్రానికి మాస్టర్ ప్లాన్ ఉన్నాడు. ఏప్పుడు చేస్తారు? ఎప్పటి లోగా నిర్మాణం పూర్తి చేస్తారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- యాక్చుయల్ గా మొట్టమొదటిగా మోడంస్ట్రక్షన్ లో అలోపించారు కానీ గైడ్ లైన్స్ క్రిందకు రానందువల్ల ఈ రెండు పాయింట్స్ లో రెగ్యులేటర్స్ నిర్మాణం గురించి పరిశీలనలో ఉంది. జనరల్ ఒపేనియన్ ఏమంటే ఈ 65 కి.మీ. లైన్స్ ఉన్న కాలువ మీద ఒక బోరువుతో సరిపోతుందేమో చెరివాడ దగ్గర అంటే హాఫ్ వే సమవాల్ హాఫ్ వే అవుతుంది. 20వ మైలు నాలిగ వ ఫర్మాంగు దగ్గర చెరివాడ నుంచే ఒక రెగ్యులేటర్ కడితే బాగుంటుందని పరిశీలనలో ఉంది. త్వరలోనే ఎక్స్ ప్లెండేట్ చేస్తాము.

శ్రీ బి. రత్నబోసు:- ఒక చిన్న సప్లైమెంటరీ ఉంది సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో.నో.

అనుసూచిత ప్రాంతాలలో నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీ

95-

*4731- సర్వశ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు, బి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట), కె. బిక్ష్మం (బూర్గంపహడ్), జి. నరసయ్య (ఎల్లందు), మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతనగర్), కె. బొమ్మి (భద్రాచలం), సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్):- గిరిజన సంక్షేమ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఐ.టి.డి.ఎ. మరియు డి.ఆర్.డి.ఎ.ల ద్వారా నెలకొల్పబడిన గిరిజన సహకార సంఘాల ద్వారా అనుసూచిత ప్రాంతాలలో నిత్యావసర వస్తువులు పంపిణీ చేయబడుతున్న విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) ప్రతి ఒక సెల్సుమెన్ మూడు లేక నాలుగు దుకాణాలను నడుపుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) సెల్సుమెన్ వస్తువులను నల్లబజారులో విక్రయిస్తున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఈ) అయినచో, వారిపై తీసికొన్న చర్య ఏమి?

గిరిజన సంక్షేమ శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. భీమరావు):- (అ) లేదంటే.

(ఆ) తెలుగు ఇంటర్ ఫియరెన్సా గిరిజన డి.ఆర్.డి.ఎ.

(ఇ) లేదంటే,

(ఈ) ఉత్పన్నముకాదు.

Sri K. Bheem Rao:- Sir, answer to Question (a) No, Sir...

(Interruptions)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మినిష్టరుగారు తెలుగులో సమాధానం చెబితే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారికి ఇంగ్లీషులో చెప్పడం అలవాటు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఎందుకంటే చాలా మందికి ఇబ్బందికరంగా ఉంటుంది. నాకు ఏమే ఇబ్బంది లేదు కానీ ఇంగ్లీషు రానీ వాళ్ళకు అవకాశం వోతుంది కాదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆయన ఇంగ్లీషులో బాగా చెబుతారు. తెలుగులో కూడా చెబుతారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మంత్రిగారిని ఇంగ్లీషులో మాట్లాడమనండి. కానీ తెలుగులో అన్నర్ చెప్పమనండి. అంధ్ర దేశంలో పుట్టిన వారికి తెలుగు వస్తుంది. కనుక తెలుగులోనే చెప్పమనండి. తెలుగు రాకపోతే పొమ్మనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- తెలుగులో చెబుతారు కదా? ప్రతి దానికి ఇంటర్ఫియ్ రెన్ను గాడవేనా? ట్రాన్స్లేషన్ కూడా ఉంది.

శ్రీ కె. భీక్షం:- గిరిజన ప్రాంతాలలో డి.ఆర్.డి.ఏ. ద్వారా సివిల్ సప్లయ్ ద్వారా ఎసెషియల్ కమోడిటీస్ అమ్ముతున్నారు. ఈ మధ్య కాలంలో ఈ సివిల్ సప్లయ్ ప్లానెటు డిలర్స్ అమ్మేవారు. అయితే కొంతమంది ప్లానెటు డిలర్స్ యొక్క డిలర్షిప్ను రద్దు చేశారు. రద్దు చేసినందువల్ల ఒక్కొక్క ఫెయిర్ప్లాన్ ఫాపు ఒక్కో సేల్స్మన్ కాకుండా 3, 4 ఫాపులలో ఒకరే అమ్ముతున్నారు అందువల్ల ఏ ఫాపు ఏ రోజు తెలియి ఉంచుతారో తెలియని పరిస్థితి. ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న గిరిజనులు వెనుక బడిన వారు కూలీ నాలే వేసుకుని వారం పది రోజులపాటు కూడబెట్టు కున్న డబ్బుతో రేషన్ కోసం వెళ్ళితే దొరకని పరిస్థితి ఉంది. వారం రోజులు పని చేసి డబ్బు కలక్టు చేసుకుని రేషన్ ఫ్యాషన్ ఫాప్ కు వెళితే ఇక్కడ బియ్యం ఉండడం లేదు. వారికి కేటాయించిన రేషన్ నెలలో ఎప్పుడయినా కొనుక్కునే అవకాశం గిరిజనులకు ఇప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గిరిజనుల దగ్గర ఎప్పుడూ డబ్బులు ఉండవు. డబ్బులున్నప్పుడు రేషన్ దొరకదు. ఒక్కో సేల్స్మెన్ 4, 5 ఫాపులు నడుపుతున్న మాట వాస్తవమా?

శ్రీ కె. భీంరావు:- వారు అడిగిన ప్రశ్న నాకు సంబంధం లేదు. ఎందుకంటే అది ప్లానెటు డిలర్స్. ఫుయర్ నాట్ కన్సర్న్స్ విత్ దట్ సబ్జెక్ట్.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఐ కుడ్ నాట్ ఫాలో, మళ్ళీ ఒకసారి చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారికి అర్థం కాలేదట. మళ్ళీ ఒకసారి చెప్పండి.

శ్రీ కె. భీరావు:- అటువంటివి ఏమయినా ఉంటే మా దృష్టికి కనుకు వస్తే కను పరిశీలన చేస్తాను.

ఆర్.ఐ.సి. ద్వారా గొట్టపుబావుల త్రవ్వకము

96-

*5016- సర్వశ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు, యన్. రాఘవరెడ్డి, డి. రాఘవాచారి (అవంతి), పి. రామయ్య (నీడుమోలు):- సహకార శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రములో ఆర్.ఐ.సి. ద్వారా వారియొక్క స్వంత రిగ్గులతో ఎన్ని గొట్టపు బావులు త్రవ్వబడినవి:

(ఆ) ఆర్.ఐ.సి. కమీషన్ తేసికొని గొట్టపు బావుల త్రవ్వకపు పనిని కంట్రాక్టర్లను అప్పగించిన విషయము వాస్తవమేనా; అయినచో అందుకుగల కారణములెవ్వి?

సహకార శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. రాఘవాచారివారి):-

(అ) 1981-82 నుండి 1990-91 వరకు 4 1/2" బుగల 41068, 6 1/2" బుగల 9759 బోరులను త్రవ్వడం జరిగింది.

(ఆ) అవునండే. కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాల క్రింద బలహీన వర్గాలవారి నిర్ణీత - కాల కార్యక్రమాలను సంస్థ స్వంత రిగ్గులు చేపట్టలేక పోయినట్లయితే గ్రామీణ సాగునీటి సంస్థ బోరుబావుల త్రవ్వకపు పనిని ప్రైవేటు కాంట్రాక్టర్లను అప్పగించింది. కాంట్రాక్టర్లు త్రవ్విన బోరులను సమర్థవంతంగా పర్యవేక్షించడానికి, సర్వీసు ఛార్జీలను వసూలు చేస్తున్నది గాని కమీషను వసూలు చేయడం లేదు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మంత్రిగారి సమాధానంలో ఎన్నో వేసారని చెప్పారు. రేంజీ పశ్చిమలో ప్లైవేటల సంస్థలకు కొన్ని బోర్లెన్స్ వేయడానికి అవకాశం ఇచ్చిన మాట నిజం. దానిలో కమీషన్ లేదు. సర్వీసు ఛార్జీస్ వసూలు చేస్తున్నామన్నారు. నేను మళ్ళీ ఆ వివరాలలోకి పోకుండా - ఈ ప్లైవేట సంస్థలకు నిబంధనల మేరకు బోర్స్ వేయడంలో, లోతు త్రవ్వడంలో సరయిన స్కేటు వేయడం లేదన్నది వాస్తవమా? కంప్లయింట్స్ ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? అయితే తేసుకున్న షరతులేమిటి? నాదగ్గర ఉన్నాయి. నేను వ్రాసి ఇస్తాను. సర్వీసు పేరుతో కట్ చేసుకున్న డబ్బులపై ఆ కంపెనీల వారెన్ట్ ఆరోపణలున్నాయి. వారు చేయకపోతే వారి దగ్గరున్న దానిని జప్తు చేసుకుంటున్న ఉదాహరణలున్నాయి. కమీషన్ తేసుకుంటున్నారు. నిబంధనల మేరకు ప్లైవేట సంస్థలు బోర్స్ వేయడం లేదు. చాలా కంప్లయింట్లున్నాయి. ప్రభుత్వం దగ్గర ఇన్ఫర్మేషన్ ఉందా? ఉప ప్రశ్నకు అవకాశం లేదు కనుక సమాధానం చెప్పండి.

శ్రీ పి. రాఘవాచారివారి:- కమీషన్ అన్నది తేసుకోవడం లేదు రూరల్ ఇన్‌గేషన్ డిపార్టుమెంటు సర్వే ఛార్జీస్ కలక్టు చేస్తున్నారు - సూపర్వైజ్ చేస్తున్నది కాబట్టి ఇన్‌చేర్

బోర్న్ వేయకుండా, మెజర్మెంట్స్ క్రింద కొన్ని సమస్యలు ఉత్పన్నం అవుతున్నాయని తెలిపారు. ఏ రైతు అయితే ఇన్వెట్ బోర్ వేయించుకుంటారో ఆ రైతు ఒక సర్టిఫికేటు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంటుంది. రైతు సాటిస్ఫై అయిన తరువాత సర్టిఫికేటు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. రైతు తన సర్టిఫికేటుతో ఇన్ని మేటర్స్ ఇన్వెట్ బోర్ వేసారని సర్టిఫై చేసిన తరువాతనే డి.ఆర్.డి.ఐ. ఐడెంటిఫై చేస్తుంది బెసిఫీషియర్స్ను. అంతకాకుండా జియాలజీస్టు గ్రౌండ్ వాటర్ సర్వే చేసి నోర్సు పాయింట్ను ఫిక్స్ చేస్తాడు కాబట్టి రూరల్ ఇరిగేషన్ బోర్వెల్స్ మాత్రం డి.ఆర్.డి.ఐ ఇచ్చిన బెసిఫీషియర్, ఇరిగేషన్ జియాలజీస్టు చెప్పిన నోర్స్ దగ్గర బోర్వెల్ వేయడం జరిగింది. వేసిన తరువాత కూడా రైతు ద్వారా సర్టిఫికేటు తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ సర్టిఫికేటు ఆధారం చేసుకుని ఆ యొక్క కంట్రాక్టర్లు పేమెంటు తీసుకోవడం జరిగింది.

స్పిన్ ఫెడ్లో దుర్వినియోగం

97-

*5056- సర్వశ్రీ పి. శంకరరావు (షాద్ నగర్), టి. పురుషోత్తమరావు:- జాళీ, చేనేత శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా;

(అ) ఇటీవల స్పిన్ ఫెడ్లో అధికారులు, ప్రతికూలుగోలులోను మరియు యంత్రములను ఏర్పాటు చేయటంతోను అనేక లక్షల రూపాయలను దుర్వినియోగం చేసిన విషయం వాస్తవమేనా?

(ఆ) అయినచో, ఈ విషయంలో ఏదైనా విచారణను నిర్వహించారా; దాని ఫలితాలెవ్వి;

(ఇ) ప్రస్తుత ఇబ్బందులను అధిగమించటానికై 'స్పిన్ ఫెడ్'ను కార్పొరేషనుగా మార్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా కలదా?

రాష్ట్రజాళీ, చేనేత శాఖమంత్రి (శ్రీ డి. ప్రసాద్ రావు):-

(అ) ప్రతికూలుగోలులోను, యంత్రాల స్థాపనలోనూ స్పిన్ ఫెడ్ అధికారులు దుర్వినియోగానికి పాల్పడిన సంఘటనలేమీ ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(ఇ) లేదండీ.

50 డాక్టర్ పి. శంకర్ రావు:- అధ్యక్షా, వీలకలూరిపేట ఎడ్లపాడులోని స్పిన్నింగ్ కో ఆపరేటివ్ మిల్లుకు సంబంధించి అక్కడ లక్షల టెక్స్ టెక్స్ వాళ్ళ షెడ్యూల్డ్ ప్రకారం ఏమీ అడుగుతున్నారంటే శాతం అంటే 2, 3 కోర్స్ ఎలాంటి బ్యాంక్ గ్యారంటీ లేకుండా యివ్వడం వలన వాళ్ళు బ్యాంక్ అవుట్ అవడం వలన గవర్నమెంట్ కు లాస్ అయ్యే దానికి ఎవరు రెస్పాన్సిబులిటీ వుంటారు? ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? మహబూబ్ నగర్ లో ఉలు స్పిన్నింగ్ మిల్లు గత మూడు సంవత్సరాల నుంచీ కోల్డ్ అయి వున్నది. దానికి కావలసిన హాల్ యారస్ మన రాష్ట్రంలో తయారు అయితే 22 రూపాయలకు దొరుకుతున్నది.

తరువాత ఈ హల్ యారస్ పాసివల్ నుంచి తేవడం వలన ఒక కిలో హల్ 33 రూపాయలు అవుతూ వున్నది. దీని మీద గవర్నమెంట్ ఖజానాకు కానీ, లేకపోతే స్పిన్ మిట్ట పైన ఆధారపడి వున్న వాళ్ళకు కానీ ఎంతో నష్టం జరుగుతూ వున్నది. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నది? గుంతకల్ మిట్ట గత 2,3 నెలల నుంచీ క్లోజ్ అయి వున్నది. దానితో సుమారు 1400 మంది వర్కర్స్ పని చేస్తున్నారు. వాళ్ళు పని లేకుండా ఆందోళనతో వున్నారు. అది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? దాని విషయంలో ఏమి చేస్తున్నారు? అదీ గాకుండా ప్రత్తి కొనుగోలు విషయంలో ఆల్ ఓవర్ కంట్రీ సెంట్రల్స్ పర్ఫెక్ట్ పాలసీ - అది ముఖ్యంగా రాష్ట్రంలో ఒకే బొబ్బ లేదు. అన్ని స్టేట్స్ లలో సెంట్రల్స్ పాలసీ వున్నది. మన దగ్గర డి సెంట్రల్స్ పాలసీ వుండడం వలన జేకేజెస్ తరువాత మీస్ అప్రోప్రియేషన్స్ జరిగే అవకాశం వున్నది. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నది?

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు:- ఈ చిలకలూరిపేట ఫ్యాక్టరీ కంప్లెట్ చేయడానికి గతంలో వరల్డ్ బ్యాంక్ ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన సంస్థతో విధించిన పరిధిలోనే ఈ యంత్ర స్థాపన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. దీనిలో ఏలాంటి డివియేషన్స్ లేవు. డిలే జరగడానికి వాతావరణ పరిస్థితులు, సిమెంటు కానీ, సివిల్ స్ట్రక్చర్ కంప్లెట్ అవడంలో కొంత డిలే అయింది. దీనిలో ఏలాంటి రూల్స్ డివియేషన్స్ చేసి ఫనిషిమెంట్ తీసుకునే దానికి అవకాశం లేదు. అన్ని ప్రాజెక్టులు కన్స్ట్రక్షన్ లో కూడా ఇలాంటి సాధరణమైన అలస్యం జరుగుతుంది. అలాగే మహబూబ్ నగర్ హల్ ఇండస్ట్రీ తెరిపించడానికి 8-4-91న మా వ్యాండీలూమ్ కమీషనర్ వారి అధ్యక్షతన మహబూబ్ నగర్ లో ఒక సమావేశం జరిపి అన్ని చర్యలు తీసుకోడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతూ వున్నాయి. అతి త్వరలో సాధ్యమయిన చర్యలు తీసుకుని తెరిపించే దానికి సాధ్య సాధ్యాలు ఒకసారి పరిశీలిస్తాము.

సుంకరులకు వేతనాలు

98-

*2890- శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగర్ రావు:- రెవెన్యూ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపదరా:-

(అ) కరేంనగర్ జిల్లా, మెట్ పల్లి నియోజకవర్గంలోని కోజనకొత్తూరు మరియు ఇతర పునరావాస గ్రామాలలోని సుంకరులకు (గ్రామసేవకులు) రెవెన్యూ అధికారులు వేతనాలను చెల్లించని విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఎప్పటిలోగా వేతనాలను చెల్లిస్తారు?

-రెవెన్యూ శాఖమంత్రి (డాక్టర్ డి ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి):

(అ), (ఆ) కరేంనగర్ జిల్లా, కోజనకొత్తూరు, బిరిదిపూర్, కేతవపూర్ గ్రామాలకు చెందిన గ్రామసేవకులకు వేతన వికాయిలు 8.4.1991న చెల్లించడమయింది.

బి. రాజేశ్వరరావు:- గామ సేవకులు జీతం ఎంత? వాళ్ల స్థితి గతులు మంత్రిగారికి తెలియనివీ కావు. వాళ్లకు ఎంత కాలం జీతాలు యివ్వకుండా ఆపుతారు? 1974వ సంవత్సరంలో క్రియేట్ అయిన విలేజ్ అసిస్టెంట్స్ కు 17 సంవత్సరాల నుంచి జీతాలు యివ్వకుండా వుంటే వాళ్లు ఎలా బితుకుతారు? ఇక ముందు అలా జాప్యం జరగకుండా తగిన చర్యలు తీసుకుంటారా?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, శ్రీరాంసాగర్ పాజెక్టులో ముంపుకు గురి అయిన ప్యాంతాలలో కొన్ని విలేజ్ అసిస్టెంట్స్ పోస్టులు క్రియేట్ చేయడం అయిరిది. 1974వ సంవత్సరంలో ఒకటి, 1990వ సంవత్సరంలో ఒకటి, 1985వ సంవత్సరంలో ఒకటి క్రియేట్ చేశారు. 8-4-91 వరకు అంతా పే చేశాము.

యోగాధ్యాయన పరిషత్తు

99-

*4512- శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి (చేపల్లె):- వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) యోగాధ్యాయన పరిషత్తును పునరుద్ధరించుటకు ప్రతిపాదన ఏదైనా కలదా;

(ఆ) లేనిచో, ఏదైనా ప్రత్యామ్నాయ వ్యవస్థ ఏర్పాటుకు ప్రతిపాదన చేసినారా;

(ఇ) అయినచో, దాని వివరములెవ్వి?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):-

(అ) (ఆ) లేదండీ.

(ఇ) పూర్వపు యోగాధ్యాయన పరిషత్తులో పనిచేస్తూ వున్న శిక్షణా సంస్థలను పూర్తిగాగా దూరం చేసి, ఇంజనీరింగ్, డిప్లొమా, పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్, పోస్టుమెడికల్, పోస్టుబిజినెస్ పరిషత్తులు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గతంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యోగాధ్యాయన పరిషత్తు ఒక మంచి ఉద్దేశ్యం కొరకు తీసుకురావడం జరిగింది. రోశయ్యగారు మంత్రి వరుణులు పెద్దలు. వాళ్లకు తెలియాలి. యోగాధ్యాయన పరిషత్తు తిరిగి ప్రారంభిస్తే బాగుంటుంది. ఎలాంటి పబ్లిసిటీలకు పోకుండా తిరిగి పునరుద్ధరించే కార్యక్రమం చేపడితే బాగుంటుంది. అదే గాకుండా ఈ యోగాధ్యాయన పరిషత్తులోని అన్ని శిక్షణా సంస్థలను పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్, ఇంజనీరింగ్ మెడిసిన్స్ కు బదిలీ చేయడం జరిగింది. కానీ యోగాధ్యాయన పరిషత్తులో పని చేస్తున్న ఉద్యోగులను ఇంజనీరింగ్ మెడిసిన్ సర్వీసుకు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయకపోగా వాళ్లకు సంవత్సరం నుంచీ జీత, భత్యాలు లేవు. దీనికి మంత్రిగారు జవాబు లేదని చెప్పారు. యోగాధ్యాయన పరిషత్తును కొనసాగించాలి. యోగాధ్యాయన పరిషత్తులో పని చేస్తున్న ఉద్యోగులందరికి కూడా 1986-87వ సంవత్సరంలో పి.ఆర్.సి. జీత భత్యాలు ఎక్స్ టెండ్ చేస్తారా, లేదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- యోగా, ప్రకృతి వైద్యాలు కొంచెము పటిష్ఠము చేసే దానికి ఆలోచించవలసిన విషయంలో మాత్రం గౌరవ సభ్యులతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. ఒక ఎక్స్ పర్ట్ కమిటీని వేసి ఆ కమిటీ రిపోర్ట్ తీసుకున్న తరువాత 19.8.86న ఒక రివేల్ చట్టము తీసుకవచ్చి యోగాధ్యయన పరిషత్తును రద్దు చేయడం జరిగింది. రద్దు అయినప్పటికీ కూడా ఆశయాలు పాఠ్యంగానున్నందున ఇక ప్రకృతి వైద్యం పైన పాఠ్య ప్రచారం చేసి ప్రజలకు ఉపయుక్తంగా వుండే దానికి కావలసిన ఆలోచనలు తప్పకుండా చేస్తాము.

హైదరాబాదు విమానాశ్రయంలో చలువ గిడ్డంగి విభాగం

100-

*3106- సర్వశ్రీ కె. శాయరెడ్డి, టి. పురుషోత్తమరావు, సి. దాసు:- చక్కెర, వాణిజ్యం, ఎగుమతుల అభివృద్ధిశాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయము తెలిపెదరా:

హైదరాబాదు విమానాశ్రయ స్థాయిని అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయ స్థాయికి పెంచిన దృష్ట్యా ఎగుమతి చేయటానికి కూరగాయలు, పండ్లు, పూలు మున్నగు వాటిని నిల్వ చేసు కోనుటకు అప్పటి ఒక చలువ గిడ్డంగి విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేయుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించుటకు ఏదైనా ప్రతిపాదనకలదా?

చక్కెర, వాణిజ్య శాఖమంత్రి (శ్రీ మహమ్మద్ జానీ):-

వున్నదండీ.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- గౌరవ మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ 'అవును' అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం దీనికి అమోదం తెలిపింది. దీని మొత్తం ఎన్నిమేట్ ఎంత? ఎప్పుడు దీనిని ప్రారంభిస్తారు? ఎప్పటి వరకు పూర్తి చేస్తారు?

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- విమానాశ్రయం దగ్గర కోల్డు స్టోరేజ్ యూనిట్ నిర్మాణం ఆవశ్యకత గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి 24.6.91న లెటర్ వ్యాయడం జరిగింది. దానికి బదులుగా ఫుడ్ అండ్ సివిల్ సప్లయ్స్ డిపార్ట్మెంట్ కేంద్ర ప్రభుత్వం వారితో 6.8.91న సదరు గిడ్డంగి నిర్మాణం కోసం కావలసిన స్థలం కేటాయించినట్లయితే ఆ ప్రాజెక్ట్ సెంట్రల్ వేర్ హౌసింగ్ డిపార్ట్మెంట్ నిర్వహణ చేయడానికి సంసిద్ధత వ్యక్తం చేసింది. స్థలం అన్వేషణ కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. త్వరలో ఆ కార్యక్రమం తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రకటన

Mr. Speaker:- The Short Notice Question 100-A-5441-E. is postponed with the request of the Members.

Now Shri T. Purshowtham Rao, will move a resolution.

తీర్మానము: విజయవంతంగా ఐ.ఆర్.ఎస్.-బీ ఉపగ్రహం ప్రయోగము గురించి

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, 29 ఆగస్టు 1991న ఈ శాట్‌లైట్ పూర్తిగా మన స్వదేశీ విజ్ఞానంతో రూపకల్పన చేసి, దానిని రూపొందించి రష్యా నుండి ఎగర వేసినారు. దానికి ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెడుతున్నాను. I beg to move, with the permission of the Chair, "That this House express its immense pleasure over the successful launching of Remote Sensing Satellite IRS-IB into the space on the Soviet Rocket on 29th August, 1991 and congratulate the Scientists and Workers of the I.S.R.O. Satellite Centre, Bangalore."

Mr. Speaker:- The Resolution moved.

సభా కార్యక్రమము

00 మిస్టర్ స్పీకర్:- 5 నిమిషాలు అనెచెప్పి 15 నిమిషాలు తీసుకుంటారు. లాభం లేదు.

Sri Mohd. Amanullah Khan (Chandrayangutta):- Sir, you please kindly change the name of "Zero Hour" as "Hero Hour"

(Laughter)

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్ వద్దంటున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టైమ్ ఐపోయింది. ఒక నిమిషం తీసుకుంటామంటారు కానీ అమాట మీద ఉంటారా? ఒక్క నిమిషం అన్నారు కాబట్టి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి (ఎప్పెర్రె):- మంత్రిగారు కరెక్టుగా జవాబిస్తే మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

అధ్యక్షా, కామరెడ్డి పట్టణంలోని సి.ఎస్.ఐ హాస్టల్‌లో వార్డెన్ హేమకుమార్ అనే ఆయన అత్యాచారం చేసినదానిమీద పేపర్‌లో వచ్చింది. మేముకూడా వెళ్ళాము. వాస్తవాలను దాచిపెట్టడానికి ప్రయత్నించడం జరిగింది. ఎందుకంటే మాకుకొన్ని సమాచారాలు వస్తున్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్. ఇందులో పరిష్కారం ఉండదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ చార్జ్, జేరో అవర్ గురించి తెలియకుంటే నేనేమీ చెప్పలేను.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- హోంమినిష్టరుగారు వెళ్ళారు. పర్సనల్‌గా వెళ్ళి చూశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోట్ చేసుకుంటారు. దానికి జవాబు తరువాత ఉంది.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- హాస్టల్లో ఉన్న మైనర్ గ్రాడ్యుయేట్ మైనర్ బాలికమీద అత్యాచారం చేయడం జరిగింది. కలెక్టరుగారు చెప్పారు. హాస్టల్ దాటవద్దే దానికి పర్యవేక్షణ జరుగుతుంది. కలెక్టరు గారు కూడా చెప్పారు. నారేంద్ర అత్యాచారం జరిగిందనే, అమె పెగ్గెంట్ అనే, 25 వేల రూపాయలు మంజూరు చేశారు ఎస్. బి. గారు కూడా ఒప్పుకున్నారు. సిండికేట్ అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. అమె పెగ్గెంట్ అనే పెగ్గెంట్ జరిగింది. ప్రభుత్వం రిపోర్ట్ తారుమారు చేశారు. ఎందుకంటే, కలెక్టరుగారు శిశువారం రాత్రి 10 గంటలకు అమెను డిస్మిస్ చేశామని చెప్పారు. కానీ, హాస్టల్లో ఉండే వాళ్లు, స్టాఫ్, కుక్ అందరూ సాయంత్రం 7 గంటలకు తల్లితో కలిసి వచ్చింది. వెంటనే పిలిచి పోయింది అని చెప్పడం జరిగింది. అమెను కిడ్నాప్ చేసినట్లుగా అనుమానం ఉన్నది కాబట్టి వెంటనే అమె అమాకో తెలియజేయాలి. హాంకంమంత్రిగారు వెళ్లినప్పుడు కూడా పూర్తిగా చెప్పింది. అత్యాచారం జరిగిందని చెప్పింది. శాసనసభ్యురాలు లాజర్ పెర్రో నచ్చింది. ఎన్.ఐ.తో కూడా కొట్లాడింది. ఆయన ఏమీ తప్పుచేశారు? ఏమీ చేయలేదు. అయినను డిస్మిస్ చేయిస్తాను అని అంటున్నది. అనుమానాలు వున్నాయి. జుడీషియల్ ఎంక్వయిర్ చేయించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెప్పే అవసరం లేదు. జేరో అవర ఉంది. He is nothing and if he wants he can reply. You please know the importance of Zero Hour. There is nothing further. You will not get a chance again.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- ఇంత అన్యాయం జరుగుతుంది. జుడీషియల్ ఎంక్వయిర్ చేయడానికి....

మిస్టర్ స్పీకర్ :- జేరో అవర ఇంఫార్మేన్స్ తెలియకపోతే ఎట్లా? Shall make a apoint of all these things. ఇందులో పరిష్కారం ఉండదు. మీరు అడిగారు You have already asked.

హాంకంమంత్రి (డా. ఎం.వి.మోసూరారెడ్డి):- అధ్యక్షా, యాదమ్మగారి స్టేట్మెంట్ అధారంగా కేసును రిజిస్టర్ చేయడం జరిగింది. సెక్షన్లు 160/91, 376/ని. ఆండ్ ఎఫ్, ఐపిసి, 376 ఐపిసి క్రింద కేసును రిజిస్టర్ చేయడం జరిగింది. కామారెడ్డి పోలీస్ స్టేషన్లో ఈ కేసును రిజిస్టర్ చేయడం జరిగింది. The accused was already arrested on 30.8.1991 and sent for remand. The collector has announced an ex-gratia of Rs. 25,000/- and a house and one acre of land also, he announced. Irrespective of whether she is pregnant or not the ex-gratia was already paid. నేను కూడా హాస్టల్ ను సందర్శించడం జరిగింది. అమె మనసు బాగాలేదని స్వయంగా వెళ్లడం జరిగింది. ఇందులో దాచేది ఏమీ లేదు. జుడీషియల్ ఎంక్వయిర్ అవసరం లేదు.

Mr. Speaker:- That is the point.

(Interruptions)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఆ అమ్మయిని కిడ్నాప్ చేసారు. అమ్మయిలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్ లో ఇంతకన్నా ఉండదు. How can it be please? Please resume your seats. మీరు లేస్తే అందరూ లేస్తారు. జేకో అవర్ గురించి మీరు వాళ్ళకు చెప్పండి చంద్రబాబునాయుడుగారు. He will take care of replying.

Dr. M.V. Mysoor Reddy:- Sir, the case is under investigation. యాక్షన్ తీసుకోమని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఆ ఇన్వెస్టిగేషన్ తెప్పించండి, ఆ అమ్మాయి కనపడడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్ ఇంపార్టెన్స్ తెలియకుంటే నేనేమి చెప్పలేను. He will definitely take action.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- స్వగ్రామం వెళ్ళపోయింది, మనస్సు సరిలేక అని చెప్పాను.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, అనంతపూర్ బళ్ళారి నేషనల్ హైవేమీద దోపిడీలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. అక్కడ.....

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker:- You please resume your seats. Mr. Seetha Ram, he will definitely take action.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వారికి అర్థం కాకుంటే నేనేమి చెయ్యను? వారు ఆ అమ్మాయి కేసుం గురించి అందోళన పడుతున్నారు. రోజూ ఈ హైవే మీద దోపిడీలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. మంత్రీగారు అనంతపూర్ జిల్లాకు సంబంధించిన ఈ ఇన్వెస్టిగేషన్ తెప్పించాలని కోరుతున్నాను. సమారు 15 లక్షల రూపాయల దోపిడీచేయడం జరిగింది. చెకాయితీస్ ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. దానికి పరిష్కార మార్గం చూడాలి. చదత లేదు. ఈ ప్రభుత్వం అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత భద్రతా రాహిత్యం పెరిగిపోతున్నది. రోజు రోజుకు - ఇది అయినా హాం మినిస్టరు గారికి సంబంధించిందే,

అది అయినా హోం మినిష్టరుగారికి సంబంధించిందే. అమ్మాయిలకు ఇంకా లేకపోయినా కల్పించాలి అట్లాగే మనిషి ప్రాణానికి, ఆస్తికి రక్షణ కల్పించాలని ప్రధాని చెప్పిన మేద వుండి ఈ ప్రభుత్వానికి వయస్సు పెరుగుతూ వుండే ముందు భవిష్యత్తు పెరుగుతున్నది రాష్ట్రములో నేషనల్ హెల్త్ మేడ పోతుంటే కూడా ఇంకా పోషకాంశం లాల్లను, ఐయిదారు బస్సులను నాలుగైదు పీపుల కొంటే పోషకాంశం అక్కల వరకు దోపిడి చేశారు. అని తెలుస్తున్నది ముఖ్యమంత్రి కుడైనా సరే. వారు కూడ అటు నుండి రావలసి వుంటుంది అని అన్ని ఒరిగినా సరే అప్పజేయడానికి తక్షణమే చర్య తీసుకొవాలని మంత్రి గిరి కోరుతున్నాడు.

శ్రీ కె. రాములు (ఇబ్రహీంపట్నం).- అధ్యక్షా, నేను నేను సంబంధించిన సమస్య. రంగారెడ్డి జిల్లా ఫటేశ్వర్ మండలంలో జిడిఎమ్లో 10 గాన్ 6. ఇ. లేదర్ ఫ్యాక్టరీలో సుమారు 30 మంది కార్మికులను తొలగించారు. నెలలో కార్మికులకు మేనేజ్మెంటుకు మధ్యన గౌరవనీయ మంత్రిగారు ముందుకు వచ్చి కుదిరింది. ఆ ఒప్పందం జరిగినప్పటికీ 30 మంది కార్మికులను తొలగించడమే కాకుండా ఆ మేనేజ్మెంటు అక్కడి చాలెజ్ కనీస వేతనాలు బాగా యివ్వడం లేదు. అందుకని కార్మికులను తొలగించకూడా వుండడానికి కార్మిక శాఖ ఎంతగానూ చర్య తీసుకొవాలని కోరుతున్నాను.

భారీ పరిశ్రమలశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి):- అధ్యక్షా, నేను నోటు చేసుకున్నాను. కార్మిక మంత్రిగారు లేరు. మేము అది తెలుసుకొని గౌరవనీయ మంత్రిగారు తెలుపుతాము.

డాక్టరు బి. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, స్టాల్ అండ్ మార్కెటింగ్ ఫార్మర్లకు సంబంధించి ఎరువుల మీద సబ్సిడీ రాహితీ కొనసాగించడం జరుగుతుందనే కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఇంతవరకు మార్గదర్శక సూత్రాలు ఏమైనా వచ్చినవో లేదో ఏమీ తెలియడం లేదు. జిల్లాలో మాత్రము మే యిష్టం విచ్చిన పద్ధతిలో చేసుకొండి అంటున్నారు నల్గొండ జిల్లాలో రైతులను, మేరు సింగల్ వేండ్ ద్వారా గాని మార్కెట్ ద్వారా గాని కొనండి. కొన్న తరువాత ఆ రసీదులు వుండుకుంటే మేకు రాహితీ వస్తుందని చెబుతున్నారు అట్లా నల్గొండ కలెక్టరు చెబితే, చిత్తూరు, వరంగల్ జిల్లాల కలెక్టరు ఇంకొకరకంగా చెబుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వము నుండి వచ్చిన రాహితీలను ఏ రకంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తుంది. చిన్న, సన్నకారు రైతులకు వచ్చే సౌకర్యాలను వారికి అందజేయడానికి ప్రభుత్వం ఏ చర్య తీసుకుంటుందా చిన్న సన్నకారు రైతులకు ఐడెంటిఫై చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమే చర్యలు తీసుకుంటున్నది? ఈనాడు గామాలో ఆఫీసర్లులేరు. విలేజ్ అసిస్టెంట్లు కూడ లేరు వారికి వచ్చే రాహితీలను యివ్వడానికి వచ్చిన గైడులెన్సును అమలు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమే చర్య తీసుకుంటుంది?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- ఆ మినిష్టరుగారు లేరు. నేను నోటు చేసుకున్నాను కాకపోతే కన్ఫ్యూజన్ కొంత క్లియర్ అయింది. వారు చెప్పిన స్పెసిఫిక్ ప్లెన్స్ విషయం చూడబడుతుంది.

డాక్టరు బి. రాజేశ్వరరావు:- ఒక్కొక్క జిల్లా కలెక్టరు ఒక్కొక్క రకంగా చెబుతున్నారు.

Sri P. Ramachandra Reddy:- We will solve the problem.

شری سید سجاد - جناب اسپیکر صاحب کمنشنر آف پولیس اپنے آمرانہ اختیارات استعمال کرتے ہوئے ایک آرڈر جاری کیا ہے - ہورے مساجد سے اسپیکوں جس میں ازاں دی جاتی ہیں ان اسپیکوں کو نکال دینے کی اجازت دی ہے - اس سے پہلے بھی ڈپٹی اسپیکر صاحب نے اس تعلق سے ڈائریکشن دینے تھے کہ اسپیکوں مساجد میں لگانے کی اجازت دی تھی - یہ کمنشنر اس کے خلاف عمل کرتے ہوئے اسپیکوں مساجد سے نکال رہے ہیں - یہ ایوان کی توہین ہے - کمنشنر پولیس کو ایسا کرنے سے باز رکھنا چاہئے -

Dr. M.V. Mysoor Reddy:- I will take note of it.

سری محمد امان اللہ خان - ہوم منسٹر صاحب ایسا جواب دینا ایک نیشن بنا لئے ہیں -
مسٹر اسپیکر - منسٹر صاحب کہتے رہے ہیں کہ ایکشن لیگے -

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- మూడు రోజులు అయిపోయింది చెప్పి అంబరేష్ తీసుకుంటున్నారని చెబుతున్నాను... అక్కడ అన్ని కాలవెట్టారు....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బి. బాలరెడ్డి:- అధ్యక్షా, X X X

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- గణేశే పేరు మీద యాంట్ నోషల్ ఎలిమెంట్స్ తీసుకుంటున్నారని చెబుతున్నాను... అక్కడ అన్ని కాలవెట్టారు....

శ్రీ బి. బాలరెడ్డి:- X X X

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Nothing should go on record. I have not permitted.

Sri Mohd. Amanullakhan:- He is not a Minister to give reply. Who is he? He is not concerned with it. What is this?

Mr. Speaker:- I have not given him time. I have already said that it will not go on record.

XXX Expunged as ordered by the Chair.

Sri Mohd. Amanullakhan:- Did he join Congress? In what capacity he is replying?

Mr. Speaker:- Again I am saying that it will not go into the records.

شری ابراہیم بن عبداللہ مستطی - یہ طریقہ نہیں ہے - 11-20
 مسٹر اسپیکر - زیر ہاؤز کے اندر اتنا ہی جواب ملتا ہے -
 شری ابراہیم بن عبداللہ مستطی - ایسا طریقہ اچھا نہیں ہے
 ہمیں جواب ملنا چاہئے -
 مسٹر اسپیکر - زیر ہاؤز ہے انہوں نے جو کہا ہے وہ ریکارڈ
 میں نہیں جائیگا - میں منسٹر صاحب کو کاروائی کرنے کے تعلق سے
 کہوں گا -
 شری محمد امان اللہ خاں - وہ کاروائی کب کریں گے -
 مسٹر اسپیکر - زیر ہاؤز میں اس سے زیادہ جواب نہیں آتا -
 زیر ہاؤز میں جواب دینا ضروری نہیں ہے - منسٹر صاحب جواب
 دیتے - ہمیں بھی منسٹر صاحب کو کاروائی کرنے کیلئے کہوں گا -

(Mr. Deputy Speaker in the Chair).

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, నా ప్రశ్న ఆబ్కారీ శాఖామంత్రులకు సంబంధించి నటువంటి ప్రశ్న. ఎక్స్‌యిజు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన విషయం. 1990-91వ సంవత్సరంలో అదిలాబాద్ జిల్లాలోగల దొంగు పారిశ్రామిక ప్రాంతంలో తేవ్రవాదులచేత కల్లు దుకాణాలు మూసివేయించడం జరిగింది. 20 వేల గేత కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోయారు. ముఖ్యంగా మంచెర్లాల, మందమర్ర, గోదావరిఖని, నన్‌పూర్, డెల్‌గంపల్లి, రవేంద్రఖని, సింగాపురం మొదలైనచోట్ల గేత పారిశ్రామిక సంఘాలు మూసివేసారు. కనుక వేరంతా తైసెన్సులు వాపస్ ఇచ్చివేసారు. అయితే ఇప్పుడు ఏమీ చేస్తున్నారు? ఇప్పుడు కొత్తగా పాటలు పన్నున్నాయి, వీళ్ళు కొత్తగా పాటలు తీసుకొనడానికి ముందుకు వస్తే ఆ బకాయలన్నీ కట్టించడం అంటున్నారు. దుకాణాలు మూసివేసారు, మూసివేసిన విషయం తెలిపిందే, అమ్మకాలు లేవు. కానీ అడ్డ పన్నులు కట్టించి, చెల్లని పన్నులు కట్టించడం అంటున్నారు. దయచేసి వారిని ఆ పన్నులన్నీ అడగకండి. వసీ చేసిన రోజులకు పన్ను తీసుకొండి. తేవ్రవాదులు, నక్సలైట్లు చంపుతామని బెదిరించి మూసివేయించారు. మూసివేసిన కాలంలో, బీజినెస్ లేని కాలంలో మీరు పన్నులు అడగడం న్యాయం కాదు. అది మానివేసి మళ్ళీ కొత్తగా పాటలు తీసుకొనడానికి వారి తైసెన్సులను రెన్యూచేసి వారికి ఆ హక్కులు కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- ఇది ఎక్స్‌యిజు, కమర్షియల్ టాక్సెస్?

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- ఇది ఆబ్కారీ మామూ.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- నేను కమర్షియల్ టాకెస్సీకు సంబంధించిన మినిస్టరును. అయినా నేను వారు చెప్పిన విషయాలు నోటు చేసుకున్నాను. ఆ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వెళతాను. I will take the responsibility for that.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- అధ్యక్షా, మేడ్వాడ రెవెన్యూ శాఖామాత్యుల దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకొని వస్తున్నాను. ఈ రోజున రాష్ట్రంలో 35 వేల మంది గ్రామ సేవకులు ఉన్నారు. వారిని మా వ్యవసాయ పర్యాయాలు అంటారు వారికి ఈనాడు ప్రభుత్వం 300 రూపాయలు వేతనం చెల్లిస్తున్నది. వారు అన్ని శాఖలకు సంబంధించిన పనులు 24 గంటలు చేస్తున్నారు ఈ రోజున అసెంబ్లీలో డెయిలీవేజ్ క్రింద నియమిస్తే వారికి రోజుకు 20 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. వారు అటువంటి సిక్రెషమైన పరిస్థితులలో ఉన్నారు కనుక రెవెన్యూ శాఖామాత్యులు జోక్యం చేసుకొని వారి వేతనాలు పెంచుటకు ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎప్పటినుంచో వారి వేతనాలు పెంచలేదు. ఈనాడు గ్రామాలలో గ్రామాధికారులు లేదు కనుక అన్ని బాధ్యతలు వారేమీద పడ్డాయి కనుక మానవతా దృక్పథంతో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఈ రోజున మనం ఎన్నో చట్టాలు అసెంబ్లీలో చేస్తున్నాము. వారికి కనీస వేతనాలు ఇవ్వని అంటున్నాము. అన్ని పనులు చేయించుకొంటున్న గ్రామ సేవకులకు 300 రూపాయలు ఇస్తున్నారంటే మంత్రిగారు దానిని గురించి ఆలోచించాలి. అందుచేత సముచితమైన నిర్ణయం తీసుకొని వారికి వేతనాలు పెంచాలని మేడ్వాడ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- I take note of it.

డాక్టరు జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు ఈమధ్య ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ ఇంగ్లీషు డెయిలీకి ఇంటర్వ్యూ ఇస్తూ చాలా అగౌరవమైన వ్యాఖ్యలు చేయడం జరిగింది. శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు XXX అని క్యాప్షన్‌తో వచ్చింది. The TDP Supremo is preparing to shed his XXX as he gets ready for battle with the Congress-I. వారు ఏ xxx చేసుకున్నా మాకు అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. కానీ వారు ఆ xxx మార్పుడానికి కారణం ఏమీ చెబుతున్నారంటే. 'Why should I wear xxx like a saint among sinners?'. అంటే ఆ ఉద్దేశం ఏమిటి? మేము అంత పాపం చేసిన వారమా? వారు ఒక్కరే నిజాయితీ పరుడా? వారు ఒక్కరే సెయింట్? అని అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా It is not I who have failed, it is the Legislative Assembly which has failed to give Justice.....' 'I feel ashamed to call myself a Member of the assembly.' అని ఘండూరు విషయం, దాని తరువాత చలక్విర్లో ఒక మహిళను వివస్త్రిను చేసిన విషయం గురించి వారు మాట్లాడుతున్నారు. ఈ విషయంలో వారు మాత్రం ఈ సభకు, ఈ సభ్యులందరికీ క్షమాపణలు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

దీనిమీద మీరు డిస్కషనుకు అవకాశం ఇవ్వాలి అధ్యక్షా, వారు చాలా అమర్యాదకరమైన

xxx Expunged as ordered by the Chair.

వ్యాఖ్యలు చేయడం జరిగింది కనుక వారు ఈ సభకు క్షమాపణ చెప్పాలి. సభ్యులందరికి కూడా క్షమాపణలు చెప్పాలి. ఈ విధంగా వారు ఒక దినం చీఫ్ జస్టిస్ గురించి, ఒక దినం గవర్నరు గురించి - ఈ మాదిరిగా చెబుతూ పోతు ఉంటే ఈ సభయొక్క మర్యాద ఏమే కావాలని అడుగుతున్నాను. నేను చెప్పిన విషయాలు ఏ మంత్రీత్వ శాఖకు సంబంధించినవే కావు కనుక ఈ సభయొక్క గౌరవాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యత మీ పైన ఉంది అధ్యక్షా. ఈ సభను ఆగౌరవ పరుస్తూ చేసిన వ్యాఖ్యలకు ప్రతిపక్ష నాయకులు శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు గారు క్షమాపణలు చెప్పాలని కొరుతున్నాను. దీనిపైన మేము ఒక ప్రీవీలేజ్ మోషన్ కూడా ఇచ్చాము. దానిని మీరు ఎడ్మిట్ చేసి డిస్కషనుకు అవకాశం ఇవ్వాలిని కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Deputy Speaker:- Order, Order. Others have no concern. I have to answer it. It is neither for the Government nor for the Opposition. I have to answer it.

(Several Hon. Members from treasury benches tried to speak).
Please resume your seats.

డాక్టరు జి. చిన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మేము ఇచ్చిన ప్రీవీలేజ్ మోషనును మీరు ఎడ్మిట్ చేసి దానిపైన డిస్కషనుకు ఎలా చేయాలి. ఇప్పుడు చాలామంది శాసనసభ్యులు బాధ పడుతున్నారు.

Mr. Deputy Speaker:- You have not only mentioned the subject but also stated that you have given a notice for breach of privilege. Your notice will be considered and it will be decided in due course according to Rules.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, on a point of order.

Mr. Deputy Speaker:- There is no point of order here. First, you come to order, please.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. విజయసింహారెడ్డి (మిర్యాలగూడ):- శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారిని హౌసుకు పిలిపించి ఆయనచేత క్షమాపణలు చెప్పించాలి.

Mr. Deputy Speaker:- Please resume your seats. I am not allowing either this side or that side.

(Interruptions)

I don't allow anybody. Whatever the Members speak across the House does not go into the records. I have not permitted anybody to speak and it does not go into the records.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, my point of order is...

Mr. Deputy Speaker:- There is no point of order here. Those who are on their legs are in a disorderly manner. I request them to come to order, please. There is no point of order here.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, my point of order is...

Mr. Deputy Speaker:- There is absolutely no point of order here. Members who are on their legs are hopelessly out of order. I request all of you to resume your seats.

(Several Hon'ble Members from TDP and the Congress-I were on their legs speaking loudly.)

Mr. Deputy Speaker:- When the notice comes to consideration you can take your chance them. What is there now?

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, I am on a point of order.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీ పాయంట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ఏమిటి? జీరో అవర్లో పాయంట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ఏమిటి?

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Point of order, Sir, I want to quote Rule 302.

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker:- Please resume your seats. Please resume your seats.

శ్రీ ఎ. సుభాష్ చంద్రబోసు (భీమవరం):- నేను మొదటనే లేచాను. పాయంట్ ఆఫ్ ఆర్డరు సార్....

Mr. Deputy Speaker:- Bose garu, you must take the mood of the House also into consideration. If I give opportunity to you I have to give to this side also. Please resume your seat.

శ్రీ బి. విజయసింహారెడ్డి:- యన్.టి. రామారావుగారిని పిలిపించే సభకు స్వ మావణ పెప్పించాలి.

Mr. Deputy Speaker:- Vijayasimha Reddy garu, Please co-operate. Everybody is trying for his own point of order. The so-called points are not in order. Kindly resume your seats.

(Interruptions)

I will come to your rescue. Please resume your seats. Mr. Vijayasimha Reddy, please do not make a noise. Your comments will not go into record. In so far as Chinna Reddy's Zero-Hour mention is concerned he has stated that the Opposition Leader made some statement defaming and damaging the prestige and reputation of the House and the Members and he has given a privilege notice also in that regard. That issue will be considered. That aspect will go on record. As far as the comment on his (Leader of the Opposition) dress is concerned it is not relevant here. It is not decent also. I, therefore, delete that part from the record. The other part relating to the statement made in respect of the Assembly will go on record. It will be considered by way of the privilege notice already given. It will be decided according to the rules.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Point of order, Sir.

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker:- Your leader has already satisfied with the matter. Please resume your seats.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I am on a point of order.

Mr. Deputy Speaker:- Raju garu, you know the procedure very well.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I know the procedure and that is why, I am raising the point of order.

Mr. Deputy Speaker:- No. There is no scope for point of order now.

-- Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I am raising a point of order, Sir.

Mr. Deputy Speaker:- Let us go to the next item, please. You know how to bring the House to order and you also know how to disturb the order in the House. I request for your co-operation. I request the co-operation of all the Members to bring the House to order. Your so-called point of order will have the effect only on disturbing the House. There is no force in it. There is no need for attending to it. There is no occasion for it. Sivaramakrishna Rao garu, I am going to 304. Mr. Sivaramakrishna Rao to raise the matter regarding compensation to the lands under Somasila Project in Cuddapah district.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I want to raise a point of order.

(At this stage several Hon'ble Members both from TDP and Congress-I were on their legs)

Mr. Deputy Speaker:- All of you resume your seats, please.

శ్రీ డి.కె. నమరసింహారెడ్డి:- వారికి అవకాశం యివ్వండి. మేము పట్టుకునే గట్టిగా నిల్చున్నారు బోసు గారు.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- అయినను అవకాశం యిస్తే - అశోక గజపతి రాజు గారికి యివ్వాలి. దీనితో టైము చాలా వెస్ట్ అవుతుంది. It will become a problem. I have to give him also. Thereby, we lose a lot of time of the House. We are already far behind the schedule of the business today.

Sri A. Subhaschandra Bose:- I am on a point of order.
Mr.Dy. Speaker, Sir...

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker:- He stood up earlier. He stood up earlier. I have given him the earlier opportunity. You will also have the opportunity. The later opportunity I will give you. Mr. Sitaram, the later opportunity will be more comprehensive opportunity. You can avail that. Why do you worry?

Sri A. Subhashchandra Bose:- I am quoting a precedent in the House. When I said in my maiden speech in the Assembly... నాకు అప్పుడు రామారావుగారు పరిపాలించే రోజులలో ఈ హౌస్‌లో ఉండే దురదృష్టము ఉండేది. My own party man, Mr. D.K. Samarasimha Reddy got up and said 'I am on a point of order.' Then Immediately, I withdrew that word and said 'I am sorry'. I am quoting this precedent. It is on record. Now, today, the way this House was treated and the way in which the Members of this House

were treated including the Chair-House includes the Chair also-the way it was reported-either he has to say 'I am sorry'. Otherwise, let him leave the House and talk whatever he likes outside. But, you cannot allow him to speak in this House unless and until he says so. This is my appeal to you, Sir.

Mr. Deputy Speaker:- I do not know against whom M. Bose made this reference. I would like to know from Sir whether it is as an individual Member or party. Against whom you are making this reference? I could not grasp.

Sri A. Subhashchandra Bose:- Individual Member. Mr. Samarasimha Reddy himself got up and said: 'I am on a point of order'. He was sitting here.

Mr. Deputy Speaker:- Mr. Ashoka Gajapathi Raju, what is your point of order?

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, I want to draw your attention to Rule 302. 'A point of order shall relate to the interpretation or enforcement of these rules or such articles of the Constitution as to regulate the business of the House and shall raise a question which is within the cognizance of the Speaker.' Sir, here it is talked about the Constitution of India. The Constitution of India guarantees its citizens the freedom of speech. Unfortunately, the ruling party is trying to brow-beat - I repeat the word 'brow-beat' and misuse the freedom of speech to deny the major opposition - particularly, its leader. They are raising an opinion against the Leader of the Opposition. The Leader of the Opposition has to be protected by the Chair. These malicious allegations cannot go on record unless you have requested the Leader of the Opposition to seek his clarification. The right of the freedom of speech is guaranteed to every citizen. The Leader of the Opposition can talk as an Indian citizen outside like any Indian citizen. On this allegation-if it has got anything you can seek a clarification from him. But, when Members get up and say as a precondition that the Leader of the Opposition should not be allowed to enter the Legislative Assembly until he apologises - it is wrong. This is morally and totally proves the bankruptcy of the party that is demanding this and the Speaker also has to give a clear-cut ruling that the Leader of the Opposition in his right and in his capacity as an elected representative of the people can enter this Assembly and can raise people's problems in this House. Sir, the fundamental right of the freedom of speech which is guaranteed under the Constitution for any Indian citizen - more so in the case of the Leader of the Opposition will have to be honoured by the Hon'ble Speaker. This is our demand.

శ్రీ డి.కె. సమశ్చంద్రబోస్:- ఇస్కూ వచ్చిందీ కాబట్టి తమతో సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. మీటర్లు బోస్కారు ప్రస్తావనకు తెచ్చిన అంశాన్ని, అది సభా సంప్రదాయం లకు విరుద్ధంగా మంటే మేము పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు రెయిజ్ చేస్తా, ఆ రోజు మేము చాన్స్ ఎక్స్పెండ్ చేయడానికి ప్రయత్నించేస్తా, వారు సభకు క్షమాపణ చెప్పకొన్నా జిషయం

వాస్తవమే అది ఆ రోజు జరిగిన సంగతి. ఈ రోజు జరిగిన ఇది ఏ ఒక్క సబ్జుడికో లేకపోతే పిన్నారెడ్డిగారికో, సమరసింహారెడ్డిగారికో, చంద్రబాబునాయుడుగారికో, లేకపోతే వెంకటేశ్వరరావుగారికో సంబంధించిన అంశము కాదు. ఇప్పుడు ఒకటి ప్రస్తావనకు వచ్చింది. ఇది ఎవరి అంతట వారు సృష్టించింది కాదు. వేరెన్నికగన్న ఇంగ్లీషు పత్రికలో వెర్నాక్యులర్ ప్యాడక్స్ యొక్క ఇంటర్వ్యూయొక్క వర్షిని కోట్ చేస్తూ, సభలో ఒక గౌరవ సభ్యుడు ఈ పద్ధతిలో ఆ విధంగా ఇంటర్వ్యూ ఇచ్చారు. దీనివల్ల మొత్తం సభలో వున్న ప్రతి సభ్యుడినీ అవమానించినట్లే. స్పీకరుగారు ఆసనాన్నికూడా అవమానించినట్లే అవుతుంది. సభకే, సభా గౌరవాన్ని మట్టిలో కలిపారు. గంగపాలు చేసారు అన్న పద్ధతిలో ప్రస్తావించారు. ఇది కూడా ఏదో ఒక పర్మిక్యులర్ ఇండివిడ్యువల్ను డైరెక్ట్ చేస్తున్నట్లుగా భావించవద్దు. ఇది మన అందరి యొక్క గౌరవానికి సంబంధించిన అంశము. ఈ సభకు ఇంత ముందినీ ఎన్నిక చేసుకొన్న - ఆరు కోట్ల ప్రజలకు సంబంధించిన అంశమిది. ప్రజలు ఎన్నో ఆశలతో, ఎన్నో ఆశయాలతో, ఎంతో ఆత్మగౌరవముతో మనలనందరినీ గెలిపించి ఈ సభకు పంపించారు. గెలిపించినప్పుడు ప్రతిపక్ష స్థానములో గల వ్యక్తి - నేనువారు అన్నారనీ, అనలేదనీ కానీ కాదు. వారు సభలోకి వచ్చి నేను అనలేదనో లేకపోతే వారి తరపున బాధ్యత వహించే వాళ్లు వచ్చి వారు అనలేదనో లేక తప్పు అయిందనో, ఏదయినా చెప్పుకోవలెను కదా? ప్రతికలో వచ్చింది. ఈ సభ యొక్క గౌరవాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యత మా అందరిపైన ఎంత వుందో తమరిపైన అంత గురుతర బాధ్యత వుంది. ఇది ఆఫ్మాజ్ ఇస్యూ కాదు. నేరియస్ ఇస్యూ. ప్రజల ముందు నవ్వులపాలు కాకుండా, - పెద్దలు వెంకటేశ్వరరావుగారు పాపం. బాధతో వెనక్కి వారివోయి ఆలోచిస్తున్నారు. వారు నాకు తెలుసు. వారి మనస్సులో ఏముందంటే, ఏమిటా పరిస్థితి? ఇలా వారు మాట్లాడారేమిటి అని వారు అనుకుంటున్నారు. అలాంటి వారు కూడా లేచి చెబితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker:- No further points of order. Mr. P. Ashoka Gajapathi Raju has raised a point of order that there was a demand from some Members that the opposition Leader should tender apology or otherwise, he cannot enter the House and all that. So far as that demand of the Members is concerned, the Chair did not concede the demand and it is not going to be implemented. Of course, any Member may demand anything. But, It is only his desire and his demand. It does not mean that it is going to be implemented. It is not going to be implemented. In so far as the privilege issue is concerned...

(Interruptions)

Yes, They are both inter-linked. Privilege has got certain limitations and the freedom of speech guaranteed under the Constitution has also got reasonable restrictions. Both of them have to be considered as they are inter-linked things. Under rules 148 and 154 of the Rules of procedure and Conduct of Business in our Assembly it has to be considered in the context of the Consitution also. The notice will be considered very carefully and according to rules and whatever action is warranted it will be taken. There need not be any controveray at this stage because the notice is not being decided now and it will be considered according to the rules and the Consti-tution. Against whomsoever it may be when anybody feels that it affects the privilege of the Member or the House he is entitled to give notice under Rule 148 and he gave it. It will be considered in due course and according to the rules. If there is no force in it or if there is no point in it, it will be rejected or otherwise, according to the merits it will be decided and according to the rules. You need not bother about it now. You leave it there. Let us go to the next item of the business, please.

(Interruptions)

Whatever Mr. Chinna Reddy Speaks does not go on record. Mr. Chinna Reddy, You have made a mention about the issue and the notice will be considered according to the rules and decided. Now, 304.

Dr. V. Sivaramakrishna Rao:- Mr. Deputy Speaker, Sir, with your kind permission - before going to 304 - I would like to present a Petition to you regarding Homeopathy. There is a lot of discussion going on around the world that it is not a scientific study. In this connection, I would like the Deputy Speaker to give a direction to the Government to nominate a committee to go into the details.

Mr. Deputy Speaker:- Dr. V. Sivaramakrishna Rao, no further discussion. I do not allow further discussion. The notice will be considered in due course and it will be decided on its merits and according to the rules.

Now, I am going to 304, This is a very important subject. It is regarding Somasila Project.

Dr. V. Sivaramakrishna Rao:- Right, Sir. O.K.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి.- అధ్యక్షా, క్వాలిఫైయింగ్ టీచర్స్ డిమాండ్స్ కు సంబంధించి, వారిపైన్స్ పిటిషన్స్ని తమరికి పంపిస్తున్నాను. దయచేసి పిటిషన్ కమిటీకి పంపించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

కె. ఎర్రన్నాయుడు.- అధ్యక్షా శ్రీకాకుళము జిల్లా మరబోటా కపరేషన్ సంఘము వారు వామనంపాడు ఫిషింగ్ హార్బర్ గురించి రెప్రజెంటేషన్ ఇచ్చి

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

9 సంవత్సరాలయింది. ఇంతవరకు పని ప్రారంభించ లేదు. ఫిషర్మెన్ అక్కడ ఆందోళన చేస్తున్నారు. వారిద్విన విజిషన్ తమరికి పంపిస్తున్నాను. విజిషన్ కమిటీకి రెఫర్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(విజిషన్ ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

శ్రీ ఎ. చంద్రశేఖర్ (వికారాబాదు):- అధ్యక్షా, క్వాల్ ఫియిడు ఉపాధ్యాయ సంఘము వారు, వారి కోరికల గురించి నాకొక విజిషన్ ఇచ్చారు. దాన్ని తమరికి ఫార్ వార్డ్ చేస్తున్నాను. విజిషన్ కమిటీకి పంపించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(విజిషన్ కాపీని డెప్యూటీ స్పీకరుగారికి అందజేసిరి)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు:

(1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు:- అధ్యక్షా, సోమశిల ప్రాజెక్టు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అయితేనేమీ, దానివల్ల వచ్చే లెక్కతేనేమీ, డెవలప్ మెంట్ అయితేనేమీ, మొత్తం నెల్లూరు జిల్లాకు పరిమితము అవుతుంది. మునక ప్రాంతము కడప జిల్లాకు సంబంధించింది. దాదాపు 50-60 వంశాయిలేలు వున్నాయి. అవి ఈ మునక ప్రాంతములో వున్నాయి. 1984లో కొంత కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఈనాటికి కూడా కంపెన్సుగా కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వకుండా వుండడానికి కారణాలు ఏమీ? యివ్వనందువల్ల, గ్రామాల నుండి లేచిపోయే పరిస్థితులు సోమశిల ప్రాజెక్టువల్ల కలుగుతున్నాయి. అందులో ఎక్కువ భాగము గ్రామాలు ఈనాడు కడప జిల్లాలో నా నీయోజకవర్గము బద్వలి పరిధిలో వున్నాయి. ఆ గ్రామాలన్నింటిలో గత రెండు సంవత్సరాలుగా బాక్ వాటర్ ఆఫ్ ప్రాజెక్టు నుండి వస్తూ వుండడం గురించి అక్కడ వుండే ప్రజలు జీవన విధానం గురించి అనేక రకాలైన అభ్యంతరాలను తెలియజేయడం జరిగింది. ఈ రెండు సందర్భములలో కూడా జిల్లా కలెక్టరు గారు వారి అభిప్రాయాన్ని ప్రభుత్వానికి తెలియజేయడం జరిగింది. అక్కడ ఉండేటటువంటి పరిస్థితులు వారి నిత్యజీవితముతో పడే ఇబ్బందులు వారు ఆ గ్రామాల మంచి బయటకు రావేక మెరుగ్గా అయి దాదాపు చనిపోయే పరిస్థితులలో ఉన్నటువంటి పేషంట్స్ ను తీసుకురావేక అక్కడ చాలా దుర్వార్తలు తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ సందర్భముగా నేను ఇక్కడికి వచ్చి ముఖ్యమంత్రిగారికి విజిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఏమైనా దురదృష్టవశాత్తు ఈనాటికి కూడా ఆ కార్యక్రమంలో భాగంగా ఒక్క షేసా కూడా కాంపెన్సేషన్ చెల్లించ లేదు దీని వల్ల అనేక పర్యవసానాలు ఉత్పన్నము అవుతున్నాయి. ఒకటి, ఈ కాంపెన్సేషన్ ఏదయితే ఇవ్వకుండా జాప్యం చేస్తున్నారో, ప్రభుత్వం అక్కడ ఉండేటటువంటి రైతుల ఇతరతా వేసినటువంటి పరిస్థితుల ఆధారముగా దానిమ్మ తోటలు వేస్తున్నారు. కాంపెన్సేషన్ అయితే నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం ఎంత ఉందో అది పే చేయకపోయినందు వల్ల అది ఎక్కువ అయ్యేటటువంటి ప్రమాదం ఏర్పడింది. దాని వల్ల రు. 24 కోట్లతో కాంపెన్సేషన్ పూర్తి కావలసి ఉండినది ఈనాడు అది దాదాపు రు. 50 కోట్లు, రు. 6 కోట్లు అయితేనే కానీ కాంపెన్సేషన్ పూర్తి కాదనెటటువంటి నమ్మకం ఈనాడు ఉంది. కా

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 3 సెప్టెంబరు, 1991 495
విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో నోమశిల ప్రాజెక్టు
క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

ఈనాటికి అయినా ప్రభుత్వం ఏమీ చేసిందని ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం బడ్జెట్‌లో కూడా
మాపించ లేదు. పోయినసారి, గత సమావేశములో నేను ఈ ప్రశ్న తీసుకువచ్చినప్పుడు
అప్పటి మైనర్ ఇరిగేషన్ అండ్ పవర్ మినిస్టర్‌గా ఉన్నటువంటి మంత్రిగారు ఇదే
శాసనసభలో రు. 30 కోట్లు డీనికి గాను కేటాయించడం జరిగిందని ఒక ఎస్యూరెన్స్
ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ ఇది చెప్పి ఈనాటికి ఆరు నెలల కాలం అయినా కూడా ఒక్క
గామాన్ని నోటిఫై చేయలేదు. సర్వే జరగలేదు. డి.ఎన్ అండ్ డి.డి పద్ధితివ్వన్న
జరగలేదు. మత్సలపట్నం, పెండువాయి, చిత్తాలపల్లి, ఇంకా అనేక గ్రామాలు, చుట్టు
ప్రక్కల ఉండే గ్రామాలలో మళ్ళీ ఈ వర్షాకాలములో అవీ మెరుగ్గా అయ్యే పరిస్థితి
ఉంది. ప్రజలు నానా రకాల ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు ఇదే కాకుండా ఇంకొక ముఖ్య
మైన విషయం ఏమిటంటే, చాలా ముఖ్యమైన విషయం ఈ కాంపెన్సేషన్ ఏదయితే మరి
పోయినసారి, మొట్టమొదట వచ్చినప్పుడు ఈ దానిమ్మ తోటల కుంభకోణం జరిగిందని
దానితో రు. 4 కోట్లు దుర్వినియోగం జరిగిందని ఒక వాస్ కమిటీ వేయడం జరిగింది. ఆ
వాప్స్ కమిటీలో నేను సభ్యుడిగా పని చేసినాను. దానిలో ఏ రకమైనటువంటివి జరిగినవి,
ఎందుకు జరిగిందని మా కమిటీ పురషోత్తమరావుగారి అధ్యక్షతన ఆ రిపోర్టు ఈ
వాస్ కి సబ్మిట్ చేయడం జరిగింది. అదేరకమైనది ఈనాడు ఇక్కడ కూడా పునరావృతం
అయ్యే పరిస్థితులు ఉన్నాయి అని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పుడు వేరు ఇక్కడి
నుంచి, ఈ ప్రభుత్వం నుంచి ఆదేశాలు ఏమీ ఇచ్చారు అంటే ఎక్కడెక్కడైతే దానిమ్మ తోటలు
వేయబడినవో నాటిని ముందు సర్వే చేసి డి.ఎన్. అండ్ డి.డి డిక్లరేషన్స్ చేయమన్నారు.
అటువంటిది 1900 ఎకరాలు ఉందని ఈ ప్రాంతములో ఒక ప్రిలిమినరీ రిపోర్టు సబ్మిట్
చేయడం జరిగింది. కానీ అంతటితో అది ఆగిపోయింది. దానికి ఏ రకమైన కార్యక్రమాలు
తీసుకోవడం లేదు. ఈ దానిమ్మ రెండు సంవత్సరాల కాలం వాటితో అది యీర్పింగ్ వెర్సెట్
క్రిందకు వచ్చి అది ఎంతో డబ్బు గవర్నమెంటు నుంచి చెల్లించవలసి వస్తుందని
ప్రభుత్వానికి ఇదివరకే తెలుసు. ఈ సభకు కూడా ఇంతకు ముందే తెలియజేయడం
జరిగింది. అనేక కోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. ఈ రకంగా
అయితే ఈ ప్రాజెక్టులు కట్టలేమని ఒక ఆవేదన ఇదే సభలో చెప్పడం జరిగింది. ఏమైనా ఈ
ప్రభుత్వం నిమ్మకు నేరెత్తినట్లుగా కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వవలసిన డబ్బును ఇవ్వకుండా అసలు
ప్రాజెక్టులు నిర్దేశించడముతో ఉండేటటువంటి ఉద్దేశం ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం
లేదు. ఏదైనా ఒక ప్రాజెక్టు నిర్దేశించబడినప్పుడు ఆ ప్రాజెక్టుకు కావలసిన లాండ్
ఎక్విజిషన్ ప్రాబ్లమ్ ఎంత ఉందో ఆ లాండ్ ఎంత కావాలో నిర్ణయం చేసి ఎప్పటికప్పుడు
ముందు లాండ్ ఎక్విజిషన్ ప్రాబ్లమ్ తీసుకుకొని ఎక్స్‌ప్లెయిట్ ది టెబుల్ కానీ, లోకల్ గా వారితో
రాజీ పడి కానీ ఏదో రకంగా లాండ్ ఎక్విజిషన్ ఎగ్జాంట్ ముందు పే చేసిన తరువాత ఆ
ప్రాజెక్టు నిర్మాణంతోకిపోతే బాగుంటుంది కానీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం తీసుకున్న తరువాత
ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తి అయిన తరువాత కూడా - ఇందులో ఒక తమషా ఉందీ
నోమశిల ప్రాజెక్టు ఈనాడు దాదాపుగా పూర్తి అయింది. 330 కాంటూరుకు నేషన్ నిలిపే
దానికి అవకాశం ఉంది బండ పూర్తి అయింది, ట్రెస్ట్ గేట్స్ పూర్తి అయినాయి కానీ 303కి

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

మాత్రమే నేళ్లు నిలపెడుతున్నారు ఎందుకంటే 330కి నేళ్లు నిలపెడితే ఈ గ్రామాలకు కాంపెన్సేషన్ పే చేయవలసిన అవసరం ఉంది 308 లెవెల్స్‌లో నేళ్లు పెట్టినా కూడా 320 వరకు బేక్ వాల్స్ వచ్చి ఈ గ్రామాలు మునిగి పోతున్నాయి. 320కి సర్వే చేసినప్పుడు వారు అక్కడ రిజర్వాయర్‌లో 308 లెవెల్స్ నేళ్లు పెట్టినప్పటికీ ఎన్నో గ్రామాలు మునిగి పోయే పరిస్థితులు ఉంటే ఇప్పటికైనా ఈ ప్రభుత్వం కళ్లు తెరిచి వెంటనే ఈ బడ్జెట్‌లోనే రు. 45 కోట్లు కనేసం రు. 50 కోట్లు కేటాయించి వారిని అదుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని మీ ద్వారా గవర్నమెంటుకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇది ముఖ్యమంత్రి గారు జవాబు చెప్పవలసిన ప్రశ్న. మరి ఎవరు చెబుతున్నారో నాకు తెలియదు. దయచేసి ఈ మేరకు హామీ ఖచ్చితముగా ఈ సభలో ఇవ్వాలని మీ ద్వారా కోరుకుంటూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. శివారెడ్డి (జమ్మలమడుగు):- అధ్యక్షా, ఈ సోమశిల ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేపట్టాడు, తరువాత లెవెల్స్‌లో కొన్ని పొరపాట్లు దొర్లాయని కొంతవరకు అవోహ, అనుమానాలు ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. గతములో అధికారులు ఇచ్చినటువంటి ఆలోచన మేరకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాములో 315 కాంటూరు వరకు కాంపెన్సేషన్ పే చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఒకటి రెండు గ్రామాలు తప్ప మిగతా గ్రామాలకు కాంపెన్సేషన్ పే చేయడం జరిగింది. అంతేకాదు, సోదర శాసనసభ్యుడు శివరామకృష్ణారావు గారి ఆవేదనతో నేను ఏకేభవిస్తున్నాను. మరి పాలకపక్ష సమక్షానికి కూడా ప్రభుత్వానికి ఎన్నో తూరులు విన్నవించనప్పటికీ నష్టపరిహారం చెల్లించలేదని సుష్టష్టముగా తెలుస్తోంది. 308 కాంటూరు వరకు నేరు నిలిపితేనే 320 వరకు ఉండేటటువంటి గ్రామాలు ముంపుకు గురయి అనేక ఇబ్బందులు ఏర్పడే పరిస్థితి ఉందని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈ 320 కాంటూరు గ్రామాలకు పైరు నష్టానికి, మిగతా వాటికి కాంపెన్సేషన్ పే చేయాలని, నాకు తెలిపిన మేరకు స్థానిక శాసనసభ్యుడు, సోదరుడు మదన్‌మోహన్‌రెడ్డి ఎన్నో తూరులు ఈ ప్రభుత్వానికి వినతిపత్రాల ద్వారా విన్నవించుకోవడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా స్థానిక శాసన సభ్యుడు నష్టపరిహారం, 330 వరకు నేరు నిలవ ఉండే సామర్థ్యం ఉంది. 330 వరకు నేరు నిలుపు చేస్తే 330 కాంటూరు వరకు అన్ని గ్రామాలు ముంపుకు గురయ్యే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఆ రకంగా 330 కాంటూరు వరకు నష్టపరిహారం పూర్తిగా ప్రభుత్వ పరంగా చెల్లించాలి. లేకపోతే 390 వరకు నేరు నిలుపు చేసే ఏర్పాటు చేయాలని కలక్టరుగారి దగ్గర ఒక వినతిపత్రం సమర్పించి ఆ మేరకు ఎస్యూరెన్స్ కావాలని, ఈ రెండింటికి కూడా భిన్నముగా వ్యవహారం జరిగినప్పుడు నేను నిరవధిక నిరాశార దేక్ష చేస్తానని కూడా కలక్టరు గారికి తెలియవేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. కలక్టరు గారు కూడా 300 మించకుండా నేరు నిలుపు చేస్తారని మరి పత్రికా ప్రకటన చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. మరి ఈ రకంగా నెల్లూరు వాస్తవ్యులకు నేరు అందే అవకాశం ఉంది కానీ 330 కాంటూరు వరకు నిల్వ చేసి వారికి కావలసిన నేరు సరఫరా చేసే దానికి ప్రభుత్వం వెనుకంజ ఎందుకంటే కాంపెన్సేషన్ పే చేయవలసి వస్తుందనే ఆలోచనతో 308 వరకే నిల్వ చేశారు. 308 వరకు నిల్వ చేసినా 315 వరకు కాంపెన్సేషన్ పే చేసినప్పటికీ

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 3 సెప్టెంబరు, 1991 49=

విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు

క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

320 వరకు అన్ని గ్రామాలు ముంపుకు గురవుతాయని మనవి చేశారు. అంతేకాదు ఈ సభలో సి.వి. శేషారెడ్డిగారు, శ్రీనివాసులరెడ్డిగారు గతములో ఒక ప్రశ్న రూపకంగా ఈ సమస్యను సభ దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు అప్పటి చిన్న నేటి తరహా మంత్రి డి.ఎల్. రవీంద్రా రెడ్డిగారు వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఈ నష్టపరిహారం చెల్లించుకు రు. 25 కోట్లు అదనముగా ప్రాజెక్ట్ పెడతామని మనవిచేశారని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా ఈ రు. 36 కోట్లు మేరకు కాకుండా ప్రస్తుతం తాత్కాలికంగా ఈ గవర్నమెంటు ఒక రు. 5 కోట్లు ఇవ్వడానికి జి.ఎ. ధ్వారా - గవర్నమెంటు ఉత్తరువు సి 1/3015/89 తేది 23-1-91 రు. 5 కోట్లు రిటేజ్ చేసి దానికి ఏర్పాటు చేశామని మనవి చేశారు అందుకో కూడా గౌరవ మంత్రిగారు రెండు వేల ఎకరాలు మార్చి లోపల ఎక్స్ యిర్ చేస్తామని మిగతా 1700 ఎకరాలు జూలై లోపల ఎంక్వయిర్ చేస్తామని చెప్పారు కాని ఇంతవరకు ముంపు రకమైన చర్య గైకొన్నట్లు తెలియడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇదివరకు కండ్లగుర్ర ప్రాజెక్టు క్రింద ముంపు భూములకు ప్రవిధంగా కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చారో అ రకమైన కాంపెన్సేషన్ ఆకిస్ట్రా కొందరు తప్పుడు పనులు చేయడానికి ఆ ప్రాంతంలో దానిమ్మచెట్ల నాబే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ విషయాన్ని తోటి సభ్యులు సుందరరామిరెడ్డిగారు, మదన్మోహన్రెడ్డిగారు రెవెన్యూ మంత్రిగారి దృష్టికితేవడం జరిగింది. అలాగే కందలేరుపై వేసిన హౌస్ కమిటీ దృష్టికి కూడా తీసుకు వెళ్లాలని చెప్పడం జరిగింది. తక్షణమే ప్రభుత్వం కాంపెన్సేషన్ చెల్లించే ఏర్పాటుచేయకపోతే ఈ రకమైన పరిస్థితులు ఉత్పన్నమై దాదాపు 150, 160 కోట్ల రూపాయలమేరకు కాంపెన్సేషన్ చెల్లించే పరిస్థితి తలసిల్లుతుంది. ఈ విషయంలో సోదరుడు శివరావుకృష్ణారావుగారు వెలిబుచ్చిన ఆవేదనతో ఏకీభవించి తక్షణమే కాంపెన్సేషన్ చెల్లించి రైతులకు అదుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. అలాచేయకపోతే పరిస్థితులు విషమించే అవకాశం వుంది కాబట్టి వెంటనే కాంపెన్సేషన్ చెల్లించి రైతాంగాన్ని అదుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. పెంచలయ్య (కోడూరు) :- అధ్యక్షా, 1989-90 లోను, 1990-91 లోనూ వచ్చిన వరదలవల్ల వేలాది మంది నిరుపేదలు, చేనేత కార్మికులు ఇబ్బందిపడ్డారు. గౌరవ సభ్యులు శివరామకృష్ణారావుగారు, రాజంపేట శాసన సభ్యుడు - ఈ ఇద్దరుకూడా అక్కడికి వెళ్లినప్పుడు ప్రజలు తమ గోడు వెళ్లబుచ్చారు. మేరు 308 అడుగులవరకు నీరు పెట్టిస్తామన్నారు, 308 అడుగులవరకు నీరుపెట్టిస్తే 320 వరకే కాదు. 325 కాంటూర్ వరకు కూడా మునకప్రాంతం అయిపోతుంది. అక్కడి ప్రజలకు తిండిగింజలు కూడా ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు, పాములు, పురుగుపుట్టా వచ్చి తమ ఇళ్లలో జొరబడుతున్నామని ప్రజలు మొత్తుకుంటుంటే అధికారులు బలవంతంగా ఖాళీ చేయిస్తున్నారు. కాంపెన్సేషన్ అయినా చెల్లించే వారినీ బయటకుపంపితే బాగుంటుంది కాని కాంపెన్సేషన్ కూడా ఇవ్వకుండా బలవంతంగా వారి బయటకుపోమ్మంటే వారు ఎక్కడపోయి బతుకుతారు? ఈ ఇద్దరు శాసన సభ్యులు అక్కడికి వెడితే వారిని ఫెర్రావ్ చేసే ప్రయత్నం కూడా చేయడం జరిగింది. ఇదివరకు వున్న కలెక్టరుగారు కూడా రిపోర్టు పంపించారు. మేరు 5 కోట్లు ఇచ్చామని

496 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకువచ్చిన విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

పెప్తున్నారు కానీ ఈనాటివరకు ఒక్క ప్లెన్ అయినా రిలేజ్ చేశారా? ఒక ప్లెన్ కూడా రిలేజ్ చేయకపోగా ప్రజలు బలవంతంగా ఈ కృడినుండి నెట్టి వేయడం చాలా ఘోరమైన విషయం. ఇప్పుడే వారు పెప్తున్నట్లు కాంపెన్సేషన్ పెల్లిస్ట్ 40, 50 కోట్ల రూపాయలతోపోయేది అలసత్తువేయడంవల్ల జరిగే అవకతవకలమూలంగా కాంపెన్సేషన్ 150, 200 కోట్ల రూపాయలకూడా దాటిపోవే ప్రమాధం ఉంది ఎవరికోసం మీరు ఈ రకంగా సెగ్మెంట్ చేస్తున్నారనీ ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ప్రజలకోసమా లేక మీ కమిషన్ కోసమా అని అడుగుతున్నాను. పరిస్థితి బాధకరంగా ఉందని ఇదివరకు కలెక్టరుగారు మీకు రిపోర్టు ఇచ్చారు. కాంపెన్సేషన్ పెల్లింబాలనీ వారు ప్రాసెస్ చేసింది మీరు ఏమీ పట్టించుకోలేదు. ప్రభుత్వాన్ని చూస్తే దున్నపోతుపూ వర్షం పడటంగా ఉంది. ప్రజల గోడు పట్టించుకొనే పరిస్థితిలేదు. ఇప్పుటికైనా సరే నెలలోగా కాంపెన్సేషన్ పెల్లిస్టామనీ ప్రభుత్వం హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మేము అక్కడి పేద ప్రజలగురించి, వేసేత కార్మికులగురించి, మాట్లాడుతున్నాము కాబట్టి ఏస్యూరెన్స్ ఇప్పించాలని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకోంటున్నాను.

డా. కె. మధన్మోహన్రెడ్డి (రాజంపేట):- అధ్యక్షా, శివరాత్రి ప్రాంతం, శివారెడ్డిగారు చెప్పినదానితో ఏకీభవిస్తున్నాను. సోమశిల క్రింద ప్రాంతంలో ముక్కలు భాగం నా నియోజకవర్గంలో ఉంది. నేను ఎం.ఎల్.ఏ. అయిన వెంటనే అప్పటి ముఖ్య మంత్రిగారికి ఏప్రిల్ 90లో రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాను. వారు వెంటనే దీనిగురించి వరకు తీసుకోలేదు. తరువాత పోయిన సంవత్సరం వరదలు వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి జనార్ధన్రెడ్డిగారు కడపకు వచ్చినప్పుడు రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాను వరదలతో 308 కాంటూర్ వరకు నేళ్లు పెడకామన్నాను. అయితే 320 వరకు నేళ్లు వచ్చాయి. రెవెన్యూ మొత్తం తప్పు ఉన్నాయి. అంతేమీ అన్నీ సరిచేయాలని నా రిప్రజెంటేషన్ లో కోరాను. కానీ ఎవరుకూడా దీనిగురించి పట్టించుకోలేదు. 330 వరకు వారికి కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చి ఎక్కడికైనా తరలించాలని కూడా నేను రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. ఇంతకుపూర్వం నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం మాత్రం కొందరికి కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చారు. ఆ తరువాత ఇంతవరకూ ఎవరికీ కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వలేదు. కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వకుండా వారిని తరలించారు. అంతేకాకుండా గత సంవత్సరం వరదలతో అసులు నష్టపోయినావారికి కూడా కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వాలని చెప్పాము. కానీ ఇంతవరకు దానిగురించి కూడా పట్టించుకోలేదు. అంతేకాకుండా సోమశిల మునక ప్రాంతంలో దానిమ్మపేట్లు వేయడంగురించి డాక్టర్ సందరరామిరెడ్డిగారు, నేను కందలేరు హాస్ కమిటీకి కూడా రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చివున్నాం. దానిగురించికూడా ఏమీ పట్టించుకోలేదు. ఈ విధంగా కాంపెన్సేషన్ పెల్లింబుతో జాప్యంపెస్తే 20 కోట్ల రూపాయలతోపోయేది వంద కోట్ల కూడా ఇవ్వవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. దీని వల్ల గవర్నమెంటుకు చాలా లాస్ వస్తుంది. అలాంటప్పుడు ఎందుకు డిలేచ్యూస్నారో నాకు అర్థంకావడంలేదు. దీనిగురించి పోయిన అసెంబ్లీలో 350 నుంచి 330 వరకు ఎదువేల ఎకరాలు ఉంది, అంతేమీ 3,700 ఎకరాలకు డబ్బు ఇస్తామని మంత్రి రవేంద్రారెడ్డిగారు ప్రామిస్ చేశారు. అందులో 2 వేల ఎకరాలకు మార్చి ఎండింగ్ వరకు 700 ఎకరాలకు జులై ఎండింగ్ వరకు ఇస్తామని హామీ ఇచ్చారు. 5 కోట్ల రూపాయలకు సంబంధించి లెటర్ వచ్చేదే కానీ డబ్బు మాఫియా రీలేజ్ కాలేదు ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇప్పటిదాకా సోమశిల క్రింద ము. గా. మా. కు ఒక్క రూపాయకూడా ఖర్చు పెట్టలేదు వాళ్లందరికీ కాంపెన్సేషన్

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 3 సెప్టెంబరు, 1991 477
 విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు
 క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

శ్రీ జి. ముర్దుకృష్ణమనాయుడు (పుత్తూరు).- అధ్యక్షా కుండలెడల ముంపు భూములకు ఎక్కువ మొత్తంలో డబ్బు చెల్లించిన విషయం మీనం తెలుగు అందువల్ల సోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద ముంపు భూములకు కాంపెన్సేషన్ చెల్లంపులో జాప్యం జరిగేకొద్దీ దానిమ్మ, నిమ్మ, మామిడి, చెట్లు వేయడం ఒక్కవషతోంది ఎలాగూ 20, 30వేల చొప్పున కాంపెన్సేషన్ ఇస్తేపోయేది జాప్యం చేసేకొద్దీ 5, 6 లక్షల చొప్పున చెల్లించ వలసివస్తుంది. ఇప్పుడేగనక డబ్బు చెల్లించినట్లయితే 50 కోట్లు తో మొత్తం స్పాండ్లు ఎక్వయర్ చేసుకొవచ్చు అలాగాక జాప్యం చేస్తే 250 కందలేరు స్పాండ్లలో నిధారింపడానికీ హాస్ కమిటీని వేయడం జరిగింది. హాస్ కమిటీ రిపోర్టులూ అప్పీలు 1986లో పైమాఫెసి కేసు వుంది కాబట్టి ధరోగా ఎంక్వయర్ జరిపించాలని కమిటీ రిపోర్టులో పేర్కొనడం జరిగింది. అందువల్ల ఈ విధంగా డిలేచేసుకొంటూపోతుంటే కొని సంక్షోభం రూపాయల కాంపెన్సేషన్ చెల్లించవలసివస్తుంది కాబట్టి మొత్తం సర్వేచేసి ఎప్రాంతంవరకు ముంపు వంటుందో, ఎక్కడిగా ల్యాండ్స్ ఎక్వయర్ చేసుకొవాలని నిర్ణయం చెబామో ఆ భూముల యాజమానులకు ప్రభుత్వం వెంటనే కాంపెన్సేషన్ చెల్లించేట్లు ఖర్చు తుగ్గుతుందని సభాముఖంగా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా తెలుగుగంగకు 50 కోట్లు ఇచ్చారు మొన్న మైసూరానికి గారు చెప్పారు. ఆ డబ్బును ఇక్కడే ఖర్చుపెట్టడానికి వీలులేదని, ఇది పారీట ఆఫ్ తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు కాబట్టి ఆ డబ్బు ఇక్కడి ఇవ్వండి. 100 నుంచి 150 కోట్లు పెంచినాకూడా అందులో 50 కోట్లు కాంపెన్సేషన్ పోతుంది. ఇమ్మిడియేట్గా అక్కడ ఎలాంటిమంటు పెంచి తెలుగుగంగగానీ, సోమశిలకుగానీ క్లితులకు అంతా కాంపెన్సేషన్ వెంటనే ఇవ్వాలి. ఇల్లిగట్గా, పొమ్మగూళ్లతో వేసి వ్యాపారం లాగా కాంపెన్సేషన్ పోందుతున్నారు. దానిమ్మ చెట్లను నాటడం 5 లక్షలు, 6 లక్షలు, ఎంక్వయర్ పెట్టించుకుని వాయిండుకుని దాచేస్తున్నారు. ఇలా కోట్లాది రూపాయలు పోతా ఉన్నది. దాన్ని ఆపాలి. ప్రభుత్వం వెంటనే వర్య తీసుకొవాలని కొరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఎక్కువ డబ్బులు కేటాయించి కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వాలి సభాముఖంగా ప్రభుత్వని దిమాండుచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రాశయ్య:- గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు దాదాపుగా అన్ని వాస్తవమే. అందరు చెప్పిన మాట ఒకేరకమైనది. ఇదివరకు 315 అడుగుల వరకు లాండు ఎంక్వయర్ చేసి, రు. 46 కోట్లు 20 లక్షలు చెల్లించడం జరిగింది 530 లెవల్ ఉన్నప్పుడు ఏదీ అయితే ఉందో లెవల్ వరకు లాండు ఎక్వయర్ చేయాలని ఉంబుందో ఇప్పుడు ఇన్ డెటెయిల్ గామాలుగానీ, మిగతావి అన్ని రఫ్గా చెక్కవేస్తే మరోకి 58 కొమ్మ అవసరం అవుతుంది. కేవలం లాండు ఎక్విజిషన్ కి అవసరం. గీతో 315 అడుగుల వరకు ఎంత మనుగుతుందని, లాండు ఎంక్వయర్ చేసి కాంపెన్సేషన్ పే చేయవలసి ఉంబుందో, ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్న అధికారిక సమాచారం ప్రకారం 308 54 వరకు నీరు ఇవ్వడం జరిగింది అది కూడా 40 టి ఎం.సి లు మాత్రమే రఫ్గా వస్తున్నది. అల్టిమేట్గా తెలుగుగంగ ద్వారా మద్యసుకు నీరు ఇవ్వడానికి 1994 జూన్ ఆరు నాటికి మన అయితే పొగ్గామ్ పెట్టుకున్నామో దాని ప్రకారంగా పనులన్నీ సవరించ

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో నోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

330వరకు నోరేజి తీసుకోవాలి. అప్పుడే మనం తమిళనాడుకు నేరు యివ్వగలుగుతాము. వేతనంత త్వరలో చేయాలనే ఆలోచనతో 87 రేట్ల ప్రకారంగా 199-10 లక్షల అనేది రివెన్యూ రేట్ల ప్రకారం చూస్తే 250 కోట్లు అవుతుంది. నాదగ్గర స్పష్టంగా అంతెటు లేవుగాని, డిఫిసైట్గా 250 కోట్లకు పెరుగుతుంది. మిగిలినటువంటి ఆన్గోయింగ్ ప్రాజెక్టుల కూడా ఉన్నాయి. ఇంత డబ్బు ఒకేదానికి పెట్టటం దీనిలో ప్రయారిటీ చూడడం జరుగుతుంది. మీతులు శివారెడ్డిగారు, మదన్ మోహన్రెడ్డిగారు, శివరామకృష్ణగారు అందరూ చెప్పారు. ప్రయారిటీ ప్రకారంగా ఎక్స్యూర్ చేయండిని ఉత్తర్వులు ఇవ్వడంజరిగింది. కానీ, డాక్యు నోటిఫికేషన్ అయిందో లేదోగాని, అన్ని వివరాలులేవు. వారుచెప్పారు. కాబట్టి, ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ ప్రకారం డిఫిసైట్గా చెప్పుతాను. దీనిలో, యి ప్రాజెక్టుగాని కందలేరుగాని, మిగిలిన ప్రాజెక్టులో కూడా ఒక ప్రాజెక్టు బొటన్గా కంప్లీట్ అయిననాడు ఎంత కావాలి (లాండు) అంచనా ఉన్నప్పటికీ, అది ఒకే దశలో ఎంక్వయర్ చేయడం సాధ్యంకాదు. వనరుల్లో చిక్కుకుంటాము. మనం డాక్యు నోటిఫికేషన్ ఇచ్చిన తరువాత రెండు సంవత్సరాలు కాగానే, ఆ నోటిఫికేషన్ మురిగిపోవడం జరుగుతుంది. మీతులు చెప్పిన మాట నిజం. వారికి అనుభవం ఉంది. చాలామంది కొంచెం చాకచక్యం, తెలివితేటలు ఎక్కువగా కలిగి ఉన్నారనాలో, లాండు ఎక్స్క్లిజిషన్ చేయాలని ప్రపోజల్ ఉందని వారికి తెలుసు కాబట్టి, దానిమ్మ మొక్కలు నాటడం ప్రారంభించారు. మొక్క పెరిగి కాయకాసే పరిస్థితి వస్తే ఒక్కొక్క ఎకరానికి 4, 5 లక్షల్లో కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. దానిమ్మ, ఆప్రాంతంలో, గత అనుభవంతో ఒక్క మొక్క పెంచారా అంటే, అది ఏమీ లేదు. లాండు ఎక్స్యూర్ చేయమన్నారు కాబట్టి, ప్రాజెక్టు కింద దానిమ్మ వేస్తూబాగా ఎక్కువ వస్తుంది కాబట్టి, తెలివీ పగదర్చిస్తున్నారు, గవర్నమెంటుకు తెలుసు ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఏమీ చేయలేకపోతున్నారు. జనార్ధన్రెడ్డి ముఖ్యమంత్రి ఉన్నా, చెన్నారెడ్డి ముఖ్యమంత్రి ఉన్నా, ఇబ్బంది లేదని, ప్రభుత్వం మొత్తం కూడా బొటన్ పిక్చర్ను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఎక్కడైనా కొత్తగా నిర్మాణం చేయబోతున్నామో, ఆ పిరియట్ దానిమ్మ మరొకటి చేయడానికి వేలులేకుండా ఒక స్పెషల్ ఎనాక్ట్మెంటు అవసరం ఉందేమోనని నాకు అనిపిస్తా ఉన్నది. గవర్నమెంటు చేత ఎక్సామిన్ చేయిస్తాను. సభ్యులందరూ కూడా ఆలోచించాలి. వారి సలహాకూడా తీసుకుని చేయడం జరుగుతుంది. కొన్ని లక్షల రూపాయలు పొందడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇక్కడికికడే ఇవాళ చేస్తున్నాననే మాటకాదు. మీతులు రవ్వందా రెడ్డిగారు చెప్పారు - మార్చిలో చేస్తారన్నారు, చేయలేదు అన్నారు. అది 30 కోట్లు ఇస్తారా అన్నారు. అదే మాటనన్ను కూడా అడుగుతున్నారు. నేను ఆ మాట చెప్పాను. కానీ, సామెతో మాట్లాడి ఎంతవరకు సాధ్యమవుతుందో, ఇది ప్రయారిటీ అయితేమ్. ఇందులో కొత్త ఇబ్బంది ఉంది - దానిమ్మ మొక్కల పెంపకం ప్రమాదాన్ని నివారించడానికి కూడా వెంటనే యీ ప్రాజెక్టుల కింద మరియు ఇతర వాటి కింద కూడా చర్య తీసుకోవడం జరుగు తుంది; లేకుంటే, చాలా చిక్కుల్లో పడతామని మనవిచేస్తున్నాను.

డాక్టరు వి. శివరామకృష్ణారావు:- ఇదీ, యీనాడు ఇప్పటికిప్పుడు ఉత్పన్నమైన సమస్య కానేకాదు. అనేక సందర్భాల్లో, గత రెండు సంవత్సరాలుగా యీ ప్రభుత్వం ముందు, యీ సభలో కూడా అనేక దఫాలుగా చర్చించడం జరిగింది. ఇప్పుడు, గౌరవనీయులు,

మాట-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 3 సెప్టెంబరు, 1991 499
విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు
క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

మంత్రిగారు యీ సమస్యను ముఖ్యమంత్రిగారితో చర్చించి ఏదో ఒక నిర్ణయమున హామీ
ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తానని చెప్పడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. ఎందుకంటే,
I am sorry Sir, - I am extremely sorry. Already on this issue,
the Hon'ble Minister of this Government has committed and
that commitment has not come to truth. Now when we have come
before this House. అక్కడ ప్రజల పరిస్థితులు చాలా భారీగా ఉన్నాయి. ఇక్కడ
ప్రభుత్వంలో - కూర్చుని ఏమీ చేయలేని పరిస్థితుల్లో ఉందని నవ్వకుంటున్నారు. అనే
పరిస్థితుల్లో మేము ముందుకు వస్తుంటే, యీనాడు గౌరవ మంత్రిగారు నేను ఎప్పుడో
టైమ్ తీసుకుని ముఖ్యమంత్రిగారితో సంప్రదించి ఒక నిర్ణయమున హామీని ఇస్తాను'
అనడం, రు. 3-4 కోట్ల రూపాయలు అన్నారు. I want a specific assurance
from this Hon'ble Minister for the following issues: (1) How
much amount you are going to give for this particular land
acquisition for Somasila Project during this Budget year?
(2) Whether the Land Acquisition Unit at Badwal, for survey
is established, are not? If so, when it is going to be
established. These are the two issues, Sir, and this is not a
an ordinary issue and I am not wasting time of this August
House-because it is a public issue I am talking about. I am
not talking about the legalities here.

This issue has to be taken up by the Government with all
seriousness and if it is not going to be taken up, there, we
as Legislators and as their public representatives, we are
being questioned every day and every hour. అట్లా కాదంటారా?
say the same and don't put the water in the Somasila Project.
If you are going to put the water in the Somasila Project, we
have got every right to give the compensation - and to pay to
these people అట్లా గాదుటరా Allright, you give and
tell, how much amount you are going to give.

శ్రీ కె. మదన్మోహన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి 12-20
గారితో కన్సల్ట్ చేసి, చెబుతానన్నారు. అంటే ఎప్పటికోగా చెబుతారు? 17 అడుగుల నుంచే
330 అడుగుల వరకూ ఖచ్చితంగా ఇస్తామని హామీ ఇస్తారా? 300 అడుగులకే నీరు నిలుపు
తాము అంటారా? ఇప్పుడు చెబితే కానీ ఒప్పుకోము.

శ్రీ పి. శివారెడ్డి:- నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం ఇచ్చిన కాంపెన్సేషన్ తప్పి, ఈ
నాటి వరకూ ఏ విధమైన నష్టపరిహారమూ ఈ ప్రభుత్వం ఇవ్వలేదు. దీనివల్ల ప్రభుత్వ

500 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూబు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో నోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

చిత్తశుద్ధిని శంకించు పరిస్థితి వస్తుంది. 315 అడుగుల వరకూ 7,350 ఎకరాల భూమి ప్రయివేట్ ల్యాండ్. 9,697 ఎకరాలు ప్రభుత్వ భూమి. స్ట్రక్చర్స్‌కు సంబంధించి 1లక్ష, 85 వేల 169 స్ట్రెస్టర్ మేటర్స్ ఉంటుంది. అంతే కాకుండా, గౌరవ సభ్యుడు అమరణ నిరహార దీక్ష చేస్తామంటే, కడప జిల్లా కలెక్టరు 300 అడుగులకే మించి, నేరు పెంచకుండా ఉంటామన్నారు. 330 అడుగులకు నింపితే కానీ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీ మేరకు తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు క్రింద మద్రాసుకు నేరు ఇచ్చే సౌలభ్యం లేదన్నారు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీని వెనక్కి తీసుకుంటారా? ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో నీరియస్‌గా ఆలోచించి 315 అడుగుల నుంచే 330 వరకూ ఉన్న ఎకరాల భూమికి సంబంధించి నష్ట పరిహారం ఇస్తాము అని స్పెసిఫిక్‌గా హామీ ఇవ్వాలి. చేస్తాము చూద్దాము అంటే కాదు. ప్రజలలో అపోహలున్నాయి. తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు క్రింద నేరు మద్రాసుకు ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉందని అనివిస్తున్నది. మంత్రిగారికి తెలుసు. అపోహలకు అవకాశం లేకుండా తక్షణమే కాంపెనేషన్ ఇచ్చి, ప్రభుత్వానికి అదనంగా ఆర్థిక భారం లేకుండా కాంపెనేషన్ ఇవ్వాలి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, వారి వాదనతో నేను ఏకేభవిస్తున్నానని మరొకసారి చెప్పక తప్పదు. వారిని తప్పదోప పట్టించడానికి చెప్పడంలేదు. మదన్‌మోహన్‌రెడ్డిగారు ఖచ్చితంగా చెప్పుచున్నారు. నేను చెప్పేదేమంటే వెంటనే చెప్పడానికి సాధ్యం కాదు. ఏ మేరకు సాధ్యం అవుతుందో చూడాలి. కేవలం తప్పించుకొడానికి అయితే ఇప్పుడే చేస్తామని చెప్పవచ్చు. అది కాదు. ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిషన్ డివిజన్ ఏర్పాటు అయిందా, లేదా అని అడిగారు. 1991 జనవరిలో ఆదేశాలివ్వాలి. ఒకవేళ ఏర్పాటు కాకపోతే 15 రోజులలో డివిజన్ ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం తప్పకుండా చేస్తాము. డబ్బుకి సంబంధించి ఎంత ఇస్తారు అన్నది స్పష్టంగా చెప్పాలన్నారు. బడ్జెటును సభలో పెట్టాము, ఆ ప్రకారం ఇర్రిగేషన్‌కు ఎంత, ఏ ప్రాజెక్టుకు ఎంతన్నది ఉంది. ఉన్న డబ్బుతోనే ప్లాన్స్ పెట్టడం కాదు. అప్పు తెచ్చి, డిఫిసిట్ బడ్జెట్ పెట్టాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- డిఫిసిట్ కదా పెరిగేది. పెరగనివ్వండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఉన్న ఎటాకేషన్స్ ఏదయినా అల్టర్‌నేటివ్స్ చేయవచ్చు అనేది ఉంది. ఇది ప్రయారిటీ ఇవ్వవలసిన సమస్య, సందేహం లేదు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారితో చెబుతాను. ఎదో కాలక్రేపానికి చెప్పడం కాదు. వేలయితే ఈ రోజు లేదా రేపు వారితో చెప్పి, బ్యేఫ్ చేసి ఒక వారం రోజులలో నిర్ణయించడానికి చేస్తాను.

డా. వి. శివరామకృష్ణారావు:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నాకు సంతోషంగా ఉంది. మంత్రిగారు నా సమస్యకు దగ్గరగా వచ్చారు. వేలయినంత త్వరలో ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడుతామన్నారు. ఎన్ని రోజులలో మాట్లాడతారు? వారం రోజులలో మాట్లాడతారా? హాఫ్‌నోట్స్‌మెంట్ ఇస్తారా? అప్పుడే వివరాలు ఇస్తామంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 3 సెప్టెంబరు, 1991 501
 విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు
 క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

అట్లా కాకుండా ఉరికే మాట్లాడతాను అంటే కాదు. నాకు చెప్పడం కాదు. This per-
 tains to a very serious issue. Sir, I am very happy that the
 Hon'ble Minister has come nearer to our demand. This House
 must know what is the amount that is going to be allotted for
 Somasila submersion land and for acquisition. యూనైట్ గురించి చెప్పారు.
 Let him discuss with the Hon'ble Chief Minister and let him
 come out before this august House with a clear statement.

Sri P. Siva Reddy:- Sir, keeping in view the Joint
 responsibility of the Cabinet, ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడే ఉన్నారు.
 ఫైనాన్సియల్ కమిటీమెంట్ కు సంబంధించినది కనుక వారితో ఆలోచించి సమాధానం చెబితే
 బాగుంటుంది. ప్రభుత్వ చిత్తశుద్ధిని శంకించకుండా ఉండే వేలుంటుంది.

శ్రీ కె. రాశయ్య:- మదన్ మోహన్ రెడ్డిగారు అడిగారు. 330 వరకూ వెళ్లకుండా
 315 అడుగులకే కట్ చేసి చెస్తారా అని అడిగారు.

శ్రీ టి. పెంచలయ్య:- 300 అడుగులకు అని పెట్టినా, 325 అడుగులకు వోతుంది.

శ్రీ కె. మదన్ మోహన్ రెడ్డి:- తెవల్ సరిగ్గా లేదని అన్నది. 330 అడుగుల వరకూ
 ఇస్తారా? లేకపోతే 320 అడుగులకే ఇవ్వండి. 300 అడుగులకే నేరు పెట్టడానికి ఖచ్చితంగా
 ఎస్యూరెన్స్ ఇస్తే తప్ప ఉప్పుకోము.

శ్రీ కె. రాశయ్య:- ప్రాజెక్టునీ ఈ దశలో రేడిక్షన్ దుయ్యడం సాధ్యం కాదు.
 డబ్బు పొవ్వేడీ చేయాలి. డబ్బు ఎట్లా పొవ్వేడీ చేయాలి. ఏరకమైన ఏర్పాటు చేసి
 వెంటనే సమస్యను మీట్ కావాలి అనేది ఆలోచించాలి. ఈ రోజు లేదా రేపు
 ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడిన తరువాత, ఫైనాన్స్ వారితో ఇర్రిగేషన్ వారితో కూడా
 మాట్లాడి డిసిప్లన్ తీసుకోవాలి. ఆ తరువాత చెప్పడానికయితే, నాకు అభ్యంతరం లేదు
 గౌరవ సభ్యులకయినా చెబుతాను. లేదా శాసనసభలో చెప్పమన్నారే.

శ్రీ పి. శివారెడ్డి:- ఇంతకుముందు సభలో అదనంగా రు. 36 కోట్లు ముంపుకు
 నష్టపరిహారం క్రింద ఇస్తామన్నారు. బడ్జెటును తయారుచేసేటప్పుడు ఆ హామీని దృష్టిలో
 ఉంచుకోలేదా? బడ్జెటు తయారు చేసేటప్పుడు ఆ హామీలు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి కదా? గవర్నర్
 మెంటుకు జాయింట్ రెస్పాన్సిబిలిటీ ఉంటుంది. సమిష్టి బాధ్యతలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి,
 ఆ హామీని విస్మరించారా? సోమశిల రైతుల ఆందోళన ప్రభుత్వం గుర్తించలేదా?

శ్రీ టి. పెంచలయ్య:- గత సంవత్సరం వరదల సమయంలో కలెక్టరుగారు అక్కడకు
 వెళ్లారు. 308 అడుగుల వరకూ నీరు ఎత్తు సోమశిల ప్రాజెక్టులో పెడితే 320 అడుగుల
 వరకూ భూములూ, ఇళ్లూ అన్ని ముగిసిపోయిన మాట చాస్తూనే ఉంది.

502 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన
విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు
క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

ప్రభుత్వానికి ఇంత మొత్తం చెల్లించవలసి ఉందని రీపోర్టు ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా? అంటే కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వడానికి ఎందుకు వెనక్కి పోతున్నారు? ఇందులో ఏమాయినా 'అమ్యూమ్యాలు' ఉన్నాయా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ప్రతిదానకే 'అమ్యూమ్యా' అనడం ఏమిటి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- కాంతమండికి ఆ అలవాటు ఉంటుంది. వారు పెద్దలు. వారు చెప్పేది నేను శ్రద్ధగా వింటున్నాను. దిగజార్చే విధంగా 'అమ్యూమ్యాలు' అని ఎందుకు?

శ్రీ టి. పెంచలయ్య:- 300 అడుగుల వరకే పెట్టారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు ఇంతకుముందు 'దున్నపోతు మీద జడివాన కురిసినట్లు' అన్నారు. తెల్లార్ల వరకూ దున్నపోతు అవుతందా? 6, 7 సంవత్సరాలు పెరిగిన తరువాత అవుతుంది. అప్పుడేం చేశారు?

శ్రీ పి. శివారెడ్డి:- గతంలో ఏం చేశారన్నారు. అప్పుడు చెల్లించిందే రెండు సంవత్సరాలుగా చెల్లించలేదని పాలకపక్ష సభ్యులే అన్నారు. స్థానిక శాసనసభ్యులే అంగీకరించారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ప్లీజ్ రెజ్యూమ్ యువర్ సీట్.

శ్రీ పి. శివారెడ్డి:- గతంలో కూడా రెయిజ్ చేయడం జరిగింది. That is accepted by the Ruling party Members also. అది కూడా దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి.

30 మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఆ పాయింట్‌ను స్క్లెస్ చేశారు. మీనిష్టరు గారిని కూడా రిప్లయి ఇవ్వనివ్వండి. ఒకటి పే చేయడం. రెండవది మీరు చెప్పింది వాళ్ళు ఎస్టిమేట్ చేసిన దాని కంటే ఇంకా ఎక్కువ అనెండ్‌డ్ అవుతోందని చెబుతున్నారు.

శ్రీ టి. పెంచలయ్య:- మునిగిపోతుంది. దాని వల్ల 300 అడుగుల వరకూ పెట్టగలరు. ఆ డబ్బు ఇవ్వకపోగా వాళ్ళను బలవంతంగా లేవగొట్టి పంపేస్తున్నారు.

డాక్టర్ కె. మదన్‌మోహన్‌రెడ్డి:- సర్, సమాధానం చెప్పలేదు. నేను స్పెసిఫిక్‌గా అడిగాను సి.ఎం.గారిని అడిగి ఎంత లోపల సమాధానం ఇవ్వగలరు? 330 వరకూ ఇవ్వలేని పక్షంలో 300 అడుగుల కంటే ఎక్కువ పెట్టారని ఒక అస్యూరెన్సు కావాలి. ఈ రెండింటికీ సమాధానం కావాలి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మొదటి దానికి చెప్పాను. నేను సాధ్యమయినంత మేరకు ఈ రోజే వారికి బ్రీఫ్ చేస్తాను. లేకపోతే రేపు చేస్తాను. నేను బ్రీఫ్ చేయగానే వారు ఒక ఆర్డర్ చేయడం సాధ్యం కాదు. వారు కూడా అధికారులతో ఫైనాన్సు వారితో మాట్లాడాలి. దీనికి కాలయాపన లేకుండా శ్రద్ధతో నేను మీకు మాట చెప్పిన ప్రకారం చేస్తాను.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 3 సెప్టెంబరు 1971 నా విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో నోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

డాక్టర్ కె. మదన్మోహన్రెడ్డి:- స్పెసిఫిక్ గా 10 రోజులలో, 12 రోజులలో కానీ అన్నది కావాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇరిగేషన్ బడ్జెటు మీద ఇరిగేషన్ మేజిస్ట్రేట్ మాట్లాడవచ్చు. అప్పుడు క్వారీఫెక్స్ వేసుకొవచ్చు.

డాక్టర్ కె. మదన్మోహన్రెడ్డి:- దయచేసి సమాధానం ఇప్పించండి

శ్రీ పి. శివారెడ్డి:- కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వగలరా? లేకపోతే 300 అడుగుల మించే ఏమి పెంచగలరా?

Dr. V. Sivramakrishna Rao:- The question is very clear. I do not know why the Hon. Minister is taking so much time on this issue. మేము ఒప్పుకున్నాము. అయినా వాళ్ళు చెప్పినట్లుగా కాదంటే This involves heavy amount because we have already agreed. కాబట్టి మీరు మాట్లాడింది మేము వద్దనడం లేదు. ఏ టైంలోగా అన్నది చెప్పడానికి కూడా లేదా? In which time you are going to come with the statement before the House? Can't you tell that much.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- కొన్ని రకాలయిన అస్యూరెన్సెస్ ఇవ్వడం అంటే అమలు జరిపేదానికి అవకాశం ఉండాలి. అది చూడకుండా ఇక్కడ అస్యూరెన్సు చేసి మళ్ళీ హాసుతోకి వచ్చి నేను వారిని ఫేస్ చేయడం నాకూ గౌరవం కాదు. వారికి గౌరవం కాదు. నేను అందుకే క్లియర్ గా చెబుతున్నాను. సాధ్యం అయితే ఇవ్వాళ కానీ లేకపోలే రేపు కానీ బ్రీఫ్ చేస్తాను. తిరిగి వారు డిపార్టుమెంటు వారితో మాట్లాడి, ఎలా చేయాలి ఏమిటి అన్నది అలోచించి పావే కమిటీమెంటు కాబట్టి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. అ నిర్ణయాన్ని తిరిగి గౌరవ సభ్యులకు చెప్పమన్న చెబుతాను. లేకపోతే హాసుకు ఇన్ ఫామ్ చేయమన్నా చేస్తాను. తమరు చెప్పినట్లుగా ఇరిగేషన్ డిమాండు మీద డిస్కషన్ వస్తుంది కాబట్టి దాని మీద కూడా మాట్లాడవచ్చు. వాళ్ళు చాలా క్యాటగిరికల్ గా అడుగుతున్నారు. డబ్బు ఇస్తారా? చెప్పండి. లేదంటారా 300 - ఇది అసలు చెప్పగలిగే పిరస్ఫిటేనా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- డబ్బు ఇస్తామని చెప్పవచ్చు కదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- కాదు సర్. డబ్బు ఇస్తామన్నది కూడా ఇవ్వాళ కాకపోయినా రేపయినా మనం పూర్తి చేసుకుంటాము. రీడిజైన్ చేద్దామూ, 300 అడుగులతో అఫ్ చేద్దామూ, దానిని చెప్పమని చెప్పితే నాకు కూడా సాధ్యం కాదు. బహుశా ఎవరికీ కూడా సాధ్యం అయ్యే పరిస్థితి లేదు. This is a specific design and this was going on for quite some time. స్పెసిఫిక్ గా ఉన్న ప్రజల యొక్క ఇబ్బందులు చూస్తున్నారు కాబట్టి వారు ఆందోళన చెందుతున్నారు. వారికి డబ్బు సత్వరమే పే చేయించాలి. వద్దా అని కాదు. పే చేయించే దానిలో నేను కూడా వారి సహాయం తీసుకుంటాను

598 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూ. 104 క్రింద ప్రభుత్వము యిచ్చితి తనకు వచ్చిన విషయములు. (1) కడప జిల్లాలో నోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములను సప్లవరీహాస్సి గూర్చి.

వాగ్దాని కూడా తేసుకొని ఎం.ఎం.గారితో మాట్లాడతాను. We will sit and discuss (అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో ఫర్థర్ డిస్కషన్

Dr. V. Sivaramakrishna Rao:- Sir, I would.....

Mr. Deputy Speaker:- You will have another opportunity during the discussion on Irrigation Demands.

(Interruptions)

Dr. V. Sivaramakrishna Rao:- This issue belongs to thousand and thousands of people. సర్ మేము ఏదో పెద్ద ప్రమాదకరమయిన పరిస్థితులను ఈ ప్రభుత్వం మీద కానీ, గౌరవనీయు సుంతిగారి మీద గానీ కల్పించబోవడం లేదు. మేము అడుగుతున్నది చాలా డైరెక్టు క్వశ్చన్. సింపుల్ క్వశ్చన్. స్ట్రైయిట్ క్వశ్చన్. అయ్యా మీరు డబ్బు ఇచ్చేదానితో సంప్రదించుకోవద్దని చెప్పడం లేదు సంప్రదించుకున్న తరువాత చెబుతాము అన్నారు. రైట్ ఓ.కె. నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఎందుకంటే నిజానికి ఈరోజు మే మూడ్ వాజ్ బోటల్స్ డిఫరెంట్. అయినా కూడా నేను ఉన్న పరిస్థితులతో రాజీపడి... ఏ లోగా చెబుతారు? ఎంత డబ్బు ఇచ్చేదో స్పెసిఫిక్ గా టైం మెన్షన్ చేయమంటే దానిని కూడా దాట వేసే ప్రయత్నం చేస్తే ఇంక ఒప్పుకునేది లేదు. This clearcut assurance may be given, otherwise I am not going to yield.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ అసెంబ్లీ సెషన్ అయ్యేలోపు కమ్యూనికేట్ చేయండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- సెషన్ అయ్యేలోపు ఏమి నిర్ణయం చేసిందో నేను ఈ వాసుకి తప్పకుండా తెలియజేస్తాను.

Dr. V. Sivaramakrishna Rao:- On the last day Hon. Minister will make a statement and get away.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- యు లేవిట్ డేర్

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు:- వన్ మంత్రి టైం దీనికి అవసరం లేదు. Irrigation Demands are going to come. Before that these things are to be finalised. They should be incorporated in the Budget. How can he say after that?

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టిన చట్టమును
విషయములు. (1) కడప జిల్లాలో సాగునీరు సమస్య
క్రింద ప్రభుత్వములకు సమస్యలపై పరిష్కారము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ - ఇరిగేషన్ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినప్పుడు మాట్లాడడానికి అవకాశం దొరికకపోతే క్షమించవలసిందిగా ప్రార్థన. I have no doubts with regard to the time we are taking.

Dr. V. Sivaramakrishna Rao:- I am not satisfied with the assurance given, I don't agree. Hon. Minister has given a categorical assurance about the time in which he will complete the statement.

డాక్టర్ కె. మదన్మోహన్రెడ్డి - అంత చాక్కుగా కాదు, ప్రభుత్వం మాట్లాడ లేదు. 320 అంటే రేపు, 330 వరకూ నేళ్లు పసాయించవచ్చు. మాకు 300 అని చెబితేనే - లేకపోతే పెంపు ఒప్పుకొము.

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు.- ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఒప్పుకొము సమాధానం కావాలి.

(డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు, డాక్టర్ కె. మదన్మోహన్రెడ్డి పోడియం వద్ద కూర్చున్నారు)

శ్రీ పి. శివారెడ్డి:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా.

శ్రీ బి. పెంచలయ్య:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా...

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, హౌసు ఆర్డర్లో లేదు. ఇంద్రాక ఇటు నుండి అక్కడ కూర్చున్నారు. ఇప్పుడు అటువైపు వారు అక్కడ కూర్చున్నారు. రొకయ్యగారి బాధ నాకు అర్థం అయింది. హౌసు ఆర్డర్లోకి తీసుకు రావాలి కదా. ఈ పరిస్థితి నివారించాలంటే డిజర్ ఆఫ్ ది హౌసుని పిలిపించండి. సి.ఎం.గారు ఏ మేరకు ప్రామీస్ చేస్తారో చూద్దాం. ఏదయినా వారితో మాట్లాడాలి అంటున్నారు. వారిని ఇక్కడికి పిలిపిస్తే సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది.

(శ్రీ బి. పెంచలయ్య, శ్రీ పి. శివారెడ్డి పోడియం వద్ద కూర్చున్నారు)

అటు ఇద్దరూ, ఇటు ఇద్దరూ నలుగురయ్యారు. ఇంకెవరయినా వస్తే అదనంగా అవుతుంది. హౌసు నడిచే పరిస్థితి లేదు. దయచేసి ఛేఫ్ విప్ గారు ఏదయినా సలహా ఇస్తే మంచిది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- సభ్యులు ఇచ్చిన తీర్మానాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని రోజయ్య గారు కూడా తేల్చుకుని ఆలోచించాలి. నేరీయన్గా తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రాజెక్టు పూర్తయింది. నేళ్లు నిలబడతాయి. కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వవలసి ఉంది. అది అక్కడ పెట్టుకున్నారు. భూములు మునిగిపోతాయి. 70 బి.ఎం.సి లకు గాను పోయిన సంవత్సరం

504 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (1) కడప జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గూర్చి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వన్ సబ్సిడీస్. ప్రాజెక్టు పూర్తి కాలేదు. పూర్తి అయ్యే దశలో ఉంది. ఇంకా రూ. 50,60 కోట్లు కావాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- నేను ప్రతిష్టాపాతంగా మాసాను. కందలేరుకి నేళ్లు పోయేవరకూ కూడా నేళ్లు నిలపడానికి ఇవాళ కూడా అవకాశం ఉంది. ఇటు వంటి పరిస్థితులలో మీరు కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వకుండా దానిని ఆపి పెట్టుకున్నారు. కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వకుండా నేళ్లు నిలపవచ్చు. అది ఒకటి చేయండి. ఇంకో విషయం ఏమంటే గౌరవ సభ్యులు ప్రతి దానికి స్పీకర్ పోడియంలోకి వచ్చి కూర్చునే పద్ధతి కూడా మంచిది కాదని రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. గవర్నమెంటు దృష్టికి అందరూ తీసుకు రావచ్చు. ఏదైనా సాధించడానికి పోడియంలో కూర్చుని సభ కార్యక్రమాలు నడపనివ్వకుండా చేయడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:- I request the Hon. Members. I know your anxiety and the absolute necessity to make the payment there. You have sufficiently highlighted and attracted the attention of the Government and the Government also seriously viewing it. Give them some breathing time. The House is continuing for number of days.

డాక్టర్ పి. శివరామకృష్ణారావు:- గవర్నమెంటు నుంచే ఒక డైరెక్టర్ ఇవ్వ నీవ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రోశయ్య గారూ ఈ రోజు నుంచే 15 రోజులలోగా ఒక డిసిపన్ తీసుకుని సభ్యులకు ఇంటిమేట్ చేయండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఒక ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఇవ్వడం ఇంప్రొవైజ్మెంటు చేయక పోవడం అన్నది గౌరవ సభ్యులకు కాదన్న ఉద్దేశ్యంతో నేను వారి ఆందోలనా, అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని రివీల్ చేస్తాను. నేను కూడా మేతోబాటు ఏకీకరిస్తాను. నేను మాట్లాడతాను. 15 రోజుల లోపల వారిని కూడా కూర్చో పెట్టి సి.ఎం. గారితో మాట్లాడడానికి కూడా నాకు అభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- బెటర్. ఆల్ రైట్.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- 15 రోజుల లోపల దీని పైన నిర్ణయం జరిగిన తరువాత ఏం చేసుకు తెలియజేస్తాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఎఫ్ కెడ్ ఏరియాలో ఉన్న మెంబర్లతోనూ 10. గారితో డిస్కషన్ కు అవకాశం ఇవ్వండి.

(పోడియం వద్ద కూర్చున్న సభ్యులు లేచి తమ తమ స్థానాలకు వెళ్లారు)

(2) పాల్వంచ పోలీసులు పట్టవిరుద్ధమైన టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా
డా.కె. రాఘవేంద్రరావును, ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసుతో
యిరికించుటను గూర్చి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ టెలిఫోన్ టాపింగ్ విషయంలో పోలీసులు, టెలిఫోన్ ఎక్స్చేంజ్ ఐనియర్ ఇంజనీర్ కలిసి చాలా సమర్థవంతంగా, నాటకీయంగా అల్లిన కట్టు కథను టెబుల్ ముందు వుంచారు. గౌరవ శాసన సభ్యులకు కానీ, మంత్రిగారికి కానీ, టెలిఫోన్స్ నుంచి బెదిరింపులు వచ్చిన మాట వాస్తవమే కావచ్చు. దానిని నేను డిస్మ చేయడం లేదు. దానిని గురించి పట్టించుకొని బయటకు లాగి దోషులను కఠినంగా శిక్షించే విషయంలో మేము స్థానిక నూరుపాళ్లు ఏకేభవిస్తున్నాము. ఇందులో మినహాయింపులు లేవు. రాఘవేంద్రరావు. ఆయన కూతురు పైన నేరం ఆరోపించబడింది. ఇది కట్టుకథ అని టెలిఫోన్ ఎక్స్చేంజ్ అధికారులు చెప్పడంలోని ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే పట్టణంలో పేరున్న డాక్టర్ ఆయన. చాలా సంవత్సరాల నుంచే పని చేస్తున్నారు. దానితో పాటు చాలా నిజాయితీపరుడు. ఈయన దీని కంటే ముందు తన టెలిఫోన్ మీద ఎవరో టాపింగ్ చేస్తున్నారు, నాకు టెలిఫోన్ బీల్స్ ఎక్కువగా వస్తున్నాయి, సగటున రు. 6000 టెలిఫోన్ బిల్లు వచ్చేది, ఇప్పుడు రు. 6000 ల వరకు బిల్లు వచ్చింది. పరిశీలించమని టెలిఫోన్ ఎక్స్చేంజ్ అధికారులకు ధరఖాస్తు పెట్టుకుని పదే, పదే చెప్పినప్పటికీ కూడా దానిని గురించి పరిశీలించకుండా బిల్లు వచ్చేది, వచ్చేదే. మేము ఏమీ చేస్తామనే పద్ధతిలో వ్యవహరించారు. దాని పర్యవసానంగా ఆయన వినీయోగదారుల ఫోరంలో ఒక అప్లికేషన్ పెట్టినందుకు రు. 6000లకు బదులు రు. 1540లు మాత్రమే కట్టమని, తరువాత దీని విషయం పరిశీలిస్తామన్నీ టెలిఫోన్ అధికారులు ఆయనకు ఒక మెమో పంపించారు. ఆ రకంగా కేసులు నడుస్తున్నాయి. దీని తరువాత ఆగస్ట్ నెల 13, 14, 15వ తారీఖులలో బెదిరింపు కాల్స్ వచ్చాయని వనమా రాఘవేంద్రరావుగారు అంటే గౌరవ శాసనసభ్యులు వనమా వెంకటేశ్వరరావుగారి అబ్బాయి దగ్గరి నుంచి తనకు ఒక ధరఖాస్తు వచ్చిందని, దాని ఆధారంగా మేము టెలిఫోన్ ఎక్స్చేంజ్ జె.ఇ.ని ఇవి ఎక్కడి నుంచి వస్తున్నాయో చెప్పమని నిర్దేశించామని వ్యాసారు. ఫలానా వారి ఫోను దగ్గర నుంచి వస్తున్నాయని తమకు రిపోర్టు వచ్చిందని దాని ఆధారంగా మేము కేసు పెట్టామని పోలీసు వారు ఇచ్చిన సమాధానాన్ని ఇక్కడ హోమ్ శాఖ మాత్రులు మన ముందు పెట్టారు. రాఘవేంద్రరావుగారిని, ఆయన కుమార్తెను అరెస్ట్ చేసి పోలీసు స్టేషన్ కు తీసుకువెళ్లారు. ఈ చర్యను పట్టణంలో వున్న అనేక మంది డాక్టర్స్ లాయర్స్, ఈ పార్టీ, ఆ పార్టీ అనే విచక్షణ లేకుండా ఆఖరుకు కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించిన వారితో సహా మొత్తం ఇది చాలా అన్యాయం అన్నారు. టెలిఫోన్ బిల్లులు ఎక్కువ వస్తున్న మాట వాస్తవం. దీనిని విచారించే దానికి బదులు ఆయన టెలిఫోన్ వినీయోగదారుల ఫోరంలో వెనెనారని జె.ఇ కి కోపం వుండి కట్టు కథ అల్లారు. దీనిని పోలీసులు నమ్మకూడదని పదే, పదే చెప్పినప్పటికీ కూడా పోలీసు వారు దానిని పెడచెప్పిన పెట్టారు. పోలీసు వారు దొరికిన ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకుని టెలిఫోన్ జె.ఇ.తో మిలీటరీ అయి ఈ విధంగా కేసు బనాయించడానికి నేను కొన్ని ఆధారాలు చెబుతాను. ఈ టెలిఫోన్ బెదిరింపుల గురించి ఈ కేసు గురించి ఖమ్మం జిల్లాలో పెద్ద ఎత్తున, అందోళన జరిగి పత్రికలలో వచ్చిన తరువాత అక్కడున్న టెలికం డి.ఇ.ని పత్రికా విలేఖరులు అడిగారు. ఎవరి ఫోను నుంచి అయినా సరే

508 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (2) పాల్యం పోలీసులు చట్ట విరుద్ధమైన టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా. కె. రాఘవేంద్రరావును, ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను గూర్చి.

ఆ ఫోను యజమానికి తెలియకుండా టాపింగ్ చేయడానికి అవకాశం వున్నదని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. అది యధార్థము దానికి సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలు సభ ముందుకు పంపిస్తాను. అయితే ఇక్కడ ఆయన చెప్పిన అసక్తికరమైన విషయాలు చెబుతాను. ఆ విధంగా టాపింగ్ చేయబడుతున్నదని తెలిసిన తరువాత దానికి కనుక్కోవడం కోసం ఆ ప్రాంతానికి ఏ ఒక్కరు కూడా ఆఖరుకు దానికి సంబంధించిన టెలిఫోను అధికారులు కూడా వెళ్లే హక్కు లేదు. అది చాలా నిషిద్ధ ప్రాంతం. ఏవరయినా కన్జూమర్ నుంచి అలాంటి కంప్లెయింట్స్ వచ్చినట్లయితే అక్కడున్న డి.ఇ. ఆదేశాల మేరకు అక్కడికి వెళ్లి అవకాశం వున్నది. తాను సేకరించిన సమాచారాన్ని నేరుగా డి.ఇ. చెప్పాలి తప్ప తనంతట తాను పోలీసులకు కానీ, మరొకరికి కానీ చెప్పకూడదనేది టెలిఫోన్ నిబంధనలలో చాలా స్పష్టంగా వున్నాయి. ఈ నిబంధనలనన్నింటినీ అతిక్రమించి సరాసరి జె.ఇ., సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ కు కంప్లెయింట్ చేశాడని, ఏ రకమైన బాధ్యత లేకుండా డి.ఎస్.పి., సి.ఐ., యస్.జె.ఇ., తో మెలాఖత్ అయి కేసు బనాయంపడడంలో పోలీసు పాత్ర ఎందుకు వచ్చిందని అనుకోవచ్చు. ఎందుకని అంటే ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన గౌరవ మంత్రిగారికి, అధికార పార్టీకి సంబంధించిన గౌరవ శాసన సభ్యుడికి వచ్చాయి కాబట్టి వారి మెప్పు పొందడం కోసం, వాదావిడిగా జె.ఇ.ని కాంటాక్ట్ చేసి ఆ జె.ఇ. కూడా తన తప్పును కప్పిపుచ్చుకోడానికి- వినీయోగ దారుల ఫోరం ముందు ఈ జె.ఇ. మీద కంప్లెయింట్ వున్నది కాబట్టి తప్పించు కోవడం కోసం, మెప్పు పొందడం కోసం ఈ రకమైన కుట్ర కేసు బనాయించి కట్టుకథ అల్లారని చెప్పడానికి నేను ఉదాహరణ చెప్పాను. అదే విధంగా జంక్షన్ బాక్స్ లని టెలిఫోన్ స్టంభాలకు బిగిస్తారు. అక్కడి నుంచి టాపింగ్ చేసుకోడానికి అవకాశం వుంటుంది. పాల్యం పోలీసు టెలిఫోన్ స్టంభాలకు కొట్టిన బాక్స్ లకు ఏ రకమైన తాళం లేదు. పాత్రు తగులుగా వున్నవి. అక్కడ వున్న బాధ్యత కలిగిన పట్టణ పౌరులు ఇచ్చిన ప్రకటనలు పత్రికలలో వచ్చిన వార్తలు, జెలికం డివిజన్ ల్ ఇంజనీర్ చెప్పిన వాస్తవాలు ఇవన్నీ తమరు పరిశీలించినట్లయితే ఇది కట్టుకథ అని స్పష్టంగా తమకు రుజువు అవుతుంది. అందరినీ ఒకరి టెలిఫోను నుంచి మరొకరు టాపింగ్ చేయవచ్చు. సరిగా పట్టుకోవాలంటే డి.ఇ. యొక్క అధికారంతో పట్టుకోవాలి. ఆ నిబంధనలను వయల్ చేసి ఈ పద్ధతులతో కేసు పెట్టారు. కాబట్టి నేను మనవి చేసేది ఆ కేసును ఉపసంహరించుకోవాలి. తప్పనిసరిగా ఎక్కడి నుంచి వస్తున్నాయో పట్టుకోడానికి వేరే మార్గాలు అలోచించాలని మనవిచేస్తూ అలాంటి దోషులు రుజువు అయితే ఖచ్చితంగా వాళ్లపైన చర్య తీసుకోవాలి ఇక్కడ ఫోటోలు వున్నాయి. ఈ జంక్షన్ బాక్స్ ఎంత ఎత్తు తక్కువతో, భూమికి దగ్గరగా, ఎలా తాళాలు లేకుండా వున్నాయో చూడమని మనవి చేస్తున్నాను. జెలికం ఇంజనీర్ పత్రికల వారికి యిచ్చిన స్టేట్ మెంట్, పట్టణ పౌరులు కానీ, సామాన్య ప్రజానీకం తెలిపిన వివరాలు గానీ ఈ ఫోటోలు వున్నాయి. పరిశీలించానీ, ప్రభుత్వం తప్పకుండా, కట్టుకథలు నమ్మకుండా, బాధ్యత కలిగిన పోలీసు అధికారులు దున్నువోతు ఈ నిందలతో గాటికి కట్టమనే పద్ధతితో వ్యవహరిస్తున్న పోలీసు అధికారుల మీద చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ఫోటోలు, ఫైలు తమ దగ్గరకు పంపుతున్నాను.

రూలు-304 క్రింద. ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 3 సెప్టెంబరు, 1991 509
 విషయములు: (2) పాల్వంచ పోలీసులు చట్టవిరుద్ధమైన
 టెలిఫోన్ ట్యాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును,
 ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను
 గూర్చి.

Mr. Deputy Speaker:- Now, Sri P. Nageswara Rao will speak. Before that I have to make an announcement. There was some confusion in the minds of the Press persons also regarding the admission of the adjournment motion which has been disallowed. When I said - when I have declared under Rule 304 if the notice was given it would be admitted. Under Rule 304 it is admitted and posted for tomorrow. The notice was regarding allotment of Government land on lease basis for Acro Polished Granite Company. It has already been said that this is being posted on 4th instand. Whatever that was considered in my Chambers was posted for tomorrow. Whatever I have said after I have admitted under 304... దాని తరువాత వచ్చినవి మాత్రం ఎటువైపు నుండి వచ్చినా రికార్డుకు పోవని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ పాల్వంచలో జరిగిన ఘటనను రెండు యాస్పెక్ట్లుగా చూడాలని నా విజ్ఞప్తి. హోం మంత్రిగారు అదే విధంగా పరిశీలన చేస్తూ విషయం బయటకు రావాలి. ఒక్క అంతం. ఇక్కడ మన శాసనసభలో వున్న గౌరవసభ్యులు గానీ, అట్లాగే మంత్రిగారు కానీ నాకు స్నేహితులే. వాళ్ళిద్దరినీ బెదిరించుతూ, టెలిఫోన్ కాల్స్ వస్తున్నాయని, 13, 14, 15 తారీఖుల్లో కూడా ఇటువంటి కాల్స్ వచ్చాయా అనేది చాలా విచారించవలసిన విషయం. ఎవరైతే ఇటువంటి తప్పుడు పద్ధతులకు పోతున్నారో, బెదిరించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారో, వాళ్ళను పట్టుకొని నిర్దాక్షిణ్యంగా శిక్షించడానికి ఎవరికి బేధాభిప్రాయం ఉండవలసిన అవసరం లేదు. ఇందులో నాకు కూడా బాగా తెలిసిన జలగం. పృసాదరావుగారు, వనమాల వెంకటేశ్వరరావు వున్నారు. వాళ్ళను తెగబినింగ్ చేస్తూ కాల్స్ ఎవరి దగ్గర నుండి వచ్చినా, హార్మి ఎంక్వయిరీ చేసి, బాధ్యులను శిక్షించడానికి మేము దోహదపడతామే కానీ వ్యతిరేకించే సమస్య లేదు. ఈ ఎఫ్.ఐ.ఆర్ ప్రకారం, 13, 14 తారీఖుల్లో ఒక అమ్మాయి ఫోన్ చేస్తుంది. మిమ్ములను చంపుతామనీ, అలాగే 15వ తేదీ ఉండా ఎత్తేలోపలే చంపుతామనీ ఫోన్ చేస్తున్నారని కంప్లయింట్ యొక్క సారాంశం. ఫైల్ మీ దగ్గరకు పంపితే నేను కూడా చూశాను దీనిని ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయవలసి ఉంటుంది. రిజ్లెన్ చేసిన తరువాత ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయకుండానే ఏదైనా పొరబాటు జరిగిందా? వెంకటేశ్వరరావు గారు చెప్పారు. ఎవరి టెలిఫోన్ నుండయినా సరే మరొకరు టెలిఫోన్ చేసుకోవడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. ట్యాపింగ్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. సెల్స్ డెవలప్ అయింది. సర్వీసియోగం చేయవచ్చు. దుర్వినియోగం చేయవచ్చు టెలికాం డివిజన్ ఇంజనీర్ యొక్క స్పెషియల్ సారాంశం కూడా విన్నాము. అటువంటి ఎంక్వయిరీ జరిగితే డైరెక్ట్ గా పోలీసుకు యివ్వడానికి కానీ, మనలాంటివాళ్ళకు చెప్పడానికి కానీ వేలులేదు. టెలికాం చట్ట

510 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకువచ్చిన విషయములు: (2) పాలవంప పోలీసులు చట్ట పిరుద్దమైన టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును, ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను గూర్చి.

ప్రకారం అటువంటి అవకాశం లేదు. జిల్లా అధికారుల దృష్టికి పోవాలి. పోవడానికి సమాచారం 13, 14 తేదీలలో టెలిఫోన్ బెదిరింపు కాల్స్ వచ్చిన తరువాత 15వ తేదీన ఎఫ్.ఐ.ఆర్ రిజిస్టర్ చేశారు. హోంమంత్రిగారి స్టేట్మెంట్ ప్రకారం.... On a complaint of Sri V. Raghavender Rao a case in Crime No. 177/91 under Sections 506, 507 and 294 (b) of IPC was registered in Town Police Station on 15.8.1991. The Junior Engineer who was already afraid., అధ్యక్షా, 15వ తేదీన రిజిస్టర్ చేశారు. జోనల్ ఇంజనీర్ను ఎప్పుడు ఆరెస్ట్ చేశారు. రిజిస్టర్ 15న చేశారు. అదేరోజు ఆరెస్ట్ చేశామంటున్నారు. ఒకే రోజులో ఎలా సంభవం? డాక్టరుగారు గౌరవనీయులు, ఉద్యోగస్థులు, 25 సంవత్సరాల నుండి అక్కడ వుంటున్నారు. అన్సెస్సరీ ఇంప్లికేట్ చేశారనే అభిప్రాయం ప్రజలలో కలుగుతుంది. ప్రభుత్వ సంస్థలకు నష్టం కలుగుతుంది. దీనిని రెండు ఫేజీల క్రింద తేసుకొని ఎవరైతే ఈ టెలిఫోన్ ట్యాప్ చేస్తున్నారో, ఎవరైతే బెదిరింపు చర్యలు చేస్తున్నారో, వాళ్లకు పట్టుకోడానికి కావలసిన పద్ధతులు అవలంబించండి. మీ తొందరపాటు చర్యలతో అమాయకులను కేసులలో ఇన్వోల్వ్ చేయవద్దు. అమాయకులు కారని మీరు పూప్ చేస్తే మేము కూడా అంగీకరించుతాము. గత 25 సంవత్సరాల నుండి అటువంటి అవకాశం వున్న కుటుంబం కాదు. నాకు కూడా బాగా తెలుసు ఇన్వెస్టిగేషన్ యిచ్చినప్రకారం ట్యాపింగ్ అవకాశం ఉందని టెలికాం వారు చెప్పారు కాబట్టి దీనిని పరిష్కరించడానికి ఇప్పుడయినా పరిశీలించుతారా? కేసు పెట్టాలంటే అది వేరే విషయం. మీతుల మధ్య తగాదాలు వస్తుంటాయి. శాసనసభ్యులు, ఇన్వెల్వ్ చేసిన ఎక్సాక్ట్ చాలా దగ్గరగా వుంటారు అని విన్నాను. శాసనసభ్యులు కూడా నాతో చెప్పారు. అందుకని ఈ అంశం పరిశీలన చేయాలి. రెండవ అంశం పరిశీలన చేయవలసినది ఏమిటంటే, ఈ 13, 14, 15 తేదీలకు ముందే నెలరోజుల క్రితం తన టెలిఫోన్ అనవసరంగా యూజ్ చేస్తున్నారని అందువలన బిల్ 6 వేల రూపాయలు వచ్చిందనే, 5, 6 వందలు కూడా రావలసిన అవసరం లేదని జిల్లా టెలికాం ఫోరమ్ కు కంప్లెయింట్ చేశారు తన టెలిఫోన్ దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని వెబితే దానిని పరిశీలన చేయకుండా పోస్ట్ గా 15వ తేదీ టెలిఫోన్ రావడంతో, ఎవరో ఒకరిని పట్టుకోవాల కావల్సి పట్టుకున్నారు నిష్పక్షపాతంగా ఎంక్వయిరీ చేసిన తరువాత పెట్టవలసిన కేసు. ఈ విధమయిన దొర్జన్యం చేసేవారిని అణచాలి. ఎవరికీ అభ్యంతరం ఉండదు. అమాయకులను శిక్షించేవైపు ప్రయాణం చేయడానికి వీలులేదు. ఇక్కడ జరిగిన మొత్తం వ్యవహారాన్ని పరిశీలనచేసి, హోంమంత్రిగారు సమగ్ర పరిశీలనకోసం ఎంక్వయిరీ వేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ అమాయకులను కేసులలో ఇన్వోల్వ్ చేసి పరిస్థితి కాకుండా ఎక్సాక్జ్ ను ఎంక్వయిరీ ద్వారా తెలుసుకొని నిష్పక్షపాతంగా విచారించితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వరరావు (కొత్తగూడెం).- అధ్యక్షాగారవ సభ్యులు బి. వెంకటేశ్వరరావుగారు నాగేశ్వరరావుగారు దాని గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఉన్న విషయాలు యీ

విషయములు: (2) పాల్వండ్ పోలీసులు చట్టపరమైన

టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా. కె. రాఘవేంద్రరావును

ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను

గూర్చి.

సభ ముందు చెబుతాను. ఇది నాకు, ఒక గౌరవనీయ మంత్రిగారికి టెలిఫోన్ ద్వారా జరిగిన సంభాషణల వర్ణనలుంటుంటే విషయం అంతగాకుండా, ఖమ్మం జిల్లాలో ముఖ్యంగా నా సియోజిల్లా ప్రాంతములో వేపుల్స్ వార్ గ్రూప్ వారు సంచరిస్తూ తీవ్రమైనటువంటి ఆందోళనకరమైన పరిస్థితులు కల్పిస్తున్న పరిస్థితి వుంది. మంత్రిగారు పాల్వండ్, భద్రాచలం ప్రాంతాలను పర్యటించు వచ్చినప్పుడు మేమంతా కూడ కొత్తగూడెం ధర్మల్ ప్రాజెక్టు గెస్ట్ హౌస్ లో జిల్లా కలెక్టరుతో మాట్లాడుతూ వుండగా నాలుగు గంటల ప్రాంతములో మా ఇంటి నుండి ఫోను వచ్చింది. వెంటనే నేను పక్కనే వున్న ధర్మల్ పవర్ స్టేషనుకు ఫోనులో మాట్లాడితే, నా భార్య చాలా ఆందోళనకరంగా ఎంతో ఎదుస్తూ ఆ ఫోనులో చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడే ఫోను వచ్చింది, ఒక అమ్మాయి మాట్లాడింది, కొంచెం వదువుకున్న అమ్మాయిలాగా వుంది, చిన్న గొంతుతో మాట్లాడింది - కొత్తగూడెం శాసన సభ్యుడు వనమాల వెంకటేశ్వర రావుగారిని, జలగం ప్రసాదరావు గారిని తొందరలోనే హత్య చేస్తాం, జాగ్రత్త, ఇట్లు వేపుల్స్ వార్ గ్రూప్ - ఊదాబాద్ అని ఫోన్ లో చెప్పింది, నేను రిస్క్ చేసుకున్నాను, అట్లా చెప్పి వెంటనే ఫోను పెట్టివేయడం జరిగిందని నాకు చెప్పడం జరిగింది. ఈ ఫోను రాఫడముతో మా కుటుంబ సభ్యులు ఆందోళన పడడం, నా భార్య ఆయితే స్పృహ తప్పి పడిపోవడం కూడ జరిగింది. చుట్టుప్రక్కల వారు వచ్చి సపర్యలు చేసిన తరువాత, మేము ఎక్కడ వున్నామోనని వాకబు చేస్తే మేము గెస్ట్ హౌస్ లో వున్నామని తెలిస్తే నాకు ఫోనులో చెప్పడం జరిగింది. నేను అడిగాను. ఏ విధంగా మాట్లాడింది అంటే చెప్పింది, కొంత వదువు కున్న అమ్మాయిలాగా వుంది - నిన్ను, జలగం ప్రసాదరావుగారిని తొందరలోనే హత్య చేస్తామని చెప్పడం జరిగిందని చెప్పింది. అప్పుడు నా పక్కన ఈనాడు వేటెలిరీ వెంకటేశ్వరరావు గారు కూడా వుండడం జరిగింది. ఆయన కూడ వీన్నారు - ఆ విషయం ప్రసాదరావుగారికి కూడ చెప్పడం జరిగింది - అక్కడ పోలీసు యంత్రాంగం వుంది. నేను వెంటనే జె.ఇ (టెలిఫోన్స్)కు ఫోను చేసి యీ విధంగా ఫోను వచ్చింది, మేము మాసి-అబ్జర్వ్ చేయండి అని చెప్పడం, నేను తప్పుకుండా మాస్టానని వారు చెప్పడం, దాని తరువాత పోలీసు యిన్స్పెక్టరుకు, సబ్ యిన్స్పెక్టరుకు చెప్పడం, ఆ తరువాత మేము భద్రాచలం, దుమ్మగూడెం మండలాలకు వెళ్లి రావడం జరిగింది. మళ్ళీ మరునాడు అంటే 14 తేదీనాడు సాయంత్రం 8 గంటల ప్రాంతములో అదే ఫోను రావడం జరిగింది. దాని తరువాత ఆగస్టు 15 నాడు జండా వందనం చేసి కార్యక్రమముతో మేము వుండగా - నేను వికలాంగుల కాలనీలో జండా వందనం చేసి మాట్లాడుతూ వుండే సందర్భములో మళ్ళీ నాకు కబురు వచ్చింది. 15వ తేదీనాడు 12 గంటల ప్రాంతములో ఫోన్ వస్తే. మా అబ్బాయి రాఘవేంద్రరావు దానిని రిస్క్ చేసుకోవడం జరిగింది. ఏమని వచ్చిందంటే - శాసన సభ్యుడు వనమాల వెంకటేశ్వరరావుగారిని మర్డర్ చేయడం జరిగింది, రోడ్ పక్కన శవం పడి వుంది వేపుల్స్ వార్ గ్రూప్ ఊదాబాద్ అని చెప్పి ఫోన్ పెట్టివేయడం జరిగింది. మళ్ళీ దానితో మా కుటుంబ సభ్యులు స్పృహ తప్పి పడిపోవడం జరిగింది. మొత్తం చుట్టుప్రక్కల వారందరూ వచ్చారు, పరిస్థితి చాలా ఆందోళనకరంగా మారిపోయింది. ఈ వార్త పాల్వండ్ పబ్లిషింగ్ లో

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (2) పాల్వంచ పోలీసులు చట్ట నిరుద్ధమైన టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను గూర్చి.

ఇట్లుగా వ్యాపించింది. నా భార్య మగత కుటుంబ సభ్యులు సహజముగా పడి పాల్వంచ జరిగింది. నాలుగైదు నిమిషాల తరువాత మళ్ళీ ఫోను వచ్చింది - శవం రోడ్ పక్కనపడి పుండి - నికలాంగుల కాలనీ ప్రక్కన పడవేశారు, మీరు వెళ్ళి చూడండి అని అప్పుడు మా అబ్బాయికి అనుమానం వచ్చింది. ఇదేదో మర్డర్ చేసింది వాస్తవం కాదనే అనుమానం వచ్చి వెంటనే అక్కడ వున్న యిన్స్పెక్టరుకు సబ్ యిన్స్పెక్టరుకు టెలిఫోను చేసి యింటిపైనుండి వెళ్ళింది. ఈ విధంగా ఫోను వచ్చింది. మీరు అబ్జర్వ్ చేస్తున్నారా అని చెబితే ఆయన, చూస్తున్నాను లేంట్, పరిశీలిస్తాను అని చెప్పడం జరిగింది. వారిందరు అక్కడ గుమికూడారు, నేను ఎక్కడ వున్నానో ఏమీటో తెలుసుకొని కబురు చేయాలని - నేను వెకలాంగుల కాలనీలో వున్నాను - మీటంగులో - స్కూటర్ మీద అక్కడికి వచ్చి నేను బాగావే వున్నాను అని చెప్పడానికి బయలుదేరి వస్తున్నాడు ఈలోగా మరో అయిదు నిమిషాల్లో ఫోను వచ్చింది. ఇంకా మీరు యిక్కడ వున్నారా ఏమీటో, వెళ్ళి శవాన్ని తెచ్చుకోలేదా ఏమీటో, మీకు బుద్ధి లేదా అని చెప్పడంతో, ఇదేదో వట్టి బెదిరంపు, బ్యాక్ మేయిల్ చేయడం అని అర్థం చేసుకొని మా అబ్బాయి గెంటన్ ఆ అమ్మాయిని తీర్చడం జరిగింది - నేను బుద్ధి పుండా లేదా ఎందుకు మమ్మలను యీ విధంగా బ్యాక్ మేయిల్ చేస్తున్నావు అంటే ఆ అమ్మాయి ఫోను పెట్టివేయడం జరిగింది. వెంటనే జె.ఇ. (టెలిఫోన్స్) కు ఫోను చేసి ఎవరు, ఏమీటో మీరు అబ్జర్వ్ చేశారా అంటే అతను, నేను అబ్జర్వ్ చేశాను, ఆ టెలిఫోను ఎక్కడి నుండి వచ్చిందో ట్రాప్ చేశాను, కానీ యీ విషయం యిప్పుడు చెప్పకూడదు, యీ పరిస్థితులలో చెప్పను అంటే వెంటనే సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరు గారికి ఫోను చేసి యీ విధంగా జరిగింది, జె.ఇ. (టెలిఫోన్స్) అబ్జర్వ్ చేశాడని చెప్పడముతో ఆ సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరు హుటాహుటిన ఎక్స్ ప్లెండ్ కు వెళ్ళడం జరిగింది. అక్కడికి వెళ్ళి పరిశీలన చేసి యిది ఎక్కడి నుండి వచ్చిందని అడిగితే ఫలానా డాక్టరు నుండి వచ్చిందని చెప్పడం, వెంటనే ఆ పరిస్థితి చూసి యిన్స్పెక్టర్ బేట్ చేసిన తరువాత జె.ఇ. యిచ్చిన సమాచారం ధృఢంగా నమ్మి ఎందుకంటే యిది ఒక శాసన సబ్జుడికి, ఒక మంత్రిగారికి సంబంధించిన విషయం, ఆ ప్రాంతములో పేపుల్స్ వార్ గ్రూప్ వారు బాగా విస్తృతంగా సంచరించే పరిస్థితి, అంతాకుండా మొత్తం 13 నాడు జరిగిన యిస్యూ మరునాడు 14వ తేదీనాడు ఈనాడు పత్రికలో, జలగం, వనమాలకు బెదిరింపు లేఖ అని పెద్ద ఎత్తున రాష్ట్రములో వున్నటువంటి అన్ని ఈనాడు ఎడిషన్స్ లో రావడం జరిగింది, ఎందుకంటే 13 నాడు నా భార్యతో మాల్గుడులో వున్నప్పుడు నా ప్రక్కన ఈనాడు పేపర్ లి వెంటనే శ్వరరావు గారు వుండడం జరిగింది, అందుకని ఈనాడులో పెద్ద ఎత్తున ప్రత్యేక శీర్షికతో రావడం జరిగింది, అది దృష్టిలో పెట్టుకొని - ఆ సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరు ధరోగా యిన్స్పెక్టర్ బేట్ చేసి ఆయన నమ్మిన తరువాత యీ ఫోను ఎవరి నుండి వచ్చిందని అడిగినప్పుడు ఫలానా డాక్టరు రాఘవేంద్రరావు గారి ఫోను నుండి వచ్చిందని చెప్పిన వెంటనే ఆయన అక్కడికి వెళ్ళి చూస్తే - తరువాత నేను తెలుసుకున్న సమాచారం చెబుతున్నాను, ఎందుకంటే వారు నాకు చెప్పలేదు, నేను వెకలాంగుల కాలనీలో వున్నాను అప్పుడు - ఆ అమ్మాయి అక్కడే టెలిఫోను ప్రక్కనే కూర్చుని వుండడం జరిగింది. ఆమె తల్లి వంట గదిలో ఉంది. ఆమె సోదరుడు ప్రక్కన రూమ్ లో

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన 3 సెప్టెంబరు, 1991 2:3
విషయములు: (2) పాల్గొనచ వోలేరులు చట్టుపేరుద్దమైన
టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును.
ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను
గూర్చి.

ఉండడం జరిగింది. వెంటనే సి.ఐ.గారు వెళ్లి ఇన్వెస్టిగేషను చేయడం జరిగింది. ఈ కేసు 1-0
నేను కొత్తగూడెంలో పర్యటన కార్యక్రమం ఉండడంవల్ల నేను వెళుతూ ఉంటే నా దారుసును.
రోడ్డుమీద అపి చెప్పారు. ఈ విధంగా ఫోను వచ్చింది, పట్టుకొనడం జరిగింది, కానీ
అది ఎవరు చేసారో చెప్పడం లేదు - సి.ఐ కానీ జె.ఇ కానీ చెప్పడం లేదంటే వెంటనే నేను
మా ఇంటికి వచ్చాను. వచ్చిన తరువాత జె.ఇ.గారిని ఏమీ జరిగిందని అడిగాను. అప్పటికే
టెలిఫోను రావడం, సి.ఐ.గారు ఇన్వెస్టిగేషను చేయడం, ఆ వ్యక్తులను తీసుకొని వచ్చి
మాట్లాడడం జరుగుతున్నది. నేను సి.ఐ గారితో మాట్లాడినప్పుడు ఫోను ఎక్కడి నుంచి
వచ్చింది మేము కనీపెట్టాము, దానిని గురించి మేరు కంగారు పడవలసిన అవసరం లేదు,
దానిమీద పర్య కేసుకుంటామని చెప్పారు. నేను జె.ఇ.కి ఫోనుచేసి టెలిఫోను ఎక్కడి నుంచి
వచ్చిందని అడిగితే ఎక్కడినుంచి వచ్చిందో మేము చెప్పమండి, కనీసండు పోలీసు ఆఫీసర్లు
కు చెబితే చెబుతాము, అది కూడా మంత్రికి, శాసనసభ్యునికి సంబంధించిన విషయం కనుక
అని చెప్పారు. 14వ తేదీన పేపర్లలో పెద్దఎత్తున వచ్చింది. వాస్తవంగా అప్పటికి కూడా
నాకు ఎవరు చేసారో అనేది తెలియదు. ఇది ఎవరు అని చెప్పే విషయం కాదు. నేను కానీ
మంత్రిగారు కానీ ఫలానా వ్యక్తి చేయడం జరిగిందని చెప్పనవసరం లేదు. సాయంత్రం
5-30, 6 గంటలకు సి.ఐ. గారు చెప్పింది ఏమిటంటే - ఈ విషయం మేము
చూసుకుంటాము, మీ పని మీరు చేసుకోండి, కొత్తగూడెంలో అధికార కార్యక్రమాలు
ఉన్నాయి కనుక మీరు కొత్తగూడెం వెళ్లి పని చేసుకోవడం చెప్పారు. ఇది మా వాళ్ళకు
కూడా తెలియదు. మా పిల్లలకు నేను చెప్పాను. మీరు నిశ్చయంగా ఉండండి, పోలీసు
యంత్రాంగం ఇది చూస్తున్నది, మీరు దానిని గురించి బాధ పడవలసిన అవసరం లేదని
చెప్పి, నా భార్యకు ఓదార్పు కలుగజేసి నేను కొత్తగూడెం వెళ్ళాను. అక్కడ సాయంత్రం
6-30 నిమిషములకు నాకు తెలిసింది. ఫోను డాక్టరు రాఘవేంద్రరావుగారి ఇంటినుంచి
వచ్చిందని చెప్పారు. అప్పుడు మేము అనుకున్నాము. ఈ రాఘవేంద్రరావుగారి అమ్మాయి
భద్రువుకున్న అమ్మాయి. రెండవది - ఆమె ఎస్.ఎఫ్.ఐ స్టుడెంట్. శ్రీ రాఘవేంద్రరావు
గారు గత 20 సంవత్సరాలనుంచి అక్కడే పని చేస్తున్నారు. ఆయన పేరుకు వెటర్నరీ
డాక్టరు కానీ సి.పి.ఎమ్ పార్టీకి ప్రచార సారథి. మొన్న జరిగినటువంటి పార్లమెంటు
ఎన్నికలలో సి.పి.ఎమ్ పార్టీ అభ్యర్థి శ్రీ తమ్మినేని వేరభద్రం తరపున ప్రచార
కార్యక్రమాలన్నింటిలోను ఆయన, అవేడ ముఖ్యమైన పాత్ర నిర్వహించడం జరిగింది.
సి.పి.ఎమ్ పార్టీ ఆఫీసు ప్రత్యేకంగా ఉన్నప్పటికీ ఆయన ఇంటిలోనే ఆ కార్యక్రమాలు అన్నీ
నిర్వహించడం జరిగింది. శ్రీ రాఘవేంద్రరావుగారి కూతురు ఎస్.ఎఫ్.ఐ పీఠ్యార్థిని
కావడంవల్ల మొత్తం ఇంటింటికీ తిరిగి అందరికీ బొట్టు పెట్టి ఇటువంటి కార్యక్రమం
చేయడం జరిగింది. వీటన్నింటినీబట్టి ఫోను రాఘవేంద్రరావుగారి ఇంటినుంచి వచ్చిందని నాకు
పూర్తిగా నమ్మకం కలిగింది.

513 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (2) పాలవండ్ల పోలీసులు చట్టవిరుద్ధమైన టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును, ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను గూర్చి.

నేను శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుగారికి చెప్పాను. నేను అనుమాన పడడం కాదు. ఖచ్చితంగా వారి అమ్మాయి సిస్టర్లు చెంది ఉండాలి. వారి కుటుంబం అంతా హార్మిగా సి.పి.ఎమ్ పార్టీకి సంబంధించినటువంటి వ్యక్తులు కనుక, మేము చేసే కార్యక్రమాలలో మమ్ములను బ్లాక్ మెయిన్ చేయడం అయినా కావాలి లేకపోతే చీటింగు చేసే ఉద్దేశం అయినా కావాలి లేకపోతే భయభ్రాంతులు చేసే ఉద్దేశం అయినా అయి ఉండాలి తప్ప రెండవ విషయం కాదని నేను చెప్పడం జరిగింది. నేను ఒక్కటే మనవిచేస్తున్నాను. ఆ టైంలోనే 6 వేల రూపాయలు టెలిఫోను బిల్లు వారికి వచ్చిందంటే - ఎన్నికలు జరిగిన టైంలో రాజకీయ కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించడంవల్లనే అధికంగా బిల్లు రావడం జరిగింది తప్ప రెండవ విషయం కాదు. నేను పరిశీలన చేసాను. ఇది జరిగిన మరునాడు తెల్లవారే సరికి రాళ్లు వేసి బన్ల అడ్డాలు పగలగొట్టారు. పొద్దుటే ఊరేగింపు చేసి వనమా కబడ్డార్, కబడ్డార్ అంటూ నినాదాలు చేశారు. ఇదేమిటి అధ్యక్షా? నాకు ఫోనుచేసి నన్ను బెదిరిస్తే మా కుటుంబం అంతా ఆందోళన పడి నా భార్య అన్ కాన్సస్ అయి పడిపోతే, మొత్తం కుటుంబం అంతా భయపడుతూ ఉంటే - ఒక మంత్రాని, ఒక శాసనసభ్యుడిని హత్య చేస్తామని ఫోను చేస్తే - దానికి మేము రిపోర్టు ఇస్తే - వనమా కబడ్డార్, కబడ్డార్ అంటూ నినాదాలు చేస్తారా? ఇదేమిటండో? నేను ఒకటే మనవిచేస్తున్నాను. రాజకీయ ఉద్దేశం లేకపోతే నిస్పృహతంగా వ్యవహరించవచ్చు కానీ ఊరేగింపులో వనమా కబడ్డార్, కబడ్డార్ అనవలసిన అగత్యం ఏమిటని మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి ఇది రాజకీయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం జరిగింది. శ్రీ రాఘవేంద్రరావుగారు గత 25 సంవత్సరాలుగా తన పలుకుబడిని ఉపయోగించు కొని, తన పార్టీ పలుకుబడిని ఉపయోగించుకొని ప్రభుత్వాన్ని భయపెట్టి అక్కడే పెటర్నరీ డాక్టర్లుగా పని చేస్తున్నాడు. ఆయన అనేకమైన అసూయల సంపాదించడం జరిగింది. ఈవేళ నామీద కావచ్చు, రేసు ఇంకొకరిమీద కావచ్చు, సమస్య అది కాదు. సమగ్రమైన విచారణ చేశారు, దీనిలో ఎటువంటి జోక్యం కాదు. ఇది కావాలని నామీద కుట్ర చేశారు. మొన్న పార్లమెంటు ఎన్నికలలో ఆ అమ్మాయి ప్రచారం చేసిన సిపిఎమ్ అభ్యర్థి శ్రీ తమ్మినేని వేరభద్రం ఓడిపోయారు, కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి శ్రీ రంగయ్యనాయుడుగారు గెలుపొందారు. ఆ కాంగ్రెస్ అభ్యర్థికి నా నియోజక వర్గంలోను. జలగం ప్రసాదరావుగారి నియోజక వర్గంలోను మెజారిటీ రావడం జరిగింది. ఆ రెండు నియోజక వర్గాలలోను మెజారిటీ రావడంవల్ల అక్కడ కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి విజయం సాధించడం జరిగింది. అందుచేత ఈ విషయంలో సరైన యాక్షను తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు ఒక విధమైన ఆరోపణ చేశారు. దానితో మాట్లాడాలనే దానికి వచ్చాము. ఆయన సిపిఎమ్ పార్టీకి పని చేసాడని అన్నారు. అసలు అక్కడ సిపిఎమ్ పార్టీ పోటీ చేయలేదు. పార్లమెంటుకు పోటీచేసింది కానీ అసెంబ్లీకి పోటీ చేయలేదు. శ్రీ వెంకటేశ్వరరావుగారితో పోటీ పడలేదు. అయితే ఒక ఉద్యోగిగా ఉండి ఆర్గనైజేషను స్థాయి తీసుకోలేదు. ఆర్గనైజరుగా ఉన్నావారు ఎవరూ

విషయములు: (2) పాల్యం పోలీసులు చట్టవిరుద్ధమైన

టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును,

ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను

గూర్చి.

మేకు వ్యతిరేకంగా చేయలేదు. ఆయన కూతురు చదువుకున్నది. ఆమె చేసిందని చెప్పి ఎమ్.ఎల్.ఏ.గారు కూడా ధృవపరుస్తున్నారు. మేము ఇప్పటికి అడుతున్నాము. ఎస్.బి. బ్యాంచ్ ఉంది. దానిలోని పై ఆఫీసర్లుతో ఇది తరోగా ఎంక్వయిరీ చేయించండి. వాస్తవం ఏమిటో మేకు తెలుస్తుంది. ఊరికే శాసనసభ్యుడిని చంపుతాము, మంత్రిగారని చంపుతాము అన్నంతమాత్రాన జరిగేది ఏమిటి? అశలు ఆ మాట అని కొనితెచ్చుకోవాలన్నంత పిచ్చివాడు ఎట్లాగ ఉంటాడు? ఇప్పుడు ఆయన చెబుతున్నారు. పూర్వపు వార్ గూప్ వారు ఎక్కువగా ఉన్నారని చెప్పారు. అయ్యా: మా టెలిఫోనునుండి మాట్లాడుతున్నారని ఇప్పుడు ఈయన చెబుతారని ఊహించి కాదు కదా కంప్లయింటు ఇచ్చింది. నెల ముందే కంప్లయింటు ఇచ్చి ఉన్నాడు. ఇంటువంటివన్నీ గమనంలోకి తీసుకొని విచారించవలసిన అవసరం ఉంది. తన టెలిఫోనునుండి ఎవరు మాట్లాడుతున్నారో నాకు తెలియదు, ఎక్కువ బిల్లు వస్తున్నదని ఆయన కంప్యూటర్ ఫోరంట్ కేసు కూడా వేసాడు. ఇవన్నీ ఆధారాలు ఉంటే కొంచెము లోతుగా ఆలోచించి వాస్తవాలు తెలుసుకోవాలని మాత్రమే కోరుతున్నాము. దున్నపోతు ఈనింది అంటే దొడ్లో కట్టివేయమన్నట్లుగా ఒకటే మాట చెబితే ఎలాగ? ఫోను అక్కడినుండి వచ్చిందని జె.ఇ చెప్పాడు, కేసు పెట్టాము, అయిపోయింది! అంటే ఎలాగ? మిమ్ములను ఎవరైతే బెదిరిస్తున్నారో ఆ విషయాలన్నీ కనుక్కోవాలి. అది లేకుండా ఇప్పుడు ఇది వారిని శిక్షించడానికి ఉపయోగపడదు. రెండవ వైపున అసలు ఒక ఉద్యోగిని పనిపే చేయడానికి ఉపయోగపడుతుంది తప్ప మరి ఏవిధంగా కూడా ఇది ఉపయోగపడదు. అందువల్ల మేము కోరుతున్నది ఒకటే. దీనిని తరోగా విచారణ జరిపించాలని హాం మినిస్టరుగారిని అడుతున్నాము. ఇక్కడినుంచి ఎవరినైనా బాధ్యతగల పెద్ద అధికారిని పంపి ఈ వాస్తవాలన్నీ తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది. ఒక మంత్రిని, ఒక శాసనసభ్యుడిని బెదిరిస్తున్న విషయం కనుక నేరియస్గా తీసుకొని దీనిని విచారించజేయాలని మేము కోరుతున్నాము. ఇది వారు చేయాలి. ఇది ఊరికే నమ్మి ఇంతటితో ముగించుకుందామని అంటే ఇది ఖచ్చితంగా వారు చెప్పినటువంటి పార్టీ వ్యతిరేకత ఉండి చేస్తున్నారని అనుకోవలసి వస్తుంది తప్ప వేరే మార్గం ఏమీ కనబడదు.

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా

మిస్టరు డెప్యూటీ స్పీకరు:- మేకు తరువాత క్లారిఫికేషను అడగడానికి అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- తమరు అనుమతి యిచ్చినవారు అంటే వారు వేరు ఉంది. కాబట్టి వారికి ఎక్స్ప్లెనేషను యిచ్చుకోడానికి అవకాశం యివ్వారు. అంతేగాని-- మ.

శ్రీ డా. యం.వి. మైసూరాం: ఈ కేసుకు సంబంధించి - ఒక శాసనసభ్యునికి, ఒక మంత్రికి మిమ్ముల్ని చంపుతామని బెఫర్స్ వార్ గూపు నుంచి టెలిఫోన్లు కాల్స్ వచ్చాక వారు కంప్లయింటు యిచ్చిన తరువాత పరిశీలించడం జరిగింది. యిప్పుడున్న పరిస్థితులు

516 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకువచ్చిన విషయములు: (2) పాల్వంచ పోలీసులు చట్టవిరుద్ధమైన టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును, ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను గూర్చి.

దృష్ట్యా ఏ ఒక్క చిన్నది అయినా కాని పోలీసులు అత్యంత తీవ్రంగా పరిశీలించవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. నేను యిచ్చిన సేతుమెంటు చదువుతాను.....

Sri Vanama Raghavender Rao, S/o Sri Vanama Venkateswara Rao, MLA (Congress.1), Kothagudem, made a complaint to the Junior engineer, Tele-communications, that frequent malicious threatening telephone calls were being received at his house at Palwancha on 13 & 14-8-1991 and requested the Junior Engineer (Telecommunications) to monitor and trap the caller of the malicious calls. He also sent a copy of his complaint to the Sub-Inspector of Police, Palwancha, for causing necessary enquiries.

On a complaint of Sri V. Raghavender Rao, a case in Crime No. 177/91 U/Se.506, 507, 194(b) IPC R/w 109 IPC was registered at Palwancha Town Police Station on 15-8-91. The Junior Engineer (Telecommunications), who was already alerted, detected the source of anonymous calls emanating from Telephone No. 4068 belongs to Kolli Raghavender Rao, Veterinary Asst. Surgeon, Kothagudem and informed the Circle Inspector, Palwancha accordingly. The Circle Inspector, Palwancha, visited the Telephone Exchange and confirmed that the calls were emanated from the house of Dr. K. Raghavender Rao. On the same day the Circle Inspector, Palwancha went to the house of Dr. K. Raghavender Rao and asked the inmates not to repeat such mischievous calls. When the Circle Inspector, brought Dr. K. Raghavender Rao and his daughter K. Jothi to the Police Station, on the same day (15-8-91), for making further enquiries in the matter, the news of taking Dr. K. Raghavender Rao and his daughter to the Police Station spread in the town and opposition leaders including Sri K. Nageswar Rao (TDP), U. Khader Baba (CPI), B. Seetharamulu (CPM), reached the Police Station. The Inspector informed them that they were brought to the Police Station for the purpose of investigation. Meanwhile, a mob which gathered near the Police Station, pelted stones on 2 RTC Buses. Police effected the arrest of Dr. Kolli Raghavender Rao and his daughter Kolli Jyothi on 16-8-91. Kum. Jyothi was released on bail and Sri K. Raghavender Rao was produced before Addl. Judicial First Class Magistrate at about 4 PM., who released him immediately. The case is under investigation. అధ్యక్షా, తరువాత

బోడపూడి వారు మట్నాడుతూ టెలిఫోను కాల్స్ విషయంలో మాట్నాడుతూ - ఫోరంలో కేసు ఉందన్నారు, - యిక్కడ వారి మీద తప్పుడు కేసులు అత్యంత పధకం ప్రకారం పెట్టినారని నెప్పినారు. కంప్లయింటుయిచ్చిన తరువాత దానిమీద, they have kept monitoring on the phone of Sri Vanama Nageswara Rao i.e. the Phone No. 4068. ఆ నెంబరుతో అక్కడ నుంచి మానిటరు చేశారు. టెలిఫోను బ్యాన్ చేయలేదు. టెలిఫోను బ్యాన్ చేస్తే అది వేరే సమస్య. వెంకటేశ్వరరావు గారు కంప్లయింటు యిచ్చినారు.

The Subscriber has given a complaint that "I am getting anonymous

విషయములు: (2) పాల్యండ్ పోలీసులు చట్టవిరుద్ధమైన

టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును,

ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను

గూర్చి.

calls and please monitor the calls." యితను కంప్లయింటు యిచ్చినారు. రాఘవేంద్రరావు గారి టెలిఫోను ట్యాప్ చేయలేదు. వనమా వెంకటేశ్వరరావుగారు సబ్సిక్రబరు. ఆయన ఫోను మానిటరు చేస్తూ ఆ నెంబరు నుంచి ఫోను చేస్తున్నారని - ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ పోలీసు జె.ఇ. టెలికమ్యూనికేషన్సుకు ఇన్ఫారము చేశారు The instru-
ction are issued by the Department of Telecommunications No. 2/7/71 Dt. 23-3-1971 for getting under observation of a telephone when a complaint is made by the Subscriber about the receiving of ananymous calls. The Divisional Engineer, Telecommunications is competent to issue orders under the above rules. దీని మీద ఎంక్వైరీ చేసిన తరువాత ఫలానా టెలిఫోను నుంచి కాల్స్ వస్తున్నాయని చెప్పారు. టెలిఫోను ఎవరిద్వారే ఉందో - వారి యింటికి పోలీసులు వెళ్ళిన తరువాత ఫోను ఎక్కడక్కడా చేసినారా అని అడిగితే ఎక్స్చేంజ్ బిల్స్ వస్తున్నాయని, అందుగరించి కంప్లయింట్ చేసినామని, టెలిఫోను పని చేయడం లేదని సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు గారికి చెప్పడం జరిగింది. యింటి ఓనరు రాఘవేంద్రరావుగారు ఉన్నారా అంటే లేరు అని చెప్పారు. ఆయన అప్పుడు యింట్లో పడుకుని నీద్రపోతున్నారు. తరువాత పోలీసు స్టేషనుకు విచారణ నిమిత్తం తీసుకుని వచ్చారు. కేసు విచారణ చేసే ఆఫీసర్లు మీద ఎవరిక్కైనా అనుమానం ఉంటే సి.బి.సి.ఐ.డి చేత ఇన్వెస్టిగేషను చేయించడానికి, ఎంక్వైరీ చేయించడానికి ఎట్లాంటి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఏ సభ్యునిక్కైనా బెదరింపు కాల్స్ వస్తే యాక్షను తీసుకోవద్దు అని అనను. అట్లాంటి వాటికి నేను ముందు ఉంటానని మనవి చేస్తున్నాను. లాయరుగా పోలీసు మంత్రిగారు సమర్పించుకోబోయి ఫెయిల్ అయినారు. ఫోరంలో వేసిన రకేడు ఉంది. ఇదే జె.ఇ.తో అంటే డిన్నేచేశారు. ఫోరమ్లో వేసిన తరువాత ఈ కంప్లయింటు రావడం జరిగింది. మంత్రిగారి విషయంలో, యం.యల్.వి. గారి విషయంలో ఫోను విషయంలో అల్ట్రాచేస్ట్ అని అబద్ధాలు అని చెప్పడము లేదు గానీ - వాటి విషయంలో విచారించి తేరాలని మనవి చేస్తున్నాను. యిటువంటి ఫోను కాల్స్ వస్తున్నాయి. బ్రేన్ అవుట్ చేయాలి అంటే డి.ఇ.గారి పర్యవేక్షన తీసుకోవాలి. అక్కడ ఉన్న విలేకరులే చెప్పారు. డి.ఇ పర్యవేక్షనలో యిటువంటి విషయంలో ఎంక్వైరీ చేయాలి. జె.ఇ. గారిని అడిగారట. వాళ్లు ఎంక్వైరీ చేశారు. శాసనసభ్యులు మాట్లాడుతూ తమ్మినేని వేరభద్రం ప్రచారం కోసము అని నొక్కి చెబుతున్నారు. వారు ఆ రకంగా ఆలోచన చేయవచ్చు. కానీ నేను ఆ రకంగా ఆలోచన చేయలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

(శ్రీ వి. వెంకటేశ్వరరావు లేవారు)

అధ్యక్షా, దయచేసి తమరు నా రక్షణకు రావాలి. మంత్రిగారు కూడా రావాలి. నాకు అవకాశం యిచ్చారు. నేను మాట్లాడుతున్నాను. వారికి మంత్రిగారు ఆన్సరు చేయవలసిందే దురదృష్టం ఏమీటంటే ఆ మంత్రిగారిది కూడా అదే పోర్చుగీలియో.

518 3 సప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు: (2) పాల్యంద పోలీసులు చట్టవిరుద్ధమైన టెలిఫోన్ టాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును, ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసుతో యిరికించుటను గూర్చి.

కుమ్ముక్కె చేయదలిచారు. నా ఫోను నుంచి యింకొకరి చేయవచ్చు. పి డబ్ల్యు జి వారు చేసింది తప్ప పి.డబ్ల్యు.జి వారు మా వాళ్ళను అనేకమందిని చంపారు. యిప్పుడు నా అనుమానం మరింత బలపడింది. వనమా వెంకటేశ్వరరావుగారు శాసనసభ్యుల పోరాటాహం మేదనే టెలిఫోను డిపార్టుమెంటు, పోలీసు ఈ కేసు పెట్టాడని అనడంతో అవాస్తవం కాదు 50 యిది రాజకీయ కక్ష సాధించడం కోసము అని మే మాటలే నిజం. నేను మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ పోలీసు శాఖ మంత్రిగారు చెప్పినందుకు నేను సంతోషిస్తూ, సి.బి.సి.ఐ.డి. ద్వారా విచారణ చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. బాధ్యతగల పోలీసు డిపార్టుమెంటు, డివిజనల్ ఇంజినీరు, టెలికమ్యూనికేషన్స్ వారిచ్చిన రిపోర్టును బట్టి చూస్తే తొందర పడవద్దు అని వుంది. ప్రభుత్వ ఎంపాగ్మెంట్, ఆయన ఎలాంటి ఉద్యోగము చేశారో ఇవన్నీ విచారణ చేయండి. మే సభ్యులతోనే ఎక్కువ మందితో హౌస్ కమిటీని వేయండి. ఇలాంటి దుర్మార్గంగా వచ్చే టెలిఫోన్ కాల్స్ ను ఖండించండి. వాణ్ణి పట్టుకోవలెను. కఠినంగా శిక్షించాలి నా అనుమానము ఇప్పుడు మరింత బలపడింది. దీన్ని నిష్పక్షపాతంగా విచారణ జరిపించాలని కోరుతున్నాను. ఆయన మీద కావాలని పెట్టినటువంటి ఈ కేసు నుండి వారిని తీసివేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము కూడా బాధ్యతగల వాళ్ళమే, వాళ్ళ పాజిబులకు మావల్గ ముప్పు రాకూడదు ఇది. మాకోరికండి. చేతన్నేత పట్టుకోండి. అందులో మేము కూడా సహకరిస్తాము. అందులో డిస్ హ్యూట్ ఏమీ లేదు. అందువల్ల టూ ఫేజిస్ గా చూడమని మేము విజ్ఞప్తి చేశాము. హయ్యర్ అఫిషియల్స్ తో ఎంక్వయిర్ చేయించండి. టెలిఫోన్ ట్యాపింగ్ జరుగుతున్నదని ఆయన ఒక నెల ముందు వాళ్ళారు బిల్లు ఎక్కువ వస్తున్నాయని చెప్పారు. జంగ్షన్ నుండి చేయడానికి వీలుంది. మేము ఫోటోస్ కూడా పంపించాము. టెలిఫోన్ ఎక్స్ పర్ట్ ను పిలిచి, ఫోన్ చేయడానికి అవకాశం వుందా లేదా? స్కెన్స్ ఇంత డెవలప్ అయిన తరువాత మేరే రుజువు అయిందని అనుకొంటే పసిఫ్ చేయండి We are ready for it. We want an enquiry into it by higher officials or CB-CID. We stand by it.

Deputy Speaker:- Allright - All right.

డాక్టర్ ఎం.పి. మైసూరాద్ది.- నేను ముందే చెప్పాను సి.బి.సి.ఐ.డి. తో ఎంక్వయిర్ చేయిస్తానని అన్నాను. చాలా మందికి బిల్లు ఎక్కువ వచ్చాయని పట్టణాలలో కంప్లెయింట్స్ యిచ్చిన వాళ్ళను హెరాఫ్ చేస్తున్నారని అన్నారు. అటువంటిది ఏమీ జరగలేదు. నేను పోలీసును డిఫెండ్ చేయడం కాదు ఎవరికయినా అనుమానాలుంటే, వారు కోరిన ప్రకారం సి.బి.సి.ఐ.డి ద్వారా ఎంక్వయిర్ జరిపిస్తామని చెప్పాను. ఒకవేల

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము వ్యవస్థికి తీసుకువచ్చిన చట్టములు విషయములు: (2) పాల్యంత పోలీసులు చేర్చుదగ్గమైన టెలిఫోన్ బాపింగ్ అధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును, ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను గూర్చి.

తప్పులేకపోతే తీసివేస్తారు. అనుమానం వుంటే యింకో ఏజెన్సీ ద్వారా అన్వేషించి వేయిస్తానని అన్నాను. వారి కోరికను అంగీకరించాను. ఇందులో విస్ఫోటం ఎటువీ. Everything depends upon the enquiry.

Sri P. Nageswara Rao:- Yes - Agreed - we stand by it.

(ఇంటరవ్యూస్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఒక బాధ్యతగల సి.బి.సి.ఐ.డి. టైలెంట్ ఆఫీసర్ తో విచారణ చేయించడానికి అంగీకరించినట్లనా, అందులో లోతుగా వెళ్లి పరిశీలించి వుంటుంది. లేకపోతే అనుమానము ఒకన్నెపు వుంటూనే ఉంటుంది. అది సజలత, ప్రభుత్వానికి ఇద్దరికీ అవసరమే. సి.బి.సి.ఐ.డి. చేత అంటే ఏ ఏజెన్సీలకు తెలియకుండా వేయిస్తారో ఏమో మాకు అర్థం కావడం లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రాఘవరెడ్డిగారికి అర్థం కావడటం మరొకసారి చెప్పండి

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, దానికొక ప్రాసేజరుంది. నేను వర ఏజెన్సీ ద్వారా సి.ఐ.డి. ఏజెన్సీ ద్వారా ఎంక్వయిరీ చేయిస్తానని అన్నాను. ఈవేదంగా చేయమని వారే కోరారు. అందుకు నేను ఒప్పుకొన్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- బాధ్యతగల ఆఫీసరు అంటే అక్కడుండే ఏ.డి.ఎస్. పి. టెలిఫోన్, లేక ఇన్స్పెక్టరు టెలిఫోన్ పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయించడం కాదు. కాస్త ఇక్కడ నుండి ఎవరినైనా హయ్యర్ టెలిఫోన్ ఆఫీసర్లను మా జిల్లా మంత్రి గారికి నమ్మకం వున్న వారిని పంపించండి. మా టెల్ఫోన్ చాలా ఎంక్వయిరీలు చూచాము. ఆ జిల్లా పోలీసు ఆఫీసర్లను, ఇన్స్పెక్టర్లకు గురికానేవాళ్ళను పంపించండి. The same police, Then, why are you preferring? Let some higher official do it.

Mr. Deputy Speaker:- The Hon'ble Minister may keep that in mind please.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఎవరినో షేర్ చేసింది లేదు. బాధ్యతగల సభ్యులమీద, మంత్రిని బెదిరిస్తూ ఫోన్ కాల్స్ వచ్చాయి. దానిమీద ఎంక్వయిరీ జరుగు చున్నది. ఇన్వెస్టిగేషన్ ఆఫీసరు మీద నమ్మకం లేకపోతే వేరే యింకో ఏజెన్సీ ద్వారా ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయిస్తానని చెప్పాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఫోన్ కాల్స్ నే కాదు. ఎం.ఎల్.ఏ. క్వర్టర్సులో ఎం.ఎల్.ఏ.ల మీద దాడులు కూడా జరుగుచున్నాయి. మొన్న వివేకానంద గారి ఇంటికి

520 3 సెప్టెంబరు, 1991 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన
 విషయములు: (2) పాల్వంచ పోలీసులు చట్టవిరుద్ధమైన
 కిలిఫోన్ జాపింగ్ ఆధారంగా డా.కె. రాఘవేంద్రరావును,
 ఆయన కుమార్తెను క్రిమినల్ కేసులో యిరికించుటను
 గూర్చి.

వెళ్లి దాడి చేశారు అందరికీ ంక్షణ కావాలి. We will co-operate with the
 enquiry. Let us be impartial. హౌయర్ అఫిషయర్స్‌తో చేయించమనండి
 అంతేకాదు మాకు రెండవ ఆలోచన లేదు.

Mr. Deputy Speaker:- It will be good for all sides if
 the correct picture is arrived at, in this matter.

శ్రీ బి వెంకటేశ్వరరావు:- డజన్స్ కొద్ది ఎత్తుకొని వెళ్తున్నారని. ఏమి
 చేస్తున్నారు? సి.బి.సి.ఐ.డి ఎంక్వయిర్ అంటే ఏ స్థాయిలోన్నా చేయవచ్చు. వున్నత
 స్థాయిలో చేయమని అన్నాము

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీకు తెలియనిది కాదు. ఎంక్వయిర్
 ఏవిధంగా జరుగుతుందో మీకు బాగా తెలుసు సి బి సి ఐ డి లో ఏ రేజిస్ట్రేషన్ ఆ రేజిస్ట్రేషన్
 అఫీసర్లున్నారు. ఇందులో చాచేది ఏమీ లేదు. పెద్దలు అడిగారు. ఇంకో ఏజెన్సీ కావలెనని
 అన్నారు. ఇస్తామని అన్నాను. దాచేది వుంటే చెప్పవలసిన అవసరం ఏముంది? Sir, there
 is a procedure. How can I violate the procedure without con-
 sulting with the department? ప్రభుత్వానికి ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో సంబంధము
 ఏముంది? ఒక ఏజెన్సీలో నమ్మకం లేదు. కుమ్మక్కయ్యారు. కట్టు కథ అంతా అని
 అన్నారు. ఏదో మాట్లాడారు. పెద్దలు అడిగారు. గౌరవంగా చెప్పాను. వేరే ఏజెన్సీ
 ఇస్తామని చెప్పాను ప్రతి ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో నన్ను ఇంటర్ఫియర్ కమ్మని అంటే ఎట్లా
 సాధ్యమవుతుంది? It is not the responsibility of the Home Minister
 to enquire with the investigation - but I can request the
 officers to enquire into...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మంత్రిగారిని ఇంటర్ఫియర్ కమ్మని మేము అడగలేదు.
 మాకు సహాయం చేయమని అడిగాము. మేము కోరింది ఏమిటంటే ఇక్కడ నుండి పెద్ద
 అఫీసర్లను పంపించండి. మేము జుడిషియల్ ఎంక్వయిర్‌ని చేయమని అడగలేదు మాకేమీ
 తెలియదని అనుకోవద్దు. అన్ని మాకు తెలుసు. పెద్ద పోలీసు అఫీసర్లను ఇక్కడ నుండి
 అయినా పంపించండి. ఏజ్ ఇఫ్ మాకు ఏమీ తెలియదని చట్టం - మీకు తెలిసినట్లు మాకు
 కూడా తెలుసు రూల్స్. మేము కొత్త కొర్రె అడుగుతున్నది కాదు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- మీకు రూల్స్ తెలిస్తే ఈ విధంగా మాట్లాడడం
 సమంజసంగా లేదు

శ్రీ పి నాగేశ్వరరావు:- హోమ్ మంత్రిగారిని కోరండి...

డాక్టర్ ఎమ్.వి. మొసూరారెడ్డి:- మంచి ఆఫ్ఫీసర్స్ వున్నాడు. ముఖ్యంగా జరిపిస్తాను. అందుతో దాని పెట్టవలసిన అవసరం లేదు నాకు ఏమీ ప్లాన్ లేదు నా అవసరం లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వ్యాడ్ చేస్తున్నారని ఆరోపణ చేయలేదు.

డాక్టర్ ఎమ్.వి. మొసూరారెడ్డి:- టెక్నికాలిటీస్ క్రింద దాచుకోవడం లేదు. ఎక్స్ చేయడం లేదు. టెక్నికాలిటీస్ క్రింద కొందరు దాని పెట్టవలదు కొన్నారు కాని ఎవరి టెక్నికాలిటీస్ క్రింద దాచుకోవడం లేదు, దాని పెట్టవలసిన అవసరం లేదు. మంచి ఆఫ్ఫీసర్స్ పంపిస్తాను, మంచిగానే, న్యాయంగానే, నిజాయితీగానే జరిపిస్తాను ఎంక్వయిరీ మాదిరి.

విద్యాశాఖామంత్రి ప్రకటన: పంచాయతీరాట్ ఉపాధ్యాయుల గురించి.

ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యాశాఖామంత్రి (డా. పి.వి. రంగారావు):- అధ్యక్షా, ఆదేశ పూరితమైన చర్యల ప్రతి చర్యల మధ్య ఒక శుభవార్త తెలపడానికి సంతోషిస్తున్నాను. దాదాపు రెండున్నర లక్షల మంది పంచాయతీరాట్ ఉపాధ్యాయుల సమస్య గత 20 రోజులుగా వారి మధ్య, ప్రభుత్వం మధ్య, ముఖ్యమంత్రిగారి మధ్య జరుగుతున్న చర్యలు ఫలప్రసూమ వారు తమ ఉద్యమాన్ని - ముఖ్యమంత్రిని ఫెర్రావ్ చేయడం, విద్యా మంత్రిని ఫెర్రావ్ చేయడం కోసం ఇచ్చిన పిలుపును పాదు ఉపసంహరించుకొన్నారని తెలపడానికి నేను సంతోషిస్తాను మీ అందరి ముందు ప్రకటిస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఉచితము బంగాళాకాతంగా కాదు. సెప్టెంబరు 5, బీచ్ రోడ్ డే సందర్భముగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డిగారి చొరవ, సానుభూతితో ఫ్యాబ్రిక్ వారి ముఖ్యమైన అయిదు సమస్యలపై ప్రభుత్వం పరిష్కార మార్గం కనుగొన్నదని తెలపడానికి నేను ఎంతో సంతోషిస్తున్నాను, గౌరవనీయులైన సభ్యులకు కృతజ్ఞముగా ఆ ముఖ్యమైన అయిదు సమస్యలు...

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ముందుగా మాకు కావీ ఇవ్వరా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇస్తే మంచిదే, కంప్లైడ్ కాదు. It is not a controversial. If it is a good matter, let us follow.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మంత్రులు సాంప్రదాయాలన్నీ పడివిపెట్టినారు.

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- గౌరవనీయులైన సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. ఆ ముఖ్యమైన అయిదు సమస్యలు, వాటి పరిష్కార మార్గం ఈ క్రింది విధముగా తెలియ జేస్తున్నాను.

ప్రకటన: (2) ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుచ్ఛక్తి మండలి
కిశోరాం సిమెంటు కర్మాగారంతో సహా కొన్ని
పరిశ్రమలకు యిచ్చిన మినహాయింపులపై
సభాసమితి నివేదిక సమర్పణ.

3 సెప్టెంబరు

523

1991-92 సం.నకు గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన:

1. అభ్యర్థన నెం. XXI - పట్టణాభివృద్ధి.

2. అభ్యర్థన నెం. XLIX - స్థానిక సంస్థలకు, పంచాయితీ రాజ్యసంస్థలకు
నష్టపరిహారాలు, కేటాయింపులు

3. అభ్యర్థన నెం. XXXVI - గ్రామీణాభివృద్ధి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అప్పల సూర్యనారాయణగారు మీరు కమిస్న్ చేస్తే -
అర్బన్ డెవలప్మెంట్ డిమాండ్ మీద సాయంత్రము కంటిన్యూ చేయవచ్చు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. అప్పలసూర్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, మున్సిపల్ శాఖ మంత్రిగారు, అదే
విధంగా పంచాయితీ రాజ్ శాఖమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి మున్సిపల్ బడ్జెట్, అదే
విధంగా పంచాయితీ రాజ్ బడ్జెట్లో కొత్త ప్రతిపాదనలు లేవు. ఇది కేవలం నామ మాత్రపు
మొక్కుబడి బడ్జెట్ అని చెప్పి మీ ద్వారా ఈ సభకు నేను తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రకటన

Mr. Deputy Speaker:- All the papers to be laid are deemed
to have been laid on the Table of the House. The Report is

The report is deemed to have been presented to the House.

సభాసమితి ముఖ్య వుంచిన పత్రములు

1. Copy of the 15th Annual Report of A.P.S. Film Develop-
ment Corporation Limited., for 1989-90.

2. Copy of Amendment to the A.P. Legislature Members
Travelling Allowance Rules 1961, issued in G.O.Ms.No. 433
General Administration (Elec., Dept., dt. 24.7.1991.

3. Copy of amendments to the A.P. Foreign Liquor and
Indian Liquor rules 1970 issued in G.O.Ms.No. 610, dt.16.7.91.

4. Copy of the amendments to A.P. Foreign Liquor and
Indian Liquor Rules 1970 Andhra Pradesh Distillery Rules
1970, and A.P. Brewery Rules, 1970, issued in G.O.Ms.No. 187
Rev. (Ex-III) Dept., dt. 18.3.91.

(2) ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుచ్ఛక్తి మండలి కిశోరాం సిమెంటు కర్మాగారంతో సహా కొన్ని
పరిశ్రమలకు యిచ్చిన మినహాయింపులపై సభాసమితి నివేదిక సమర్పణ

Copy of the Report of the House Committee on exemptions
given to Certain Industries Including Kesoram Cement Factory
by A.P. State Electricity Board.

Mr. Deputy Speaker:- I adjourn the House now, to meet again at 5-00 p.m., to-day.

(The House then adjourned at 1-48 P.M., to meet again at 5-00 P.M.)

సభ తిరిగి సాయంత్రం 5-00 గంటలకు సమావేశమైనది (ఉపసభాపతి అధ్యక్షా సాధనముతో వున్నారు.)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ యం.బి. చౌహాన్ (దేవరకొండ):- అధ్యక్షా, ఉదయం కూడా చెప్పాను, మీ కుర్చీపైగల సత్యమేవ జయతే, అన్న వాక్యానికి లైట్ పోతున్నది.

శ్రీ ఎ. మాదవరెడ్డి:- ఇది మఱిమాటికి పోతున్నది, ప్రభుత్వంలో సత్యంలేదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఆ జెండా వారం రోజులుగా ఇన్ టాక్స్ గానే ఉంది, కాని ఈ మధ్య ఎవరో ఫ్రెండ్స్ దానికి బాంపర్ చేసి వారి జెండా పెడతామన్నారు. దానితో చెడిపోయింది అంతకన్నా ఏమీలేదు.

(నవ్వులు)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- వారం రోజులు సత్యంగా నడిచి అరగంట పాటు మీస్ అయినా ఫరవాలేదు. Now discussion on Demands.

1991-92 సం.నకు గ్రాంట్లు కొరకు అభ్యర్థన.

అభ్యర్థన నెం. - పట్టణాభివృద్ధి.

అభ్యర్థన నెం. - స్థానిక సంస్థలకు, పంచాయతీరాజ్య సంస్థలకు నష్టపరిహారాలు, కేటాయింపులు.

అభ్యర్థన నెం. - గ్రామీణాభివృద్ధి.

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ (శ్రీకాకుళం):- అధ్యక్షా, మునిసిపల్ శాఖామాత్యులు, పంచాయతీరాజ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటులో కొత్త పథకాలు లేవనే నేను ఉదయాన్నే మనవిచేశాను. అంతేకాకుండా ఈనాడు స్థానిక సంస్థలగురించి వేరు ఎలాంటి ఆలోచనచేస్తున్నారో మేధ్యారా సభ దృష్టికి తెదలమకొన్నాను. ఈనాడు స్థానిక సంస్థలను బలపరచే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ప్రజలకు చేరేవిధంగా వేయాలన్న అభిప్రాయాన్ని స్వర్ణయ రాజివ్ గాంధీగారు కూడా వెల్లడించడం జరిగింది. మేము

అధికారంలోకివస్తే వంద రోజుల్లో స్థానిక సంస్థలకు కానిస్టేబుల్స్ పత్రాలను కల్పిస్తామని కూడా మొన్న జరిగిన లోక్ సభ ఎన్నికల సందర్భంలో విడుదలచేసిన మాన్యోవ్ లో పేర్కొన్నారు. అదేవిధంగా వి.పి. సింగ్ గారు నేషనల్ ఫ్రంట్ అధినేతగా పృథుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేశాక ఆయన తన అభిప్రాయాన్ని తెలిపారు. ఆయన ముఖ్యమంత్రుల సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసి స్థానిక సంస్థల చట్టానికి ఎమెండ్మెంట్ లేవాలన్న అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించారు. అందువల్ల స్థానిక సంస్థలకు కానిస్టేబుల్స్ పత్రాలను కల్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే స్థానిక సంస్థలకు డబ్బులు కేటాయించి వాటికి ఆర్థిక పరిపుష్టిని కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. అదేవిధంగా ఎన్నికలను కూడా క్రమబద్ధం చేయాలి. రాష్ట్ర స్థాయిలో ఒక కమిషన్ ను ఏర్పాటుచేయాలి. స్థూలకు 30 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించాలి, అలాగే బలహీన వర్గాలకు రిజర్వేషన్లు కల్పించాలి. అలాగే షెడ్యూల్డ్ కులాలు, తెగలవారి భూములు అన్యాయానికి గురైనావా? కాకుండా రాజ్యాంగపరమైన రక్షణ కల్పించాలని జాతీయ స్థాయి నాయకులు రాజీవ్ గాంధీ, వి.పి. సింగ్, నేషనల్ ఫ్రంట్ నాయకులు తమ అభిప్రాయాలను తెలియచేశారని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాక గామ అభివృద్ధిలోనే దేశాభివృద్ధి ఉంటుందని జాతీయత మహాత్మాగాంధీగారు అనాడు చెప్పారు. ఇక పంచవర్ష పూజాశిలలు వచ్చిన తరువాత అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో గామీణ ప్రజలను భాగస్వాములను చేయడానికి సహజంగా పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థకు రూపకల్పన చేయడం జరిగిందని అనాడు రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పారు, అది ఇంకా నాకు స్పష్టం ఉందని మీకు మనవిచేస్తున్నాను అయితే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చాక పంచాయితీరాజ్ సంస్థల విషయంలో ఏరకంగా జోక్యం కల్పించు కొంటున్నదో నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. ప్రభుత్వం ఒక డైరెక్షన్ ఇస్తే పంచాయితీరాజ్ సంస్థల దానిని పాటించాలని ఈ ప్రభుత్వం వచ్చాక చట్టానికి ఎమెండ్మెంట్ తీసుకురావడం జరిగింది. తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన వారు మండలాధ్యక్షులుగా, జిల్లా పూజాపరిషత్ల ఛైర్మన్లుగా ఉన్నందువల్లే వారికి స్వయం ప్రతిపత్తిలేకుండా, అధికారాలేకుండా చేయాలన్న దురుద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఈ రకమైన ఎమెండ్మెంట్ ను తెచ్చి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అదేశాలను వారు కేవలం ఉత్తర విగ్రహాల్లా అమలుచేయాలని, లేకపోతే అది డిజార్డర్ అవుతుందని అనడం స్థానిక సంస్థలమీద వేటువేయడమేనని మనవిచేస్తున్నాను. అంతటితో ఉరుకోలేదు, మండల పూజా పరిషత్లను, జిల్లా పూజా పరిషత్లను ఏవిధంగా నిర్వహించే శారో చూస్తే బీదర్ గను ట్యాన్స్ ఫర్ చేసే అధికారాన్ని ఛైర్మన్లకే ఇచ్చామని రేడియోలో చెప్పి అందుకు వ్యతిరేకంగా డి.డి.ఓ. కు ఈ అధికారాన్ని కట్టబెట్టడం జరిగింది. ఈవిధమైన కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. మీ నాయకుడు ఎన్నికల మేన్యోవ్ లో చెప్పింది ఏమిటి? మీరు చేస్తున్నది ఏమిటని ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే అనాడు జిల్లా పరిషత్ల అధ్యక్షులుగా మీ పార్టీవారు ఉన్నప్పుడు మేము ప్రభుత్వంలోకి వచ్చాం, అదేవిధంగా మా పార్టీకి చెందిన వారు జిల్లా పూజా పరిషత్ల అధ్యక్షులుగా, మండల పూజా పరిషత్ల అధ్యక్షులుగా ముందే మీరు ఈనాడు అధికారంలోకి వచ్చారు. అలాంటప్పుడు స్థానిక సంస్థల స్వయం ప్రతిపత్తిని సందర్శించవలసిన మీరు వాటి వ్యవహారాలలో జోక్యం చేసుకోవడం అన్యాయమని ప్రతిభక్తురూ అనుకొంటున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. మండలాల పెట్టడం వల్ల ఎంతో లాభం ఉన్నదని, శాసనసభ్యులై కాకుండా, ప్రతికావిలేఖరులు, ప్రజలు స్వయంగా పార్టీలో ఉన్నవారు అనేక మంది అనాడు

10 శ్రీ జనార్దనరెడ్డి వచ్చిన తరువాత మొట్టమొదటగా అనేక మంది చెప్పారు. ఇది చాలా కనీసియెంటుగా ఉందని అభిప్రాయం కనపరచిన తరువాత యీ మండలాల డ్రాపింగ్ను మానారు. ఈ సభలో పెట్టిన తరువాత చాలాసార్లు స్వయం పార్టీ నుండి అపోజిషన్ వచ్చింది. ఏంటీ డిఫెక్షన్ బిల్లు తీసేయడం అన్యాయమని చెప్పిన తరువాత చెన్నారెడ్డి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మండలాల వ్యవస్థలో, జిల్లా పరిషత్తు వ్యవస్థలో ఒక విధమైన అవగాహన లేదని మేద్యారా తెలియచెప్పన్నాను. మొన్నలోకసభ ఎన్నికలు అయ్యాయి. రిజల్టు చూశారు. తరువాత, మండూరులో ఇష్యూ వచ్చింది. అంతకంటే మేకు తెలుసు, ఎరువుల రేట్లు పెరిగాయి. ఈ పశులు స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో చూడరనే అభిప్రాయం వచ్చిన తరువాత - ఒక మంత్రీగారు, మేకు తెలియనిది కాదు. కావాలంటే అడ్డయిబు ఇస్తానని చెప్పి, అవసరమైన రివీల్ చేస్తే మంచిదనే అభిప్రాయం కనపరచిన తరువాత, అది వ్యక్తిగతమైన అభిప్రాయం అని తెలియచెప్పడం జరిగిందని మేద్యారా తెలియచెప్పన్నాను. మంత్రీ అనేటప్పటికీ పార్టు అండ్ పార్ట్ ఆఫ్ ది గవర్నమెంటు. అతనికి గవర్నమెంటు తాలుకు ఉద్దేశ్యాలు కనపరచే అభిప్రాయం కనీసిస్తుందని యీ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. పత్రికా విలేఖరులతో మాట్లాడేటప్పుడు పరిస్థితిని చెప్పుతూ ఉంటారు. ఎరువుల రేట్లు పెరిగాయి, అందుకోసం పశుజ్యోతి వెళ్లలేము, యీ ఎలక్షన్స్ తీసేస్తామని ఉద్దేశ్యంతో రివీల్ చేస్తామనే ఆలోచనలు రావడం జరిగింది. ఈ విధమైన అభిప్రాయాలు కనపరచిన తరువాత, మాకు అనిపిస్తున్నది ఏమిటంటే, లోకల్ బాడీస్ - యీ సంస్థలకు ఏదైనా గౌరవం యీ పశుభుత్వం ఇస్తున్నదా అనిపిస్తున్నది. ముఖ్యమంత్రీగారు ఢిల్లీ నుంచి కూడా స్టేట్ మెంటు ఇచ్చారు. ఈ సంస్థలను రద్దు చేయడం లేదన్నారు. ముఖ్యమంత్రీగారు యీ సభలో కూడా స్టేట్ మెంటు ఇవ్వాలి. ఈ సంస్థలను మా పశుభుత్వం ఉంచుతుంది, ఏ పరిస్థితుల్లోకూడా రివీల్ చేయబోమని అభిప్రాయం కనపరచాలి. ఈ హౌసులో కానీఫిడెన్సు వస్తుంది. అర్బన్ డెవలప్ మెంటు గురించి మాట్లాడుతున్నామంటే, మునిసిపాలిటీ గురించి మాట్లాడుతున్నామంటే, రూనాడు గ్రామాల నుంచి వలస వెళ్తున్నారూ. పట్టణాల్లో ఇండస్ట్రీస్ వచ్చిన తరువాత యీ పశుజానేకం టౌన్ కు చేరడం వల్ల టౌన్ తాలూకు జనాభా ఎక్కువ అవుతోంది. హైదరాబాదు నగరం తాలూకు పాపులేషన్ చూస్తే, 1931లో జనాభా కేవలం 4 లక్షలు పెచ్చిలుకు ఉన్నది 1981లో సుమారు 25 లక్షలు దాటింది. 1991లో 36 లక్షలకు చేరింది. 2011 వస్తే సుమారు 60 లక్షల వరకు పోతుంది. ఇవాళ విశాఖపట్నం లో అక్కడ కూడా పాపులేషన్ చాలా పెరిగిపోయింది. ఒక్క 1981లో 5 లక్షలు ఉంటే, 1991లో 7 లక్షలు అయింది. 2,011 వరకు సుమారు 20 లక్షలు అవుతుందని నా అభిప్రాయం. మా శ్రీకాకుళం ఒక పిన్న టౌన్ అయినప్పటికీ సుమారు 60 వేల జనాభా ఉంది. ఇంకా పెరిగే అవకాశం ఉంది. యీ పరిస్థితుల్లో యీ పట్టణాలను అభివృద్ధి చేయాలి. ట్రాఫిక్ జామ్ అవుతుంది. ప్యాపర్ ఎకామడేషన్ లేదు. అనేకమైన ప్రాబ్లమ్స్ ఉన్నాయి. శానిటేషన్ వాటర్ సప్లయ అటువంటి వాటిని డెవలప్ చేయాలి. కాబట్టి, అర్బన్ ప్లానింగును, మాస్టర్ ప్లానింగు ఇంప్లీమెంటు చేస్తున్నామా అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు ఎవరు అయినాసరి, మాస్టర్ ప్లాను కావాలని అరుతున్నారు. మునిసిపాలిటీ కావాలంటున్నారా, నగర పాలక సంస్థలోగాని చేర్చుకుంటా మంటి సూపర్ గవర్నమెంటు చేస్తాము అని అంటున్నారు. కానీ మునిసిపాలిటీ

కావాలని అభిప్రాయం ఎవరికి లేదని యీ సందర్భంగా మనవి చేసి కారణం ఏమిటంటే, అలోచన చేస్తే యీ రోజు ఎవరైనా టాక్సెన్ పేర్లతో ఆదాయం వస్తుంది. ఆ ఆదాయంతో ఎక్కువ భాగం సాలరీస్ కు పోతుంది. పరిస్థితుల్లో ఉన్నాయి. ఎంటర్ప్రైజ్ మెంటు టాక్సెన్ లో వచ్చిన ఆదాయంతో 90 శాతం ఇవ్వాలి. సేల్స్ టాక్సు ఇవ్వండి? ఎంటర్ప్రైజ్ మెంటు టాక్సు 90 శాతం ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో, ఎన్.టి. రామారావుగారు మునిసిపాలిటీలకు అందేస్తామని హాన్స్ నిస్టమ్ పెట్టారు. పోలిసిస్ట్రేషన్ చేస్తామనుకుంటున్నారా? ఎంటర్ప్రైజ్ మెంటు టాక్సు రు. 43 కోట్లు వస్తే, ఎగ్జంప్షన్స్ ఇవ్వడం వల తేవలం. రు. 20 కోట్ల షిఫ్టు మునిసిపాలిటీస్ జీతాలు ఇవ్వలేమంటున్నారా? కాబట్టి, పంచాయితీరాజ్ లాగా పోలిసిస్ట్రేషన్ చేసి ప్రభుత్వమే సాలరీస్ ఇస్తున్నది. మునిసిపాలిటీ నిబంధికి జీతాలు యివ్వలేదు. మంచి షేర్స్ కు కొరుతున్నారు. ఎంటర్ప్రైజ్ మెంటు టాక్సు తగ్గించేటప్పుడు గాంగులను ఏ రూపంలో ఇస్తారని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మునిసిపాలిటీలలో ఏమి జరుగుతున్నది? ఎన్.ఎం.ఆర్.లను వేసుకుంటున్నా. అది సంవత్సరాల తరువాత రెగ్యులర్ డిజి కావాలంటున్నారు. ఎక్కువ పోస్టులను ఇవ్వడం పూర్తిగా ప్రభుత్వం ఇవ్వడంలేదు. ఈ పోస్టులను కలిపి ఇచ్చేస్తున్నారు. మేరు పోస్టులను ట్రయల్ చేయాలని కొరుతున్నాను. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈ ప్రభుత్వం పలానా మునిసిపాలిటీకి 3-20 ఇన్ని ఉండాలనే ఉద్దేశంతో డిజిటైజేషన్ ఇంప్లీమెంట్ చేయాలనుకుంటున్నదా లేదా? గేర్డ్ సా. 1 కు ఎంత స్టాఫ్, గేర్డ్ - 11 కు ఎంత స్టాఫ్, గేర్డ్ - 111 కి ఎంత స్టాఫ్ కావాలి అనేది, ఇంతకంటే ఎక్కువ ఉండరాదనే నిర్ణయం చెయ్యకపోతే కష్టం. మునిసిపల్ షేర్స్ లు ఎన్.ఎం.ఆర్.లుగా వేసుకుని, ఇక్కడకు వచ్చి, రెగ్యులర్ డిజి కోసం డిరెక్టర్స్ కు ఇస్తే ప్రజలు కట్టి టాక్సులు అంతా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎక్స్ పెండిచర్ కోసమే పోతుంది. 40 శాతం కంటే అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎక్స్ పెండిచర్ ఉండరాదని మునిసిపాలిటీలో జి.ఓ.ఉంది కానీ 60 నుండి 80 శాతం వరకూ ఈ ఖర్చు ఉండంటే కారణం పోస్టులను ఎక్కువ చెయ్యడమే. ఎంటర్ప్రైజ్ మెంటు టాక్స్ తీసివేయడం వల్ల మునిసిపాలిటీలకు ఆదాయం తగ్గడం వల్ల, కనీసం జీతాలు కూడా చెల్లించలేని పరిస్థితికి వచ్చారు కనుక గాంగులు ఇస్తారా? గేర్డ్ పోలిసిస్ట్రేషన్ చేస్తారా లేదా సేల్స్ టాక్స్ లో 5 శాతం, ఎక్స్ ట్రా టాక్స్ లో 5 శాతం డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తారా మునిసిపాలిటీలకు? సరైన సమాధానం చెప్పాలని కొరుతున్నాను. ఈనాడు మునిసిపాలిటీలు కావాలి అని ఎవరూ కోరడం లేదు. టాక్సులు కట్టినా, తమకు ఏ విధమైన ఎమినిటీస్ లేవు అనే అభిప్రాయం ప్రజలలో ఉంది.

పోస్టులు ఫిలప్ చేసి విషయంలో కూడా చాలా అవినీతి జరుగుతోంది. ఉదాహరణకు శ్రీకాకుళంలో టీచర్స్ పోస్టుల గురించి ఎగ్జామినేషన్ పెట్టారు కానీ డిస్ట్ అవినీతి జరుగుతోందని ప్రతీకలు కూడా వ్యాపాయి. దానిపై వెంటనే కఠినంగా ఇంజనీయర్ అయి, మేపర్ బాగా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో డి.ఇ.ఓ.కు ఎంట్రాన్స్ చేశారు. వారు ఎగ్జామినేషన్ పెట్టారు. ఓరల్ కు వచ్చేసరికి, అనుకున్న క్యాండిడేట్స్ రాలేదని హాస్టిల్ చేశారు. కఠినంగా బ్యారా జాయింట్ కఠినంగా ఎంక్వయరీ చేయాలన్నారు. అట్లాగే కౌన్సిల్ నియామకాలలో కూడా అవినీతి జరుగుతోంది. ఎక్స్ పెండిచర్ కమిటీ రికమెండేషన్స్ కూడా ఉన్నాయి. డిస్ట్రిక్ట్ కఠినంగా షేర్స్ లాగా ఒక ఎం ఎల్ ఎ ని మెంబర్ గా పెట్టా, నియామకాలలో అనవినీతి లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తారా అని నేను

అడుగుతున్నాను. డిసెంటరీవైజేషన్ ఆఫ్ పవర్స్ అన్నారు. జాయింట్ డైరెక్టర్స్ అన్నారు రీజన్ల జాయింట్ డైరెక్టర్స్ 7 గురున్నారు. ఎంతమంది జాయింట్ డైరెక్టర్లున్నారున్నది మునిసిపల్ మినిష్టర్ గారు చెకప్ చేస్తే బాగుంటుంది. పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. గ్రేడ్-1, గ్రేడ్-11 మునిసిపాలిటీలలో ఎక్సాంట్లెంట్స్ ఉన్నారు. మిగతా చోట్ల లేరు అడ్మినిస్ట్రేషన్ ను సెయింగ్స్ చేసే అవసరం ఉంది.

లే అవుట్స్ గురించి ఆలోచిస్తే, చాలా వరకూ మునిసిపాలిటీలలో ఏం చేస్తున్నారో చూడండి సర్టిఫికేట్స్ పొందటప్పుడు లే అవుట్స్ అనుకున్న స్థాయిలో లేకున్నా, రోడ్లు లేకున్నా, డబ్బులు అనుకున్నట్లుగా కట్టకున్నా, పాల్స్ సర్టిఫికేట్స్ పెట్టి, మునిసిపాలిటీకి లే అవుట్స్ ఇస్తున్నారు. అట్లా ఇచ్చినప్పుడు ఆ బాధ్యతలు మునిసిపాలిటీ చేయాలి. వారు భరించాలి. మల్టీ స్టోరీడ్ బిల్డింగ్స్ విషయంలో ఇష్టం వచ్చినట్లు ఎగ్జింప్షన్స్ ఇస్తున్నారు. ఆర్కిటెక్చర్ క్యాబు అని పెట్టి కొందరు శ్రేమంతులు, కుబేరులు అయినట్లుగా వేటి విషయంలో ఎగ్జింప్షన్స్ పొంది కుబేరులు అవుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారి పేషేలో కూడా ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడుతున్నారు అంటే వేరి బలం ఎంత ఉందో చూడండి. ప్రభుత్వం మీద ఎట్లా వత్తిడి చేస్తున్నారో అన్నది ఆలోచించాలి. ఎగ్జింప్షన్స్ రావడం వల్ల, ఇర్రిగేషన్ డిపార్ట్మెంట్ లో ఆర్కిటెక్చర్ క్యాబు వల్ల చాలా డబ్బు సంపాదిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి పేషేలో కూడా గౌరవం కూడా లేకుండా, ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తించడం జరిగిందంటే, ఒక్కసారి ఆలోచించాలని కొరుతున్నాను.

మునిసిపాలిటీలలో షెర్క్వాఫిటా గాంటీ ఉంది. ఇది 90 పెన్సలే ఇస్తున్నారు. రు. 5 అయినా చేసే ప్రయత్నం చేస్తారా? మునిసిపాలిటీల అర్థిక పరిస్థితి బాగా దెబ్బతింది. క్షేత్రాలు కూడా ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉంది. కేరళ, తమిళనాడు రాష్ట్రాలలో ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ పెట్టారు. మన రాష్ట్రంలో కూడా ఆ రకంగా ఫైనాన్షియల్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కార్పొరేషన్ పెట్టి, మునిసిపాలిటీలను సెయింగ్స్ చేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శానిటేషన్, వాటర్ క్రింద ఒక బోర్డ్ ఏర్పాటు చేసి మానిటర్ చేసి, సకలమంగా నేరు సఫ్టు చేస్తారా? శానిటేషన్ విషయంలో కూడా శ్రద్ధ వహించాలి.

ప్రాపర్టీ ట్యాక్స్: దీనిలో ఎన్ని అవకతవకలు జరుగుతున్నాయో అందరికీ తెలుసు. రేషన్ లాగా ఆలోచించాలి. సెంటిఫికర్లు కాకుండా, ఇష్టం వచ్చినట్లుగా ప్రాపర్టీ ట్యాక్స్లు వేస్తున్నారు. దీనికోసం ఆర అండ్ బి డిపార్ట్మెంట్ ఇంజనీరునో, మునిసిపాలిటీ ఎంప్లాయికి టెయినింగ్ ఇచ్చి, సర్వేన విధంగా ప్రాపర్టీ ట్యాక్స్లు చేసి, సకలమంగా వచ్చేట్లు చర్య తీసుకుంటారా?

మునిసిపాలిటీలలో సివిక్ ఎడ్యుసెస్ ఉన్నాయి. వీటికి రు. 750 ఉంటుంది. అయితే చాలామంది మునిసిపల్ షేర్మన్లు ఏం చేస్తున్నారంటే, దీని పేరు మీద చాలామందికి సన్మానాలు చేస్తున్నారు. దాని కోసం ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్మెంట్ వారు ఒక పని చెయ్యాలనే, టవున్ ప్లానింగ్ వారు ఇంకోపని చెయ్యాలనే ఈ రకంగా అప్పగించడం వల్ల ఇవన్నీ చెయ్యడానికి అవినీతి కార్యక్రమాలకు పాల్పడడం వల్ల, కంట్రోల్ పోతోంది ఇది సర్వేన

విధానం కాదు. పౌర సన్మానాలని, అడంబరాలు క్రియేట్ చేసి, వేసి దానిని చెయ్యడం మునిసిపల్ ఛైర్మన్లకు సర్వేన ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వాలి. ఇక మునిసిపాలిటీలు గురించి ఆలోచిస్తే, అనేక రికమండేషన్స్ ఉన్నాయి. వాటిని సర్వేన విధంగా అమలు చేయాలి అవసరం ఉంది. మునిసిపాలిటీకి టాక్స్ కట్టాలి కానీ ఎమినిటీస్ ఏమీ ఉండవలసి అవసరం ఉంది. పరిశ్రమలలో ఉంది. అది పోవాలంటే సర్వేన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మునిసిపల్ శాఖ మంత్రిగారు సర్వేన చర్యలు తీసుకుంటారనే నమ్మకం ఉంది. ఎన్వైరాన్మెంటల్ డెవలప్ మెంట్ కోసం చాలా స్కీములు పెట్టాము. మునిసిపాలిటీలలో హౌసింగ్ కావాలని ప్రతి హరూ కోరుతున్నారు. దానికోసం హౌసింగ్ కర్పొరేషన్ పెట్టాము. ఇది కేవలం కొన్ని గ్రూపులకే పనికివస్తుంది. లోయర్ గ్రూప్స్, మీడిల్ గ్రూప్స్, హయ్యర్ గ్రూప్స్కి పనికి వస్తుందని అర్బన్ డెవలప్మెంట్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ అని 1989వ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు జరిగింది. 5 లక్షల ఇళ్లు కట్టాలని గత ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసింది. దానికోసం ఎంత ఎక్స్టింషన్ చాలావరకూ జరగడం లేదు. ఈ కార్పొరేషన్ ఎంత కష్టపడినా ఇంకా కట్టలేక పోతున్నారు. ఎక్కడా కూడా స్కాలలు లేకపోవడమే కారణం. ఒక సూచన ఈ సంవత్సరంగా ఇస్తున్నాను. మునిసిపాలిటీలలో స్కాలలు లేవు కనుక, చుట్టుప్రక్కల స్కాలలు ఉంటే, వాటికి రిలాక్సేషన్ ఇస్తే, టవున్స్కి కావలసిన ఇళ్లు చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో కట్టవచ్చును. హౌసింగ్కు విలేజెస్లో రు. 3 వేలు సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. అర్బన్ హౌసింగ్కు కేవలం రు. 1000 మాత్రమే సబ్సిడీ, మీగతాది లోన్. అర్బన్ హౌసింగ్ డెవలప్మెంట్కి గాను చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో 10, 15 కిలోమీటర్ల రేడియస్లో ఫిక్స్ చేసుకుని, ఇళ్లు కట్టుకుంటే ఖచ్చితంగా పర్మిషన్ ఇస్తామంటే, అర్బన్ హౌసింగ్లో చాలా గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంది.

అదే విధంగా ఇందాక చెప్పిన సేల్స్ టాక్స్లో కానీ, ఎక్సయిజులో కానీ సుమారు 55.30 శాతం అయినా ఫస్ట్ గ్యాంట్ రూపంగా ఇస్తే ఖచ్చితంగా మునిసిపాలిటీస్ డెవలప్ అవుతాయి. సా మన మినిస్టరుగారు ప్లాంద్రాబాదులో శానిటేషన్ బాగాలేదనే, వాటర్ లేదనే, కాఫీ సేజ్స్ వర్షాలు పడితే తప్ప నీళ్లు రావనీ, శానిటేషన్ కష్టంగా ఉంటోందని ఇటువంటి వరల్డ్ రిస్క్ మంజీరా కానీ, ఉస్మాన్ సాగర్ కానీ లేకపోతే ఈ ట్రేసోర్సెస్ వల్ల నీళ్లు ఇవ్వలేమని చెబుతుండేవారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో పాత ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకుంది. నాగార్జున సాగర్ నుంచే నీళ్లు తెద్దామని చెప్పి ఆవేశ పబ్లిక్ ఓపీనియన్ తీసుకున్న తరువాత నాగార్జున సాగర్ నుంచే నీళ్లు తెద్దామని అనుకున్నాము. మే ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వాటర్ అండ్ శానిటేషన్ టాలూకు డేట్లో ఉన్న ఒక కన్సల్టేషన్ కమిటీని కొరితే వారు కూడా చెప్పారు ఎస్.ఎస్. నుంచే తీసుకోవచ్చని చెప్పారు ఇన్. కోట్ల నీళ్ల కోసం ఖర్చవుతుందని వాళ్ళిచ్చిన ఎస్టిమేట్ ఉంది. ఈ రోజు కేవలం రు. 30 లక్షలు ఇస్తే ఈ కార్యక్రమం చేయగలమా? ప్లాంద్రాబాదులో నీళ్ల కోసం కొన్ని కొట్లు ఇవ్వక తప్పదు. ఇంతకు ముందు చెప్పిన ప్రకారం పావులెషన్ 1931లో 4 లక్షలుంటే, 1981లో 27 లక్షలుంటే, 1991లో సుమారు 30 లక్షలకు వస్తే, 2011 నాటికి 60 లక్షల పావులెషన్ వస్తుందని గణాంకాలు తెలియచేస్తున్నాయి. ఈ విషయంలో వాటర్ సప్లయ గురించి ప్రత్యేకమయిన శృద్ధ తీసుకోవలసి ఉందని ఈ సభా ముఖంగా మనవి చేస్తున్నాను. మునిసిపల్ సంస్థల గురించి చాలా వరకూ అడ్వయిజులయ్యాయి.

హయల్లాడ్ గురించి నేను మనవి చేయగలమకున్నాను. దీనికి 1989-90 లో రు. 429 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. 1990-91 లో కేవలం రు. 350 కోట్లు ఇవ్వడం గురించి ఆలోచన చేసినప్పుడు ఈ యొక్క జవహర్ రోడ్ గారు చేసేటప్పుడు కేవలం రు. 38 లక్షలు అరోజు ఉంది. 1990-91 లో 1991-92 లో ఈ రెండూ కలిసి జవహర్ రోడ్ గారి సుమారు రు. 200 కోట్లు వరకూ అలాబీమెంట్ ఇవ్వడం వల్ల ఈ బడ్జెటు పెరిగిందని అనుకుంటున్నాను. గత సంవత్సరం కేవలం రు. 38 కోట్లు ఉంది. ఈ సంవత్సరం రు. 200 కోట్లు వచ్చిందంటే పాతగీ, ఇదే రెండూ కలపడం వల్లనే ఈ బడ్జెటు పెరిగిందన్న అభిప్రాయం కలుగుతోంది. అదే విధంగా స్కెక్చ్ రేకన్స్ట్రక్షన్ ప్రాగ్నం క్రింద వరల్డ్ బ్యాంకు కొంత ఇవ్వడం వల్ల, అదే విధంగా లిడ్ సెస్యూషన్ ఎక్స్ పెండిచర్ సమారు రు. 42 కోట్లు పెరిగింది. అదే విధంగా ఎలక్షన్ కోసం రు. 10 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా రోడ్ గారి కోసం రు. 200 కోట్లు, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎక్స్ పెండిచర్ రు. 40 కోట్లు చిల్డ్రెన్ అదే విధంగా ఎలక్షన్ కోసం రు. 10 లక్షల అదే విధంగా స్కెక్చ్ రేకన్స్ట్రక్షన్ రు. 20 కోట్లకు మైన, పెట్టడం వల్ల ఈ బడ్జెటు పెరిగింది తప్ప కొత్త ప్రతిపాదనలేవి లేవు. పరీ క్యాపిటా గ్రాంట్ క్రింద చేసినప్పుడు పాపులేషన్ బేసిస్ ప్రకారం రు. 32.66 కోట్లు ఇస్తే ఈ రోజు పాపులేషన్ చాలా పెరిగింది. దానిని ప్రతి ఒక్కరూ ఒప్పుకుంటారు. అటువంటప్పుడు 1990-91 లో ఈ రూపాయలు 32.66 కోట్లు ఇచ్చారంటే ఈ సం॥ కూడా అంతే రు. 32.66 కోట్లు ఇచ్చారంటే పాపులేషన్ పెరిగినప్పుడు మీరు ఇచ్చేగ్నాలు సంబంధానికి రు. 1/- మండాలకు రు. 5/-లు జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులకు రు. 2/-లు ఇవ్వవలసి ఉంటే ఈ యొక్క ఫండు ఏ మాత్రం పెంచలేదంటే పాపులేషన్ పెరిగినప్పుడు గ్రాంట్ పెంచాలన్నీ అతీచన వచ్చినప్పుడు గ్రాంట్స్ పెంచలేదన్న అభిప్రాయం కలుగుతోందని ఈ సభ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. పాపులేషన్ పెరిగివుంటే గ్రాంట్ పెరగలేదు.

పి.డబ్ల్యు.డి స్కేమ్స్ ఉన్నాయి. 1989-90 లో బోర్ వెల్ స్కేమ్స్ వాటర్ సభలు గురించి ఇచ్చారు. అదే విధంగా 1989-90 లో బోర్ వెల్స్ ఇన్ ఫెయిన్స్ అని చెప్పి రు. 14 లక్షలు ఇస్తున్నారని ఎస్.సి. విరియాలకు రు. 56 లక్షలు, ట్రోబల్ విరియాలకు రు. 22 లక్షలు ఇచ్చారు. అదే విధంగా 1990-91 చేసుకున్నప్పుడు బోర్ వెల్స్ ఇన్ ఫెయిన్స్ రు. 1158 లక్షలు ఎస్.సి.లకు రు. 30 లక్షలు, అదే విధంగా ట్రోబల్ విరియాలకు రు. 12 లక్షలు ఇచ్చారు. బడ్జెటులో చూస్తే బోర్ వెల్స్ ప్రాగ్నం ఏమీ కనపడడం లేదు. గత 6 నెలల నుండి, ఈ బోర్స్ గురించి ఎక్కడా పేర్కొనడం జరగలేదు. మీరు ఈ బోర్ వెల్స్ లేకుండా చెస్తూన్నారేమో అన్న అభిప్రాయం కలుగుతోంది. ఎందుకంటే ఇవాళ వాటర్ సభలు స్కేమ్ చాలా అవసరం. అటువంటి పిరస్థితులలో పి.డబ్ల్యు.డి. స్కేమ్స్ ఉన్నాయి. యాక్సిలరేటిడ్ రూరల్ వాటర్ సభలు గురించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇచ్చిన ఫండు కనపడుతున్నాయి. కానీ ఈ బోర్ వెల్స్ ఎక్కడా నోట్ చేయడం జరగలేదు. అంటే ఇవ్వకుండా మూసేద్దామన్న అతీచన చేస్తున్నారే? ముఖ్యంగా జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులకు మండలాలకు ఎన్.ఆర్.ఇ.పి., ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.పి ఉండేది. ఈనాడు జవహర్ రోడ్ గారి వచ్చిన తరువాత 80 శాతం వరకు ఈరోజు గ్రామాల్లో డైరెక్టుగా ఇద్దామన్న దానికే మేము వ్యతిరేకించడంలేదు. డైరెక్టుగా ఇచ్చిన దానివల్ల గ్రామాల అభివృద్ధి అవుతాయన్న దీనిని తేవడంలేదు. అయితే ఇవాళ జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులకు మండలాలు ఏ స్థితిలో ఉన్నాయి. ఇవాళ ఆ 20 శాతం తప్పిస్తే ఎక్కడా ఫండ్స్ లేకపోవడం వల్ల జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులలో, మండలాలలో తెలుగుదేశం పార్టీ వారు వైరున్లుగా, పెరిగిపోయిగా

ఉన్నారన్న ఉద్దేశ్యంతో ఈ గ్రాంట్లు లేకుండా చేస్తున్నారు ఎన్. ఆర్. ఇ. పి., ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.పి. తప్పిస్తే ఎక్కడా కూడా ఏమీ వర్క్ జరగడం లేదు. జిడ్.పి.పి. ఛైర్మన్లు, మండలాధ్యక్షులను బాధ పెడుతున్నారు. మేము ఎందుకు ఉన్నాము అన్న ఆలోచన వాళ్లలో కలుగుతోంది. అందువల్ల గ్రాంట్లు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చెస్తారా? (బెల్) ఎం.ఎల్.ఏ లకు ఒకప్పుడు డిస్టిక్ట్ ప్లానింగు బోర్డు ఉండేది మేకు కూడా తెలుసు. ప్రతి మూడు నెలలకూ ఆ మీటింగు ఉండడం వల్ల ఎం.ఎల్.ఏ లకు ఏమయినా రెవ్యూ చేద్దామంటే ఉండేది. ఇవాళ డిస్టిక్ట్ ప్లానింగు బోర్డులో మీటింగులు ఎక్కడయినా జరుగుతున్నాయా? క్రూషయల్ బ్యాలెన్సు ఉండేది. ఎక్కడయినా సరే కాన్సిస్టెన్సీయన్స్‌లో తిరిగితే రు. 23 కోట్లు ఉండే ప్రతి ఎం.ఎల్.ఏ కు రు. 10 లక్షలు ఫండ్ ఇస్తే ఆ గ్రామాలకు క్రూషయల్ బ్యాలెన్సుతో ఏదో ఒక కార్యక్రమం చేయడానికి ఉండేది. ఈ బడ్జెటులో క్రూషియల్ బ్యాలెన్సు లేకుండా చేసారంటే ఈ డిస్టిక్ట్ ప్లానింగు బోర్డు చేయడం లేదూ అంటే ఎం.ఎల్.ఏ లపై కాన్సిడెన్సు లేదనీ, లేకపోతే ఎం.ఎల్.ఏలు పాపులర్ అవుతారనే అన్నటువంటి అభిప్రాయం కలుగుతోందని నా ఆలోచనగా తెలియజేస్తున్నాను. అందుకోసం క్రూషియల్ బ్యాలెన్సు రు. 23 కోట్లు ఇవ్వాలి. ఎం.ఎల్.ఏలు ఎక్కడకయినా వెళ్లినప్పుడు సాధారణంగా ఎం.ఎల్.ఏ కాబట్టి ఏదో పని చేస్తాము అన్న ఉద్దేశ్యంతో ఏదయినా రిపబ్లికెంటేషన్ ఇచ్చినప్పుడు ఆయన వారికి చెప్పుకొవడానికి క్రూషియల్ బ్యాలెన్సు ఇవ్వాలి. అదే విధంగా డిస్టిక్ట్ ప్లానింగు బోర్డులు కూడా కాన్సిస్టెన్సీతో చేయడానికి వర్క్ జరగవలసిన అవసరం ఉంది.

మండలాల గురించి ఆనాడు అశోక్ మెహతా ఒక రిపోర్టు వ్యాస్తే యూనిట్ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ చాలా బాగుంటుందన్న ఉద్దేశ్యంతో అవేశ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ఈ మండలాలను పెట్టడం జరిగింది. చాలా వరకూ పి.హెచ్.సి.లలో ఒకప్పుడు లక్షమందికి ఒక డాక్టరు ఉండేవాడు. ఈ మండలాలు వచ్చిన తరువాత 30 వేల మందికి ఒక డాక్టరు వచ్చారు. పోల్స్ స్టాండర్డ్స్ ప్రకారం 30 వేల మందికి ఒక డాక్టరు ఉండాలన్న అభిప్రాయం కనబరిస్తే ఒక్కో మండలంలో ఒక్కొక్క డాక్టర్‌ను ఆపాయింట్ చేయడం జరిగింది. ఇవాళ మండలానికికో డాక్టర్‌ని పెట్టాము. అదే విధంగా మండలాలలో అనేక కార్యక్రమాలు చేసాము. పోలీసు స్టేషన్లు, లా అండ్ ఆర్డర్, పశువులకు హాస్పిటల్ పెట్టాము. మండలాల కోసం ఎన్నో చర్యలు తీసుకున్న తరువాత ఇవాళ శ్రీశైల కూడా మండలాలు చాలా అవసరం, కావాల్సి అంటున్నారు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈ బడ్జెటులో గత ప్రభుత్వం ఒకసారి రు. 5 కోట్లు, ఒకసారి రు. 3 కోట్లు ఇస్తే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఒక కోటి రూపాయలు కూడా మండల ఆఫీసులకు ఇవ్వలేదు అంటే ఎలాగూ మండలాలు పోతున్నాయనీ, వేస్తే అవుతాయా అన్న ఉద్దేశ్యంతో ఈ మంచులాఫీసులకు ఈసారి రు. 97 లక్షలు ఇచ్చారంటే మండలాలను స్థాబిలైజ్ చేయాలన్న ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వానికి లేదా? మండలాలను తిరిగి తీసుకోవాలని చెప్పి మీ ద్వారా పంచాయితీ రా! మినిష్టరు గారికి తెలియజేస్తున్నాను. స్థానిక సంస్థల గౌరవం తీసి వేస్తున్నారని మన చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. కిరణ్ కుమార్ (అప్పంపేట):- అధ్యక్షా, 1991-92 పంచాయితీరాజ్, 5-గామీణాభివృద్ధి డిమాండ్స్ పైన 7 కోట్లు, 1 లక్ష 85 వేల రూపాయలకు పైగా సా

కేటాయించి, పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థకు ఒక పుష్పిని తెచ్చి, గ్రామీణ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి దోహదం చేసే విధంగా చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. పృథ్వీకంగా ఇప్పుడు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో చాలా కార్యక్రమాలను తీసుకుంటున్నారు. ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను పుష్పికరంగా చేయడానికి చాలా సంవత్సరాలుగా పయత్నం చేస్తున్నప్పటికీ మనం ఒక విధంగా పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను ప్రయోగాలకు మిగిల్చామేమోనని గుర్తు చేస్తున్నాను. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో ఆర్థికపుష్పికి ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయి. దీనిని అభివృద్ధి చేయడానికి చాలా కార్యక్రమాలను తీసుకోవడం జరిగింది. జవహర్లాల్ నెహ్రూ నుంచే రాజీవ్ గాంధీ వరకూ చూసినట్లయితే, మధ్య మధ్య చాలా ప్రయోగాలకు లోన్నే, చాలా ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఈ వ్యవస్థలో పంచాయతీ సమితులు ఏర్పడిన తరువాత ఆ నాటి ప్రభుత్వం ఆర్థిక పరిపుష్పితో పాటు ఆయా ప్రాంతాల కార్యక్రమాల నిర్వహణ సక్రమంగా జరిగే ఏర్పాట్లు చేసింది. ఆ తరువాత మండల వ్యవస్థను రూపొందించారు. అయితే ఈ మండల వ్యవస్థలో ఆర్థిక పుష్పి లేకుండా చాలా ఇబ్బందులు కొనసాగాయి. మండలానికి ఒక హాస్పిటల్ పెడతామని అన్నారు. వెటర్నరీ హాస్పిటల్ ఒకటి పెడతామన్నారు. దీనికి సంబంధించి చిన్న చిన్న డాక్యుమెంటరీలు చూపారు. ఇంటి ముందుకు అధికార యంత్రాంగం వస్తుందని చెప్పినప్పటికీ, మండల వ్యవస్థలో ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎదురయ్యాయి. స్వార్థ ప్రయోజనాల కోసం ఏర్పడిన రాజకీయ మండలాలు తప్ప మరొకటి కాదు. మండల పాడేక్వార్టర్స్కు 16 కిలోమీటర్లు దూరంలో గల గ్రామాన్ని మండలానికి కలిపారు. 3 కిలోమీటర్లు దూరంలో గల గ్రామాన్ని కలపలేదు. వారి రాజకీయం ప్రయోజనాల కోసం, సర్వనాశనం చేయడానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చేసిన విధానంగా నేను భావిస్తున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాలు అభివృద్ధికి పనికిరాకుండా పోయాయి. రోడ్ల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా తయారయింది. మండలానికి హాస్పిటల్ అన్నారు. అయితే ఈ పి.హెచ్.సి.లలో మొన్నటి వరకూ ఇంటి అద్దె కూడా చెల్లించలేని పరిస్థితి ఉంది. హాస్పిటల్స్లో డాక్టర్ లేని పరిస్థితి ఉంది. దీనిని గమనించాలి. పి.హెచ్.సి.లలో మంత్రీసాని మందులు తప్ప వేరే మందులు దొరకవు. ఈ విధానాన్ని సరిచేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ఏజెన్సీ ప్రాంతాల గురించి చెప్పాలంటే, నాది నోటి ఫ్లెడ్ ఏరియా. కొండలలో, కొనలలో, గుహలలో నివసించే ప్రజలు ఉన్నారు. మలేరియా, టి.బి. ఇంకా చాలా రోగాలతో బాధ పడుతున్నారు. వేరికి సహాయం చేసే పరిస్థితి లేదు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఈ మండల వ్యవస్థ సక్రమంగా లేదు. రాజకీయ కక్షలు ఉంటే, తమకు వ్యతిరేకమయిన వారుంటే, విరోధులుంటే, దీనిని ఉపయోగించుకుని చాలా విధాలుగా బాధపట్టారు. మండల వ్యవస్థను అవసరమయితే పునర్నిర్మాణం చేయడానికి ప్రభుత్వం కార్యక్రమం చేపట్టాలి. రోడ్ల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉండేది. ముఖ్యమంత్రిగా జనార్ధన్రెడ్డిగారు వచ్చిన తరువాత జిల్లాపరిషత్ రోడ్లు బాగుపడ్డాయి. ఇందుకుగాను ఆర్థిక ప్రతిపుష్పిని కూడా కల్పించడం జరిగింది. అయితే మండల పరిధిలో గల రోడ్లకు ఈనాటికీ మోక్షం లేదు. డబ్బు కేటాయింపు లేదు. లింక్ రోడ్స్కు డబ్బు లేదు. ఆర్థిక పుష్పి లేకుండా, చాలా మండలాలను ప్రయోగాత్మకంగా చేసి, తమ స్వార్థం కోసం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం దివాలా తీయించింది. జనరల్ ఫండ్స్ నుంచి కూడా పెట్టడానికి వీలు లేని పరిస్థితి ఉంది. మండలాలలో రోడ్ల పరిస్థితి ఎంత మాత్రం బాగాలేదు. లింక్ రోడ్లు

వేయడానికే, మండల స్థాయి రోడ్లు వేయడానికి కావలసిన డబ్బు కేటాయించే ప్రయత్నం చేయాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి, తరతరాలుగా ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారికి, సామాజికంగా చాలా ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్న వారికి ముఖ్యంగా ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సిలకు వ్యవసాయ రుణాలు ఇవ్వడం వంటి ఎన్నో చక్కటి కార్యక్రమాలను చేపట్టిన మాట వాస్తవం. ఇది అభినందించవలసిన విషయం. మంచి పరిణామం కూడా. దారిద్ర్యరేఖకు అడుగున ఉన్న వారిని పెక్కి తెచ్చేందుకు గాను ప్రజాశ్రేయార్థమైన కార్యక్రమాలు ఉన్నా కూడా ఇవి లోపభూయిష్టంగా ఉన్నాయి. రు. 2,500 ఇనీకం గల వారికి, ప్రజాశ్రేయార్థం వేస్తే, రు. 10 వేలు, రు. 20 వేలు, రు. 25 వేలకు మించకుండా ఉంది. రు. 20 వేల ఇన్వెస్టిమెంట్తో లేదా రు. 25 వేలు, రు. 30 వేల లోపు పెట్టుబడితో ప్రజాశ్రేయార్థం వేసి, ప్రజలు వారి కాళ్ళ మీద వారు నిలబడే విధంగా, వారి కుటుంబాలను పోషించుకునే విధంగా పరిస్థితులను కల్పిస్తారా, ఆ అవకాశం ఉందా అని అడుగుతున్నాను. బలహీన వర్గాలకు సంబంధించి, చాలా కాలంగా ఈ విధమైన లోపభూయిష్టమైన ప్రజాశ్రేయార్థం కార్యక్రమాలు చేస్తుంటే, ఏ విధంగా వారు పెక్కి వస్తారు? ఈ విధమైన లోపభూయిష్టమైన కార్యక్రమాలు ఎన్ని రోజులు కొనసాగుతాయి? కాబట్టి ఒక సమగ్రమైన ప్రజాశ్రేయార్థం, ఆర్థిక పుష్టి గల కార్యక్రమాన్ని తీసుకోవడానికి పంచాయతీ వ్యవస్థను పరిపుష్టి చేసే విధానంలో, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగులను పెక్కి తెచ్చే సమగ్రమైన కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటు చేస్తే తప్ప, బలహీన వర్గాలకు మేలు కలుగచెయ్యని పరిస్థితి ఉంటుంది. దీని గురించి ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచించాలి.

నేటి పరిస్థితి: గ్రామీణ నేటి సరఫరాకు అనేక లక్షల రూపాయలను కేటాయించడం సంతోషం. 1990-91లో చాలా పథకాలు పూర్తి చేశామని చెప్పడం సంతోషించవలసిన విషయం. కానీ దురదృష్టవశాత్తు మా జిల్లాలో ఇప్పటికీ 1987-88లో, 1989-90 సంవత్సరాల ప్రజాశ్రేయార్థం పూర్తి కాక చాలా ఇబ్బందులు కలుగుతూ, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో, ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో నివసించే వారికి ఈ నాటికి మంచినీరు దొరికే పరిస్థితి లేదు. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, కావలసిన కార్యక్రమం రూపొందించాలి. రిమోట్ ఏరియాస్ పోగ్రామీలో సుదూర గ్రామీణ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడానికి, ఎన్నో సంవత్సరాలుగా దారిద్ర్యంతో మగ్గిపోతూ, సామాజిక నవనాగరికతను కనేసం చూడడానికి కూడా ప్రయత్నం చెయ్యని అనేక మంది ఉన్న పరిస్థితులలో, సకలమంగా వారిని ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా పెక్కి తెచ్చే ప్రజాశ్రేయార్థం వేశాము. ఒక సంవత్సరం క్రింతం కార్మిక దినోత్సవం జరుపుకున్న సందర్భంగా కార్మికులను, వ్యవసాయ కార్మికులనూ, రూరల్ ఏరియాలలో ఉండే లేబర్లను పెక్కి తేవడానికి, సామాజికంగా, ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చేస్తామనే చెప్పి, వారం రోజులు ఉత్సవాలు జరుపుకున్నాము. ఉత్సవాలు జరుపుకున్న తరువాత, అక్కడకు వెళ్లి పరిస్థితి సమీక్షించి చిన్న నేటివనరుల అభివృద్ధి, రోడ్లు, వాళ్లకు కావలసిన బావులు, రోడ్లు, సా కుంటలు అనేక ప్రజాశ్రేయార్థం వేశాము. మనం అంతా కూర్చోని ఏ గ్రామంలో, ఎక్కడ మంచినీటి వసతి, పి.డబ్ల్యు.ఎస్ స్కేమ్స్ పెండింగ్ వున్నాయో, అక్కడివారికి చాలా యిబ్బందులు కలుగుతున్నాయి కాబట్టి తక్షణం రెండు మూడు మాసాలలోగా ఈ కార్యక్రమం పూర్తిచేసి, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో, మండలాలలో సమావేశాలు పెట్టి మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షులు గానీ, గవర్నమెంటు ప్రతినిధులు గానీ, ప్రభుత్వ ప్రాతినిధ్యం

వహించే అదనపు సంస్కృతి గానీ, ప్రభుత్వ కార్యదర్శులు, కలెక్టరు, జాయింట్ కలెక్టరు గారు అనేక శాఖలకు చెందిన అధికారులు కూడా వచ్చి పాల్గొని గామీజీ ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందే ఇటువంటి కార్యక్రమాలు చేస్తామని చెప్పారు. వామలతో పులకరించిపోయి, నల్లారోగ్య నేరు ఎప్పుడు త్రాగుతామా అని ఆలోచన చేశాడు. బోరింగులు మీకు ఎప్పుడు వస్తాయి అని ఆలోచన చేశాడు. మా ప్రాంతానికి రోడ్లు లేవు, బోరింగు వేయడానికి వచ్చే మిషను పోయే పరిస్థితి ఉన్నదా అని ఆలోచన చేశాడు. ఒక్కసారి ఈ ప్రభుత్వం యిచ్చిన వామలకు సంతోషపడిపోయినారు. మా జీవితాలు మూడు పువ్వులు, ఆరుకాయలు అవుతాయి అని సంతోషపడ్డారు. కుంటుమీద వ్యవసాయం చేసుకునేవారు కుంటవేసినా బిల్లు రాదు. మూడు వంతులు కంప్లెట్ చేసినా మిగిలిన నాలుగవ వంతు కూడా కంప్లెట్ చేస్తే తప్ప బిల్లు రాదు. కంట్రాక్టర్స్ ఆఫీసుల్లో చుట్టూ తిరగవలసి వస్తున్నది. దీనిని గట్టిగా పరిశీలించి మంత్రిగారు ఈ కార్యక్రమం చేపట్టాలనే, న్యాయం ప్రభుత్వం చేస్తుంది అనే నమ్మకం ప్రజలలో పోకుండా చూడాలని ప్రభుత్వానికి, మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, నేను వాస్తవాలు మాత్రమే చెబుతున్నాను. పంచాయితీరాజ్ మీద ఎన్ని కార్యక్రమాలు చేసిన కొందరు అదేపనిగా విమర్శల మీద విమర్శలు చేశారు. If he

Blind Man is searching for a black dog in a dark room, it is not seen there. అనే పద్ధతిలో నేను చెప్పడం లేదు. కొంతమంది పెద్దమనుషులాగా నేను చెప్పడంలేదు. గుడ్డివాడు బేకరీగదిలోచేరి నల్లపిల్లి కోసం వెతికినట్లుగా నేను చెప్పడం లేదు. ఇకపోతే, నాగర్ కర్నూర్ డివిజన్ నా కానిస్టేబులయస్సే క్రిందకు వస్తుంది. దాదాపు 20 లక్షల రూపాయలు మెన్సన్ బ్యాలెన్స్లో ఉంది. పి.డబ్ల్యు.ఎస్ స్కేమ్స్ కూడా మెన్సన్ బ్యాలెన్స్లో ఉన్నాయి. బోర్లు కూడా యివ్వలేని అధ్యాన్న పరిస్థితి ఉంది. అక్కడి ప్రజలు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇక్కడ గామీజీ ప్రాంతాలలో కనీసవసతి లేక యిబ్బందులు పడుతున్న సమయంలో సామాన్యుడు దగ్గరకు వెళ్లి ఈ ప్రభుత్వం ఏమే చేయలేదు. అని ఎక్స్ప్లాన్ చేసే పరిస్థితి కొన్ని వర్గాలలో ఉంది. వారి చేరుకో పెట్టి చెప్పే అవసరం లేదు. గామీజీ ప్రాంతాలలో నేటి వసతి లేక, వైద్య సహాయం లేక, పశువులకు ఈ కాలం వస్తే పశువైద్యశాలలు అందుబాటులో లేక అనేక ఇబ్బందులకు రైతు గురవుతున్నాడు. జబ్బుచేసి ఎద్దులు చనిపోతే జత ఎద్దులకు 5 వేల నుండి 6 వేలవరకు, 7 వేల నుండి 8 వేల వరకు కొనుగోలు చేసే అర్హిక పరిస్థితి చేస్తున్నారు, సన్నకారు, హరిజన, గిరిజన, బలహీన వర్గాల రైతులకు ఉండదు. పశువులు బలహీనంగా వుండి మేతలేక మరణించడం కూడా జరుగుతోంది.

పంపు మెకానిక్స్ పనిచేయాలనే విషయాన్ని, పంపు మెకానిక్ను ఒక ప్రయోగశాలగా మార్చి ఒకసారి ఒక పద్ధతి ఇంకోసారి మరోపద్ధతి పెట్టి ఏ పద్ధతికి అలవాటు పడకుండా వుండే పరిస్థితి ఉన్నది. వాళ్లు ఆఫీసుల్లో ఉండరు. పోడి క్వార్టర్సులో ఉంటారు. పంపు మెకానిక్స్ ఎక్కడ వుంటారనే విషయం గామీజీ ప్రాంతంలో వుండే వారికి అందరికీ తెలుసు. ఒక పంపు చెడిపోతే నెల రోజులనుండి 3 నెలల వరకు పట్టిన సందర్భాలు వున్నాయి. వారి గోడు వినిపించుకునేవారు లేరు. వీవరకు పంచాయితీరాజ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్కూడా పట్టించుకోవడం లేదు. గామీజీ ప్రాంతాలలో సెట్టా మొదలగు కార్యక్రమాలు మనం తీసుకోవడం జరిగింది. కానీ కోఆర్డినేషన్ లేదు. బ్యాంకులు జాతీయం చేయాలనే మహత్తర

ఉద్దేశ్యంతో శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ, బ్యాంకులను జాతీయం చేసి పేదవారిని గోచిపెట్టుకున్న వాడినే గోంగళి కప్పుకున్న వాడికే ఈ దేశంలో షరాబులకు షాపుకార్న ఎక్స్‌ప్రెస్‌యేజేషనుకు నా పూజలు గురికావద్దని సదుద్దేశ్యంతో గామీజన్ ప్రాంతాలలో బ్యాంకులు పెట్టడం ఈ వేళ గామీలలో నెట్టా క్రింద, లేకపోతే తక్కి కార్యక్రమాల ద్వారా అసెక స్టేషన్స్ చేస్తూ బ్యాంకుల తిరగలేక అప్పులు చేసుకొని వారిని సక్రమంగా పూజాశీకా పద్ధతులు లేక, ఉపాధి కల్పనా కార్యక్రమాలు. సక్రమంగా నిర్వహించలేకపోతే సామాన్యుడు అప్పులు పాలవుతున్నాడు. వారిజనులు, గిరిజనులు బలహీనవారైనా, సంక్షేమ కార్యక్రమాలు మనం సక్రమంగా నిర్వహించలేకపోవడం వలన అప్పుల పాలవుతున్నాడు. బ్లోజామ్ చేసిన తరువాత ఎంతమందికి ఉపాధి కప్పన చేశాము అంటే ఎవరికీ లేదని వరస్థితి ఇది.

అధ్యక్షా, మనం పూజాశీకాలు చేసి, పథాకాలు సక్రమంగా నిర్వహించలేకపోతే, పేదవాళ్ళకు మనం దారిద్యం పంచేటట్టే కార్యక్రమం మనం చేసినట్లుగా అవుతుంది అందుకు పకడేబందీగా గామీజన్ ప్రాంతాలలో ఉపాధికల్పన పనుల క్రెయిస్ మేదాన ప్రభుత్వని అభ్యర్థిస్తున్నాను. మనం ఒక మహత్తర కార్యక్రమం చేపట్టాము. జనార్థనరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత కార్మిక స్ట్రీలకు పోయి కార్మికుల కల్పించే మహత్తర కార్యక్రమం పెట్టారు మానవతా వాదంతో మన ప్రధానమంత్రిగారు ఆ పధకం దేశానికి అదర్శం అవుతుంది అన్నారు. ఆ పథకానికి యిచ్చిన కేటాయింపులు చూస్తే చాలని పరిస్థితి. కనుక ఇంతకంటే, యితోడికంగా కేటాయింపువేయాలి. ఈ కార్యక్రమాన్ని పకడేబందీగా, మహత్తరంగా, సమగ్రంగా ముందుకు తీసుకుపోవాలి ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే ఇంకో విషయం మనవి చేస్తాను. గవర్నమెంటు వారు పట్టాలు కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం యిచ్చిన పట్టాభూములను బలహీన వర్గాల వారు వారిజనులు, గిరిజనులు పి.టి.డి. చెంచులు సేద్యం చేసుకుంటూ వుంటే అది కాదని ఎక్కడో ఒక కెవర వారికి బంజారు భూమి యిచ్చి భూస్వాములు ఆ భూములను గుంజుకోవడం జరుగుతున్నది. ఎవరైనా భూమి అక్రమంగా స్వాధీనం చేసుకుంటే కొర్టుకు వెళ్ళాననే ఆదేశం ఉన్నది. కొర్టుకు వారిజనులు, గిరిజనులే, చెంచులు సాహసించగలరా అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం వారు వారికి లీగల్ ఎయిడ్ కూడా కల్పించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ముఖ్యంగా ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం క్లుగంగా పరిశీలించ భూస్వాముల చేతుల్లో ఉండే భూములను వారిజనులు, గిరిజనులు చెంచులు, చిన్న, సన్నకారు రైతులను అదుకోడానికి ప్రభుత్వం ఆ భూస్వాముల చేతుల్లో ఉండే భూములను గుంజుకుంటే తప్ప, ఈ వేళ సమాజంలో వుండే సామాన్య పౌరుడు, సమాజం న్యాయం చేస్తుంది అంటే, అను కూడా సమాజంలో భాగస్వామి అనుకుంటే తప్ప, ఈ సమాజంలో ఉండే పెద్దవాళ్ళు, భూస్వాముల నాకు అన్యాయం చేస్తుంటే ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడంలేదు చురభిప్రాయం కలగే అవకాశం వుంది. ఈ ప్రభుత్వం సోషలిజం పంథాలో వోయే ప్రభుత్వం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ, రాజీవ్ గాంధీ అడుగుజాడల్లో నడిచే ప్రభుత్వం, ఈ వేళ ప్రభుత్వం తమ ఆర్థిక, సామాజిక స్వాతంత్ర్య విలువలు పరిరక్షించడానికి ఆహ్వానితమ ప్రయత్నిస్తుంది. అనే నమ్మకం సామాన్యుడికి కలుగవలసిన అవసరం వుంది. ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలుచేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ నాకు ఈ ప్రయత్నినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి వీన మలయ్య - అధ్యక్షా, గ్రామీణ మరయు ఆర్పన్ డెవలప్మెంటు స్థానిక సంస్థల యొక్క బడ్జెటు డిమాండు మీద మాట్లాడే అవకాశం దొరికన సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని నేను చెప్పదలచుకున్నదేమంటే - గ్రామాలు దేశానికి ఆయువుపట్టు అని గ్రామాభివృద్ధి చేశాభివృద్ధి రాష్ట్రాభివృద్ధి అని మహాత్మాగాంధీగారు జవహర్లాల్ నెహ్రూ గారు కన్నకలలు 44 సం||రల తరువాత, వారు కన్న కలల యొక్క పంట రోజు రోజుకు కన్నీటి మంటగా మారిపోతున్నది వాస్తవ పరిస్థితులు అలాంటివి - పాయి దేశము వాడు యి దేశాన్ని పరిపాలిస్తూ యి దేశములో వున్న గ్రామీణ ప్రజలశ్రమ శక్తిని దోపిడి చేసి దేశ సంపదను కొల్లగొట్టుకుపోతుంటే అనాడు నుహత్యాగాంధీ గారు మాడలేక, భరింప లేక ఇ దేశాన్ని దోపిడి చేయడానికి గాని అట్టుడుగు వర్గాలను నాశనం చేయడానికి గాని ఎవరికి వాక్కు లేదని తీరగుబాటు చేసి పోరాడిన ఫలితంగా, 2500 మంది అశ్మతర్పణం చేసిన తరువాత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది మన రాజాగములో పోందుపరిచిన సూత్రాలను - డాక్టరు అంబేద్కర్గారు సూత్రీకరించిన సూత్రాలను పార్టీ వీవక్యత లేకుండా అందరము అమోదించాము ఎవరైనా దేశాన్ని ప్రజాస్వామ్య యుతంగా పరిపాలించాలని అనుకున్నాము. ఈ దేశాన్ని ప్రజాస్వామ్యయుతంగా ఎవరు పాలించినా పసృతి మనీషికి కూడు గుడ్డు, నేడ చేతినిండా పని, అందరికి వీద్య, వైద్యం కల్పిస్తూ అలోగ్యవంతమైన వాతావరణములో దోపిడి లేనటువంటి గ్రామ పరిపాలనను అందించాలనుకున్నాము 44 సంవత్సరాల తువాత యినాడు ఆ వ్యవస్థ ఏటు మరిపోయింది 2500 మంది రక్త ధాపోసిన తరువాత ఏర్పాటు చేసుకున్నరా స్వతంత్రదేశంములో అంబేద్కర్గారు వ్యాసిన రాజ్యాంగ సూత్రాలుల దృష్ట్యా మనము అనుకున్న నిర్ణయాల అములు 44 సంవత్సరాల తరువాత ఎంతవరకు వచ్చిందనేది చూస్తే, ఏమీ అనాలో నాకు ఆర్థం కావడం లేదు కనేసం నెహ్రూగారు కన్న కలలు అయినా, గ్రామాలు దేశానికి ఆయువు పట్టు అని వుద్దేశ్యంతో యి పరిపాలన సాగుతుందా అని అడుగుతున్నాను గ్రామలు ఆయువుపట్టు అయితే గ్రామ పంచాయతీ వ్యవస్థను బాగుచేయాలి గదా పంచాయతీ వ్యవస్థ బాగు పడిందా అంటే నా మీతులు చాలా మంది చెప్పారు చాలా బాగు పడింది అని ఏ మోతాదులో బాగు పడిందో నా కళ్ళతో చూస్తే అంతా అగమ్యగోచరంగా వుంది మనము అనుకున్న దాని కంటే రోజు రోజుకు దిగజారిపోతుందనే వేషయాన్ని మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను అది గమనించి పరిశీలించి పరిపాలిస్తే సంతోషం లేకపోతే ప్రజల దురదృష్టం వారి అదృష్టం అని భావించవలసి వస్తుంది

ఇకపోతే బడ్జెటు కేటాయింపుల విషయం 700 కోట్లు యిచ్చామంటున్నారా నా మీతులు చెప్పారు అందులోకి వెళ్ళడం లేదు. 200 కోట్లు జవహర్ రోడ్ గార్ వచ్చినందు వల్ల కొంత పెరిగిందనే మాట చెప్పినా నేను అది కూడ పెరుగ లేదని చెబుతున్నాను ఇది మనము గునములోకి తీసుకొకపోతే ముందుకు పోయే అస్సారం లేదు 700 కోట్లు అంటే యినాడు 12 పర్సంటు డబ్బు విలువ పడిపోయింది దాని ప్రకారము లేక తేబ్బుకొండి ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి - 13 పర్సంటు ధరలు - అంటే 25 పర్సంటు క్షుంగదీస్తుంటే మన బడ్జెటును - 25 పర్సంటు క్షుంగదీసి బడ్జెటును పెరిగిండ్ని లెక్క పెట్టుకుంటే సరైనది కాదు, 25 పర్సంటు తగ్గుతుందని మనవి చేస్తున్నాను 700లో 25 తగ్గితే దాదాపు 525 కోట్లు వరకు వస్తుంది ఈ 525 కోట్లలో దాదాపు 200 కోట్లు వరకు జీతభత్యాలకు పోతాయి అంటే 325 కోట్లు యి వ్యవస్థ మీద ఖర్చు పెట్టాలి - ఆర్పన్, టైన్స్, గ్రామాలు కలిసినటువంటి యి వ్యవస్థ మీద 7 కోట్లు జనాభా వున్నటు వంటి 35 వేల గ్రామాలు వున్నటు వంటి ఈ వ్యవస్థమీద ఈ డబ్బుతో

చేస్తామంటే ఈ అస్థవ్యస్థ పరిపాలనలో ఈ డబ్బు కూడ పశులకు చేరక, పంచాయతీలకు చేరక, మునిసిపాలిటీలకు చేరక, పశుల అందుబాటులోని రాక, రోజు రోజుకు దురవస్థ పాలు అవుతున్న సందర్భములో - సంతోషముగా వుంది, హాయిగా వుంది అని నా వార్త, తరఫున నేను చెప్పలేను, అనలేము. ఒకవేళ కిరెన్ కుమార్ లాంటివారు చెబితే మాకు అభ్యంతరం లేదు. కానీ వాస్తవాన్ని గమనించాలని మనవిచేస్తున్నాను అది గమనించకపోతే తప్పటదుగు వేస్తాము. ఇదివరకు వేసిన తప్పటదుగులచే సవరించుకొవాలనేది నా అభిప్రాయం. పంచాయతీలను బలవత్కరం చేయాలి. ఇప్పటికే ఒక పంచాయతీ క్రింద 7, 8, 9 ముఖ్య గ్రామాలున్నవి. ఆ గ్రామాలకు రోడ్లు లేవు, మంచినీటి సౌకర్యం లేదు, బోరు లేవు, రోడ్లు లేక బోరు లేక వారు బాగుపడుతున్నారంటే నేను ఎట్లా నమ్మాటి పశులు ఎట్లా నమ్ముతారు? వాటిని విడదీసి వాటికి సరైన ప్రతిపత్తి కల్పించి అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం బాధ్యతాయుతంగా ప్రవర్తిస్తే హర్షించవలసిన అవసరం వుంటుంది ఇప్పటికే తంటాలు ఎన్నో వున్నవి మధిర గ్రామాలున్నవి. కనీసం కరెంటు సౌకర్యం లేకుండా, మంచినీటి సౌకర్యం లేకుండా, పాఠశాలలు లేకుండా వారి పిల్లల అభివృద్ధి జరిగిందేమి యిన్ని కోట్ల యిద్దామంటే, ఆ కోట్ల దేనికి? చలికాలములో తొడుక్కోడానికా, కాలములో తొడుక్కోడానికా ఇటువంటి కోట్ల ఇచ్చి పశులను నమ్మించి మోసము చేయడానికి 44 సంవత్సరాలు సాధ్యం అయిందేమోగాని యికముందు సాధ్యంకాదని చెబుతున్నాను పశులు జాగ్రత్తగా చూస్తున్నారు. గ్రామాభివృద్ధి అంటే గ్రామాలలో వుండే వ్యవసాయ కార్మికులకు, దీన కూలీలు, పేదలు, పేద వృత్తులవారు - చేనేతవారు, గీత పారిశ్రామికులు, మత్స్య పారిశ్రామికులు - వీరందరి పరిస్థితి బాగుపడినాడే గ్రామాలు బాగుపడినాయి అని సంతోషించాలి. వారిలో రోజుకు కొంతమంది చదువుకున్న మేధావులతో సహా మన ఆసెంబ్లీ ముందుకు వచ్చి లాల్ దేబ్బలు తీసుకుండా, పెన్నులు విరగగోట్టుకోకుండా, స్పృయకులు, స్మెట్లు లేకుండా అహర్నిషలు వోరాటాలు లేకుండా ఉన్న రోజు ఏదైనా మన ఆసెంబ్లీ సభను జరిగే రోజుల్లో కనబడుతుందా? అది కనబడనప్పుడు అంతా అభివృద్ధి అయిందని పెప్పడం కలగా, కలగా వుంటుందని ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను వారి సమస్యలను పరిష్కారం చేయడానికి మంత్రులు తమ అధికారాన్ని, మేధస్సును పుపయోగించి - అటు వంటి కలుషిత వాతావరణం లేకుండా చేయడానికి - సక్రమమైనటువంటి పద్ధతిలో పరిపాలనను సాగించే దిశలో ప్రయాణం చేయాలి అది కాదుగదా. ఎం ఎల్ ఎ. అయిన వాడు మంత్రి కావాలి, మంత్రి అయిన వాడికి కేబినెట్ లో మంచి హోదా కావాలి లేకపోతే ముఖ్యమంత్రి కావాలి. ఇట్లా ఒకరికొకరు కాలగిల్లొ కట్టెలు పెట్టుకొని ప్రవర్తిస్తుంటే దేశములో మనలను చూసి పశులు ఏమి అనుకుంటారోనే విచక్షణాజ్ఞానం కూడా లేకుండా ఆసెంబ్లీవోట్ లో కూర్చోని పరిపాలన సాగిస్తూ, అంతా నౌలభ్యంగా వుందనుకుంటే క్షంతవ్యం కాదు, క్షమించరానటువంటి విషయము. ఇది నామాట కాదు, యి పశులు చెప్పిన మాట, యిది పశుల వాణి అని మీ ద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను కాబట్టి నేను ఆడుగు తున్నాను పంచాయతీకి మీరు యిచ్చే ఒక రూపాయ - జబ్బుకు - చాలుతుందా అని అడుగుతున్నాను అది సరైనది కాదు, మీ పార్టీ వారిని కూడ అడగండి - ఇక్కడ 294 మంది చేతులు కలపడానికి సిద్ధంగా వున్నారు, మా పార్టీ తరఫు చేతులు పంచాయతీలో జబ్బు ఒక్కంటికి ఒక రూపాయ ఇచ్చే పద్ధతి విడిచివేసి ఈ సాను ఉన్నటు వంటి పరిస్థితులలో ఈ వ్యవస్థను బాగు చేయాలంటే గాంధీ పంచాయతీలో జుట్టు ఒక్కంటికి 5 రూపాయలు ఇవ్వాలి ఆ పద్ధతిగా ఇచ్చే

అక్కడున్నటువంటి రోడ్లు, మొదలైనవి చేసుకొనడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఈనాడు గ్రామాలు పెరిగిపోయాయి. మూత్రశాలలకు పోవాలంటే బహిర్భూములకు పోవాలంటే చాలా క్రిక్కిరిసిన అవస్థలు ఏర్పడుతున్నాయి. బొమ్మ పరిస్థితి వేరే చెప్పనక్కరలేదు. బొమ్మకు తరువాత వస్తాను. అటువంటి వ్యవస్థను బాగు చేయడానికి ప్రయత్నంచేయాలి. గ్రాపంచాయతీల స్థాయికి ప్రతిపత్తి కలిగించకుండా నేను బాగు చేయ నాయనా, నీ ముఖాన ఒక రూపాయి వేస్తున్నాను అంటే అది క్షమించరాదని విషయం. అందుకొసం ఒక రూపాయి కాదు, మనిషి ఒకటికి రూపాయలు ఇవ్వి అది సక్రమంగా నిర్మాణం అయిట్లు చూడాలి. జవహర్ రోడ్ గార్ ఇచ్చారు. జవహర్ రోడ్ గార్ ఇస్తే దానిని అనేకమంది సర్పంచ్ లు కొల్లగొడుతున్నారు అనే విషయం మన దృష్టికి పట్టింది. నేను అందరినీ ఆట్రాగని అనడం లేదు. చాలామంది బుద్ధిమంతులు కూడా ఉన్నారు, పని చేసే వారు ఉన్నారు, యోగ్యతా దక్కులు ఉన్నారు, లేరనే కాదు. కానీ తప్పు చేసినటువంటి వారిని కలెక్టరు డిస్మిస్ చేస్తే, తొంగిస్తే ఏమాత్రం ఇంగిళిజ్ఞానం లేక, ఏమాత్రం ఆలోచన లేక మంత్రులు వారిని రక్షిస్తున్నారు. ఇది ఏమి స్వాయంసా ఆలోచించండి. తప్పు చేస్తే రక్షిస్తున్న దశలో మన ప్రభుత్వం ప్రయాణం సాగిస్తే ప్రభుత్వమే తప్పుల తడకగా తయారైతే - చేసే కంటే మేనిన తరువాత కాపు గతి ఏమి కావాలి? అటువంటి అన్యాయపు పరిసాలనను ప్రోత్సహించే విధంగా ఉండకూడదు. రౌడీబీబియ్యను, అవినీతిదరులను, దొంగలను అదుపులో పెట్టుకుండా ప్రోత్సహించేటటువంటి చర్యలే ఏమాత్రం క్షమించరానిది. వారిని అదుపులో పెట్టుకుండా ప్రభుత్వం వైపునుండి అధికారుల వైపునుండి మంత్రుల వైపునుండి సాగడం ఏమాత్రం క్షమించరానిది. నేను ఈ మంత్రులందరికీ మనవిచేస్తున్నాను. అటువంటి వాడు ఎవడైనప్పుడీకి వాడిని చిగినబువంటి కంట్రోలులో పెట్టి, అవసరమనుకుంటే అతనిని ఆ పార్టీ నుండి తేక ఆ వ్యవస్థనుండి గెంటివేసి, అతనిని బాగుచేసి నేతినిజాయితీ కలిగినటువంటి పరిపాలనను ఏర్పాటు చేయడానికి కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నేను జవహర్ రోడ్ గార్ వధకం క్రింద ఇచ్చినటువంటి 200 కోట్ల రూపాయలను శ్రీ రాజ్ గోవింద్ గారి పేరున అవతీర్ణం చేస్తున్నారు. అది ఎవరు చేస్తున్నారంటే - సర్పంచ్ లు. ఆ సర్పంచ్ బుద్ధి తక్కువ వాడు అయితే ఇక్కడున్నటువంటి మంత్రి అటువంటి వాడు కాకూడదు. దానిని క్రమశిక్షణతో సడపే చర్యలే కొనసాగించాలి. అటువంటివారిని దరిరాకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ఉంది. నేను ఆ గ్రామాలు చెప్పాలంటే నాకు సమయం లేదు. నేను గ్రామాల గురించి ఇక్కడ చూద్దామడం లేదు. అనేకమంది సర్పంచ్ లు ఉన్నారు. మెదక్ జిల్లా సర్పంచ్ లు ఉన్నారు, కరేనగర్ జిల్లా సర్పంచ్ లు ఉన్నారు. ఈ మంత్రిగారు కాకపోవడు. ఈ మంత్రిగారు రేపు ఎట్లాగ నడుస్తారో, ఆయన పైన రాళ్లు వేయడం కాదు. ఇదివరకు ఉన్నటువంటి మంత్రిగారు ఆ పని చేశారు. నేను వ్యక్తిగతమైన దూషణలొకి వెళ్లను. నాకు అవసరం కూడా లేదు. అది బాగు చేయమని, ఆ ప్రయాణం సాగకూడదనే అభిప్రాయాన్ని మీదాడా నేను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. అయితే పరిపాలనా సౌభ్యం మెరుగు పరచాలి. మంత్రులు ఏదో విధంగా వచ్చాయి. ఆ మండలాలు ఎవరో ఎన్.టి. రామారావుగారు పెట్టిన మండలాని, అంటున్నారు. ఎవరు పెట్టారో పెట్టారు. ఎందుకు పెట్టారో, ఎందుకు మండలా సడపలేక పోయారో ఆ విమర్శ ఉండనీయండి. కానీ మీరు దానిని రద్దు చేస్తే - పాలనా చర్యలతో ఎన్.టి. రామారావుగారిది ఒక పాలన లేదా ఈ రోజున మీ పాలన, రేపు ఇంకొకటి పాలన కాదు ఇది. రెడ్డావ్వి కొత్త ఆట కాకూడదు ఇది. ఇది ఒక వ్యవస్థ. ఎవరు ఉన్నా ఈ వ్యవస్థ సక్రమంగా ప్రజలకు అందుబాటులో నడవవలసిన వ్యవస్థ. ఇది

ప్రజలకు దగ్గరగా వచ్చింది. అందులో చాలా బదులులు ఉన్నాయి. డబ్బులు లేవు, పని చేయడానికి అవకాశాలు లేవు. అందువేత అన్ని విధాలా అవకాశాలు కలిగింపాలి. ఆ వ్యవస్థ ప్రజలకు దగ్గరగా అయింది కానీ ఆ వ్యవస్థ ప్రజలకు ఉన్నటువంటి ఇబ్బందులను తీర్చలేక పోతున్నది. ఇబ్బందులను ఎలాగా తీర్చడాము అనేదానికోసం పరిమితమై అది ప్రజలకు అందుబాటు చేస్తే ప్రజలకు ఇంకా మంచి చేసినటువంటి పేరు వస్తుంది. దానిని రద్దుచేసి ఇంకొక విధంగా చేయాలని అనుకుంటున్నట్లు నేను వింటున్నాను. విమర్శకోసం కాదు. నియోజకవర్గాన్ని రెండు సమీతులుచేసి దానిని కుడించేసి పరిపాలన పటిష్టం చేస్తామని అంటున్నారు. వారు డోర్సు కోట్ల పరిపాలనను ప్రజలకు అందిస్తామని అంటారు, మేరెమో కుడించే దానిని కట్టుదిట్టం చేసి ప్రజలకు పరిపాలనను అందిస్తామని అంటున్నారు. ఏది కుడించడమో, ఏది పెంచడమో దాని విషయంలోకి వెళ్లకుండా ప్రజల దగ్గరగా ఉన్నదానిని - చెడిపోయిన వ్యవస్థను బాగుచేసి ప్రజలకు అందించి ప్రజల మనోధైర్యాన్ని పెంచాలి. ప్రజలకు దగ్గరగా పరిపాలన ఉండనేఉంటుంటే ధైర్యం కలిగించే పద్ధతులతో మండల వ్యవస్థను పునరుద్ధరించాలి. దానికి చాలా మంచి కార్యక్రమాలు అందించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మండలాలకు ప్రోగ్రాములు అన్ని కలుగజేసి, ప్రజలను, మండలాధ్యక్షులను ఇన్‌వాల్వ్ చేయడంవల్ల మండలాలు చాలా డెవలప్ అయినాయని నేను చెప్పదలచుకున్నాను. దానికి ఉదాహరణలుగా పేర్లు చెప్పడం దలచుకోలేదు. అదికాకుండా పోతే రేపు ఈ వ్యవస్థ ప్రజలనుంచి దూరం అవుతుంది అట్లాగ కాకుండా చూడాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్లకు అధికారాలు ఇచ్చి వాటిని సక్రమంగా నడిపించాలని మనవిచేస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్లు మావే కావని అంటే - మీరు ఎవరు, మేము ఎవరం? మాది, మీది అనే తేడాలు పెట్టుకోవద్దని, పెట్టుకోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. వారి చేతిలో ఉన్నప్పుడు మీరు ఓడిపోయారు, మీ చేతిలో ఉన్నప్పుడు వారు ఓడిపోయారు. దానితో నీమిత్రం లేదు. ప్రజలయొక్క బాగోగులు అవసరం ఆ బాగోగులను మీరు తప్పకుండా చూస్తారని, చూడవలసిన దానికి కావలసినటువంటి ఆ అధికారాలన్నీ హస్తగతం చేసి వాటిని సక్రమంగా నడుపుతున్నారో లేదా అనేది చూడండి వారు యిర్పిని యోగం చేస్తే వారిని వెంటనే డిస్‌మిస్ చేయండి. ఆ అవకాశం మీ చేతిలో పెట్టుకోండి కానీ యిర్పినియోగం చేయకుండానే దానిని కుడించే వేస్తామనే పద్ధతికి మీరు ఏమాత్రం ఆలోచించకూడదని, ఆలోచించడం న్యాయం కాదనేఉంటుంటే అభిప్రాయాన్ని నేను ఆ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అయితే గ్రామ పంచాయతీలలో 500 ఓటర్లు ఉన్నటువంటి ప్రికే గ్రామాన్ని విడదీసి ప్రత్యేకమైన గ్రామ పంచాయతీలుగా చేసారు. చాలా రోజులు క్రిందబ చాలా గ్రామాలను విడదీసి కొన్ని గ్రామ పంచాయతీలు ఇచ్చారు. ఇంకా కొన్ని గ్రామాలు ఉన్నాయి. 500 ఓటర్లు ఉన్నటువంటి గ్రామాన్ని ఆ గ్రామ పంచాయతీనుంచి విడదీసి ప్రత్యేకమైన గ్రామ పంచాయతీ ప్రతిపత్తి కలిగించి దానికి కావలసినటువంటి రోడ్లు, మంచినీటి సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి. ఈనాడు మంచినీటి సౌకర్యం లేకుండా ఉన్న గ్రామాలు చాలా ఉన్నాయి. కొన్నిచోట్ల బోర్లు వేసారు, దానితో మా పని అయిపోయిందని అనుకుంటున్నారు. నాకన్నా ముందు మాట్లాడిన మీట్రులు చెప్పారు బోర్లు చెప్పేవే + మాసాలు అయినా వాటిని బాగు చేసేవారు లేరు. నేరు లేక కలికబలాడుతున్నారు. ప్రజలు మలమల మాడిపోతున్నారు. అట్లాగకాకుండా శాశ్వతంగా మంచినీరు దొరకే పద్ధతులతో చేయాలి మా ప్రాంతం పూర్తిగా ఎడారి ప్రాంతం, మెల్ల ప్రాంతం, బావులు పడవు

ఎండు బాగా ఉంటే నేళ్లు ఉండవు. మంచినేరు దొరకక కటకట మాడె పరిస్థితులు ఉంటాయి. అటువంటి వాటికి వేతనతే ఏదైనా ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా అయినా గ్రామాలలోని కుంటలు, పెరువులు నింపేటటువంటి పోగ్రాం ఒకటి తీసుకొని అన్ని గ్రామాలకు మంచి నీటి సౌకర్యం కల్పించేటటువంటి పద్ధతి ఆలోచించాలి. మన దగ్గర డబ్బు లేకపోతే కేంద్రం దగ్గరకు వెళ్ళాలి. కాంప్రహెన్సీవ్ స్కేము ఒకటి తీసుకొని వచ్చి మెట్టు పొంతాలన్నీంటికి మంచి నీటి కొరత రాకుండా కాపాడే బాధ్యత తీసుకోవాలి. దీనిలో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఇన్వాయిస్ చేసి దానికి కావలసిన డబ్బు రాబట్టడంవంటి ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరాన్ని ఈ సందర్భంగా నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. మేము 30 రక్ష్మిత మంచినీటి పథకాలు గ్రామాలలో ఇబ్బాము. ఇస్తే వాటికి స్కేటు సెలక్షను చేయలేదు. మంచినీటి పరిశోధనలు జరపలేదు. మంచినీటి పరిశోధనలు జరుగుకుండా డబ్బు ఇస్తే మంచినీరు మంచిగా వస్తుంది, డబ్బు ఇవ్వకపోతే మంచినీరు చెడ్డగా వస్తుందన్న మాట. అక్కడ స్కేటు సెలక్షను కాదు, వాడు సంవత్సరాల తరబడి నీరు తోడుకునే అవకాశం లేదు. ఇప్పింటువంటి స్కేములు పెండింగులో ఉన్నాయి. మా జిల్లా పరిషత్తో మంజూరు ఇచ్చి 300 లక్షల రూపాయల నిధులు తక్కువ ఉండడంవల్ల గ్రామాలకు మంచినీటి కొరత ఉంది. అట్లాగే అనేక కల్యర్లు నిర్మాణం లేక రోడ్డు పోసి పెండింగులో ఉన్నాయి. ఇటువంటి వ్యవస్థను బాగు చేయడానికి ఇప్పుడు ఇచ్చినటువంటి డబ్బు సరిపోదు. ఈ డబ్బును రెట్టింపు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అయితే ఎలాగే చేస్తాము? డబ్బు లేదనే సమస్య ఒకటి ఉంది. మేము మొన్న చెప్పాము. సేల్సు టాక్సు, ఇన్ కం టాక్సు ఎగ్ గొడుతున్న వారు ఈ దేశంలో చాలామంది ఉన్నారు. అనేక సంవత్సరాలు కొల్లగొడుతున్నటువంటి దుర్మార్గులు, పెట్టుబడిదారులు ఈ దేశంలో ఉన్నారు. ఆ డబ్బులు సంపాదించి పేదవారికి వినియోగించే కార్యక్రమం తీసుకుంటే మేము సంపూర్ణంగా సహాయం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కావాలని అంటే అటువంటి సంస్థలను ఎక్కడ ఉన్నాయో పట్టి వెలికి తీయమంటే మేము పట్టి మీచేతికి ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కానీ దమ్ములు లేవే? ప్రభుత్వం, వారితో కుమ్మక్కయి పోయింది కుమ్మక్కయి పోవడంవల్ల ధైర్యం ఉండి పట్టించి ఇచ్చే శక్తి కోల్పోతున్నాము. కనుక ఈ పద్ధతిలో నిర్వహించవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నేను అర్బన్ విషయంలో రెండు విషయాలు మనవిస్తాను. మాకు విమర్శతో అవసరం లేదు. విమర్శలను ఎట్లాగే స్వీకరిస్తారో స్వీకరించండి. ఈనాడు మునిసిపాలిటీలు బంజరుదొడ్లు అయిపోయాయి. ఎవరూ మునిసిపాలిటీలలో ఉండాలని అనుకోవడం లేదు. మునిసిపాలిటీలు బాగుపడే పరిస్థితులలో కూడా లేవు. ఆ మునిసిపాలిటీలకు నోటిఫైడ్ ఏరియా యిద్వారు నోటిఫైడ్ ఏరియా ఇస్తే 5 సంవత్సరాల వరకు ఆ నోటిఫైడ్ ఏరియాలో ఏమీ ఇంటుంది అధ్యక్షా. మంత్రి నరసింహారెడ్డిగారికి తెలియనిది కాదు. మేము చెబితే వెనవలసిన అవసరం వారికి లేదు. నాతోబాటు వారు, వారితోబాటు మేము ఉండి చాలా చూశాము. నోటిఫైడ్ ఏరియా గురించి నా అభిప్రాయం చెబుతాను. 5 సంవత్సరాల వరకు విద్యుచ్ఛక్తి ఛార్జీలు మేల్ భరించవలసిన అవసరం ఉంది. మునిసిపాలిటీలలో సిబ్బంది వేతనాలు, ఖర్చులు ప్రభుత్వం భరిస్తే, ఉన్న డబ్బు దుబారా కాకుండా మంగా సర్వీసెయింగం చేస్తే ఈ టౌన్సు బాగు పడే అవకాశం ఉంది. మీరు సేల్సు టాక్సు, ఇన్ కం టాక్సు వసూలు చేస్తున్నారు. దానినుంచి మునిసిపాలిటీలకు, పంచాయతీలకు వాటాలు ఇచ్చి వాటిని బాగు చేయడానికి ఆలోచించాలి. అది చేయకుండా మనం బాగు చేస్తాము అని అనుకుంటే లాభం లేదు. డబ్బు లేకుండా దొర్చాగ్ గంగా ఉండే పరిస్థితులనుంచి దూరం

చేయడానికి మునిసిపాలిటీలకు సరైన పద్ధతి చేయాలి. పృథుత్వం ఏదైతే డబ్బులు విడుదల చేస్తున్నదో, ఆ డబ్బులు మునిసిపాలిటీలకు సరిగా చేరడం లేదు. నేను వివరణ ఇవ్వడానికి చాలా సమాచారం ఉన్నప్పటికీ నేను ఆ వివరాలలోకి వెళ్లదలచుకోలేదు. పాయింట్లు నోటు చేసుకొని ఆ పాయింట్లను పరిశీలించి సరైనటువంటి పరిపాలన సాగించేటటువంటి పద్ధతులను కొనసాగించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నోటిఫికేషను చేసినటువంటి ఏరియాస్లో పృథుత్వ-20 భూములు అనేకం ఉన్నాయి. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు నుంచి వాటిని తీసుకుని ఆసా. భూములను ఉపయోగించి వాటి ద్వారా వచ్చే ఆదాయాన్ని మునిసిపాలిటీల ఖజానాలోనికి వచ్చే విధంగా చూసి వాటిని మంచిగా నడిపిస్తే అయ్యే పృథుత్వం చేస్తే మునిసిపాలిటీలు డెవలప్ చేయడానికి బాగా ఉపయోగ పడుతుంది. ఆ విధముగా పృథుత్వం చేయాలని కోరుతున్నాను. మునిసిపాలిటీలలో ఒక విధానం ఉంది. యింటి పన్ను విషయంలో ఒక పరిమితి పెధించారు. రెండు గదులు వేసుకున్న వారి దగ్గర ఎక్కువ పన్ను వసూలు చేస్తారు. 20 అంతరాల బిల్డింగ్స్కు తక్కువ పన్నులు వసూలు చేస్తారు. కానీ వీటి ద్వారా ఎక్కువ పన్నులు వసూలు చేసే అవకాశం ఉన్నా వసూలు చేయరు. వేటికి కూడా ఎక్కువ పన్నులు వేసి మునిసిపాలిటీలను డెవలప్ చేసే అవకాశం ఉంది. మా అభిప్రాయాలన్నీంటిని పరిగణనలోనికి తీసుకుని డెవలప్మెంటుకు అనేక విధాలా కృషి చేయాలని కోరుతూ - మీరు ఈ అవకాశం యిప్పినందులకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

*డాక్టర్ జె. గోతారెడ్డి (గజెట్):- అధ్యక్షా, పంచాయతీరాజ్ మినిష్టరుగారు పంచాయతీరాజ్ పైన రూరల్ డెవలప్మెంటు పైన ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును నేను పూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను. వారు ప్రతి అంశము పై దృష్టిని కేంద్రీకరించి ఎంతో క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి ఈ బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టినందులకు అభినందనలు తెలుపుకుంటున్నాను. మన దేశములో 70 శాతము ప్రజలు గ్రామాలలో నివసిస్తున్నారు. ఈ గ్రామాలలో నివశించే జనాభా ఆ ప్రజానీకము బాగుపడితే అభివృద్ధి చెందితే మన రాష్ట్రము, మన దేశము అభివృద్ధి చెందుతుందనేది నగ్న సత్యమని మన అందరికీ తెలిసినదే. మనకు స్వరాజ్యము వచ్చినప్పుడు - గాంధీగారు గ్రామ స్వరాజ్యము అని నినాదము యిచ్చారు. ఆ నినాదం యిప్పటికి నినాదంగానే ఉండిపోయింది. మూడు సంవత్సరాల క్రితము స్వర్గీయ మాజీ ప్రధాని రాజీవ్ గాంధీగారు జవహర్‌రోడ్ గార్ పథకము అని ప్రవేశపెట్టారు. అది సార్వకల చెందినటువంటిది. చరిత్రాత్మకమైనటువంటిది ఆ పథకము. దీనికి గ్రామీణ ప్రజానీకము రుణపడి ఉండాలని అనుకుంటున్నాను. దీని మూలముగా ఆ గ్రామ సర్పంచ్ ద్వారం వద్దకు అధికారం వచ్చినట్లు అయింది. రాజీవ్ గాంధీగారు అన్నారు. Power to the people, decentralisation of power... నిజంగానే దీని వలన నిరూపించారు గ్రామ సర్పంచ్ ఆ గ్రామానికి ముఖ్యమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏమేమీ కావాలో, గ్రామ సర్పంచ్, గ్రామ ప్రజలందరూ కలసికట్టుగా ఒక నిర్ణయం తీసుకుని చేసే అర్హత అధికారం దీని వలన వచ్చింది. గ్రామ సర్పంచ్ రాజధానిలోను, అఫీషయల్స్ మట్టా, యం యల్.పి. మాట్లాడి తిరగకుండా నేరుగా ఆ కార్యక్రమాలు చేపట్టగలుగుతున్నారు. గ్రామాలలో స్కూలు డ్రైన్స్ స్కూల్స్, కాలేజీస్, వాటరు వర్క్సు మొదలైన కార్యక్రమాలు చేపట్టి పేసుకుంటున్నారు. దీని వలన యింకొక మంచి జరిగింది. గ్రామాలలో ఉన్న నిరుద్యోగ సమస్యకు యిది ఎంతో సహకరించింది. యిది కాక ఇంధరా ఆవాస్ యోజన అనేది చక్కటి స్కీముగా

భావిస్తున్నాను యిస్.సేబుకు, యస్ టీబుకు బాండ్లె లేబరుకు, ఫ్లై విక్రిమ్స్కు, ఫ్లై విక్రిమ్స్కు యిది సహాయ పడుతున్నది జవహర్ రోడ్గార్ యోజన ఒక గ్రామానికి సహకరిస్తే ఒక ఇండిపెండెంట్కు చెందినటువంటిది ఐ.ఆర్.డి.బి మన దేశములో 80 శాతము జనాభా దారిధ్యరేఖకు దిగువన ఉన్నారు. దీని వలన వేపట్టే కార్యక్రమాలకు యిది చక్కటి పథకం అని భావిస్తున్నాను. ఆర్థిక అసమానతలు, తొలగుతాయని ఆశ నాకు ఉంది. ఈ ప్రొగ్రాము క్రింద 21.47 పర్సెంటు కేటాయింపులు ఇంక్రీజ్ చేశారు 1.66 లక్షల మందికి సహాయం అందుతుంది బలహీన వర్గాలకు, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతుల వారికి దీని వలన ఎంతో సహాయం అందుతున్నది. యిందుకు మంత్రిగారికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ఈ కార్యక్రమాలు గురించి చెబుతున్నప్పుడు - ఒక అంశముగురించి చెప్పాలి. ఇంప్లెమెంటేషను విషయం వచ్చేటప్పటికి యిది సరిగా జరిగడం లేదు. మనం అనుకున్న సహాయం అందించ లేకపోతున్నాము This is our major drawback. అని నేను సలహా యిస్తున్నాను. దీనిని పరిశీలించి చేపట్టాలని అనుకుంటున్నాను. మూవ్మెంట్, ఇమూవ్మెంట్ లోన్ను అని రెండు ఉన్నాయి మూవ్మెంట్ స్కేము విషయంలో ప్రాజెక్టులు లేదు స్పెక్ట్రమ్, Electric motor మోటరు మెషన్ యిస్తారు. మూవ్మెంట్ స్కేము గురించి ధర్మ పార్టీ పూరిట్ యిస్తే గానీ - బెనిఫిషియరీకి దొరుకుతుంది కానీ ఇమూవ్మెంట్ లోన్ను విషయంలో ఎంతో లెంగ్వే ప్రొజెక్టులు ఉంది - ఎనకంబరెన్ను సర్టిఫికేట్ ఎవనీ, కావాలి. తరువాత లీగల్ డెవలప్మెంట్ దగ్గరకు వెళ్ళాలి. దీనికి ఎంతో ఖర్చు అవుతుంది. వారు మధ్య దళాలే ఇరుకున పడతారు. వచ్చే డబ్బు కంటే ఖర్చు అయ్యే మొత్తం ఎక్కువ ఉంటుంది. కాబట్టి దీని విషయంలో ప్రొజెక్టు సింపిల్మె చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎడ్మినిస్ట్రేషను స్కెడు, బ్యాంకువారిని క్లెయిన్ అఫ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ట్రైనింగ్ గురించి మాట్లాడదలమకున్నాను. TRISUM Programme is for unemployed youth. నిజంగానే పెద్ద సమస్య నిరుద్యోగ సమస్య. ట్రైనింగు తీసుకున్న వారు వేదల వెంట తిరుగుతున్నారు. ట్రైనింగు యిచ్చిన తరువాత వేరు నడివేధుల్లో తిరుగుతున్నారు వేరికి ఉపాధి కల్పన ఏర్పాటు చేయించి వేరు సెటిల్ అయ్యే విధముగా రుణ లబ్ధి చెసి కార్యక్రమాలు పూర్తి చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే యిది ఇన్ కంప్లెట్ స్కేము అవుతుంది ఇంకొక స్కేము ముఖ్యమైన స్కేము, విప్లవాత్మకమైనటువంటి స్కేము డాక్టరు మర్రి వెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు తీసుకు వచ్చిన స్కేము రిహాబ్ ఏరియా డెవలప్మెంటు ప్రొగ్రాము మారుమూల గ్రామ అభివృద్ధి కార్యక్రమము, ఇళ్లంటి కార్యక్రమాలు ఏ రాష్ట్రము ఆలోచించలేదు. ఏ రాష్ట్రములోను తీసుకుంటుంటే నూతన కార్యక్రమము ఈ రాష్ట్రములో వేపట్టి దీనికి డిస్క్రిక్ట్ ఇన్ చార్జ్ మంత్రులను ఇన్ చార్జ్గా పెట్టి వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు వెళ్లి అక్కడ ప్రజా సదస్సులు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమాలకు జిల్లా ఇన్ చార్జ్ మంత్రి. ప్రభుత్వ యంత్రాంగం. కలెక్టరు తరలి వెళ్లడం జరుగుతూ ఉండేది. నేను కరెంసగరు జిల్లాకు వెళ్ళాం మంత్రిగా ఉండేదానిని. అక్కడ జరిపిన కార్యక్రమాలు ఎంతో విజయంతంగా జరుపుకున్నాము నేను మాట్లాడినప్పుడు స్పీకరు యిక్కడ ఉంటారనుకున్నాను. కానీ లేరు. వారి జిల్లాలో మంధని, మాధవపురంలో ఏర్పాటు చేశాము కార్యక్రమాలు. ఈ కార్యక్రమాలు విజయవంతమవుతాయా అని అనుమానాలు ఉండేవి. 200 మంది వస్తే సెక్సెస్ఫుల్ ప్రొగ్రాము

అనుకోవచ్చు. అనుకున్నప్పుడు ఆ వొగ్గాముకు దాదాపు 10 వేల మంది జనము వచ్చారు. ఎంతో గొప్ప రెస్పాన్స్ వచ్చింది ఈ కార్యక్రమాలకు. పృజలకు పృథుత్వానికి మధ్యన ఏ అటంకాలు ఉండరాదు. జాప్యాలు జరిగితే వారి దగ్గర నుంచి అప్పకేషన్లు తీసుకుని ఫార్వర్డు చేసినాము. కరేంనగరు జిల్లాకు చెందిన యం.యల్.పి.లకు ఈ విషయాలు బాగా తెలుసు. ఈ కార్యక్రమాలు వలన ఎన్నో ప్రాజెక్టులు హార్మీ అయినవి. కానీ ఇక్కడ కూడా 6-30 ఇలాంటి చిన్న కార్యక్రమానికి, ఒక చిన్న చిక్కు వచ్చింది. ఈ కార్యక్రమం హార్మీసా. అవడంలో జాప్యము జరుగుచున్నది. కారణం ఏమంటారా, ఇంజినీరింగు పర్సనల్ తక్కువగా ఉండడంవల్ల. దీన్ని పృథుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. నిబ్బంది ఎడిక్వేట్గా ఉంటే ఇలాంటి కార్యక్రమాన్ని చేపట్టవచ్చు. సమయానికి హార్మీ అయి, విజయవంతం అవుతాయని ఆశిస్తున్నాను. Last, but not the least, the Maternity assistance to the Agricultural Women labourers.. మెటర్నిటీ అసిస్టెంట్లు టు మెన్ ఆగ్రి కల్చర్ లేబరు గురించి మాట్లాడాలి. నిజంగా ఇది పాస్పారికల్ స్కేముగా ప్రవేశపెట్టబడింది. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ జనార్ధనరెడ్డిగారికి నేను నిజంగా అభినందనలు తెలపాలి. ఎందుకంటే, ఈ అంతముపై ఎక్కడా ఎవరూ ఇంతవరకు ఆలోచించలేదు. పేద కూలీ వ్యవసాయం చేసుకొంటూ గర్భవతిగా ఉండినప్పుడు కూలీని వదలి వెళ్ళితే ఆమెకు గంటిపోసే దిక్కు కూడా ఉండదు. అలాంటి స్త్రీల గురించి ఆలోచించి, డెలివరీకి గానీ, ఆ తరువాత గానీ, ఆమెకు డబ్బు అందేట్లు ఈ సంవత్సరం 1991-92 కు 2.47 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం, ఒక్కొక్క స్త్రీకి రు. 9000 ఇవ్వడం ఇది చాలా మంచి కార్యక్రమం. నిజంగా వార్షిక తగ్గిదీ. ఇవన్నీ చేసుకొంటూ, ఈ పృజలకు అంకితమైన ఈ పృథుత్వాన్ని ముఖ్యమంత్రి గారికి, పంబంధిత మంత్రీగారికి మరొకపారి అభినందనలు తెలుపుతూ ముగిస్తున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Is it about the Social Welfare Demand she spoke, Sir?

Mr. Deputy Speaker:- The subject of Rural Poor is included in her speech. Next, Sri N. Raghva Reddy garu.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, పంచాయితీరాజ్, గ్రామీణ అభివృద్ధి మునిసి పాలిటీ ఈ నాలుగు డిమాండ్లు కలిసి ఉన్నాయి. ఈ నాలుగింటికి కనీసం 20 నిమిషాల యినా ఇస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇస్తాను మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ప్రధానంగా గ్రామీణ అభివృద్ధి గానీ, పంచాయితీరాజ్ గానీ, మన దేశములో, మన రాష్ట్రములో 70 శాతంగా ఉన్న గ్రామాలయొక్క బాగు కొరకు ఉద్దేశించ బడింది. ఇది 1958లో ప్రారంభించబడి, ఇప్పటివరకు 30 ఏండ్లు దాటి పోతున్నప్పటికీ, దీని అభివృద్ధి ఎంత అని చూస్తే, అనుమానమే కనిపిస్తుంది. అసలు ఈ పృథుత్వానికి దీనిమీద నమ్మకముందా అనేది పెద్ద అనుమానము. ఎందుకంటే ఇద్దరు, ముగ్గురు మరణాలు ఇదే శాసన సభలో ఒక మాట సెలవిచ్చారు. ఏమిటంటే, గ్రామాలలో స్థాయి పరిపాలన యూనిట్లలో గ్రామాధికారులను పెడితేతప్ప, లాభము లేదు. అని

గ్రామీణ అభివృద్ధి కొరకు ఎన్నికయిన గ్రామ పంచాయితీ యూనిట్ ప్రభుత్వ యూనిట్ గా గుర్తింపబడలేదు. ఒకాయనకు ఉద్యోగము - ఆయన పూరిలో వుండి, కొట్టుకు తీంటూ వుంటే తప్ప సంఘస్థి లేదనేవారికి ఇదివరకే వివిధ సందర్భములలో చెప్పడం జరిగింది. దీని బట్టి ప్రభుత్వ ఆలోచన ఎక్కడుంది? ఎవరిని డెవలప్ చేయాలనేది స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది.

ఇప్పుడు పంచాయితీరాజ్ ఏర్పడి, 31 సంవత్సరాలు దాటింది. స్వాతంత్ర్యము వచ్చి, 44 సంవత్సరాలు దాటింది. అయితే, ఆ గ్రామాల యొక్క, పశుసంరక్షణ యొక్క అవసరాలు తీరినవా అని ప్రశ్నించుకుంటే, ఇప్పటివరకు 50 శాతం వాస్తవంగా గ్రామీణ స్త్రీలకు ఏవిధమైన రెజిస్ట్రేషన్ గానీ లేవు...

(ఇంటరవ్యూస్)

అత్యధిక గ్రామాలు కాస్త టవున్ లో వున్న గ్రామాలుతప్ప, అత్యధిక గ్రామాలలోని స్త్రీలు బహిరంగమికి ఏ రోడ్ల వెంబడి, డొంకల వెంబడి వెళ్లుతూ వుంటే, ఆ షేపు పురుషులు వెళ్ళినప్పుడలా ఈ స్త్రీలు లేవడం, తిరిగి కూర్చోవడం ఈ దుస్థితిని చూస్తే, పరువుపోయే పరిస్థితి, తలవంచుకునే పరిస్థితి ఈనాటికీ తప్పలేదు. రెజిస్ట్రేషన్ కు కేటాయింపులు చేయడం ఈనాటికి కూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. ఇది అన్నింటి కంటే తీవ్రమైన సమస్యయిన మనవి చెప్పున్నాను. ఇది పారితోష్యానికి సంబంధించింది. గ్రామాలలో పారితోష్యము చేయడానికి నిబ్బంది వుండా అంటే లేదు. మన పంచాయితీల ఆదాయం గొర్రెకోకంత. గొర్రెకోక ఎప్పుడూ బెత్తెడే. పెరిగేది లేదు. వాటికొచ్చే ఆదాయం లేదు. మాకూ తెలిసినంత వరకు తెలంగాణా ప్రాంతములోని గ్రామాలను చూస్తే, ఎప్పుడో పంచాయితీ బోర్డు ఏర్పడిన నాడు స్వీకరుకు రు. 30 లో రు. 50లో ఏర్పాటు చేస్తే అది ఇందాకా పెరగలేదు. ఎందరికో పెరిగాయి గాని, వారికి ఆర్థిక రూపాయి పెంపడానికి కూడా అంగీకరించరు. అలాంటప్పుడు వాళ్ళను పనిచేయమంటే ఏవిధంగా చేస్తారు. మీరేమైనా రోజుకు రుపాయి ఇచ్చినా ఒకటే ఇవ్వకపోయినా ఒకటేనని పని సరిగ్గా చేయకుండా ఇంటికి వెళ్ళిపోతాడు.

మూడవది మంచి నేటి వసతి. మరీ బృహ్మాండంగా వుంది. ఇప్పటికీ 5 వేలు 6 వేలు గ్రామాలు సమస్యాత్మక గ్రామాలున్నాయి. వాటిని తీర్చామన్నారు. స్టేట్ వన్ అయిపోయిందని అన్నారు. ప్రకటించుకొన్నారు. మరలా ఎప్పుడూ తగాదాలే. ఎక్కడెని గొంగళి అక్కడే వుంది. కేంద్రం సహాయంతో ఏ.ఆర్.డబ్ల్యు.ఎస్. ఉత్తేజిత నేటి సరఫరా పథకాలను పెట్టారు. తీరా చూస్తే వాటిని గుర్తించి మంజూరు చేసినవి కొన్ని వందలంటే, వాటికి డబ్బులు ఇచ్చేది పదులు అన్నమటా. ఇవి ఎప్పుడు పూర్తి అవుతాయో తెలియవు. ఇవి అమలు జరిగే తీరు చూస్తే మరి విచిత్రంగా కనబడుతుంది. జరిగే గ్రామాలకు మంచినీరు విషయంతో ప్రభుత్వానికి ఎంత ఆతురత వుందొకనిపిస్తున్నది. మొట్టమొదట ఇంజనీర్లకు మంచినీళ్ళు స్కీములు మీద శృద్ధావుండదు. వున్న శృద్ధాకూడా షేపులుకొనడంతో, మోటారు కొనడంతో మాత్రమే వుంటుంది. మోటారు కొనాలంటే ఎస్.ఇ. లెవల్ లోనే కొనాలంటే ఇ ఇ.లెవల్ లో కొనే అధికారం లేదని. ఇ.ఇ. లక్షల ఎస్.ఎమ్.బీ వేస్తే మంజూరు చేయడానికి వుంది, అదే ఇ.ఇ. 25 వేల వీలవచ్చే మోటారును కొనడానికి వేలు లేదు. అట్లాగే షేపులకు ఆయనే అర్జీ ఇవ్వాలి షేపుల రావడానికి ఎందుకు పడుతున్నది. వారి దగ్గర డబ్బులు

లేవు. వున్న కొద్ది డబ్బుతో పి.వి.సి. ప్లానులు పెట్టండి. అవి బాగా పని చేస్తున్నాయి అంటే అవి కొనడానికి వేలు లేదు. మా శాస్త్రం ప్రకారం ఫలానా ప్లానులనే కొనాలని అంటారు. మోటారు చెడిపోతే వాటిని బాగుచేసే నాథుడే లేడు. వాటిని మెంజియన్ చేయడానికే పంచాయితీ దగ్గర డబ్బులులేవు.

రోడ్ల పరిస్థితి చెప్పడానికి వేలులేదు. మంచినీరు బోర్వెల్స్ వున్నాయి. వాటికి ఈ సంవత్సరం కొంత డబ్బు కేటాయిస్తున్నామని అన్నారు. ఎవరంటే తగ్గించారు. మెయింటెనెన్స్ గాంటు ఇస్తామని అన్నారు. అది లేదు. వున్న బోర్స్ నిర్వహించగలుగు తున్నారా అంటే అదీ లేదు. మెయింటెనెన్స్ కు సంబంధించిన పనిముట్లులేవు. ఇది గామాల్లో వున్న పరిస్థితి. మంచినీళ్ళ పరిస్థితి సంతృప్తికరంగా లేదు. రోడ్ల విషయంలో ఆర్.ఎండ్.బి.కి ఇచ్చినట్లుగానే పంచాయితీరాజ్ షెడ్.వి.రోడ్లకు ఇవ్వాలి. అది ఇవ్వరు. మట్టి రోడ్లు, కంకరరోడ్లు, గుంతలుపడి ఎప్పుడు ఏ కాలు పీరుగుతుందో, వేయి పీరుగుతుందో చెప్పలేని పరిస్థితి వుంది. ఇదివరకు ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.పి., ఎస్.ఆర్.ఇ.పి. స్కీములుండగా, కొన్ని కొత్త స్కీములు వచ్చేవి. ఇవహార్ రోడ్లకాదు వచ్చిన తరువాత రోడ్లు కొత్తవి చేయడానికి వాళ్ళ దగ్గర పావులా ప్లాన్లు కూడా లేవు. ఆర్.ఆర్.ఎం. స్కీముల క్రింద రోడ్లు నిర్వహణకు వచ్చే గాంటు ఏమూలకు సరిపోదు. గామాలు ప్రాంతాల రోడ్లు వెనకటి నీజాం కాలంలో వున్న దొంకలిగా మారుతున్నాయి. రోడ్లు రాకపోకలకు అనువుగా మారడం లేదు. మనకు కనబడుతున్నాయి - కొంత మంది షెడ్యూలు అటన్నెడు నుంచి మాట్లాడుతూ ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాము అన్నారు. ఆయ్యా, ఎందుకంటే జనార్ధనరెడ్డిగారు వచ్చాక రోడ్లకు కొంత డబ్బులు ఇచ్చారని. అసలు ఆ డబ్బులు ఎన్నీ ఇచ్చారు. ఎన్నీ రోడ్లు బాగయ్యాయి? జిల్లాలలో బాగయ్యాయా, రోడ్లు బాగా ఉన్నాయి అంటే ఒక హవుస్ కమిటీని తీసుకుపోయి చూపిద్దాము. అసలు ఫలానా జిల్లాలో బృహ్మాండముగా ఉన్నాయి రోడ్లు అని ఎవరైనా చెప్పగలిగితే చూద్దాము. అసలు ఆ స్థితి లేదు. ప్రతివారు గోలపెట్టటమంటే స్థితి ఉన్నది. ఇకపోతే చిన్న కుంటలు వేరికే ఉన్నాయి. అవి గండు పడి మూడు నాలుగేళ్లు అయితే కనేసం రింగ్ బండ్ వేసుకోగలిగిన (ఉంగరపు కట్ట వేసుకోగలిగిన) స్థితి లేదు. గండు పూడ్చడం దేవుడెరుగు. అసలు వారి లెక్కలో లేకుండా పోయాయి దాదాపు ఇది ఒక భాగం. ఇక మిగిలింది, విద్య. వీరి క్రింద సదుస్థా ఉంది - పంచాయితీరాజ్ క్రింద. ఆ విద్య చూడ చక్కదనం మూడు పుచ్చలు ఆరుకాయలు అన్నట్లుగా ఉంది. ఎందుకంటే 8, 10 ఏళ్ళ క్రింద అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్స్ గా గుర్తించారు. అవి అప్పర్ ప్రైమరీ అయినాయి కానీ పంతుళ్లులేరు. ఆనాడు ప్రైమరీ స్కూల్స్ ఉన్న ఇద్దరు ముగ్గురు పంతుళ్ళ తోటి నడుపుతున్నారు. గామాములో విద్యా కమిటీ మూడు నాలుగేళ్లు పెట్టుకున్నది వదిలేసింది. మరి వాటికి లేవు. ఇక్కడ నుంచి మాత్రం ఒక అర్డర్ పారేకారు. 6వ తరగతి నుంచి హిందీ నేర్పడన్నారు కానీ పంతుళ్లులేరు పంతుళ్లు లేకుండా హిందీ నడుపుతున్నారు. తెలుగుపండితే లేకుండా తెలుగునడుపుతున్నారు. వారు అసలు స్కూల్ అనిస్టెంట్ లేకుండా 7వ తరగతి నడుపుతున్నారు అంటే దానంతట అదే అంతే మన చదువు చక్కదనం, అది అట్లా ఉంది. ఇల్లుచూడగానే ఇల్లాలు చక్కవనం తెలుస్తోంది అన్నట్లు పంచాయితీరాజ్ క్రింద విద్య ఎంత బృహ్మాండముగా ఉన్నదో అర్థమవుతోంది అంటే ఆరోగ్యం అట్లా ఉంది, ఆరోగ్యం కాడికిపోతే మరి అసలు ఇంకా విద్య పూర్తికాలేదు. కనేసం ఒకచొట ఎక్కడ స్పెంగ్స్ ఉంటే తక్కువ ఉన్నకాడికి వేసుకోవాలి అంటే అర్డర్ లేదు. ఇక్కడ

ప్రతిదీ వేరు చేతిలో పెట్టుకొని కూర్చోవడం - బ్యాన్స్ ఫర్స్ చేయడానికి వారికి అధికారాలు లేవు. ఇక్కడ కూర్చోని ప్రభుత్వం డైరక్ట్ గా ఇక్కడి నుంచి బ్యాన్స్ ఫర్ ఆర్డర్స్ ఇచ్చినట్లువంటి ఉదాహరణలు వేలు చెప్పమంటే నేను చెప్పతాను. వందల కొలది చేశారు. అంటే ప్రతి దానిని రాజకీయం చేసేటటువంటి పిరస్మిటితో ఉన్నారు తప్ప నిజముగా ఈ విధ్యను అభివృద్ధి చేద్దామనే ఆలోచన లేదు. అట్లాగే మరొక తమషా, ఆ పాఠశాలలో స్వేచ్ఛర్స్ ఉన్నారు. ఆ స్వేచ్ఛర్స్ కి ఏమీ చేశారు అంటే అంతకు పూర్వం పంతుళ్ళ జీతాల మీద 10 శాతం కంట్రీన్ డెన్నీ క్రింద ఇచ్చేవారు. అది 10 శాతం నుంచి 6 శాతానికి తగ్గించారు. 6 శాతానికి తగ్గించే అది డి.ఎ. మెర్సిడ్స్ స్కేల్స్ కంట్రీ, పూర్వం స్కేల్స్ మీద ఇస్తాము అన్నారు. అందులో అది మళ్ళా తగ్గింది. తగ్గినది తగ్గినట్లు ఉంచకుండా జీతాలు రు. 75 నుంచి రు. 150 చేస్తూ ఒక ఆర్డర్ ఇచ్చారు. అది రు. 250 చేశారు. ఆ రు. 250ని ఇటీవల రు. 350 చేస్తూ ఒక ఆర్డర్ ఇచ్చారు. అర్ధరూపాయి పెంచకుండా 6 శాతం అట్లా ఉంచారు. 350 చేశారు అంటే మూడు నెలలు జీతం, 9 నెలలు ఉపవాసంతో ఉంటున్నారు. అది పాఠశాలలు నడుస్తున్న తేరు. మరొక వైపున ఆరోగ్యం అనేది తీసుకుందాము. ఆరోగ్యం ముఖం నేను చెప్పక్కరలేదు మా రోశయ్యగారిని చూస్తే స్పష్టంగా కనపడ్డది. 26 వేల మందికి అతిసార వ్యాధి సోకి 1000 మంది చచ్చిపోయారు. ప్రియమర్ హెల్త్ సెంటర్స్ బిహ్వండ్లముగా ఉన్నాయని చంకలు చదుచుకుంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఎందుకంటే వారి మానాన వదిలి పెట్టినాము.

శ్రీ జలగం ప్రసాదరావు:- ఇది మెడికల్ అండ్ హెల్త్ క్రింద వస్తుంది. మేము నిర్వహించడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- నాకు అభ్యంతరం లేదు కాని పంచాయితీ రాజ్ వారు ప్రజల ఆరోగ్యం గురించి అవి ఎలా పనిచేస్తున్నాయి చూడవలసిన బాధ్యత ఉన్నది అనేది ఒకటి గుర్తించమని నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. అట్లాగే పంచాయితీల ఆదాయం పెంచడానికి మీరు చేస్తున్న కృషి ఏమిటి? అసలు పంచాయితీ రాజ్ సంస్థలకు ఎంత వస్తోంది. ఈ పంచాయితీల ఆదాయం పెంచడానికి, కనీసం మండలాల ఆదాయం పెంచడానికి మీరు చేస్తున్న ప్రయత్నం ఏమిటి - ఏమీ లేదు. కనీసం పంచాయితీలలో సారా అమ్మకం వల్ల రు. 800 కోట్లు, రు. 900 కోట్లు ప్రభుత్వం తీసుకుంటోంది. గ్రామాల నుండి తీసుకొనే ఆదాయంలో కొంత భాగం పంచాయితీలకు ఇవ్వవచ్చు కదా, ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు? అట్లాగే వృత్తి పన్నును కూడా అసలు మీరే తీసుకుంటారు. అక్కాయి పన్ను మున్సిపాలిటీలకు ఉన్నది వాసను తీసుకుంటేరి. దానికి ఆదాయం ఇచ్చింది లేదు కదా! ఏమీ ఉన్నా అన్నీ ఎక్కడా మేము వదలము అన్నట్లుగా ఉంది. అందుకని వాటి యొక్క ఆదాయం పెంచడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చర్యలు తీసుకుంటోంది? రోడ్లు బాగు చేయాలి పంచాయితీ రాజ్ వారు. అసలు వాహనాల పన్నులు మీరు తీసుకుంటారు, వారికి ఇచ్చేది ఏమీ ఉండదు. అట్లాగే బస్ రూట్స్ వేలం వేసినా, లేక జాతీయం వేసినా దాని నుంచి వచ్చే ఆదాయం మీరు ఏమీ ఇవ్వరు వారికి. ఇక రోడ్లు ఎట్లా బాగుపతాయి. వారు అభివృద్ధి చెందనిదే ఎట్లా చేస్తారు? అ విధంగా పంచాయితీలు ఉన్నాయి. గ్రామీణాభివృద్ధిని చూసుకుంటే అది ఇంకా అందముగా ఉంది. ఇంకా సెంటర్స్ గవర్నమెంట్ కొంత డబ్బు ఇస్తోంది. ఆ డబ్బులలో అధిక భాగం ఉద్యోగుల మేతకే సరిపోతోంది. ఇక ఏదో వారి వంతుకు సబ్సిడీ ఇస్తే బ్యాంకు వారిని అప్పు

ఇవ్వమంటే వారు తిప్పుతున్నారు. నేను తెచ్చుకో బాగుపడు అంటున్నారు. ఈయన సెలక్ట్ చేసి ఆ బ్యాంకు ఆయనకు ఇస్తాడు. ఆ బ్యాంకు ఆయన చిల్డ్రన్ పద్దులకు మాత్రము ఇస్తున్నాడు. వ్యవసాయానికి తేక వారు బ్రతకడానికి కాదు. అటువంటి వాటిలో బ్యాంకు వెనక్కి పోతోంది. చిన్న చిన్న పద్దులు పెట్టి బీజినెస్ కి, కూరగాయల దుకాణానికి ఏమీ ఉంటుంది వెయ్యి రూపాయలు మంజూరు చేస్తారు. రు. 300 సబ్సిడీ, రు. 200 మార్జిన్ మనీ, రు. 500 వాసిడి వాసికే ఇచ్చి వెయ్యి ఇచ్చానని వ్యాసుకొని ఇంటికి తోలుతున్నారు. దానిలో వారు అర్థికంగా అభివృద్ధిచెందినట్లు మనము లెక్కవ్యాస్తున్నాము. ఎన్నేళ్లుగాసినా ఈ గామీబాధివృద్ధి ఇట్లా ఉంది. ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడ వేసినట్లు ఉంది. మనము తీరిగ్గా లెక్కలు చూస్తే పోయినసారి 40 శాతం, ఇప్పుడు 50 శాతం బీలో ప్యాపర్స్ పోయింది అని చెప్పుకున్నట్లుగా ఉంది. కాకపోతే ఈ మధ్యన ప్యాపర్స్ లైన్ ఏదీ ఉందో ఆ లైన్ ను కాస్త తగ్గించి పెడితే ఇంకా క్రిందికి పోయి మనము అభివృద్ధి చేసినట్లు లెక్కలలో వస్తుందని చెప్పి తగ్గించుకొనే ప్యాయత్నములో ఉన్నారు. అంటే తాడు అందక బాచిని పూడుస్తున్నారు కానీ తాడును పొదుగు చేసి బాచి నుంచి నీళ్లు అందిద్దామనే ప్యాయత్నం కనపడదు. అట్లాగే ఇక మున్సిపాలిటీలు. ఈ మున్సిపాలిటీలలో పృథానంగా నేను చెప్పాలంటే పర్యావరణ పరిస్థితిని బాగు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ఈవేళ పృతి మున్సి పాలిటీలోను జనసాంద్రత పెరిగిపోతున్నది. గామాలలో పనులు దొరకక పృజలు పట్టణాల మీద పడుతున్నారు. అందుకని వారి యొక్క నివాసం అంతా ఈ మురికి కాలువ వెంటే. ఈ స్కమ్స్ అని ఏవయితే అనబడుతున్నాయో అవి ఎక్కువ అవుతూ ఉన్నాయి ఒక వైపున. రెండో వైపున అక్కడ కూడా ఈ ప్రాచుర్య సౌకర్యాలు కనీసం లెజిస్లేషన్ ఇటువంటివి తేక ఇప్పుడు మూత్రశాలలు దాదాపు కొత్తగా మారాయి. ఇక మనం అనుకోకూడదు కానీ ఏ గోడకు పడితే ఆ గోడకు పోసే కాడికి వచ్చింది. అట్లాంటే అభివృద్ధి చెందాయి పట్టణాలు అన్నీ. మరి మంత్రీగారు చూశారో లేదో తెలియదో కానీ దాని వల్ల దోమలు ఎక్కువయి బాగా అభివృద్ధి చెంది ఉన్నాయి అన్న మాట. అట్లాగే ఈ మురుగు పోషడానికి సౌకర్యం లేదు. పట్టణాలలో ఇటువంటి స్థితి ఉంటే దానికితోడు కాలుష్యం. చిన్న చిన్న ఇండస్ట్రీస్, వాటి వల్ల వచ్చే కాలుష్యం, మోటారు వాహనాల కాలుష్యం. ఈ కాలుష్యాన్నీ నివారించడానికి ఉన్న చెట్లను కొట్టుకుంటున్నాము. మనము ఎప్పుడీ నుంచో వనమహాత్మవాలు చేసుకుంటూ వస్తున్నాము. ఎప్పుడు పెట్టినా ఆ గుంతలోనే చెట్లు పాతడం - అవీ అందులోనే ఉంటాయి. అసలు పర్యావరణం గురించి ఈ పట్టణాలలో కానీ, మున్సిపాలిటీలలో కానీ పృభుత్వం తీసుకుంటున్న జాగ్రత్తలు ఏమిటో చెప్పమని నేను అడుగుతున్నాను. అది ఎంత చేసినా 6-50 కనీసం వోల్ట్యాషన్ ను అరికట్టేందుకు కావలసిన షరతులన్నా తీసుకోగలుగుతున్నారా? లేదో సా. ప్లాందరాబాదులాంటి పట్టణంలోనే వోల్ట్యాషన్ ను అరికట్టలేకపోతున్నారే! ఇదివరకు మన శాసనసభలో పదిసార్లు అయినా చర్చకు వచ్చింది, సిరీస్ ఫ్యాక్టరీవల్ల ఆ చుట్టుముట్టు మూడు, నాలుగు కిలోమీటర్ల పరిధిలో నేరు రక్తం మాదిరిగా వుంది, దీనిని అరికట్టాలని అక్కడి జనం నిరాహారదీక్షలుచేసినా పట్టించుకొనే నాడులేదు. రాజధానిలోనే ఇలాంటి పరిస్థితి ఉంటే ఇక చిన్న చిన్న పట్టణాలలో పట్టించుకొనే నాడు ఎవడు? ఇక లైట్లు విషయం తీసుకొంటే బిల్స్ కట్టకపోవడంతో లైట్లు ఆపు చేస్తున్నారు. ఇకపోతే మంచినీటి స్కెమ్స్ విషయానికివస్తే వాటిని నిర్వహించడానికి మునిసిపాలిటీల పరిస్థితి ఎంత బృహ్మాండంగా ఉందో మేకు తెలుసు. కనీసం మునిసిపాలిటీల ఉద్యోగులకు జీతాలు పృభుత్వమైనా

చెల్లెస్సుందా అంటే లేదు. అట్లాగే పంచాయతీ బోర్డు ఉద్యోగులకు జీతాలు చెల్లెస్సుందా అంటే అదీ లేదు. టౌన్షిప్స్‌లో అంటే మనం మేజర్ పంచాయతీలు అని అంటున్నావాటిలో ఉద్యోగుల జీతాలు ప్రభుత్వం ఇస్తుందట, చిన్న పంచాయతీలకు దిక్కులేదట. మునిసిపాలిటీల పరిస్థితి కూడా అదే. మునిసిపాలిటీలు కూలపడే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. జవహర్ రోడ్‌గార్ పథకం అనేది ఇటు మునిసిపాలిటీలకు అటు పంచాయతీలకు - అందరికీ వర్తిస్తుందని చెప్పారు జవహర్ రోడ్‌గార్ పథకం బ్రహ్మాండంగా నడుస్తుందని చెబుతున్నారు కానీ పని చేయించవలసినవారు పనిచేయించక చెక్కి మాత్రం తీసుకొని మహారాజు మాదిరి కూర్చుంటున్నారు అలాంటివారి విషయం గృహచారం చాలక కలక్టరు దృష్టికివస్తే, ఆయన సస్పెండ్‌చేస్తే మంత్రిగారి దగ్గరకు వచ్చి స్టే తీసుకొనిపోతారు మా దగ్గర ఒక ఉదాహరణ ఉంది, వెంగారెడ్డిగారు స్టే ఇచ్చారు కలక్టరు రెండు, మూడు నోటీసులు ఇచ్చి సందేహించుకొంటూ, సందేహించుకొంటూ సస్పెండ్‌చేస్తే ఆయనకు మంత్రిగారు స్టే ఇచ్చారు. మంత్రిగారు స్టే ఇచ్చాక మళ్ళీ పదవి వుంటుందో, పోతుందో ఉన్న రేడియో, టి.వి. మొదలైనవి అమ్ముకొన్నారు. ఇలాంటి ఉదాహరణలు ఎన్నో ఉన్నాయి. మీరు ఇచ్చిన స్టేలు ఎన్ని అని అడుగుతున్నాను. అవినీతికి పాల్పడేవారికి ఇలాంటి స్టేలు ఇవ్వవచ్చా అని అడుగుతున్నాను. మీ ఆలోచన ఎటువైపు పోతున్నది? అవినీతిని బలపరచేవైపు పోతున్నదా లేక దానిని తగ్గించేవైపు పోతున్నదా? ఇలాంటి విషయాలను ప్రభుత్వం ఒకసారి చిత్తశుద్ధితో అలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

అట్లాగే మీరుచేసే గ్యాంగ్లూకొరకు కార్యక్రమాలు పేదరికాన్ని నిర్మూలించడానికి ఉపయోగపడుతున్నాయా లేక తగ్గించడానికి ఉపయోగపడుతున్నాయా ఒకసారి రెవ్యూ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. బడ్జెట్‌లో ఒక అలవాటు ఉంది, అదేమిటంటే కేటాయించిన డబ్బు ఖర్చు అయిందని సంతోషపడడం తప్ప అనుకొన్న ఫలితాలను సాధించామా లేదా అని రెవ్యూ చేసుకొనే అవకాశంలేదు. గోతారెడ్డిగారు స్వానుభవంతో చెప్పారు, పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలలో పని చేయిద్దామంటే సూపర్‌వైజర్స్ లేరు, ఇంజనీరింగ్ సిబ్బంది లేరని వారు చెప్పారు అలాంటప్పుడు జవహర్ రోడ్‌గార్ పథకం అమలుజరిగేది ఎట్లా? ఇంజనీరింగ్ సిబ్బంది వున్నచోట సర్పంచులను నానాగడ్డి తినిపిస్తున్నారు. ఎవరైనా సర్పంచ్ ఉత్సాహంగా ముందుకువచ్చి పని చేద్దామంటే సాధ్యం కావడంలేదు. మంజూరుచేసిన డబ్బుతో ఇంజనీరింగ్ సిబ్బందిని పనిచేయమంటే వాళ్లు ఎట్లా చేస్తారు. ఈనాడు బేకు కర్ర 20 650 రుపాయలకు పె్గా వుంటే 400 రుపాయలు మాత్రం మంజూరుచేసి నాషిడ్వాల్ అంటే ఉంది అని అంటే మిగతా డబ్బు నా వేతి నుంచి ఎక్కడి పెట్టుకోవాలని సర్పంచులు చాచుతున్నారు అసలు పని చేయకుండా మొత్తం డబ్బును తిన్నవాడిని మీరు చేయగలిగింది. మిగతా ఇది ఎటుపోతున్నదో అలోచించాలని కోరుతున్నాను. ప్రతిదానిలో మంత్రుల జోక్యం పెరిగిపోతున్నది. దీనివల్ల పనులు జరగడంలేదన్నది నేను స్పష్టంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. ఇప్పుడు మీరు మంజూరుచేసింది 70 కోట్లు అని చెబితే అందులో 200 కోట్లు జవహర్ రోడ్‌గార్‌కు ఉంది, అట్లాగే ఇంకా కొన్ని కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. జవహర్ రోడ్‌గార్ పథకానికి 1989-90లో కేటాయించినంత 1990-91లో కేటాయించలేదు. పంచాయతీలకు తక్కువ తీసుకొమ్మన్నారు, 10 పర్సెంట్ సోషల్ ఫారెస్టరీవాళ్లను తీసుకొమ్మన్నారు ఎవరికీ తెలియకుండా 17 పర్సెంట్ పోయి ఇలా మొత్తం 47 పర్సెంట్ పోతున్నది. ఇలా 47 పర్సెంట్ పోయి వాడికి వచ్చినదికి ఏ పనే కాకుండా పోతున్నది.

దీనివల్ల ఉపయోగం కనిపించడంలేదు. సర్పంచులలో తేద్రమ్మనే అసంతృప్తి ఏర్పడిందని గుర్తించాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అట్లాగే స్కెక్చ్ కోర్ట్ రికార్డులకు 40 కోట్లు డైరెక్ట్ అండ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ కు 145 కోట్లు అన్నారు. దానికింత, దీనికింత పోతోంది. ఇక్కడ నేను మోటు సామెత చెబితే బాగుండరు. ఇప్పటికైనా పంచాయతీల ఆదాయాన్ని పెంచాలంటే ఎక్స్ ట్రాక్ లో వాటా ఇవ్వండి, అట్లాగే వాహనాల పన్నులో వాటా ఇవ్వండి, వృత్తి పన్ను తీరిగి వారికి ఇవ్వండి. ప్రావర్థ్ టాక్స్ రివిజన్ కు ఆఫీసరీనువేస్తే ఆయన పెద్ద పెద్ద ఇళ్లు వున్నవారినుంచి డబ్బులు తీసుకొని తక్కువ టాక్స్ వేసి, లంచాలు ఇవ్వని చిన్న ఇళ్ల వాళ్లకు ఎక్కువ టాక్స్ వేసిపోతారు, దానిని పంచాయతీవారు సవరించే అవకాశంలేదు. మే ఆఫీసరు వసూలు చేయమంటే వసూలుచేయదు, కొంత తిని చప్పుడుచేయకుండా కూర్చుంటాడు. ఇలాంటి పద్ధతులలో పంచాయతీ బోర్డులు నడుస్తున్నాయి, వాటిని డెమోక్రటిక్ నడిపించండి అని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక ఎన్నికల విషయానికివస్తే జిల్లా పరిషత్లు, మండలాలను రద్దుచేసి ప్రభుత్వమే డైరెక్ట్ గా పరిపాలన తీసుకొంటే బాగుంటుంది లేకపోతే మా శాసనసభ్యులలో, మంత్రులలో ఎవరో ఒకరు డైరెక్ట్ గా పాలిస్తే బాగుంటుందని ఆలోచన చేస్తున్నారని తప్ప ఎప్పుడు కూడా స్థానిక సంస్థలను ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో నడిపిద్దామన్న ఆలోచనలేదు. గతంలో మే కాలంలో విశ్వతరబడి ఎన్నికలు పెట్టకుండా అలాగే ఉంచారు. ఇప్పటికైనా ఖచ్చితంగా ఐదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఎన్నికలు జరిగే విధంగాచేసి స్థానిక సంస్థలను అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక మండలాల ఆఫీసు భవనాలు కట్టేందుకై ఈ ఏడు 93 లక్షలు కేటాయించారు. దీనితో భవనాలు కట్టగలరా? మండలాలను ఉంచాలంటే కుర్చీలు లేవు, బల్బులు లేవని ఒకవైపు పోషన చేస్తూనే మరోవైపు మీరు కేటాయించేది అడ్డదిడ్డంగా ఉంది. అంటే ఏమన్నట్లు? పొమ్మనలేక పొగపెట్టినట్లుగా ఉంది తప్ప ఏవిధమైన సహాయంచేసే పరిస్థితి లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం తన పంచాయతీలను పంచాయతీరాజ్ సంస్థలను ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో నడిపించడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని, వాటికి అవసరమైన నిధులు కేటాయించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. నర్సింహారెడ్డి (జహీరాబాద్):- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వంగా నేను పంచాయతీ రాజ్ మరియు మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ శాఖల మంత్రులను అభినందిస్తూ వారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ ను సమర్థిస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవిచేయదలచుకొన్నాను. మన రాష్ట్రంలో పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ వచ్చి కొన్ని సంవత్సరాలు అయింది. దేశంలోనే మన రాష్ట్రంలో 1959 లో ప్రభుత్వంగా పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థకు మూడులు వేయబడ్డాయి. అప్పటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నేలం సంజీవరెడ్డిగారు చాలా బోల్డ్ స్టేప్ తీసుకొని అధికారాలను ప్రజా ప్రతినిధులకు అప్పగిస్తానని నిర్ణయం తీసుకొని ఈ చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఆ తరువాత ఈ కార్యక్రమం బ్రహ్మాండంగా నడిచింది. జిల్లా పరిషత్లు, సమీతులు, గ్రామ పంచాయతీలు అని త్రీ-లెవల్ సిస్టం ఉండేది. ఆ సిస్టంలో గ్రామాలు ఎంత అభివృద్ధి చెందాయో ఎవరూ కాదనలేరు. ఈరోజు ప్రతి నియోజకవర్గంలోని గ్రామాలకు రోడ్లు ఉన్నాయి, ఎలక్ట్రిసిటీ ఉంది, డెవలప్ మెంటల్ యాక్టివిటీస్ జరుగుతున్నాయి, ఎకనమిక్ స్థాయి పెరిగింది, అన్ని విధాలుగా గ్రామాలు పైకి వచ్చాయి. ఈ విషయాన్ని ఎవరూ

కాదనలేదు. కానీ గత కొద్ది సంవత్సరాల క్రింతం మండల వ్యవస్థను కొత్తగా ఇన్వెన్షన్ చేశామని అప్పటి పెద్దలు చెప్పుకొన్నారు నిజంగా వారు ఇన్వెన్షన్ చేసింది కాదు. అంతకు ముందు అశోక్ మెహతా కమిటీ ఒక రిపోర్టు ఇచ్చింది. అందులో ఫిర్యాదులు యూనిట్ గా తీసుకుని తీర్చి ద్దీర్ నిన్నుమను పెటూలని వారి అభిప్రాయం, దాన్ని ఇక్కడ ఎదాపు చేసి మీరు మండల వ్యవస్థ అని చెప్పి ప్రజల ముందుకు విప్లవాత్మకమైన మార్పు అని తెచ్చారు. మేము సంతోషించాము - ఎన్నో కార్యక్రమాలు జరుగుతాయని ఆశించాము. ఇప్పుడున్న మండల వ్యవస్థలో వయబీలిటి యూనిట్ గా లేవని బాధ పడుతున్నాము. ఒక పంచాయతీ సమితిలో 4,5 మండలాలు అయ్యాయి. ఉన్న పంచాయతీ స్టాఫ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేసి దాని బడ్జెట్ ను డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేసి కేవలం పాడిక్వార్టర్స్ ను మార్చి వాటి, స్థాయి తగ్గించి టీడిఎం అంతకంటే తక్కువ స్థాయి ఆఫీసర్ ను ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ గా పెట్టి, వారికి తగిన నీధులు కేటాయించక, వారికి వాహనాలు కేటాయించక, సూపర్ విజన్ ప్రొవిజన్ అధైరీటీస్ లేక ఆ వ్యవస్థను బిన్నాభిన్నం చేయడంజరిగింది అందుకు చాలా ఇబ్బందులు అవుతున్నాయి. 'వయబీలిటి యూనిట్ అని' క్వశ్చన్ మార్కు ఉంది? నిష్పక్షపాతంగా వేటిన్ చూస్తే యీ మండల వ్యవస్థకు తగినన్ని నీధులులేక, అధికారాలులేక, నిబ్బంది లేక ప్రతి ఒక్కరు ఏమీ లాభం లేదని భోతీ అవుతారు. నేను చెప్పే అభిప్రాయం మండల వ్యవస్థ బాగా లేదని కాదు. ప్రభుత్వం ఉంచదలచుకున్నది. ఏ నిర్ణయం తీసుకోవాలన్నా ఆసెంబ్లీ తీసుకోవాలని ఉంటుంది. దీనికి మార్పులు చేర్పులు అధికారాలు ఇవ్వాలి. అది పెద్దలు, పథాయతీ రాజీ శాశామతులు అలోచించాలి. ముఖ్యంగా, పంచాయతీరాజ్ మేనిఫెస్టోగారినీ అభివృద్ధిపర్చుచు. శ్రీ జలగం వెంగళరావు ఎప్పుడు అయితే, ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారో అప్పుడు నేను జిల్లా ఛైర్మన్ గా ఉన్నాను, 'లోకల్ బాడీస్ కు ఉదారంగా నీధులు ఇవ్వడం కాకుండా పవర్స్ ఇవ్వారు. ఆ రోజుల్లో జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ చాలా పవర్ ఫుల్ గా ఉండేది. ఎవరికి అయినా మంత్రి పదవి ఇస్తామని అంటే, నాకు జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ ఇవ్వాలని ఆమోదం. ఆ స్థాయిలో ఉండేది. ఆ తరువాత, యీ మండల వ్యవస్థ వచ్చి, యీ కార్యక్రమం అంతా జరిగిన తరువాత ఇప్పుడు ఏ విధంగా బాధపడుతున్నాయి అంటే, ఎలా దీగజారి పోతున్నాయో, మీరు అనుభవీస్తున్నారు. ఎక్కువ విషయాల్లోకి పోకుండా, ముందుగా, యారోజు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ లో మినిష్టరుగారు చాలా మంచి సూచనలు చేశారు. దానితోపాటు కొన్ని సజ్జషన్స్ నేను ఇవ్వదలచున్నాను. ముఖ్యంగా, రూరల్ వాటర్ సప్లయ స్కీమ్ లో వారు రు. 450 కోట్లు కేటాయించారు. కానీ, నిజంగా పరిస్థితులు చూస్తే గామాల్లో యారోజు చాలా స్కీమ్స్ శాంక్షన్ చేశారు. కొన్ని స్కీమ్లు నడుస్తున్నాయి. వాటికి బడ్జెట్ లేదు. ప్రత్యేకంగా మా మెదక్ జిల్లాలో డబ్బులేదు. వాటర్ సప్లయ స్కీమ్ నడుస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం, మేము ప్రతి గామానికి నీరు అందిస్తామని అంటున్నది - ప్లైమినిష్టరు చెప్పారు. మంత్రిగారు దయచేసి, ఆ పథకం కిందగాని, దేనికింద అయినా మీరు డబ్బు కేటాయించి ప్రత్యేకంగా జిల్లాల వారిగా తెప్పించుకుని వాటిను పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అవసరాన్నిబట్టి డబ్బు కేటాయించాలి. రూరల్ వాటర్ సప్లయ స్కీమ్ వచ్చినప్పుడు, దానికి సంబంధించి నెదర్లాండ్సు స్కీమ్ ఉంది. నెదర్లాండ్సు గవర్నమెంటు వారు 80 శాతం ఇస్తారు, 20 శాతం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చి టెక్స్ చేశారు ఆ రోజుల్లో. మా జిల్లాలో 163 శాంక్షన్ చేసి, 1983 ప్రభుత్వం మార్చిది మన రాష్ట్రంలో. ఆ విలేజ్స్ ను తగ్గించి మెదక్ జిల్లా నుంచి ఇప్పుడు కేవలం 64 విలేజ్స్ మాత్రమే టెక్స్ చేశారు. అలా

జిల్లాకు అన్యాయం జరిగింది. 7 సంవత్సరాల్లో ఎంత అన్యాయం జరిగిందో ఆ అన్యాయాన్ని తోలగించి మాకు సరైన డబ్బులు కేటాయించి యీ సంగతిపై బడ్జెట్లో కేటవ్వ వేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భాన్ని స్కిమ్ కేవలం ఒక్క వాటర్ల సప్లయకి మాత్రమే పరిమితం కాకుండా కానీబేషన్ స్కిమ్ కూడా ఉన్నది. ఆ పంపు స్టాంపు మన జిల్లాలలో గానీ, ఎక్కడా బేకప్ చేసినట్లు లేదు. కొన్ని కోట్ల రూపాయలు యీ బడ్జెట్లో ఉన్నాయి. పూర్తి జిల్లాలో అవసరాన్నిబట్టి అక్కడ కానీబేషన్, ముఖ్యంగా పెద్ద జిల్లాలో పూర్వీకంగా చేయాలి. ఇది వెనుకబడిన జిల్లా. దానికి తప్పకుండా నిధులు యీ స్కిమ్లో కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. డి.ఆర్.డి.ఎ స్కిమ్, దానికి వందల లక్షల రూపాయలు గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా నుంచి వస్తున్నది. దీనికి ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్, ఎడ్యుకేషన్, కలెక్టరు ఛైర్మన్ గా ఉంటారు, స్పెషల్ ఆఫీసర్, పోలీసు ఆఫీసర్, జైలు అధికారులు, పూజాపత్రినిధులు, ఎం.ఎల్.ఎస్. మిగతా రివ్యూయర్స్ ఇంజనీర్స్ ఉంటారు. మొత్తం మా జిల్లాలో మేటింగు జరిగింది. ఆ మేటింగులో బ్యాంకర్లుతో ఒక విధమైన వాదనకు దిగి వలసి వచ్చింది. డి.ఆర్.డి.ఎ.లో శాంక్షన్ కావాలని ఎక్సామ్ కొరకు పెండింగులో ఉన్న చాలా వాటికి గ్రాండ్రింగు చేయలేదు. ఎందుకు చేయలేదంటే, వారి వాదనమేమిటో, బకాయాలు ఉన్నాయని, కనుక ఇవ్వదలచుకోలేదు. స్టాఫ్ లేని ఇంకొక కారణం ఒక బ్యాంకు అంటే ఇబ్బంది ఉంటుంది. ఆ గ్రామంలో బ్యాంకు మేనేజరు ఉంటే, ఫిల్డు ఆఫీసరు ఉండదు, ఫిల్డు ఆఫీసరు ఉంటే, బ్యాంకు మేనేజరు ఉండదు. ఇద్దరు ఉండకపోతే స్కిమ్ గ్రాండు కాదు. మా కానీబేషన్ యొక్క అంధాబ్యాంకు ఒకటి ఉంది. ఒక్క స్కిమ్ కూడా గ్రాండు కాలేదు. మేము ఇచ్చిన డబ్బుతో ఇతర లావాదేవీలు చేస్తూ, అనుబంధిస్తున్నాం. దీని గురించి ఆలోచించాలని చెప్పుతున్నాను. దానికి సంబంధించి జిల్లాలో రెజిస్ట్రార్స్ కూడా పాస్ చేశాము. డి.ఆర్.డి.ఎ. స్కిమ్ కమిటీలో అపోజిషన్ మెంబర్లు, మిత్రులు శ్రీ సి.ఎస్.ఆర్. రెడ్డిగారు అందరు ఉన్నారు. బ్యాంకర్లు కోపరేట్ చేయడం లేదు. కనుక, గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకుగానీ, ఫైనాన్స్ మినిస్ట్రీకి గానీ సబ్మిషన్ పోస్ట్ అఫ్ఫర్ డిమాండ్ బ్యాంకర్లును పుల్ అప్ చేయకపోతే యీ స్కిమ్ను బేకప్ చేయడం జరగదు. దీనికి మార్పు ఆలోచించాలి. ఇంత పెద్ద స్కిమ్ - పాలెట్ గా జిల్లాపరిషత్తుకు, నడుస్తున్నది. యీ స్కిమ్ నుంచి బలహీనవర్గాలకు ఎన్నో స్కిమ్స్ వున్నాయి. స్కిమ్ శాంక్షన్ చేసిన తరువాత, గ్రామ సర్పంచ్, మొత్తం గ్రామ పూజలుంటారు, అందరి ముందు బ్యాంకర్లు ఒప్పుకుంటారు. తరువాత ఏమంటారంటే, యీ స్కిమ్ బాగా లేదు, బి.డి.వో, ఎం.డి.వో, ఎం.ఎల్.ఎ. గారు చెప్పితే, ఇస్తే మేము మా డబ్బు ఇవ్వాలి, మా యిష్టం వచ్చినవారికి ఇస్తామంటున్నారు. లంచగొండితనం, అలవాటుపడి కొన్ని రూపాయలు తీసుకుని అవసరం ఉన్నవారికి, లంచం ఇచ్చిన వారికి స్కిమ్స్ శాంక్షన్ చేస్తారు. చాలా ఉదాహరణలు ఉన్నాయి - నీరయస్ అరిగేషన్ - ముఖ్యంగా పాలిసి మేకింగ్ పెద్దలు ముఖ్యమంత్రిగారికి, కేంద్రపాలకులకు గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఫైనాన్స్ మినిస్ట్రీకి నేను మీద్యారా అప్పీల్ చేస్తున్నాను. బ్యాంకర్లను సెట్లర్స్ చేయకుంటే, బలహీనవర్గాల స్కిమ్స్ అప్పీల్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. అధి మన ఉద్దేశ్యం కాదు కనుక, నేను మంత్రిగారితో కోరేది ఏమిటంటే, తగిన చర్య, తగిన నిధులు విధానం మార్పు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎంత కోటా ఇవ్వాలి ఉందో, అది హార్డు కాలేదు, 50 పర్సెంటు ఇవ్వలేదు. 48-9 ఇవ్వారు. నేను వేరే విషయాలకు పోకుండా చాలావరకు మంచి స్కిమ్స్ ఉన్నాయి. వీటిని గ్రాండు చేయించి, గ్రామాలలో వీటిని అమలుచేసి, వేద వర్గాలకు సహాయం చేసినట్లుగా గవర్నమెంటు

పనేస్తుంది. పశులు నమ్మకం ఉంచుతారు. లాస్టుకు ఒక పాయింటు చెప్పతున్నాను. జవహర్ రోడ్ గార్ యోజనపై అవోజిషన్ లేడర్స్ అందరు చాలా కామెంట్లు చేశారు. జవహర్ రోడ్ గార్ యోజనా విషయంలో అవోజిషన్ లేడర్స్ చాలా కామెంట్స్ చేశారు. నేను దానికి వ్యతిరేకంగా కామెంట్స్ చెయ్యను. జరిగిన వాస్తవాలు చెప్పదలచుకున్నాను. గ్రామపంచాయతీలకు లక్షల రూపాయలు వస్తున్నాయి. మునిసిపాలిటీలకు వస్తున్నాయి. బాగా పని చేసే గ్రామ సర్పంచులు కొందరు వారి గ్రామాలలో పనులు బాగానే చేయించారు. ఎంతోమంది మిస్ ప్యాప్రియేషన్ చేశారు. సర్పంచులకు చెక్ పవర్ ఉంది. ఇవ్వకూడదని నేను అనడం లేదు. అయితే మొత్తం డబ్బు ఒకేసారి డ్రా చేసి, ఎక్కడో, కూర్చుని ఆ డబ్బుంతా ఖర్చు చేసి తరువాత గ్రామానికి వస్తారు. దాని వల్ల ఘర్షణలు వస్తున్నాయి. కొన్ని స్కేములు రెండు గ్రామాలకు కలిపి పనికివచ్చేవి ఉంటాయి. ఉదాహరణకు రోడ్డు, రెండు గ్రామాల సర్పంచులూ కలిసి చేసుకోవాలి. ఇద్దరూ ఒప్పుకోరు. ఆ లింక్ రోడ్స్ అట్లాగే ఉంటాయి. కనుక కొంత వర్సంబేజీ డబ్బు కలెక్టర్లు స్వాధీనంలో పెట్టండి. లేదా ఇదవంటి విషయాలలో చక్కటి సలహాలు ఇవ్వడానికి ఒక కమిటీని పెట్టండి. ఏ ఉద్దేశంతో మన నాయకులు ఈ డబ్బు కేటాయించారో, దానిని సర్వీసియోగం చేసుకునే ఏర్పాటు చేయాలి. నాకే అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలతో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. జయపాల్ (వర్రాల్):- అధ్యక్షా, రూరల్ డెవలప్ మెంట్, అర్బన్ డెవలప్ మెంట్, మునిసిపాలిటీలు, పంచాయతీరాజ్ లకు కేటాయించబడిన డబ్బు, వీటి ప్రాముఖ్యత చూస్తే చాలా తక్కువగా కేటాయించుతున్నాయని నేను భావిస్తున్నాను. రూరల్ డెవలప్ మెంట్ విషయానికి వస్తే దేశంలోని పశులలో సుమారు 80 శాతం మంది గ్రామాలలో ఉంటున్నారు. పశుసంరక్షణ ప్రణాళికల ద్వారా గ్రామాలను అభివృద్ధి చేస్తున్నాము. దాంతోపాటు గ్రామాలలోనామాజిక విప్లవాన్ని తేవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము. కొందరు అధికారులలో కానీ, కొందరు నాయకులలో కానీ, ప్రభుత్వంలో కానీ చిత్తశుద్ధి లేకపోవడం వల్ల అనుకున్న మేరకు అభివృద్ధి సాధించలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. గ్రామాలలో వాతావరణం చూస్తే పల్లజాలకు, గ్రామాలకూ మధ్య గ్యాప్ ఏర్పడే పరిస్థితి ఉంది. ఈనాడు గ్రామాలలోని కొందరి యువకులలో ఒక అనూహ్యమైన మార్పు వచ్చింది. పరిస్థితులను గ్రామాలలో ప్రజలకు వివరించేపెప్పినప్పుడు అక్కడి యువకులు, వాస్తవంగా తాము ఎక్కువన్నాము అని కంపేర్ చేసుకునే పరిస్థితి ఉంది. పాఠశాలలు, ప్రజాబిలిఫోన్లు, వెక్టర్స్ హాస్పిటల్స్, గృహనిర్మాణం వంటివి డెవలప్ చెయ్యాల్సి. కానీ ఈ రోజువరకూ డెవలప్ చెయ్యని పరిస్థితి ఉంది. ఒక గ్రామానికి మరొక గ్రామాన్ని కలిపే రోడ్డు వేయలేక పోతున్నాము. గ్రామాన్ని కలిపే నేషనల్ హైవేలను వెయ్యలేకపోతున్నాము. వ్యవసాయదారుడు పండించే పంటను మార్కెట్ చేసి, సర్వీస్ ధర పొందే అవకాశం కూడా మనం కల్పించలేకపోతున్నాము. ఇందుకు కారణం ప్రజాప్రతినిధులు ఇందులో భాగస్వాములు కాకపోవడం. కనుక ప్రజాప్రతినిధులను భాగస్వాములను చేయాలి. గ్రామాలను అభివృద్ధి చేసే సంస్థల మధ్య సమన్వయం లేదని నా ఉద్దేశం. గాంధీజీ అన్నారు. "If Village dies, India will die" అన్నారు. నేటి వరకూ వాటిని స్మరిస్తూ, వారి ఆశయాలను కొనసాగించాలని అనుకుంటున్నప్పుడు, చిత్తశుద్ధితో వాటి ఆశయాలను వాటించి, గ్రామాలను అభివృద్ధి చెయ్యాల్సి కానీ ఆ రకంగా జరగడంలేదు.

మండల వ్యవస్థకు వస్తే, రామరావుగారు అధికారాన్ని ప్రజల ముందుకు తెచ్చాడనే ప్రయత్నం చేశారు. దీని మీద ఈ ప్రభుత్వం ఒక అభిప్రాయానికి ఇంతవరకూ రాబోయే ఎన్నికల కంటే ముందు చెన్నారెడ్డిగారు మండలాలు అవసరం అన్నారు. అధికారంలోకి వచ్చాల్సి వచ్చింది కూడా వివిధ రకాల అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేశారు. సామాన్య ప్రజలకు ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రజలకు ఈ మండలాలు అందుబాటులో ఉండి, వారి అవసరాలను తీర్చడానికి ఉపయోగ పడుతున్నాయి. కొంత వివాదాస్పదమైన బేధాప్రాయాలు ఉండవచ్చును. మొత్తం మండలాలలో 600 మండలాలకు పక్కా బిల్డింగులు లేవు. వేటే కోసం డబ్బు కేటాయించి, ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ చేసే అవసరం ఉంది. అది చెయ్యకుండా వేటి వల్ల లాభం ఉండడం లేదు, ఉన్న స్టాఫ్ ను, ఫర్నిచర్ నే డిష్ట్ర్ చేశారు అనడం తప్పు. మొన్నమొన్ననే ఈ వ్యవస్థ వచ్చింది కనుక ప్రజలు చెతనవ్వవంతులయితే తరువాత, మండలాల ద్వారా ఏ రకమైన సహాయం పొందాలో, పొందడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఇంకా కొంత అవకాశం వారికి ఇవ్వవలసి ఉంది. 'ఇప్పుడే పుట్టిన బిడ్డ పం పని చేస్తుంది' అనుకుంటే లాభమేమిటి? పెరిగి, పెద్దయిన తరువాత పం చేస్తాడో తెలుస్తుంది. జుర్రె రోజుగారే విషయానికి వస్తే 80 శాతం గ్రామాలకు, 20 శాతం జిల్లాపరిషత్తులకు డబ్బు ఇస్తున్నాము. జిల్లాపరిషత్తులకు, వాటి క్రింద ఇన్ స్ట్రూక్షన్స్ కు సంబంధించిన రోడ్స్ డెవలప్ అవుతున్నాయి కానీ మండల ప్రజాపరిషత్ రోడ్స్ కు ఎటువంటి డబ్బు లేదు కేటాయించాల్సి అవసరం ఉంది. మండల సమావేశాలకు డివిజన్ ల్, రెవెన్యూ అధికారులు కూడా హాజరు కావడం లేదు. సంబంధిత అధికారులు సమావేశాలకు రానందున బాయ్ కాబోలెనట్టుగా ఎన్నో సార్లు వార్తాపత్రికలలో వచ్చింది. ఈ విషయంలో ఎన్నో సార్లు జిల్లా అధికారులకు చెప్పినా ఎటువంటి చర్య లేదు. సంబంధిత అధికారులు సమావేశాలకు వస్తే, వారి వారి శాఖలకు సంబంధించిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాల గురించి వివరాలు సేకరించి, ముందుకు పోయేందుకు వేలుంటుంది.

పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ 1953 నుంచే మన రాష్ట్రంలో పని చేస్తున్నది. ఎంతోమంది నిపుణులు చెప్పిన అభిప్రాయాల ప్రకారం త్వరలో సిస్టం అమలులో ఉంది. అది సక్రమంగా పని చెయ్యాలంటే నిర్ణీత కాలంలో ఎన్నికలు పెట్టాలి. పంచాయితీరాజ్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ అని కర్ణాటక రాష్ట్రంలో ఉంది. ఆ రకంగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ద్వారా కానీ ఇంకేవిధంగానయినా డబ్బు సమకూర్చే అవకాశం ఇవ్వాలి. కేవలం ప్రభుత్వ దయాదాక్షిణ్యాల మీదనే ఆధారపడకుండా, ఈ వ్యవస్థ సక్రమంగా పని చెయ్యాలి వాకే అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలతో, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Smt. Mary Ravindranath (Secunderabad):- Speaker Sir, I wholeheartedly support the demands for Urban Development introduced by the Minister for Municipal Administration and also the Demands pertaining to Panchayati Raj and Water Resources Development. Our Government has allocated about Rs. 139 crores 15 lakhs and 71,000 for the three municipal corporations, 112 municipalities, Urban Development Authorities and two notified areas. By this allocation the Government has shown that it is earnestly interested for the Welfare of the people of the State. I also mention here that our non'ble Chief Minister announced about Rs. 20 lakhs each for the city

M.L.As for the improvement of the city civic amenities. As you are aware, there are several municipal problems in the city. Therefore it is my earnest request to the Minister for municipal administration to kindly make a note of the few points which I am mentioning here in respect of roads, drainage and O.T.A. schemes. Sir, in city our hon'ble Chief Minister has spent about Rs. 12 crores to see that the roads are in usable shape. In the past seven years, during Telugu Desam period, the roads were in a very bad shape. This is an of repeated sentence, but still I feel the roads are very much damaged that it required more budget allocation. To-day we have achieved something which was neglected for long.

Regarding drinking water problem, we have three sources of water supply i.e. from Humayatsagar, Osman Sagar and Manjira phase II. Now we have completed Manjira phase II with an estimated cost of Rs. 75 crores and the Singoor project is now in a position to supply drinking water to the twin cities. I request the hon'ble Minister to improve the position and see that drinking water is made available from Krishna, from Nagarjunasagar project and Krishna waters are absolutely necessary for the city to meet the daily requirements of the citizens of the twin cities. Regarding the drainage problem, the drainage pipelines were laid long time ago, atleast 30 years back and today the population has increased. It is absolutely necessary that the Government should change the drainage pipelines in a phased manner and as early as possible. For the city M.L.A's the drainage problem has become so acute as they were mainly attending to the civic amenities. Municipal Corporation has more work load and we are sharing the same. Drainage has to be improved on a war footing.

Regarding U.D.A. and E.C.D. I would like to bring some facts to the notice of the hon'ble Minister. The slum development is in a very bad shape. Most of the slums in the city are increasing. Five years back there were only 500 slums in the twin cities but today, we have 662 slums out of which only 206 slums have got drinking water facility. To arrest the floating population the Municipal Corporation is taking some steps. The housing scheme is in a retarded position and the U.D.A. officials, I feel, are not taking proper interest to see that all these facilities are provided to the slum dwellers. U.D.A. which is going about in three phases, still seems to be very confused. I feel a Committee should be formed in the city so that all the people's representatives must be invited to discuss with the officials concerned and seek their co-operation in the work. There should be some co-ordination. Secondly, what the officials are doing is not very effective and when the people approach the people's representatives we are not in a position to clearly show them the progress of the work that is done. I feel in these slums, the housing programme is stalled as some of the officials are unscrupulous persons and they are not allowing these schemes to come through. Year after year, we find more floating

population, coming to the city, starting new slums. I think there should be an end to this to this type of increase in the slums in the city, otherwise after sometime there will be no Government land for giving pattas. The drinking Water, drainage or the Housing, is at a very low ebb and I feel the U.D.A. is not sincere in its efforts in providing facilities to the slum dwellers. We have to wind up all these schemes because of unscrupulous persons. I feel we will be failing in our duty if we do not go to the help of slum people. We are only promising them every time and not doing anything to reach out to them.

Regarding town planning, I would like to state that there are unauthorised constructions right on the middle of the road houses are constructed without any proper imagination, without any thinking. People later on find it very difficult. There are several complaints from the people. They are unable even to take out the dead bodies from their houses. Such is the position in most of the slums. It is the duty of the U.D.A. and municipal officials to take prompt action and not evade the same. To-day if you go to demolish, nobody is going to wait. Demolition will be a far off thing. Therefore, I feel the Government should also take more care to regularise the unauthorised construction provided they are not obstructing anybody's way. Even in this regard, we have persons who by way of regularising unauthorised constructions, collecting money and this has to be stopped. It is very sad state of affairs that are prevailing there. Our Government has made good allocation for the development of the other city. But I feel that Quli Qutub Shah Development Authority must be given more funds, because old city needs development of the roads etc. The roads are in a very bad shape and road widening is required. There are several constructions right in the middle of the road and the funds that were allocated are not properly utilised. At the same time, I feel that a little more allocation should be made, considering the fact that Hyderabad city is now celebrating 400th year and similarly all other roads should be taken up. I feel that unless the municipal administration finds ways and means of collecting revenue through taxes, the Corporation will not be in a position to function effectively. I have come to know from the Commissioner that the Corporation has no money. The income that they get is going into the small pockets and it has become very difficult for the Corporation to get on. The Special Officer should take care and go into these aspects and finalise. I request our hon'ble Chief Minister also to make special allocation for the other city, as a mark of salutation to the citizens of the twin cities.

Sri Md. Virasat Rasool Khan (Charminar):- Mr. Deputy Speaker Sir, I strongly feel that the present Government should realise that the people have voted them with great expectations and aspirations, but I am sorry to say that all the people's desires, their aspirations and their expectations have failed. We may belong to different political

parties with diverse ideologies, we may disagree in our opinions. But one thing should be common amongst all of us. We are committed for the welfare of the common people. Draconian laws have been passed by this Government, thereby cutting powers of the Standing Committees, general body and Mayors of the municipalities and municipal corporations. About 21 months ago, the Congress party used to sit in the same House and fight with the previous Government whenever draconian laws were passed, but unfortunately when the same Government came into power now, it has passed more draconian laws than the previous Government. The walls of this august House have witnessed the tragic scene of the local bodies being stripped of their powers and resources by negative democratic actions. So it is high time that the dignity and powers of the local bodies should be restored.

I want to mention here the condition of the twin cities, especially of the old city. We are 13 M.L.As from the twin cities. Out of that 8 M.L.As belong to Congress Party. Out of 8 M.L.As 6 of them are holding some post and they are not able to tell anything. Only two are left Mary Ravindranath, and Sudhir Kumar. I regret to inform that in the recent meeting with the Chief Minister and the hon'ble Minister for Municipal Administration Smt. Mary Ravindranath was fighting with the Government for allotting more funds, but, unfortunately within a period of one week, I don't know what taken place, she has not been demanding for the funds.

Mr. Deputy Speaker:- Even now also she is demanding funds.

Sri Md. Virasat Rasool Khan:- Sir, I don't understand what changes have taken place in the last one week. Out of the total M.L.As, 4 belong to M.I.M. and one from B.J.P. are there.

Coming to Krishna waters the people of twin cities are crying for water. One unfortunate thing has taken place. Our dynamic young M.L.A. from Khairatabad, who was not a Minister then, had taken hundreds of women to the Secretariat with empty pots. He gheraoed the Government people. He was lathi-charged. All these things took place before he became Minister. During those times before he became a Minister, for Krishna Waters he used to fight with the former Chief Minister. He used to go to the Secretariat, Water Works Department and he used to take out lot of 'julus', hangama, but after he become a Minister he is not able to tell anything to the Government. Most unfortunate thing is, this Government is giving crores of rupees to Telugu Ganga to feed Madras people but for the twin cities the Government is giving only Rs. 30 lakhs. This Rs. 30 lakhs are enough just to lay few pipe lines in one of the localities of the twin cities. I have spoke about water much through 304 notices. I don't want to repeat those sentences. I want to make one thing clear. During the year 1978, according to the I.P.M. study and according to the medical survey that 75% of the people of the twin cities

were drinking contaminated water. Now it is 1991. Hundred percent of the poeple of twin cities are drinking contaminated water. Daily deaths are taking place due to gastro entritis, due to typhoid and Malaria. There is nobody to go and enquire about poor people who are dying. I have requested the Government that a statement should be made if any child dies due to contamination of water. We are daily observing in newspapers that a child falls in the open nallah and dies. Next day you will read that a child fell in a coverless man-hole and died. There is no body to bother about, because they belong to a poor family. They are poor people. Suppose, if my child dies in a nallah or falls in a coverless manhole what are you going to do? Please ask the hon'ble Minister to note down.

7-4C
౮.

Mr. Deputy Speaker:- He is carefully following.

Sri Md. Virasat Rasool Khan:- There are no funds for water. They have reduced the funds now. They have kept only Rs. 40 lakhs for laying pipelines. Rs. 40 lakhs is sufficient only for one locality in twin cities. I am ashamed to read the sentence in the report submitted by the hon'ble minister. The HUDCO people are telling and they are all building castles in the air and they are all dreams. I don't know when they will get from HUDCO and World Bank, Sir. In the previous 304 notice given by me, the Minister has assured that the tankers were sent to the unserved areas and till date not a single tanker is served to the unserved areas. the M.D. has misguided the hon'ble Minister. Not a single tanker is served to the unserved areas. A new problem has arisen now. Whenever we criticise an I.A.S. Officer or I.P.S. Officer, he is being given a good posting. That is why those officers are requesting us to tell something against them in the Assembly or before the Minister, so that they will get good post. For example we have criticised the Managing Director Mr. Mahanthi, for all the things that he is doing as water works M.D. The next day he was given additional post as HUDA Vice Chairman. He is holding the post of M.D., water works plus as Vice Chairman of HUDA. When he is not able to do the work of M.D. water works properly, how can he work as Vice Chairman, HUDA.

Coming back to Quli Qutubshah, it is most unfortunate that in the year 1986 the Telugu Desam Government has given 4.5 crores. That is the maximum amount the Quli Qutubshah authority has got during Telugu Desam Government. For that we are thankful to the Telugu Desam Government. Now it is 1991. A new Government has come to power. We thought they will do something for the old city. This Quli Qutubshah was formed during Anjaiah's regime, during Congress Government. We had lot of expectations from the Congress Government. We thought they will give us atleast Rs. 20 crores. During 1986 they have given 4.5 crores and again in 1991 they have given 4.5 crores. I don't understand how the contractors of Quli Qutubshah and the Municipal Corporation of Hyderabad have filed ~~suit~~ cases against these people. Recently during the Zero hour, I told you that the court has passed orders against

Singoor project buildings and very soon the court will pass orders seizing the property of the municipal corporation of Hyderabad and Quli Qutubshah. Later the property will be put to auction and the payment received will be distributed among the contractors. Quli Qutubshah Urban Development Authority was formed for the development of the old city. The figures given to the Minister saying that ROB Lalapet, ROB Yakutpura, ROB Zamia Osmania, ROB Seethaphalmandi - all these proposals were taken up during the Telugu Desam regime. Not a single ROB was taken up by the Congress Government. All the underground subways or parking places, all road dividing was done by the previous Government. I don't understand how the Minister has mentioned that we are taking up ROB Yakutpura, ROB Lalapet, Seethaphalmandi, Zamia Osmania, which was done by the previous Government.

Coming to the problem of road widening, no road widening has been done from the last 19 months. All the historical places, good buildings, fortunately or unfortunately are in the old city. Indian and foreign tourists come to old city to see Salarjung Museum, Charminar, Silver place, Faluknama place, High Court building and Osmania Hospital. They are facing some problems. They cannot cross Nayapool and go to Charminar. They take 1½ hours just to go from Nayapool to Charminar. The distance is only half a kilo metre or one K.M. from Nayapool. They have to cross the hawkers, they have to see the beggars. You can take the figures from Information and Tourism Department. Tourists are not at all coming to Hyderabad, especially the old city. No parallel bridges have been constructed in old city. All the bridges were constructed about 30 to 50 years back. They are still in existence.

There is a Director for Town Planning and Country Planning. He is the Director for the last 13 years. I don't know how a Director, a particular person, who is posted has been working for the last 13 years. There is another Director coming soon. He is the Chief City Planner of our city. If he becomes the Director of Town Planning he will be there for another 11 years in the city. In other countries the planning is done keeping in view the requirements of the next 20 years. Here, our Government keep in view the requirements of only one year. You have to increase the funds of our city, especially to Quli Qutubshah Authority, Water works sewerage Board. You have to do something for the twin cities. This is not a city but a jungle. There are 7 lakh illegal structures here. The Government started assesment of the properties which have been illegally constructed. We have been fighting with the Government. We are asking the Government to start assesment of the property. If the assesment is started, Rs. 200 crores will be obtained by the Government. Then there is no need for the Municipal Corporation of Hyderabad to get any loan. All the resources, powers of the municipalities, municipal corporation are taken by the Government, like the profession tax, drainage cess etc. The funniest thing is, the Government is giving to the Municipal Corporation of Hyderabad Rs. 11 lakhs as grant towards the road tax and whereas the municipal corporation of Hyderabad is paying Rs. 13 lakhs as

taxes for the department cars. You can well imagine the state of Municipal Corporation of Hyderabad. We were in the ruling party of the municipal Corporation of Hyderabad. By March the period has ended. Now six months are over. It is the duty of the Government to announce for the municipal election. They are keeping quiet. The Municipal Corporation of Hyderabad has got 5 I.A.S. officers. I don't understand as to what is the need for five I.A.S. officers, and what is the need for five Additional Commissioners. There are lot of officers at the higher level. At the lower level there is nobody. As per G.O.No. 100, they have stopped recruitment of Hamalis, sweepers from the last three years. We have been insisting this Government to recruit Hamalise and sweepers. You have to do something for them. I request you and the Chief Minister in this regard. Sir, you are residing at Lakadika pool and Sri Narasimha Reddi is residing at Panjagutta. I request both of you to shift your residence to the old city. If you come to the old city, I am sure, definitely the officers will be there and they will work day and night and something will be done for the old city. There are no fly overs, no parallel roads. There are some old buildings in Hyderabad and Secunderabad which belongs to Government, Wakf Board and the others belong to private parties and they had to be acquired. Parking place had to be developed. If you don't do now, the coming generation will curse us. You ask the hon'ble Minister for Municipal administration as to where is the parking place now. Except Abids which was sanctioned during the Telugu Desam regime, there is no other place. When we were in the ruling party in municipal corporation one parking place was sanctioned and it is constructed in Abids and that is under construction. Why these planners have not identified parking places? Why they have not acquired the big properties, big palaces and big buildings. Why they have not identified and acquired them. They should have constructed commercial complexes and the road widening should have been done. All the people who have been affected by road widening should be rehabilitated. They should be given some other place. People are ready to give their property for road widening and these people do not have funds. The Municipal Corporation of Hyderabad is not giving funds. The file was pending in the Secretariat. It will be pending for years together. No officer is under the control of the Minister because the officers have got political affiliations, political lenience with one party or the other. They are not guiding the Government properly. I request through you the hon'ble Minister and the hon'ble Chief Minister to provide funds for water works and Quli Qutubsha and the Municipal Corporation of Hyderabad. Just now Mary Ravindranath said Rs. 20 lakhs is required. I don't know why she is happy when C.M. said. The amount is not sufficient even to one locality in old city. I think you very much for giving me so much time.

Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned to meet again at 8.30 A.M. to-morrow.

(The House then adjourned at 7-48 P.M. to meet again at 8.30 A.M. on Wednesday, the 4th September, 1991)

7. విద్యాశాఖామంత్రి ప్రకటన:

-పంచాయతీరాజ్ ఉపాధ్యాయుల గుర్తించి. .. 521

8. 1991-92 సం.నకు గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన. 523

1. అభ్యర్థన నెం. XXI -పట్టణాభివృద్ధి. ..

2. అభ్యర్థన నెం. XLIX -స్థానిక సంస్థలకు, పంచాయతీ రాజ్యసంస్థలకు, నష్టపరిహారాలు, కేటాయింపులు. ..

(3) అభ్యర్థన నెం. XXXVI -గ్రామీణాభివృద్ధి. ..

9. ప్రకటన: 523

(1) సభాసభ్యులతో వుంచిన పత్రములు. ..

(2) ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుచ్ఛక్తి మండలి కేళారాం
సిమెంటు కర్మాగారంతో సహా కొన్ని
పరిశ్రమలకు యిచ్చిన మినహాయింపులపై
సభాసభితి నివేదిక సమర్పణ. ..

10. సభా కార్యక్రమము .. 524

11. 1991-92 సం.నకు గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన. ..

(1) అభ్యర్థన నెం. XXI -పట్టణాభివృద్ధి. ..

(2) అభ్యర్థన నెం. XLIX -స్థానిక సంస్థలకు, పంచాయతీ రాజ్యసంస్థలకు నష్టపరిహారాలు, కేటాయింపులు. ..

(3) అభ్యర్థన నెం. XXXVI -గ్రామీణాభివృద్ధి

